

OECD ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒလေ့လာသုံးသပ်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံ

၂၀၂၀

စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသောအရာများ

**ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်
 နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးသောင်းထွန်းနှင့်
 စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊
 ဒုတိယအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် Mr. Masamichi Kono တို့၏ နိဒါန်းစကား**

လွန်ခဲ့သောဆယ်စုနှစ်အတွင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် စီးပွားရေးကဏ္ဍကို တဖြည်းဖြည်းချင်း ဖွင့်လှစ်ရန်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့မှုရသည့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဦးဆောင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို တည်ဆောက်ရန်တို့အတွက် အဓိကကျသော စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အကျိုးဆက်ရလဒ်အနေဖြင့် မြန်မာ နိုင်ငံသည် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများအတွင်း၌ အလျင်မြန်ဆုံးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လျက်ရှိသည့် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာပါသည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုများအောက်တွင်ရှိသော လူဦးရေသည်လည်း သိသိသာသာ ကျဆင်းလျက်ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် နှစ် ၅၀ ကြာ အထီးကျန်ရှိခဲ့သော အခြေအနေကိုမူ တမဟုတ်ချည်း ပြောင်းလဲ၍ မရနိုင်ပါ။ ယခု ဒုတိယအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒလေ့လာသုံးသပ်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း “သိသာ သော တိုးတက်မှုများ ရှိသော်လည်း ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှု လမ်းကြောင်းပေါ်တွင် တံခါးဖွင့်ဝါဒကို ကျင့်သုံးသော၊ တည်ငြိမ်အေးချမ်းသော မြန်မာနိုင်ငံ ဖြစ်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်။”

စီးပွားရေးဝန်းကျင်ကောင်းဖြစ်စေရေး ပံ့ပိုးရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဥပဒေအခြေခံအုတ် မြစ်များချရေးကို များစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ လွန်ခဲ့သောငါးနှစ်တာကာလတွင် ပထမ အကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒလေ့လာသုံးသပ်ချက် (၂၀၁၄) တွင် ပါရှိ သည့် အကြံပြုချက်များအပေါ် အခြေတည်လျက် ခေတ်နောက်ကျနေပြီဖြစ်သော ကိုလိုနီ ခေတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာဥပဒေများကို ခေတ်နှင့်အညီ ဥပဒေမူဘောင်များနှင့် အစားထိုးခဲ့ပြီး

နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအပေါ် သက်ရောက်လျက်ရှိသည့် ကန့်သတ်ချက် များစွာကိုလည်း ဖယ်ရှားခဲ့ပါသည်။ အစိုးရသည် နိုင်ငံ၏ ပထမဦးဆုံးအထူးစီးပွားရေးဇုန်ကို ရန်ကုန်မြို့ ဆင်ခြေဖုံးရှိ သီလဝါတွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၌ တည်ထောင်ခဲ့ပြီးနောက် မဝေးတော့ သောအနာဂတ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမိုဆွဲဆောင်ရန် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များကို ထပ်မံ၍တည်ထောင်သွားရန် ရှိပါသည်။ သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်သည် နိုင်ငံပေါင်း ၂၀ ခန့် မှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ရာကျော်ကို ဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာအနေဖြင့် အောင်မြင်သော စီးပွားရေးဝန်းကျင်တစ်ရပ်အတွက် လမ်းကြောင်းပေးလျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါတိုးတက်မှုများသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစုံ ထပ်မံဖြစ်လာစေရန်နှင့် မြန်မာပြည်သူ လူထုအတွက် အရည်အသွေးရှိသော အလုပ်အကိုင်များ ရရှိစေရန်တို့အတွက် အထောက် အကူပြုပါသည်။

ယင်းပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ကာလအတွင်း နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှအားဖြင့် ၁၂% တိုးတက်စေခဲ့ပြီး အရင်းအနှီးစုဆောင်းမှုနှင့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအားတိုးတက်မှုတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေကာ စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ဖြေလျော့မှုများပြုလုပ်သည့်ခေတ်နှောင်းပိုင်းကာလ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအသွင် ပြောင်းလဲရာတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။

ပထမအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒလေ့လာသုံးသပ်ချက် (၂၀၁၄) သည် အဆိုပါပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် များစွာ အထောက်အကူပြုခဲ့ သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်ရန်အတွက် ယင်းတိုးတက်မှုအပေါ် အခြေတည်၍ ဆက်လက်တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယခု ဒုတိယအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒ လေ့လာသုံးသပ်ချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဝန်းကျင် ခိုင်မာအားကောင်းလာစေရေး ကို ထပ်မံပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် ယင်းပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ကြီးကြီး မားမား အကျိုးပြုနိုင်စေရန် ဖြည့်စွက်ဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် အဓိကထားပါသည်။ ၎င်းသည် အစိမ်းရောင်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ တာဝန်ယူမှုရှိသောစီးပွားရေးဆောင်ရွက် ချက်၊ အထူးစီးပွားရေးဇုန်များနှင့် မြေပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးများနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကဲ့သို့သော အရေးပါသည့်နယ်ပယ်များတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိမူဝါဒများကို အကဲဖြတ်ပေးပါသည်။ အကြံပြုချက်များသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှု၊ အားလုံးပါဝင်နိုင်မှုနှင့် တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးဆောင်ရွက်ချက်ကဲ့သို့သော အချိန်ကာလအလျောက် လိုအပ် ချက်များကို ပိုမိုကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပံ့ပိုးပေးနိုင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ထိန်းကျောင်းမှုကို

မြင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မြင်သာထင်သာရှိသော မူဝါဒရေးရာရွေးချယ်စရာများအဖြစ်ဖြင့် အစိုးရအား အကြံပြုထားပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် လေ့လာသုံးသပ်ချက်တွင် ဇုန်များနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် ဒေသတွင်းစီးပွားရေးနှင့် ပိုမိုအခြေခံကျကျ ပိုမိုနက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်စေ ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထူးစီးပွားရေးဇုန်နှင့်စက်မှုဇုန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမဟာဗျူဟာများကို ကျယ်ပြန့်သော လုပ်သာကိုင်သာရှိသော မူဝါဒနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဂေဟစနစ်တွင် ထည့်သွင်းရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးပေးဖော်ပြထားပါသည်။ အနာဂတ်တွင် မျှော်မှန်း ထားသော ထုတ်လွှတ်မှုနည်းပြီး ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက် နစ်နာစေသည့် ရေရှည်တည်တံ့မှုမရှိသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလမ်းကြောင်းများတွင် ပိတ်မိ နေခြင်းမှ ရှောင်ရှားရန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစောပိုင်းအဆင့်တွင် အစိမ်းရောင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် မှုမူဝါဒများကို ကတိပေးဆောင်ရွက်မှုများ ခိုင်မာလာစေရန် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် တမူ ထူးခြားသည့် အခွင့်အလမ်းကို ယခုလေ့လာသုံးသပ်ချက်တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အထိခိုက်ခံရဆုံးနှင့် ခုခံနိုင်မှုအားအနည်းဆုံးနိုင်ငံများအနက် တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ ကြွယ်ဝသော သဘာဝ သယံဇာတများကိုလည်း ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသောအပြုအမူဖြင့် ထုတ်ယူသုံးစွဲနိုင်ခြင်း မျိုးလည်း မရှိသေးပါ။ နိုင်ငံသားသန်းပေါင်းများစွာ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း များအတွက် တိုက်ရိုက်အရေးကြီးသည့်ကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။

လေ့လာသုံးသပ်ချက်တွင် အစိုးရသည် RBC ကို မြင့်တင်ပံ့ပိုးပေးရာတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေကြောင်းကို မီးမောင်းထိုးပြထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် စီးပွား ရေးကို ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးပေးလာပြီး ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးတွင် ပေါင်းစည်းမှု ပိုမိုတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ယင်းအခြေအနေသည် ပိုမိုအရေးကြီးလာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကုန်သွယ်ရေးမိတ်ဖက်များ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းတို့၏ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော နိုင်ငံတကာစိစစ် ဆောင်ရွက်မှုနှင့်အတူ RBC ဆိုင်ရာ လူမှုရေးရာတောင်းဆိုမှုများသည် ကမ္ဘာအနှံ့ မြင့်တက် လျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ RBC စံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိခြင်းသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းအပေါ် အနှုတ်လက္ခဏာဆောင်သော သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါ သည်။ သို့ဖြစ်၍ လူ့အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်ရေးကို မြင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် RBC Risk ကို ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့အား လုပ်ဆောင်ရန် ရှင်းလင်းပြတ်သားသော အကြောင်းပြချက်ရှိသောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် RBC ဆိုင်ရာ ခိုင်မာသောမူဘောင်တစ်ခု

ရှိရပါမည်။ လေ့လာသုံးသပ်ချက်၏ အကြံပြုချက်များသည် ဤအချင်းအရာနှင့်ပတ်သက်၍ တိုးတက်မှုရှိစေရန် ထိုးထွင်းသိမြင်မှုများနှင့် လမ်းညွှန်မှုများ ကို ပေးသည်။

ရှုပ်ထွေးပြီး ပဋိပက္ခဖြစ်နေသော မြေယာအုပ်ချုပ်မှုအခြေအနေကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း သည် မဝေးတော့သောအနာဂတ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကြီးမားဆုံးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး စိန်ခေါ်မှု ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ လေ့လာသုံးသပ်ချက်တွင် အလေးပေးဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဤရှုပ်ထွေးသောကိစ္စရပ်ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း မရှိပါက လက်ရှိငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် အပါအဝင် အရေးကြီးသော စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ ဆက်လက်ရှိ နေမည် ဖြစ်ပါသည်။

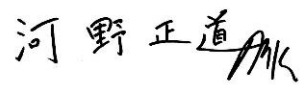
နိုင်ငံအများစုကဲ့သို့ပင် COVID - 19 အကြပ်အတည်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ယခင်အောင်မြင်မှု များနှင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်များသည် အတော်အတန် ထိခိုက်လာစေမည် ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲ ပြီး ကာကွယ်နိုင်စွမ်း မရှိသော အထိခိုက်လွယ်ဆုံး ပြည်သူလူထုကိုသာ မတန်တဆ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်စေမှုနှင့်အတူ ကုန်သွယ်မှု၊ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းများ ကျဆင်းမှုနှင့် ကုန်ပစ္စည်းဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းမှုတို့ကြောင့် GDP တိုးတက်မှုနှုန်းသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ထက်ဝက်ကျော် ကျဆင်းမည်ဟု ခန့်မှန်းထား ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် အဓိကသော့ချက် ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် စွန့်စားမှုပြုလုပ်ရန် တွန့်ဆုတ်နေပြီး ရွေးချယ်မှု ပြုလုပ်လာကာ အသွင်ပြောင်းနည်းပညာများနှင့် စီးပွားရေးပုံစံသစ်များကို မြန်မြန်ဆန်ဆန် ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများသည်လည်း နောက်ဆုံးတွင် ပုံစံအသစ်ပြောင်းလဲလာ ခြင်းကြောင့် ယခုလေ့လာသုံးသပ်ချက်တွင် ဆွေးနွေးထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ကြီးမားသော စိန်ခေါ်မှုများနှင့် မူဝါဒများသည် ပိုမိုအရေးပါလာမည်ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင် တိုးတက်စေရန် ယခင်ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများမှ အကျိုးကျေးဇူး အပြည့်အဝ ရရှိလိုပါက ယခုလေ့လာသုံးသပ်ချက်ပါ နယ်ပယ်များတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားခြင်းသည် ရေရှည်တွင် မရှိမဖြစ် အရေးကြီးလှပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဝင်လာသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းများသည် မြန်မာပြည်သူလူထု၏ ဘဝများ တိုးတက်စေရေးနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရည်မှန်းချက်များကို ပြည့်မီစေရေးကို ဆောင်ကြဉ်းပေးရန် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအစောပိုင်းနှစ်များတွင် စတင်ခဲ့သည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ဆက်လက်
ဖြစ်တည်စေခြင်းဖြင့် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် OECD တို့သည်
ဒုတိယအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒလေ့လာသုံးသပ်ရာတွင် ထပ်မံ
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခွင့်ရသည့်အတွက် အလွန်ဝမ်းမြောက်မိပါသည်။ ထိုသို့အောင်အောင်
မြင်မြင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှုမှာလည်း နော်ဝေနိုင်ငံနှင့် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံအစိုးရများ၏
ပံ့ပိုးကူညီမှုကြောင့် ဖြစ်ပါကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

သောင်းထွန်း
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေး
ဝန်ကြီးဌာန

Masamichi Kono
ဒုတိယအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်
OECD

ဥယျာဇဉ်

၂၀၁၄ ခုနှစ် ပထမအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်နှင့် ယခု ဒုတိယအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်မှာ ၆ နှစ်သာ ကွာပါသည်။ သို့သော်လည်း ထိုကြားကာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒများနှင့် ဆက်စပ်နယ်ပယ်များတွင် တိုးတက်မှုများ များစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ပထမအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်သည် ယခင်နှစ်များက ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် များစွာ အထောက်အကူပြုခဲ့ပါသည်။ မြန်မာအစိုးရနှင့်အတူ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို အနည်းငယ်သာ ဆောင်ရွက်နေချိန်နှင့် အလှူရှင် များအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပေါ် စတင်အာရုံစိုက်လာ ချိန်၌ ယင်းပထမအကြိမ်သုံးသပ်ချက်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤဒုတိယအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်ကို မြန်မာနိုင်ငံ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည့် စီးပွားရေးစိန်ခေါ်မှုများအပေါ် အဖြေရှာမှုများကို ထပ်တိုး လုပ်ဆောင်နေသည့်အချိန်နှင့် အလှူရှင်များအနေဖြင့် နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် အကူအညီ များ ပေးနေသည့်အချိန်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မူဝါဒသုံးသပ်ချက်သည် အကျုံးဝင် သက်ဆိုင်သည့် မူဝါဒနယ်ပယ်များကို ပိုမိုကောက်နှုတ်ရွေးချယ်ထားပြီး သက်ရောက်မှုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံကို ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသောဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်များ ရရှိအောင်မြင်စေရန် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုက မည်သို့အကူအညီပေးနိုင်မည်ကို အဓိကထားပါသည်။ ပထမအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်ကဲ့သို့ပင် ယခု မူဝါဒသုံးသပ်ချက်သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက် နိုင်ရန် အစိုးရများကို ပံ့ပိုးပေးသည့် OECD Policy Framework for Investment (PFI) အပေါ် အခြေခံထားပါသည်။

COVID-19 ကပ်ရောဂါမဖြစ်ပွားမီ ယခုသုံးသပ်ချက်ပါ အကြောင်းအရာများကို ပြုစုခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဆန်းစစ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များတွင် လက်ရှိအခက်အခဲများမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့်

စိန်ခေါ်မှုများအတွက် စဉ်းစားရမည့်အချက်များကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ဤမူဝါဒသုံးသပ်ချက်တွင် လက်ရှိစီးပွားရေးအကျပ်အတည်းများ၏နောက်ဆက်တွဲအကျိုးရလဒ်များအတွက် ပိုမိုသက်ဆိုင်သည့်အချက်များကို တွေ့ရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ပြန်လည်နာလန်ထူရန်အတွက် အဓိကနည်းလမ်း ဖြစ်လာမည်ဖြစ်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် စွန့်စားမှုပြုလုပ်ရန် တွန့်ဆုတ်နေပြီး ရွေးချယ်မှု ပြုလုပ်လာကာ အသွင်ပြောင်းနည်းပညာများနှင့် စီးပွားရေး ပုံစံသစ်များကို မြန်မြန်ဆန်ဆန် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများသည်လည်း နောက်ဆုံးတွင် ပုံစံအသစ်ပြောင်းလဲလာခြင်းကြောင့် ယခုဒုတိယအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒလေ့လာသုံးသပ်ချက်တွင် ဆွေးနွေးထားသည့် COVID - 19 အကြို ကြီးမားသောစိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာမူဝါဒများသည် ရေရှည်တွင် ပိုမိုအရေးပါလာမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ တောင်းဆိုမှုအရ OECD Secretariat မှ ဒုတိယအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်ကို ပြုစုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်နိုင်ငံခြား စီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် အနီးကပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဦးစားပေးမူဝါဒများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရ၏ ဆန်းစစ်ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် မဟာဗျူဟာကျသော ဦးတည်ဆောင်ရွက်ချက် များစသည့် OECD ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒမူဘောင်၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာနှင့်အညီ အစိုးရ၏ ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်မှုအားလုံးကို ဆွေးနွေးနိုင်ရန် ဖွဲ့စည်းထားသော ဝန်ကြီးဌာနများအကြား လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ ပံ့ပိုးမှုတို့ဖြင့် ယခုဒုတိယအကြိမ်မူဝါဒသုံးသပ်ချက်ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၎င်းမူဝါဒသုံးသပ်ချက်ပေါ်ပေါက်လာခြင်းမှာ ပညာရေးအသိုက်အဝန်း၊ အရပ်ဘက်လူ့အဖွဲ့ အစည်း၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံအခြေစိုက် နိုင်ငံခြား အစိုးရဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ်များစသည့် အကျိုးတူအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆွေးနွေးမှုများ နှင့် OECD ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မတီ၏ သုံးသပ်ချက်များ၏ အကျိုးရလဒ်ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါ သည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လ၌ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အိုအီးစီရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မတီအစည်း အဝေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးသောင်းထွန်းဦးဆောင်သည့် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့နှင့်အတူ ဤမူဝါဒသုံးသပ်ချက် အပေါ် ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။

ဤမူဝါဒသုံးသပ်ချက်ကို Head of Investment Policy Reviews ဖြစ်သူ Stephen Thomsen ၏ လမ်းညွှန်မှုနှင့်အညီ OECD Investment Division မှ Iris Mantovani နှင့် Baxter Roberts၊ OECD Public Governance Directorate မှ Mike Pfister၊ ပြင်ပအတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည့် Naeeda Crishna Morgado နှင့် Margaret Wachenfeld တို့ပါဝင်သည့် Fernando Mistura ဦးဆောင်သောအဖွဲ့က ပြုစုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဥရောပသမဂ္ဂက ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးသော Broader Project on Responsible Supply Chains in Asia ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် တာဝန်ယူမှုရှိ သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအခန်းကို OECD Centre for Responsible Business Conduct မှ Coralie Martin က ပြုစုရေးသားခဲ့ပါသည်။ Angèle N' Zinga က အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ယခင် OECD policy analyst ဖြစ်သူ Koshu Kuniiက အချက်အလက်များ ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဌာန ခေါင်းဆောင် Ana Novik၊ OECD Investment Division မှ Senior Policy Analysts ဖြစ်သူ Alexandre de Crombrughe နှင့် David Gaukrodger၊ OECD Centre for RBCမှ TihanaBule တို့မှ သဘောထားမှတ်ချက်များ ပေးခဲ့ပါသည်။

ဤမူဝါဒသုံးသပ်ချက်ကို ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံအစိုးရနှင့် နော်ဝေနိုင်ငံအစိုးရတို့မှ ကူညီထောက်ပံ့ ပေးခဲ့ပါသည်။

မာတိကာ

နိဒါန်းစကား..... ၃

ဥယျာဇဉ်..... ၈

အတိုကောက်စာလုံးများ..... ၂၁

အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြချက်..... ၂၆

၁။ စိစစ်သုံးသပ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များ..... ၃၂

 အောင်မြင်မှုရရှိသည့် စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ၃၄

 ...သို့ရာတွင် ပထမအကြိမ်သုံးသပ်ချက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သောပြဿနာမျိုးစုံရှိနေဆဲဖြစ်..... ၃၅

 ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှစ၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ဆက်စပ်သော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများ..... ၄၁

 ထိရောက်သောစီမံအုပ်ချုပ်မှု၏ စိန်ခေါ်မှု ၇၇

 မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ကို တိုးတက်စေခြင်း..... ၉၄

 ရည်ညွှန်းချက်များ..... ၁၄၇

 မှတ်စုများ..... ၁၅၃

၂။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒ ၁၅၅

 နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းစနစ် - ဝင်ရောက်မှုနှင့်

 လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ အတားအဆီးများ..... ၁၆၂

 မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အကာအကွယ်ပေးခြင်းနှင့်အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်း ၁၈၉

 ရည်ညွှန်းချက်များ..... ၂၂၆

 မှတ်စုများ..... ၂၃၆

၃။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် လွယ်ကူချောမွေ့စေရေး ၂၄၂

 ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့်လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ

 အသွင်အပြင်..... ၂၅၃

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်းနှင့် ယင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလွယ်ကူ
 ချောမွေ့ရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ..... ၂၅၅

IPA ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အားကောင်းစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း..... ၂၇၇

မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာအကြံပြုချက်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူပစ်မှတ်ထားခြင်းနှင့် ခွင့်ပြုပြီးနောက်ပိုင်း
 ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း..... ၂၈၇

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးအတွက် ပြည်တွင်းပေါင်းစပ်
 ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု..... ၂၉၃

မူဝါဒကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်အကဲဖြတ်ခြင်း..... ၃၀၀

မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလွယ်ကူချောမွေ့ရေးအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမူဝါဒမူဘောင်..... ၃၀၂

ရည်ညွှန်းချက်များ..... ၃၀၃

မှတ်စုများ..... ၃၀၅

၄။ **တာဝန်ယူမှုရှိသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်းနှင့်လုပ်သာကိုင်သာ
 ရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း..... ၃၀၇**

RBC ၏ နယ်ပယ်နှင့် အရေးပါပုံ..... ၃၁၃

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပိုမိုပွင့်လင်းလာသည့်အခြေအနေနှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက် နှင့်
 ချိတ်ဆက်နိုင်မှုသည် နိုင်ငံတကာမှ စိတ်ဝင်တစား စောင့်ကြည့်မှုတိုးလာခြင်း..... ၃၂၁

RBC ဆိုင်ရာ မျှော်မှန်းချက်များကို ရှင်းလင်းခြင်း..... ၃၃၁

RBC ဆိုင်ရာပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရေးနှင့် RBC ဆိုင်ရာ အခြေခံမှုများနှင့်
 စံသတ်မှတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား
 အထောက်အပံ့ပေးခြင်း..... ၃၃၇

မြန်မာနိုင်ငံတွင် RBC ကို မြှင့်တင်ရန် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုပြုလုပ်ခြင်း..... ၃၆၆

ရည်ညွှန်းချက်များ..... ၃၇၁

မှတ်စုများ..... ၃၈၄

၅။ **အခြေခံအဆောက်အအုံ ချိတ်ဆက်မှု ၃၈၆**

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်သွယ်မှုပုံစံနှင့် ပို့ကုန်ဦးစားပေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်
 အလားအလာရှိမှု..... ၃၉၃

အဓိကစီးပွားရေးစင်္ကြန်များနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဝင်ထွက်စစ်ဆေးရေးဂိတ်များတွင်
 ပို့ဆောင်ရေးချိတ်ဆက်မှုအားနည်းမှုများ..... ၄၀၁

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအခြေခံအဆောက်အအုံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု - အရင်းအမြစ်များနှင့်
ထိရောက်မှု ပိုမိုလိုအပ်ခြင်း..... ၄၁၉

ရည်ညွှန်းချက်များ..... ၄၂၇

မှတ်စုများ..... ၄၃၀

၆။ အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုဆိုင်ရာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဘောင် ၄၃၁

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု - ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဟဇာတ
ဖြစ်စေသည့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းသို့
အသွင်ကူးပြောင်းနိုင်ရေး အခွင့်အလမ်းကို ဖန်တီးရယူခြင်း ၄၃၇

အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒမူဘောင်..... ၄၄၂

အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုအတွက် ဦးစားပေးနယ်ပယ်များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအား မြှင့်တင်ခြင်း
- ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် ၄၅၂

အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုအတွက် ဘဏ္ဍာငွေရရှိမှု..... ၄၅၈

ရည်ညွှန်းချက်များ..... ၄၆၁

မှတ်စုများ..... ၄၆၃

၇။ စီးပွားရေးဇုန်များကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း..... ၄၆၄

အထူးစီးပွားရေးဇုန်များအတွက် ကိစ္စရပ် ၄၇၃

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဇုန်များအတွက် စည်းမျဉ်းမူဘောင်..... ၄၈၃

အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် သက်ရောက်မှု - သီလဝါနှင့် မင်္ဂလာဒုံ..... ၅၀၇

စီးပွားရေးဆက်သွယ်မှုများမှတစ်ဆင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ၏ သက်ရောက်မှုကို တိုးမြှင့်ခြင်း..... ၅၂၁

ရည်ညွှန်းချက်များ..... ၅၃၈

မှတ်စုများ..... ၅၄၂

၈။ အာမခံချက်ရှိပြီး ရှင်းလင်းကောင်းမွန်သော မြေအသုံးချခွင့်ကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်း..... ၅၄၃

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေအုပ်ချုပ်မှုအား ခြုံငုံကြည့်ခြင်းနှင့်လက်ရှိပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအခြေအနေ ၅၅၄

မြန်မာနိုင်ငံ မြေအုပ်ချုပ်မှု၏ ဆက်စပ်လွှမ်းခြုံနေသော အဓိကစိန်ခေါ်မှုများ ၅၆၄

အမျိုးသားမြေဥပဒေကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်နှင့် လက်ရှိမူဘောင်ကို တစ်ပေါင်းတစ်စည်း
ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်..... ၆၂၇

မြေသက်တမ်းဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့် လုံခြုံမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု တိုးတက်စေရန် မူဝါဒဆိုင်ရာအဓိက
အကြံပြုချက်များ..... ၆၂၈

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အခြားမြေဦးစားပေးစီမံကိန်းများ၌ တာဝန်ယူမှုရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အဓိကစဉ်းစားချက်များ..... ၆၄၉

ရည်ညွှန်းချက်များ..... ၆၅၅

နောက်ဆက်တွဲဇယား ၈ (က) မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြေအသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာ အဓိက မြေအမျိုးအစားများ... ၆၆၂

မှတ်စုများ..... ၆၆၅

ဇယားများ

ဇယား ၁-၁ အရှေ့တောင်အာရှရှိ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရည်အသွေးများအပေါ် ခြုံငုံသုံးသပ်ချက် ၆၅

ဇယား ၁-၂ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မဟာဗျူဟာကျသော ကဏ္ဍအလိုက်စီမံကိန်းများ..... ၆၈

ဇယား ၁-၃ သိသိသာသာတိုးတက်ခဲ့သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်..... ၆၉

ဇယား ၁-၄ ပထမအကြိမ် အိုအီးစီဒီရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်မှ အဓိကအကြံပြုချက် အချို့.. ၇၀

ဇယား ၁-၅ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေသစ် (၂၀၁၆) နှင့် ယခင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ (၂၀၁၂) တို့အကြား နှိုင်းယှဉ်ချက်အကျဉ်းချုပ်.....၇၂

ဇယား ၁-၆ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် လက်ရွေးစင်အုပ်ချုပ်မှုညွှန်းကိန်းများ..... ၈၀

ဇယား ၂-၁ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကန့်သတ်ချက်များရှိသော ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများစာရင်း.....၁၇၄

ဇယား ၂-၂ မြန်မာနိုင်ငံမြေဆိုင်ရာဥပဒေများအရ မြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအပေါ်ကန့်သတ်ချက်များ..... ၁၈၄

ဇယား ၃-၁ FDIPP ၏ မျှော်မှန်းချက်သို့ ရောက်ရှိခြင်း..... ၂၅၅

ဇယား ၃-၂ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ Doing Business ညွှန်းကိန်းအရ နိုင်ငံပေါင်း ၁၉၀ အနက် မြန်မာ နိုင်ငံ၏ ကဏ္ဍအလိုက်အခြေအနေ..... ၂၆၀

ဇယား ၃-၃ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် လက်ရွေးစင်အာဆီယံနိုင်ငံ များ၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ၂၇၀

ဇယား ၃-၄ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ပို့ကုန်မြှင့်တင်ခြင်း လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းကို ပူးပေါင်းခြင်းဖြင့် ရရှိလာနိုင်သည့် အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်များ..... ၂၉၁

ဇယား ၃-၅ IPA ၏ အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ယေဘုယျမူဘောင် ၂၉၄

ဇယား ၃-၆ DICA ၏ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အပြန်အလှန် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများ..... ၂၉၆

ဇယား ၅-၁ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒေသတွင်း ကုန်သွယ်ရေး- ပို့ကုန်နှင့် သွင်းကုန် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း) ၃၉၄

ဇယား ၅-၂ ၂၀၁၇ ခုနှစ်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပို့ကုန် တင်ပို့သည့် ထိပ်ဆုံးမိတ်ဖက်နိုင်ငံ ၅ နိုင်ငံ (အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်းပေါင်း) ၃၉၆

ဇယား ၅-၃ ၂၀၁၇ ခုနှစ်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သွင်းကုန်တွင် ထိပ်ဆုံးမိတ်ဖက်နိုင်ငံ ၅ နိုင်ငံ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း)..... ၃၉၇

ဇယား ၅-၄ ၂၀၁၇ ခုနှစ်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထိပ်ဆုံးကုန်သွယ်မှုပစ္စည်းများ ၅ မျိုး (အမေရိကန် ဒေါ်လာသန်းပေါင်း)..... ၃၉၈

ဇယား ၅-၅ ၂၀၁၇ ခုနှစ်ရှိ ဦးတည်နိုင်ငံအလိုက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကတင်ပို့သည့် ကုန်စည် အမျိုးအစားများ (မက်ထရစ်တန်)..... ၃၉၈

ဇယား ၅-၆ နယ်စပ်ဂိတ်စခန်းများအလိုက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှု (အမေရိကန် ဒေါ်လာသန်းပေါင်း)..... ၄၀၀

ဇယား ၅-၇ မြန်မာနိုင်ငံ၏အမျိုးသားထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး မဟာစီမံကိန်း ၂၀၁၈-၂၀၃၀ - အဓိကစင်္ကြန်များ ၄၀၃

ဇယား ၅-၈ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကကုန်တင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစင်္ကြန်အခြေအနေ ၄၀၇

ဇယား ၆-၁ မြန်မာနိုင်ငံမှ လက်မှတ်ရေးထိုးအတည်ပြုထားသည့် နိုင်ငံစုံပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များ (MEAs)..... ၄၄၃

ဇယား ၆-၂ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာမူဝါဒမူဘောင်..... ၄၄၅

ဇယား ၇-၁ ဇုန်အမျိုးအစားများ..... ၄၇၄

ဇယား ၇-၂ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ..... ၄၇၅

ဇယား ၇-၃ အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ၏ စည်းမျဉ်းမူဘောင်နှင့်အကျုံးဝင်သည့် အဓိကမူဝါဒ နယ်ပယ်များ ၄၈၃

ဇယား ၇-၄ အထူးစီးပွားရေးဇုန်ဥပဒေများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဆွဲဆောင်သည့် ကိရိယာများ ၄၈၇

ဇယား ၇-၅ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထူးစီးပွားရေးဇုန်များအတွင်းနှင့်ပြင်ပတွင် အခွန်သက်သာခွင့်ပြု ခြင်း..... ၄၈၉

ဇယား ၇-၆ အထူးစီးပွားရေးဇုန်အသုံးပြုသူများအတွက် တည်ထောင်မှုနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု လိုအပ်ချက်များ..... ၄၉၅

ဇယား ၇-၇ စက်မှုဇုန်စီမံခန့်ခွဲမှုတိုးတက်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်..... ၅၀၁

ဇယား ၇-၈ ဒေသအလိုက် စက်မှုဇုန်များ..... ၅၂၀

ဇယား ၈-၁ မတူညီသည့် မြေအမျိုးအစားအလိုက် ဥပဒေအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းထားသည့် မတူညီသည့် အစိုးရဌာနများ/ ဝန်ကြီးဌာနများ..... ၅၅၅

ဇယား ၈-၂ မြေအမျိုးအစားအား ဧရိယာဖြင့်ခွဲခြားပြသခြင်း၊ ၂၀၁၇..... ၅၅၇

ပုံများ

ပုံ ၁-၁ တံခါးဖွင့်ဝါဒကျင့်သုံး၍ ဖြေလျော့မှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက်ပိုင်း တိုးတက်မှုအခြေ GDPအနေ - မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ၊ ရာခိုင်နှုန်း..... ၄၂

ပုံ ၁-၂ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဖြေလျော့မှုပြုလုပ်ပြီးကာလနောက်ပိုင်း နိုင်ငံခြား (က) -ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုစတင်ဆောင်ရွက်ချိန်မှ နောက်ပိုင်းနှစ်များ)GDP ၏ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် (ခ) စုစုပေါင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ကဏ္ဍသို့ စီး - ခွင့်ပြုပေးခဲ့သည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝင်မှု (အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း)..... ၄၃

ပုံ ၁-၃ အမှန် GDP တိုးတက်မှု (၂၀၂၁-၂၀၁၅) ၄၆

ပုံ ၁-၄ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုရလဒ်များ..... ၆၄

ပုံ ၁-၅ လုပ်ငန်းအလိုက် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှု..... ၆၇

ပုံ ၁-၆ အရှေ့တောင်အာရှတွင်နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှု ၆၇

ပုံ ၁-၇ OECD နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေစည်းမျဉ်းကန့်သတ်မှုဆိုင်ရာညွှန်းကိန်း (၂၀၁၉) (ဖွင့်=၀၊ ပိတ်=၁)..... ၇၅

ပုံ ၂-၁ OECD နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေစည်းမျဉ်းကန့်သတ်မှုဆိုင်ရာ ညွှန်းကိန်း (၂၀၁၉) (ဖွင့်=၀၊ ပိတ်=၁)..... ၁၇၀

ပုံ ၂-၂ ကဏ္ဍအလိုက်နှင့် အမျိုးအစားအလိုက် OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index (၂၀၁၉) (ဖွင့်=၀၊ ပိတ်=၁)..... ၁၇၆

ပုံ ၂-၃ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ဖြေလျော့မှုပေးသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ၏ အကျိုးများ ၁၈၈

ပုံ ၂-၄ World Justice Project Rule of Law Index၊ ၂၀၁၉ - မြန်မာနိုင်ငံနှင့် တန်းတူအလယ်
 အလတ်ဝင်ငွေအနိမ့်အဆင့်ရှိနိုင်ငံများ (အကောင်းဆုံး=၁၊ အဆိုးဆုံး=၀) ၁၉၈

ပုံ ၃-၁ DICA ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ ၂၅၄

ပုံ ၃-၂ DICA ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးဘတ်ဂျက်အသုံးပြုမှုအခြေအနေ ၂၅၄

ပုံ ၅-၁ ၂၀၁၉ ခုနှစ်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပင်လယ်ရေကြောင်းနှင့် နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှု (အမေရိကန်
 ဒေါ်လာသန်းပေါင်း) ၄၀၀

ပုံ ၅-၂ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဆောင်ရွက်မှုညွှန်းကိန်း- အာဆီယံ
 နှိုင်းယှဉ်ချက် ၄၀၄

ပုံ ၅-၃ နည်းလမ်းအရ ခရီးဝေးသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအလားအလာ ၁၉၉၀-၂၀၁၃ ၄၀၅

ပုံ ၅-၄ OECD ၏ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ကုန်သွယ်ရေးအဆင်ပြေချောမွေ့မှု ညွှန်ကိန်း ၄၁၅

ပုံ ၅-၅ အသားတင်အိုဒီအေ (ဂျီအန်အိုင်၏ ရာခိုင်နှုန်း) - မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ရွေးချယ်ထားသည့်
 အခြားနိုင်ငံများ၊ ၂၀၀၈-၂၀၁၇ ၄၂၁

ပုံ ၆-၁ ၁၉၉၀ မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်အထိ ရွေးချယ်ထားသည့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ၏ စုစုပေါင်း
 မြေဧရိယာတွင် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုရာခိုင်နှုန်း ၄၃၉

ပုံ ၆-၂ EIAs၊ IEEs နှင့် EMPs တို့အပေါ် စုစုပေါင်းတုန့်ပြန်မှုနှင့် အတည်ပြုချက်များ လက်ခံရရှိ သည့်
 EIAs၊ IEEs နှင့် EMPs စုစုပေါင်းအရေအတွက် ၄၅၀

ပုံ ၆-၃ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အထိ ကဏ္ဍအလိုက် အသုံးပြုခဲ့သည့်
 ရာသီဥတုဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုဘဏ္ဍာငွေ ၄၆၀

ပုံ ၇-၁ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လက်ရှိစက်မှုဇုန်များ ၄၈၂

ပုံ ၇-၂ အထူးစီးပွားရေးဇုန်များအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ
 တည်ဆောက်မှု ၄၉၉

ပုံ ၇-၃ သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန် ရင်းနှီးတည်ဆောက်သူ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပုံစံ ၅၀၉

ပုံ ၇-၄ သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်တွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစတင်ဆောင်ရွက်ခြင်း ၅၁၁

ပုံ ၇-၅ သီလဝါရှိလုပ်ငန်းများသည် များသောအားဖြင့် နိုင်ငံခြားသားလုပ်ငန်းဖြစ်ခြင်း ၅၁၅

ပုံ ၇-၆ ကင်းလွတ်ဇုန်ရှိ အကြီးစားပို့ကုန်ဦးစားပေးအလုပ်ရှင်များ ၅၁၅

ပုံ ၇-၇ သီလဝါတွင် အလုပ်လုပ်ခြင်း၏ အရေးကြီးဆုံးဟု ယူဆရသည့် အကျိုးကျေးဇူးမှာ
 လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုများဖြစ်ခြင်းနှင့် ဒေသထွက်ပါဝင်မှုမှာ နည်းပါးခြင်း ၅၁၆

ပုံ ၇-၈ ထောက်ပံ့ရေးစက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ချဉ်းကပ်မှုအဆင့်ဆင့် ၅၃၃

ပုံ ၇-၉ ချိတ်ဆက်မှုမြှင့်တင်ရန်အတွက် မဟာဗျူဟာကျသည့် ကွန်ယက်ချဉ်းကပ်မှု..... ၅၃၈

ပုံ ၈-၁ မြေသက်တမ်းဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့် လုံခြုံစိတ်ချရမှုနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ထုတ်လုပ်မှု စွမ်းအား. ၅၆၆

ပုံ ၈-၂ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အရွယ်အစားကြီးမားသည့် မြေခွဲဝေမှုများ (ဧကထောင်ပေါင်း)..... ၆၂၄

ပုံ ၈-၃ NLUP အကောင်အထည်ဖော်မှုအတွက် FAO အဆိုပြုပုံစံ ၆၂၉

Boxes

Box ၁-၁ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒဆိုင်ရာမူဘောင် ၃၈

Box ၁-၂ မြန်မာနိုင်ငံ၏ COVID – 19 စီးပွားရေးထိခိုက်မှုသက်သာရေးစီမံချက် - အဓိက ထောက်ပံ့သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များ..... ၄၉

Box ၁-၃ OECD ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးအေဂျင်စီများ (IPAs) ၏ COVID – 19 ဖြစ်ပွားမှု အပေါ် မဟာဗျူဟာကျသော တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ ၅၄

Box ၁-၄ အိုအီးစီဒီ၏ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရည်အသွေးညွှန်းကိန်းများ..... ၆၁

Box ၁-၅ ဥပဒေစည်းမျဉ်းသက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းများဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။..... ၈၁

Box ၁-၆ ပြည်သူ့လူထုနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများအတွက် ကောင်းမွန်သောအလေ့အထများ..... ၈၆

Box ၁-၇ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးသည် သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်တစ်ခု ဖြစ်သည် ၉၁

Box ၂-၁ OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index တွက်ချက်ခြင်း..... ၁၆၄

Box ၂-၂ သာတူညီမျှဆက်ဆံဆောင်ရွက်မှုပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ISDS ဆိုင်ရာ လတ်တလော တွယ်ပြေရှင်းမှုနည်းလမ်းများ..... ၂၀၈

Box ၂-၃ NT နှင့် MFN ကင်းလွတ်ခွင့်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် Negative နှင့် Positive စာရင်း ဆိုင်ရာနည်းလမ်းများ..... ၂၁၆

Box ၃-၁ ဥပဒေစည်းမျဉ်းမူဝါဒနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကောင်စီ၏ OECD အကြံပြုချက်များ ၂၆၆

Box ၃-၂ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးတစ်ခုစတင်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အဓိကလိုအပ်ချက် များနှင့် ဆောင်ရွက်ရမည့်အဆင့်များ ၂၇၁

Box ၃-၃ တစ်နေရာတည်း၌ ဝန်ကြီးဌာနအချင်းချင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း..... ၂၇၅

Box ၃-၄ ရဝမ်ဒါဖွံ့ဖြိုးရေးဘုတ်အဖွဲ့ (Rwandan Development Board) ၂၈၀

Box ၄-၁ RBC ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာအဓိကစာချုပ်စာတမ်းများ ၃၁၅

Box ၄-၂ လူမှုရေးနှင့် အများပါဝင်အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပုံစံများနှင့် မဟာဗျူဟာများ ၃၁၈

Box ၄-၃ RBC ဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များ မြင့်တက်လာခြင်း ၃၂၆

Box ၄-၄ အိုအီးစီဒီ-အက်မ်အေအို၏ တာဝန်ယူမှုရှိသော စိုက်ပျိုးရေး ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက် ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက် ၃၄၀

Box ၄-၅ တာဝန်ယူမှုရှိသော တွင်းထွက်သတ္တုများဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်များအတွက် OECD Due Diligence Guidance ကို အထောက်အပံ့ပြုရန်နှင့်အကောင်အထည်ဖော် ရေး အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် ဆောင်ရွက်ချက်ဥပမာများ ၃၄၈

Box ၇-၁ အထူးစီးပွားရေးဇုန် သက်ရောက်မှုများ၏ သက်သေသာဓက ၄၇၇

Box ၇-၂ ဇုန်အာဏာပိုင်များ၏ ဗဟိုချုပ်ကိုင်သည့်စနစ်နှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကို ဖြေလျှော့ခြင်း တို့၏ အတွေ့အကြုံများ ၅၀၅

Box ၇-၃ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆင်ပြေချောမွေ့စေခြင်း ၅၁၂

Box ၇-၄ မလေးရှားနိုင်ငံ၏ Penang Skills Development Centre မှ သင်ခန်းစာများ ၅၂၇

Box ၇-၅ ထောက်ပံ့ရေးစက်မှုလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ချဉ်းကပ်မှု ၅၃၁

Box ၇-၆ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက်မှုမြှင့်တင်ရန်အတွက် မဟာဗျူဟာကျသည့်ကွန်ယက် ၅၃၇

Box ၈-၁ လက်ရှိမြေမူဝါဒ အဓိကဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ ၅၆၀

Box ၈-၂ မြေသက်တမ်းဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အပေါ် FAO ၏ လမ်းညွှန်ချက်များ-ခလေ့ထုံးတမ်း ဆိုင်ရာမြေသက်တမ်းဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အား အသိအမှတ်ပြုခြင်း ၅၆၈

Box ၈-၃ လက်ရှိမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များ ၅၈၀

Box ၈-၄ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအရ မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် လိုအပ်ချက်များ ၅၉၈

Box ၈-၅ မြေနှင့် ပင်လုံလုပ်ငန်းစဉ် ၆၂၀

Box ၈-၆ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မြေသိမ်းဆည်းခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေစနစ် ၆၃၈

Follow OECD Publications on:

http://twitter.com/OECD_Pubs

<http://www.facebook.com/OECDPublications>

<http://www.linkedin.com/groups/OECD-Publications-4645871>

<http://www.youtube.com/oecdilibrary>

<http://www.oecd.org/oeccdirect/>

အတိုကောက်စာလုံးများ

ACC	Anti-Corruption Commission
ACIA	ASEAN Comprehensive Investment Agreement
ACT	Action, Collaboration, Transformation
ADB	Asian Development Bank
ADS	Agriculture Development Strategy and Investment Plan 2018–2023
AJCEPA	ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement
AMS	ASEAN Member States
APG	Asia / Pacific Group on Money Laundering
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
ASM	Artisanal and Small-scale Mining
BECZ	Border Economic Cooperation Zones (BECZ)
BHR	Business and Human Rights
BITs	Bilateral Investment Treaties
BRI	Belt and Road Initiative
CBD	Convention on Biological Diversity
CCVfV	Central Committee for the Management of Vacant, Fallow and Virgin Lands
CETA	Comprehensive Economic and Trade Agreement
CIT	Corporate Income Tax
COVID-19	Coronavirus 2019
CPTPP	Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership
CRM	Customer Relationship Management
CSOs	Civil Society Organisations
DALMS	Department of Agriculture Land Management and Statistics
DICA	Directorate for Investment and Company Administration
DISI	Directorate of Industrial Supervision and Inspection
EAOs	Ethnic Armed Organisations
ECCs	Environmental Compliance Certificates

ECD	Environmental Conservation Department
ECL	Environmental Conservation Law
EIA	Environmental Impact Assessment
EITI	Extractive Industry Transparency Initiative
EMP	Environmental Management Plan
EPZ	Export Processing Zones
ESG	Environmental, Social and Governance
ESIA	Environmental and Social Impact Assessment
ESR	Export Share Requirement
EU	European Union
EU EBA	European Union Everything But Arms arrangement
FAB	Farmland Administrative Body
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations
FATF	Financial Action Task Force
FDI	Foreign Direct Investment
FET	Fair and Equitable Treatment
FIL	Foreign Investment Law
FPIC	Free, Prior and Informed Consent
FWF	Fair Wear Foundation
G20	Group of Twenty biggest economies in the world
G7	Group of Seven Nations
GAD	Union Government's General Administration Department
GMS	Greater Mekong Subregion
GVCs	Global Value Chains
GW / GWh	Gigawatt / Gigawatt-hour
IAC	Investment Assistance Committee
ICJ	International Court of Justice
ICSID	International Centre for Settlement of Investment Disputes
IDPs	Internally Displaced Persons
IEE	Initial Environmental Examination
IFC	International Finance Corporation
ILO	International Labour Organisation
IMF	International Monetary Fund
Index	OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index
IP	Intellectual Property

IPA	Investment Promotion Agency
IPC	Investment Promotion Committee
IPP	Independent Power Producers
ISDS	Investor-State Dispute Settlement
ISIC	International Standard Industrial Classification
ISPAT	Investment Support and Promotion Agency of Turkey
IWT	Inland Water Transport
IZ	Industrial Zone
JETRO	Japan External Trade Organisation
JICA	Japan International Co-operation Agency
LRA	Land Rights Authorisation
LUC	Land Use Certificate
M&E	Monitoring and Evaluation
MAC	Myanmar Arbitration Centre
MACCS	Myanmar Automated Cargo Clearance System
MCCSAP	Myanmar Climate Change Strategy and Action Plan 2018–2030
MCIS	Myanmar Customs Intelligence System
MCL	Myanmar Companies Law
MCRB	Myanmar Centre for Responsible Business
MEAs	Multilateral Environmental Agreements
MFN	Most-Favoured Nation
MIC	Myanmar Investment Commission
MIFER	Ministry for Investment and Foreign Economic Relations
MIL	Myanmar Investment Law
MIOD	Myanmar Institute of Directors
MIPP	Myanmar Investment Promotion Plan
MIR	Myanmar Investment Rules
MJTD	Myanmar Japan Thilawa Development Ltd.
MMK	Myanmar Kyat
MNE	Multinational Enterprises
MNHRC	Myanmar Human Rights Commission
MOALI	Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation
MONREC	Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation
MOPFI	Ministry of Planning, Finance and Industry

MoU	Memorandum of Understanding
MSDP	Myanmar Sustainable Development Plan
MST	Minimum Standard of Treatment
MW / MWh	Megawatt-hour
MyCo	Myanmar Companies Online Portal
NAFTA	North American Free Trade Agreement
NAP	National Action Plan
NCP	National Contact Point
NDCs	Nationally-Determined Contributions
NEP	National Environmental Policy 2019
NLD	National League for Democracy
NLL	National Land Law
NLMP	National Logistics Master Plan 2018-2030
NLUC	National Land Use Council
NLUP	National Land Use Policy
NSW	National Single Window
NT	National Treatment
ODA	Official Development Assistance
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OHCHR	Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights
ORD	Office of Registration of Deeds
OSS	One-Stop-Shop
OSSC	Thilawa One-Stop-Shop-Centre
PAT	Proposal Assessment Team
PFI	Policy Framework for Investment
PIE	Private Industrial Enterprise Law 1990
PPA	Power Purchase Agreement
PPP	Public-Private Partnership
PSDC	Private Sector Development Committee
R&D	Research & Development
RBC	Responsible Business Conduct
RBF	Responsible Business Fund
RCEP	Regional Comprehensive Economic Partnership
RIA	Regulatory Impact Assessment
SDGs	Sustainable Development Goals

SEA	Strategic Environmental Assessments
SEE	State Economic Enterprises
SEZs	Special Economic Zones
SMEs	Small and Medium-sized Enterprises
SOEs	State-Owned Enterprises
SOPs	Standard Operating Procedures
TEU	Twenty-foot Equivalent Unit
TIPRA	Transfer of Property Restriction Act
TRIPS	WTO Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights Agreement
TSMC	Thilawa SEZ Management Committee
TVET	Technical and Vocational Education and Training
UAGO	Union Attorney-General Office
UMFCCI	Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry
UN	United Nations
UNCITRAL	United Nations Commission on International Trade Law
UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development
UNDP	United Nations Development Programme
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change
UNGP	United Nations Global Compact
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNWG	United Nations Working Group on Business and Human Rights
USMCA	United States-Mexico-Canada Agreement
VAT	Value-added Tax
VFV Land	Vacant, Fallow and Virgin Land
VGGT	FAO Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security
VTAs	Village Tract Administrators
WIPO	World Intellectual Property Organisation
WJP Index	World Justice Project Rule of Law Index
WTO	World Trade Organisation
WWF	World Wildlife Fund

အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြချက်

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကြီးမားသော စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ဆယ်စုနှစ်များစွာ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအရ အထီးကျန်မှုအပြီးတွင် ဒီမိုကရေစီကို ပြန်လည်အသက်သွင်းနိုင်ခဲ့သည်။ ယခင်က ရာစုနှစ်တစ်ခုကြာနေပြီဖြစ်သော ကိုလိုနီခေတ်ပုံစံပေါ်တွင် အခြေပြုသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာဥပဒေမူဘောင်နှင့် တံခါးပိတ် စီးပွားရေးသဏ္ဍာန်နီးပါး ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံသည် ယခုအခါ ခေတ်မီ စီးပွားရေးဆိုင်ရာဥပဒေမူဘောင်များနှင့်အတူ တံခါးဖွင့်စီးပွားရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစ၍ အစိုးရအဆက်ဆက်သည် မြန်မာပြည်သူလူထု၏ လူနေမှု ဘဝများ တိုးတက်ရေး အန္တိမရည်ရွယ်ချက်နှင့်အတူ စီးပွားရေးကို ထပ်မံဖွင့်လှစ်ရန်နှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အားဖြည့်လျက် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ပုဂ္ဂလိကဦးဆောင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလမ်းကြောင်း တည်ဆောက်ရန် ရှေ့ရှုလျက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းမျှော်လင့်ချက်များနှင့် မျှော်မှန်းချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (၂၀၁၈ - ၂၀၃၀) တွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းထားပါသည်။ သိသာသော တိုးတက်မှုများ ရှိသော်လည်း ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှု လမ်းကြောင်းပေါ်တွင် တံခါးဖွင့် ၀ါဒကို ကျင့်သုံးသော တည်ငြိမ်အေးချမ်းသော မြန်မာနိုင်ငံ ဖြစ်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

လတ်တလော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မျှဝေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အရ ရေရှည်တည်တံ့သောတိုးတက်မှု ဖြစ်စေပြီး နောက်ဆုံးတွင် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရည်မှန်းချက်များ (SDGs) ပြည့်မီရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအရှိန်ကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေသစ် (၂၀၁၆) နှင့် မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေ (၂၀၁၇) ကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခေတ်မီဥပဒေမူဘောင်ကို တည်ဆောက် ပေးခြင်း၊ တာဝန်ယူမှုရှိစွာ ပြုမူရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းရှင်း လင်းလင်း အစပျိုးပေးခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပေါ် ဥပဒေစည်းမျဉ်း ဆိုင်ရာဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး အတော်အတန် လျော့ချပေးခြင်းတို့ကို အထောက်အကူပြုသော်လည်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုမှာ နယ်ပယ်အမျိုးမျိုးတွင် နောက်ကျကျန်နေဆဲဖြစ်ပြီး အချို့သော အရေးပါသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် တိုးတက်မှု မရှိသေးပါ။ နယ်ပယ် အားလုံးရှိ ဥပဒေမူဘောင်တစ်ရပ်လုံးကို အသစ်ပြန်လည်ရေးဆွဲခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် မြေနှင့်ပတ်သက်သည့် အဓိကနယ်ပယ်နှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် ဝန်ကြီးဌာနအချင်းချင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခြင်းကို ဖြေရှင်းနိုင်မှုမရှိချေ။ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် နှေးကွေးနေခြင်းနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ကို ဖိအားပေးလျက်ရှိပါသည်။

အသစ်ချမှတ်လိုက်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ၏ နစ်နာမှုဖြေရှင်းသည့်နည်းလမ်း၊ ဉာဏပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်များနှင့် အနုညာတစီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေသစ်များသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေရေးရာမူဘောင်ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစံနှုန်းများနှင့်အညီဖြစ်စေခဲ့ခြင်းကြောင့် တိုးတက်သောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်နှင့်ဆိုင်သည့် ချီးကျူးဖွယ်အောင်မြင်မှုများဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါလတ်တလောဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ အောင်မြင်မှုသည် တရားစီရင်ရေးနှင့် မြန်မာတရားရုံးများ၏ လွတ်လပ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ရန် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းမှုများ အပေါ် မူတည်နေပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ်များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အကာအကွယ်ပေးသောနည်းလမ်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံသည်အရေးကြီးသောအဆင့်၌ ရောက်ရှိနေပါသည်။

ယနေ့အချိန်အခါတွင် အာဏာသက်ဝင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ် အနည်းငယ် သာ ရှိသောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်း၏ နည်းလမ်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် လုပ်သားကိုင်သာရှိသော အနေအထားတွင် ရှိနေပါသည်။ ထိုသို့ပြန်လည်သုံးသပ်ဆောင်ရွက်မှသာလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆိုင်ရာစာချုပ်များတွင် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဆွဲဆောင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့်အပြင် ဥပဒေစည်းမျဉ်းနှင့်အညီ ထိန်းကျောင်းမှု ပြုလုပ်ရန် အစိုးရ၏

အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းပေးနိုင်သည့် သင့်တင့်လျောက်ပတ် သော ဟန်ချက်ညီမှု ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေမည် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးမူဘောင်သည် ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများပြုလုပ်သည့်အစောပိုင်းကာလများမှစ၍ များစွာ ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာမူဝါဒနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာငွေကြေးပံ့ပိုးမှုတို့ကို ပို၍ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်ရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်နိုင်ငံခြားစီးပွားရေးဆက်သွယ် ရေးဝန်ကြီးဌာန (MIFER) ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၃၆ ခုနှစ်ကာလအတွက် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်း (Myanmar Investment Promotion Plan -MIPP) သည် ရေရှည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးအစီအစဉ်ကို ချမှတ်ပေးပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း တည်ထောင်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူစေခြင်းနှင့် တစ်နေရာတည်း တွင် တစ်စုတစ်စည်းတည်း ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းနှင့်အတူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုခွင့်ပြုချက်နှင့် အခြားလိုအပ်သောလိုင်စင်များကို တစ်နေရာတည်းတွင် ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့တွင် အရေးပါသော တိုးတက်မှုများ ရှိခဲ့ပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုစတင်ရန် အဆင်ပြေ လွယ်ကူမှုရှိရေး ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာတွင် သိသိသာသာတိုးတက်လာမှုကို ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုအစီရင်ခံစာပါ သက်ဆိုင်ရာညွှန်းကိန်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သိသာသော တိုးတက်မှုအဆင့်က သက်သေထူထားပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများ ရှိနေသေးပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ဝန်ကြီးဌာနလိုင်စင်များနှင့် ခွင့်ပြုချက်များ ရယူရာတွင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရှင်းလင်းမှုမရှိခြင်းနှင့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ဖြစ်စေမှုအပေါ် ပြစ်တင်ပြောကြားမှုများ ရှိနေဆဲဖြစ်ပြီး OSS စနစ်သည် ပြတင်းတစ်ပေါက် စနစ်ဖြင့် တစ်ထိုင်တည်းပြုလုပ်ပေးသော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အဖြစ်ထက် ဗဟိုသတင်းအချက် အလက်စင်တာတစ်ခုအသွင်ဖြင့် လည်ပတ်နေဆဲဖြစ်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒမူဘောင်ကို အသစ်ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်သည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနသည် ပို၍များပြားစုံလင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လွယ်ကူ ချောမွေ့စေသည့်နည်းလမ်းများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေး ဆောင်ရွက်မှုများကို ဖြည်းဖြည်းချင်း

စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလွယ်ကူ ချောမွေ့ခြင်းနှင့် မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာအားပေးမှုလုပ်ငန်းစဉ်များ ပိုမိုအားကောင်းလာပြီးသည့် အခါတွင် ဂုဏ်သတင်းကျော်ဇောလာပြီး ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများနှင့် နိုင်ငံခြားသားရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများကို ချိတ်ဆက်ပေးသည့် အစီအစဉ်များအတွက် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ ကို စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရန် အကူအညီပေးခြင်းအားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ပို၍နီးကပ်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

အခြားတိုင်းပြည်များ၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် အခြေခံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန် (SEZ) နှင့် စက်မှုဇုန်များ၏ ကိုယ်ပိုင်အတွေ့ အကြုံအပေါ် အခြေခံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ SEZ များနှင့် စက်မှုဇုန်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်တွင်းစီးပွားရေးနှင့် အဆိုပါဇုန်များ၏ ချိတ်ဆက်မှုကို ပိုမိုခိုင်မာနက်ရှိုင်း စေရေးအတွက် ကျယ်ပြန့်သည့်မဟာဗျူဟာနှင့်တကွ အဖွဲ့ အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာဂေဟစနစ်ကို ပေါင်းစည်းပေးခြင်းသည် အရေးကြီးပါသည်။ သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်သည် ဆွဲဆောင်မှု ရှိကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများစုံလင်ပြီး နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အောင်မြင် သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဝန်းကျင်များ ပေါ်ပေါက်စေရေးအတွက် စံပြုလမ်းကြောင်း တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ပြည်တွင်းစက်မှုလုပ်ငန်း စွမ်းဆောင်ရည်များ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုမရှိပါက ဇုန်မှတစ်ဆင့် ဖြန့်ကျက်ရရှိနိုင်သည့် အလားအလာကောင်းခြင်းသည် လည်း ဆက်လက်နည်းပါးနေမည် ဖြစ်ပါသည်။

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆယ်သွယ်မှုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတိုးတက်လာခြင်းနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင် ရေးဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အအုံအမျိုးအစားအားလုံး၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင် ခြင်းသည် စီးပွားရေးဝန်းကျင်ရှင်သန်စေရေးအတွက် အခြားအရေးပါသောအရာများကဲ့သို့ပင် ထပ်တူအရေးကြီးလှပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အအုံသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုနည်းပါးခဲ့ဖြစ်ပြီး အဓိကကျသော ထောက်ပံ့ ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာပေါင်းကူးများအတွက် မြှင့်တက်နေသော လိုလားချက်များကို အမှီ လိုက်နိုင်ခြင်း မရှိသေးပေ။ စီမံကိန်းဘဏ်သည် ဦးစားပေးစီမံချက်များအတွက် အရင်းအမြစ်များ ဖော်ဆောင်ခြင်းကို အထောက်အကူပြုနိုင်သော်လည်း အဆိုပါအားထုတ်မှု သည် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာပုဂ္ဂလိကနှင့် အစိုးရရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဘောင် တိုးတက် စေခြင်းအပြင်

နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပြည်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့် ခေတ်မီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်မှုလျင်မြန်ချောမွေ့စေခြင်းနှင့် အခြား သော ထိတွေ့ကိုင်တွယ်မရသော အခြေခံအဆောက်အအုံများ အားကောင်းစေခြင်းစသည် တို့မှ အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။

MSDP နှင့် MSDP တို့တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲခြင်းနှင့် အားလုံး ပါဝင်နိုင်မှုကို ပေးစွမ်းသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများဆွဲဆောင်ခြင်းကို တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်နှင့် အစိမ်းရောင်ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် မျှော်လင့် ချက်များနှင့် ကတိကဝတ်များအား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ အစိုးရက အချက် ပြခြင်းဖြင့် ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ပိုမိုပွင့်လင်းလာခြင်းနှင့် ကမ္ဘာ့ ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်နှင့် ပိုမိုပေါင်းစည်းလာခြင်းသည် နိုင်ငံတကာမှ စောင့်ကြည့်နေမှု တိုးတက်လာမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ RBC ကို ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း၌ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နေခြင်း နှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် လုပ်သားကိုင်သားရှိသည့် RBC မူဘောင်အားကောင်းစေရေး နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် RBC ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို လျော့ချ ရန်အတွက် ပိုမိုစိတ်ပါဝင်စားစွာဖြင့် ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပြန်လည် ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် မြှင့်တင်ခြင်းကို ပို၍လိုလိုလားလား စနစ်တကျ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက် ခြင်းနှင့်မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ချက်စနစ်ကို ထိထိရောက် ရောက် အကောင်အထည်ဖော်စေခြင်းအပါအဝင် အစိမ်းရောင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့်ပတ်သက် သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကတိကဝတ်များကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသို့ အချက်ပြပေးခြင်းသည် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုမရှိသောပုံစံဖြင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ရှောင်ရှားရန် ပံ့ပိုးပေး ပါသည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် အမှန်တကယ် အလုံးစုံပါဝင်ပြီးရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုနှင့် ကျွမ်းဝင်မှုရှိသောဝန်းကျင်သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ပြည်သူများ၏ မြေ ဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများလုံလောက်သည့် လုံခြုံစိတ်ချရမှုရရှိမှသာ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ကိစ္စရပ်အချို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေမူဝါဒကဲ့သို့ပင် ရှုပ်ထွေးပါသည်။ မြေယာ အုပ်ချုပ်မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအကြား နက်ရှိုင်းစွာ အမြစ်တွယ်နေသော ချိတ်ဆက်မှုများကြောင့် မြေစနစ်၏ အားနည်းချက်များစွာကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင်

စိန်ခေါ်မှုရှိနေပြီး ဖြေရှင်းချက်ရှာဖွေရန် နှောင့်နှေးမှုများသည် စီးပွားရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပြည်သူ့လူထုအပေါ် ပျက်စီးဖွယ်အကျိုးဆက်များ ဆက်လက်သက်ရောက်စေမည်ဖြစ်ပါ သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် မြေယာကိစ္စရပ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းနှင့် အကျိုးတူပါဝင်ပတ်သက်သူများနှင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြင့် ပဋိပက္ခဖြစ်လွယ်သောပုံစံကို နားလည်သောအသွင်နှင့် မြေယာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ရှုပ်ထွေးသောလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း သည် မြန်မာနိုင်ငံသားများ၏ လူမှုဘဝများ တိုးတက်ရေးကို စဉ်ဆက်မပြတ်ပေးစွမ်းနိုင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဝင်ရောက်လာရေးအတွက် အရေးပါလှပါသည်။

အခန်း (၁) စိစစ်သုံးသပ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆောင်ရွက်မှုသည် ယခုအခါ ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုသို့ ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ဆယ်စုနှစ်များစွာ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအရ အထီးကျန်ပြီးနောက် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အရပ်သားအုပ်ချုပ်ရေးသို့ ပြန်လည် အသွင်ပြောင်းခဲ့ပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပထမဦးဆုံးဒီမိုကရက်တစ်အစိုးရကို ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါနိုင်ငံရေးအသွင်ပြောင်းလဲမှုနှင့်အတူ တံခါးဖွင့် စီးပွားရေး ကျင့်သုံးရန်နှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ပို့ကုန်ရှေ့ရှုသော ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအပေါ် အခြေပြု၍ တိုးတက်မှုလမ်းကြောင်း တည်ဆောက်ရန် သိသာမြင်သာ သော စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ သိသာသောတိုးတက်မှုများ ရှိသော်လည်း ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော၊ အားလုံးပါဝင်နိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် တံခါးဖွင့်ဝါဒကို ကျင့်သုံးသော တည်ငြိမ်အေးချမ်းသော မြန်မာနိုင်ငံဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ဆယ်စုနှစ်များစွာ ကြာမြင့်ခဲ့သော တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများအကြားနှင့် အချို့သော တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအကြား ပဋိပက္ခများ အဆုံးသတ်ရေးသည် ကြီးမားသော စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် ရံဖန်ရံခါ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောင်းလဲမှုများနှင့်အတူ ဒုက္ခသည်ကွန်ပလက်စ်များ နှောင့်နှေးလျက်ရှိပါသည်။ အလားတူရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ

ပဋိပက္ခသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကျပ်အတည်းကို ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်နေစေပါသည်။ ဤသုံးသပ်ချက်သည် တာဝန်ယူမှုရှိသော ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အကောင်းဆုံးစေ့ဆော်ပေးနိုင်ရန်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး အလုံးစုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏အထောက်အကူပြုနိုင်မှုကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် မူဝါဒများကို အဓိကထားသော်လည်း စီးပွားရေးမူဝါဒအား ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော နိုင်ငံရေး အခြေအနေနှင့် ခွဲခြားရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခြေအနေကို အကဲဖြတ်နိုင်မည့် ဗဟို ချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းနှင့် မြေယာပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းသည် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ငြိမ်းချမ်းရေးဆောင်ရွက်မှုအတွက် အခြေခံအချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိသော ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသည့်ဒေသများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်ရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက တွန့်ဆုတ်နေမည်ဖြစ်ပြီး စီးပွားရေးဆိုင်ရာအကာအကွယ် ပေးမှုနှင့် ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များအကြား သယံဇာတနှင့် တာဝန် ဝတ္တရားကို ခွဲခြားထားမှု မရှိလျှင် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် အပြည့်အဝ ပြီးမြောက်မည် မဟုတ်ပေ။ ထို့အပြင် ပြန်လည်နေရာချထားရေးအစီအစဉ်များနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များနှင့်ပတ်သက်သော ကိစ္စရပ်များကြောင့် ကြီးမားသောစီမံကိန်းကြီးများ အပေါ် ဒေသခံတို့၏ ဆန့်ကျင်နေမှုမှာ သက်ဆိုင်ရာအေဂျင်စီများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် ကင်းမဲ့ခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၏ တာဝန်ခံမှုကင်းမဲ့ခြင်းတို့အပေါ် မကျေနပ်ချက် များကြောင့် ပိုမိုများပြားလာသည်။ ဒေသခံလူထုသည် ၎င်းတို့၏ နယ်မြေရှိ သဘာဝသယံ ဇာတများ ထုတ်ယူခြင်းနှင့် ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများမှ ရရှိသော အကျိုးအမြတ် အနည်းငယ်သာ ခံစားရပါသည်။

COVID-19 ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှင့် ဆက်စပ်နေသော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာစီးပွားရေးအကျပ်အတည်း ဖြစ်ပေါ်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ကြီးမားသော ရေတိုအကျိုးသက်ရောက် မှုများနှင့် အလားအလာရှိသောရေရှည်အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့်အတူ နောက်ထပ် အရေးကြီးသောစိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ OECD 2020 နှင့် World Bank 2020 အရ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာတစ်ဝိုင်းဆက်များနှင့် ချိတ်ဆက် ခြင်းအားဖြင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုများနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ မှုအများစုကို ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအသွင် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သော်လည်း COVID-19 ရောဂါကြောင့်

ကဏ္ဍအများစုတွင် ရုတ်တရက်ထိခိုက်မှုရှိလာပြီး ချက်ချင်းပြန်လည်နလန်ထူ ရန် မဖြစ်နိုင်သေးပါ။ Asian Foundation 2020 နှင့် Myanmar Times 2020 အရ ယင်း အကြပ်အတည်းသည် မြန်မာကုမ္ပဏီများနှင့် အလုပ်သမားများအပေါ်ကြီးမားစွာ သက်ရောက်စေခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

အစိုးရအနေဖြင့် COVID-19 ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း ကျန်းမာရေးစနစ် လည်ပတ်မှု စိတ်ချရစေရန်နှင့် ကာလကြာရှည်ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် လူမှုဖူလုံရေးထိခိုက်မှုများနှင့်အတူ ပိုမိုနက်ရှိုင်းလာသောစီးပွားရေးကျဆင်းမှုကို ကာကွယ်ရန်အလေးထားဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လတ်တလောတွင် အရေးကြီးပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် စွန့်စားမှုပြုလုပ်ရန် တွန့်ဆုတ်နေပြီး ရွေးချယ်မှု ပြုလုပ်လာကာ အသွင်ပြောင်းနည်းပညာများနှင့် စီးပွားရေး ပုံစံသစ်များကို မြန်မြန်ဆန်ဆန် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများသည်လည်း နောက်ဆုံးတွင် ပုံစံအသစ်ပြောင်းလဲလာခြင်းကြောင့် ယခု ဒုတိယအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒလေ့လာသုံးသပ်ချက်တွင် ဆွေးနွေးထားသည့် COVID - 19 အကြိမ်ကြီးမားသောစိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာမူဝါဒများသည် ရေရှည်တွင် ပိုမိုအရေးပါလာမည်ဖြစ်သည်။

အောင်မြင်မှုရရှိသည့် စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ပထမဆုံးနိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုပြုလုပ်ချိန်၌ မြန်မာနိုင်ငံ သည် ပြင်ပကမ္ဘာနှင့် အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်မှု နည်းသော တံခါးပိတ်စီးပွားရေးကို ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ စီးပွားရေးမူဝါဒသည် အဓိကအားဖြင့် ရာစုနှစ်ကြာပြီဖြစ်သော ကိုလိုနီ ပုံစံပေါ်တွင် အခြေပြုထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းမူဘောင်နှင့် မိမိဘာသာ ဖူလုံရေးလိုအပ်ချက်များနှင့် ဆက်စပ်နေပါသည်။ ၂၀၁၂ - ၂၀၁၄ တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ပထမအကြိမ် အိုအီးစီဒီရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ပိုမိုဆွဲဆောင် နိုင်ရုံသာမက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ တာဝန်ရှိရှိဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဝန်းကျင် တိုးတက်ရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများနှင့်ဆိုင်သော လမ်းပြမြေပုံကို ဖော်ညွှန်းပေးခဲ့ ပါသည်။ အဆိုပါပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများတွင် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီများဥပဒေ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် မှုစီမံကိန်းတွင် ပါဝင်သည့် မဟာဗျူဟာကျသောအမျိုးသားစီမံကိန်းများစသည့် အဓိကကျ သော ဥပဒေမူဘောင်

တိုးတက်မှုများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများ ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနအသစ် ထူထောင်ခြင်းကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပါဝင်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ဖြေလျှော့မှုများနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုညွှန်းကိန်းအချို့ တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏အဆင့်ကို သိသိသာသာ တိုးတက်စေသည့် ကော်ပိုရိတ်အုပ်ချုပ်မှုနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ လွယ်ကူမှုတို့တွင် သိသိသာသာတိုးတက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

ဤပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများနှင့် စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုကို ရုပ်သိမ်း၍ အဓိကဈေးကွက်များသို့ အကောက်ခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ဖြင့် ဈေးကွက်ဝင်အခွင့်အလမ်း ရရှိခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် မြန်မာ နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအမြန်ဆုံးနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာပြီး နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေလိုသော အာရှ၏ နောက်ဆုံးစီးပွားရေးနယ်မြေသစ်တစ်ခု ဖြစ်လာပါသည်။ ကြီးမားသောဈေးကွက်၊ ကြွယ်ဝ သော သဘာဝသယံဇာတ၊ များပြားသော လူငယ်လူရွယ်ဦးရေနှင့် ကမ္ဘာ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အရှိဆုံးဒေသတွင်း တည်ရှိနေမှုတို့သည် အလားအလာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်ရန် အခြေခံကောင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

... သို့ရာတွင် ပထမအကြိမ်သုံးသပ်ချက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ပြဿနာမျိုးစုံ ရှိနေဆဲဖြစ်

နယ်ပယ်အားလုံးရှိ ဥပဒေမူဘောင်တစ်ရပ်လုံးကို အသစ်ပြန်လည်ရေးဆွဲခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် မြေနှင့်ပတ်သက်သည့် အဓိကနယ်ပယ်နှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများသည် ဝန်ကြီးဌာနအချင်းချင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခြင်းကို ဖြေရှင်းနိုင်မှုမရှိချေ။ သို့ရာတွင် ပထမအကြိမ် OECD ၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသော နယ်ပယ်များစွာအပါအဝင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၏ ပထမအဆင့်သည် လမ်းကြောင်းမှန်ပေါ်သို့ ရောက်နေပြီဟု အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ပြောနိုင်ပါသည်။ လွယ်ကူသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်သော်လည်း ခက်ခဲသော ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုမျိုးစုံကို ဆောင်ရွက်ရအုံးမည်ဖြစ်ပါသည်။ အားလုံးပါဝင်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် အခြေပြုရေးဆွဲထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကို ထိန်းကွပ်ပေးသော ခေတ်မီ ဥပဒေမူဘောင်သည်

ကောင်းမွန်သော်လည်း အကောင်အထည်ဖော်မှုမှာမူ ကဏ္ဍအမျိုးမျိုး တွင် နောက်ကျကျန်နေဆဲဖြစ်သည်။ ပထမအကြိမ်သုံးသပ်ချက်တွင် အကြံပြုထောက်ပြခဲ့ သည့် ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုအားနည်းခြင်းနှင့် အစိုးရတစ်ရပ်လုံး၏ စွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းခြင်းတို့သည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ထိရောက်စွာ အကောင် အထည်ဖော်မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေသော သက်ဆိုင်သူ များက ဖြေလျှော့မှုနည်းလမ်းများဆိုင်ရာ ချို့ယွင်းချက်နှင့် အထူးလုပ်ပိုင်ခွင့် အကျိုးအမြတ် ရှာသူများကြောင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည့် အလေ့အထအပါအဝင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ကြိုးပမ်းမှုများတွင် နှေးကွေးနေမှုကို ထောက်ပြကြသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် နှေးကွေးနေခြင်းနှင့် ထူးခြားမှု မရှိခြင်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသော လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခများသည် အလားအလာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဟန့်တားလျက်ရှိပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ရင်ဆိုင်နေရသော ဂုဏ်သတင်းပျက်စီးနိုင်မည့်အနေအထားနှင့် ထိုက်သင့်သောလုံ့လဝီရိယ ဖြင့် သတ်မှတ်စံနှုန်းများနှင့်အညီ လုပ်ငန်းမတိုင်မီဆောင်ရွက်ရမှုတို့အပြင် ဈေးကွက်ဝင် ခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အိမ်ရှင်အစိုးရ၏ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှု၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းပံ့ပိုးမှုတို့သည်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် အရေးပါလှပါသည်။ အဆိုပါစိန်ခေါ်မှုများ၏အကျိုးဆက် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အားဖြင့် ၂၀၁၅ - ၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အများအပြား ဝင်ရောက်နေရာမှ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုခွင့်ပြုမှုများ အလွန်အမင်း ကျဆင်းခဲ့ပါသည်။¹

လတ်တလော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မျှဝေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အရ ရေရှည်တည်တံ့သောတိုးတက်မှု ဖြစ်စေရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအရှိန်ကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ ယင်းရည်မှန်းချက်နှင့်အတူ ယခုဒုတိယအကြိမ် OECD ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်သည် ၂၀၁၄ ခုနှစ် ပထမအကြိမ်သုံးသပ်ချက် ပြီးသည့် နောက်ပိုင်း အဓိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများအပေါ် အခြေခံထားပြီး ဦးစားပေးနယ်ပယ်အများအပြားတွင် ကျန်ရှိနေသော စိန်ခေါ်မှုများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှု ပြုလုပ်ထားပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးအေဂျင်စီဖြစ်ပြီး စီးပွားရေးဆိုင်ရာစည်းမျဉ်း

နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဓိကကျသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနသည် ၎င်း၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလျှင်မြန်ချောမွေ့စေရေးနှင့် မူဝါဒရေးရာ အကြံပေးမှုလုပ်ငန်းများကို အားကောင်းလာစေခြင်းနှင့် ဒေသခံရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအကြား ချိတ်ဆက်မှုများ များပြားလာစေရန် အခြားသော အစိုးရအေဂျင်စီများနှင့် အနီးကပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ၎င်း၏ ဂုဏ်သတင်းကို ကြီးစေခြင်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် အနီးကပ်ထိတွေ့ခြင်းတို့ကို တိုးတက်စေရန် မည်သို့ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ကို ဒုတိယအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒ လေ့လာသုံးသပ်ချက်တွင် ဆန်းစစ်သုံးသပ်ထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကဏ္ဍတွင် အဆင့်မြင့် မြန်မာအရာအရာရှိများ က မကြာခဏရှောင်ရှားလေ့ရှိသည့် အကြောင်းအရာတစ်ခုဖြစ်သော တာဝန်ယူမှုရှိသောရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုကို အစိုးရအနေဖြင့် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုအခြေအနေကိုလည်း ယခုသုံးသပ်ချက် တွင် မီးမောင်းထိုးပြထားပါသည်။

ဒေသတွင်းနှင့် အခြားဒေသများရှိ အခြားနိုင်ငံများစွာ၏ အတွေ့အကြုံကို အခြေခံ၍ ယခု သုံးသပ်ချက်၌ ပို့ကုန်ဦးဆောင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထူး စီးပွားရေးဇုန်များနှင့် စက်မှုဇုန်များ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ထိုကဲ့သို့သောနည်းဗျူဟာတွင် ရှောင်ကြဉ်ရန်ရှိသည်များကို ဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် လျှပ်စစ် ဓာတ်အား ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲရင်းမြစ်များနှင့် သဘာဝသယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှုကဲ့သို့သော ရေရှည်တည်တံ့မှုရှိသော အခြားနည်းလမ်းများကို မြှင့်တင်ရန် ကာဗွန်အခြေခံစွမ်းအင် နည်းဗျူဟာများကို ခုန်ကျော်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်အခြေအနေကိုလည်း သုံးသပ်ထားပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ တောင်းဆိုချက်အရ ယခု သုံးသပ်ချက်တွင် မြေယာအခွင့်အရေးများကို သေသေချာချာ ဖော်ဆောင်ရန် လိုအပ်ချက်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ထားသည်။ ဤပြဿနာကို ပထမအကြိမ်ပသုံးသပ်ချက်တွင် ညွှန်ပြခဲ့သော် လည်း နောက်ပိုင်းတွင် တိုးတက်မှုအနည်းငယ်သာရှိခဲ့သည်။ မြေယာကိစ္စရပ်သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် သေချာစေရန် လိုအပ်ချက်ထက် ကျော်လွန်၍ အားလုံးပါဝင် နိုင်မှု၊ ရေရှည်တည်တံ့မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အဓိကသော့ချက်ဖြစ်သော ကြောင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကြိုးပမ်းမှု၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

ပထမအကြိမ် OECD ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်ကို အစိုးရနှင့် မူဝါဒရေးရာကိစ္စ အနည်းငယ်သာ ဆောင်ရွက်၍ရပြီး အလှူရှင်များအနေဖြင့်လည်း ၎င်းတို့၏ ရည်ရွယ်ချက် ကို ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသို့ စတင်ပြောင်းလဲချိန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အစောပိုင်း နှစ်များ၌ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ DICA ၏တောင်းဆိုချက်အရ တာဝန်ယူမှုရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဖြစ်စေရန်လိုအပ်မှုအပေါ် အထူးအလေးထားမှုအပါအဝင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုအတွက် ဘက်စုံလွှမ်းခြုံသောနည်းလမ်းကို အသုံးပြုထားပါသည်။ ယခုဒုတိယ အကြိမ်သုံးသပ်ချက်ကို မြန်မာနိုင်ငံရင်ဆိုင်နေရသောစီးပွားရေးစိန်ခေါ်မှုများကို များပြား လာသည့် အချိန်နှင့် ဥပဒေရေးရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် အမျိုးသားစီမံကိန်းများနှင့် မဟာဗျူဟာများအတွက် အလှူရှင်များ၏ ပံ့ပိုးမှုတို့ နေရာအနှံ့ ဖြစ်ပေါ်နေချိန်တို့တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မူဝါဒဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များ ရွေးချယ်ပြီး အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုက မြန်မာနိုင်ငံအားရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲ သောဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်များ (SDGs) သို့ ရောက်ရှိစေရန် မည်ကဲ့သို့ ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်ကို အဓိကထား ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ပထမအကြိမ်သုံးသပ်ချက်ကဲ့သို့ပင် အစိုးရများအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရာတွင် ပံ့ပိုးနိုင်ရန် OECD က ရေးဆွဲ ထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာမူဘောင် (ဇယား ၁-၁) ကို အခြေခံပါသည်။

Box ၁-၁ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာမူဝါဒမူဘောင်

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာမူဝါဒမူဘောင် (PFI) သည် အစိုးရများအား နိုင်ငံများနှင့် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသားများ ကြွယ်ဝချမ်းသာမှုနှင့် ဆင်းရဲမှုကို တိုက်ဖျက်ရန် ပေးစွမ်းနိုင်သည့် ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲသောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ပံ့ပိုးရာတွင် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ လည်ပတ် စေရေးကို ပံ့ပိုးပေးသည်။ လုပ်သာကိုင်သာရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသော မည်သည့်အစိုးရအတွက်မဆိုဆန်းစစ်နိုင်ရန် အဓိကမေးခွန်းများကို ဖော်ပြထားသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ အလုပ်သမား၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းနှင့် အခြား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ OECD နှင့် OECD မဟုတ်သော အစိုးရများမှ ကိုယ်စားလှယ်များက PFI ကို ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် စတင်ရေးဆွဲခဲ့ပြီး OECD ဝန်ကြီးများက အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒဆွေးနွေးမှု။

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ပံ့ပိုးရန် အစိုးရများက ရေးဆွဲထားသည့် PFI ကို နိုင်ငံပေါင်း ၃၀ ကျော်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ကို အကဲဖြတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်အတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။ အတွေ့အကြုံနှင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအခြေအနေပြောင်းလဲမှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် PFI ကို ၂၀၁၅ တွင် ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။

PFI သည် နိုင်ငံများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏တိုးတက်မှုကို အကဲဖြတ်ရန်နှင့် မူဝါဒနယ်ပယ် ၁၂ ခု ဖြစ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့်လွယ်ကူချောမွေ့ရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး၊ ယှဉ်ပြိုင်မှု၊ အခွန်၊ ကော်ပိုရိတ်အုပ်ချုပ်မှု တာဝန်ယူမှုရှိသောစီးပွားရေး အပြုအမူများကို မြှင့်တင်ခြင်း၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ အခြေခံအဆောက် အအုံ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့မှု၊ အစိုးရစီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့်အစိမ်းရောင် စီးပွားရေးဆိုင်ရာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဦးစားပေးများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန် ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ရှိသော နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ မူသုံးရပ်ဖြစ်သည့် - မူဝါဒ ချိတ်ဆက်မှု၊ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာရှိမှုနှင့် လက်ရှိနှင့် အဆိုပြုထားသောမူဝါဒများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ပုံမှန်အကဲဖြတ်ခြင်းတို့သည် PFI တစ်ရပ်လုံးအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိပါသည်။

PFI ၏ ထပ်ဆင့်တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးသည် မတူညီသောမူဝါဒများကို အတူတကွစုစည်းပြီး အုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာ ဆက်စပ်ကိစ္စရပ်ကို အလေးပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရည်မှန်းချက်မှာ မူဝါဒတစ်ခု ချင်းစီတွင် လုပ်ငန်းရပ်အသစ် ဖန်တီးရန်မဟုတ်ဘဲ မူဝါဒချိတ်ဆက်မှုကို သေချာမှုရှိစေရန် ၎င်းတို့ကို ပေါင်းစည်းပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆင်သင့်အသုံးပြုနိုင်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ရေးအစီအစဉ်များကို ပံ့ပိုးပေးထားသော်လည်း နောက်ဆုံးဆောင်ရွက်မည့် မည်သည့်ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုကိုမဆို ထိရောက်မှုတိုးတက်စေရန်အထောက်အကူပြုပါသည်။ အစိုးရအဆင့် အားလုံးတွင် မူဝါဒများချမှတ်ခြင်းနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် စနစ်တကျ ရေးဆွဲ ထားသောလုပ်ငန်းစဉ်ကိုအားပေးခြင်းအားဖြင့်အစိုးရများက မိမိကိုယ်မိမိအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ဒေသတွင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံစုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ဆွေးနွေးဖက်များကို လေ့လာသုံးသပ်မှု

ပြုလုပ်ခြင်းအပါအဝင် အဖွဲ့အစည်းအမျိုးမျိုးသည် PFI ကို နည်းအမျိုးမျိုး ရည်ရွယ်ချက် အမျိုးမျိုးဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

PFI သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်အခြေအနေကို ကျယ်ပြန့်သောရှုထောင့်မှ သုံးသပ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို တိုးမြှင့်ရုံမျှသာမဟုတ်ဘဲ စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးအကျိုးအမြတ် များများ ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အရည်အသွေးသည် အရေအတွက်ကဲ့သို့ များစွာ အရေးပါသည်။ ကောင်းမွန်သောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်သည် နိုင်ငံခြားနှင့် ပြည်တွင်း၊ အကြီး၊ အသေးလုပ်ငန်းအားလုံးအတွက် ဖြစ်သင့်ကြောင်းကို PFI က အသိအမှတ်ပြုပါသည်။ ကောင်းမွန်သောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အကျိုး အမြတ်ဖြစ်ထွန်းမှုရှိသော လုပ်ငန်းများ ချဲ့ထွင်ရန်နှင့် ပြိုင်ဆိုင်နိုင်မှုမရှိသော လုပ်ငန်းများ ပိတ်သိမ်းရန် ခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအနေဖြင့် အခွင့်အလမ်းသစ်များ ရယူရာတွင် လုပ်သာကိုင်သာရှိမှုကို တိုးတက်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။ စနစ်ကျသော အများပြည်သူနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အခြားသောဆက်စပ်အဖွဲ့ အစည်းများ၏ လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ချမှတ်ထားသောမူဝါဒသည် ၎င်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိပါက လမ်းကြောင်းကို လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲခြင်း ဖြင့် အစိုးရသည် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် လျင်မြန်မှုရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရအတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ရပ်တည်ပေးမည့် ကိုယ်စားလှယ်ကိုလည်း ဖန်တီးသင့်ပါသည်။ အရေးအကြီးဆုံးအချက်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်သည် ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲသော အားလုံးပါဝင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုအထောက်အကူပြုနေစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်တိုးတက်မှုများသည် မူဝါဒရေးရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အတွက်သာမက အစိုးရများ၏ ဆောင်ရွက်နေကျကိစ္စရပ် ပြောင်းလဲမှုများအတွက်ပါ လိုအပ် ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည့် ပြောင်းလဲပြင်လွယ်ရှိသော အစိုးရတစ်ရပ်လုံးနှင့်ဆိုင်သော နည်းလမ်းကို မြှင့်တင်ပေးလျက် ဤရှုပ်ထွေးမှုကိုတုန့်ပြန်သောအားဖြင့် PFI ကို ဖန်တီး ထားပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာမူဝါဒမူဘောင်နှင့်ပတ်သက်သည့် အသေးစိတ်အချက် အလက်များကို <http://www.oecd.org/investment/pfi.htm> တွင် လေ့လာနိုင်ပါသည်။

၂၀၁၄ ခုနှစ်မှစ၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ဆက်စပ်သော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများ

စီးပွားရေးဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်

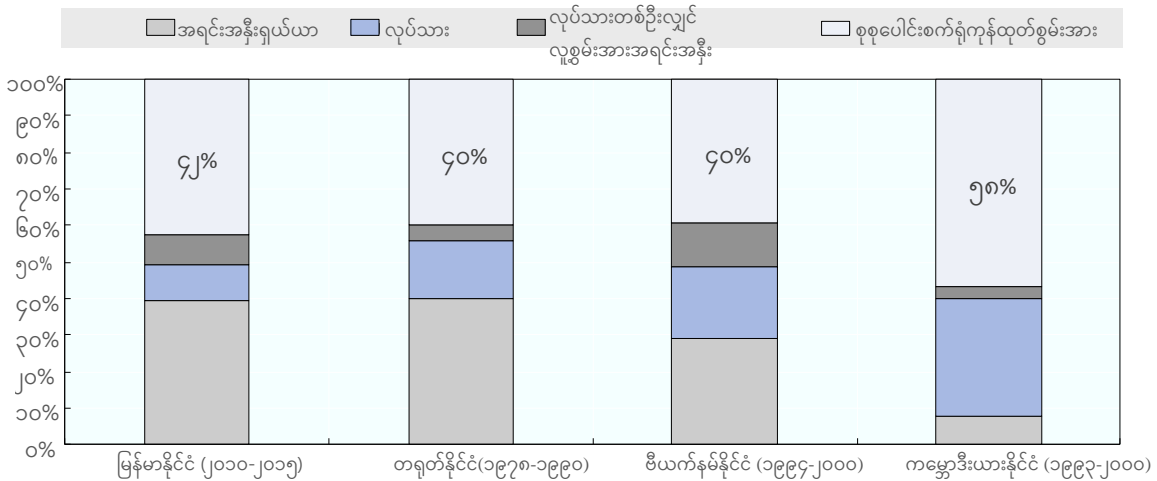
စီးပွားရေးအပြောင်းအလဲမြန်ဆန်သည့်အချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဤမျှ တိုတောင်းသော အချိန်ကာလအတွင်း မည်မျှအထိ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်ကို မေ့လျော့သွားနိုင်ပါသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကာလမတိုင်မီက မြန်မာ့စီးပွားရေးသည် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးနှင့် ချိတ်ဆက်မှုမရှိ နည်းမျိုးစုံဖြင့်ပိတ်ပင်ထားခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။ ပို့ကုန်တင်ပို့မှုသည် ဂျီဒီပီ၏ ဝေစုအရ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအနေဖြင့် ရေအားလျှပ်စစ်အပါအဝင် သဘာဝ သယံဇာတ အရင်းအမြစ်များတွင် လုပ်ငန်းကြီးအနည်းငယ်သာ ရှိပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးစနစ် သည် ရှေးကျပြီး ငွေသားအခြေပြုအပေးအယူကိစ္စများနှင့် နှစ်မျိုးနှစ်သွယ် ငွေလဲလှယ်နှုန်း တို့ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုကြပါသည်။ GDP နှင့်နှိုင်းစာလျှင် အခွန် ဘဏ္ဍာရရှိမှု သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အနည်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ လူအများစု လျှပ်စစ်မီးမရသည့် ကျေးလက် ဒေသများတွင် အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲမှုနက်ရှိုင်းခဲ့ပါသည်။

ကိုးနစ်တာကာလဆောင်ရွက်မှုသည် ဆယ်စုနှစ်များစွာ စီမံခန့်ခွဲမှုအမှားများကို မချေဖျက်နိုင်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုအနည်းဆုံးနိုင်ငံဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ စိန်ခေါ်မှုများစွာနှင့် ရင်ဆိုင် နေရဆဲဖြစ်သော်လည်း အောင်မြင်မှုများမှာ အထင်ကြီးစရာ ကောင်းပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းအရ ဆင်းရဲမှုသည် ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် လူဦးရေ၏ သုံးပုံတစ်ပုံရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် လူဦးရေ၏ ၂၀% အောက် သို့ ကျဆင်းလာခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကြောင့်လည်းကောင်း မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအရှိဆုံးနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာပါသည်။ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်း ကျဆင်းပြီး ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးတည်ငြိမ်မှုတို့ကြောင့် နိုင်ငံစီးပွားရေးသည် တိုးတက်လျက်ရှိပါသည်။ နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SEEs) ကို ဘတ်ဂျက်မယူသောလုပ်ငန်း များအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲရန် ထို့နောက်တွင်မှ ကော်ပိုရေးရှင်းအသွင်ပြောင်းလဲရန်နှင့် အများပိုင်ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် ကော်ပိုရေးရှင်းသို့ ပြောင်းလဲရန် အားပေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည် (MOPFI၊ ၂၀၁၈)။ အထူးသဖြင့်

အထည်အလိပ်တင်ပို့မှုများ အလျင်အမြန် တိုးတက်မှုနှင့်အတူ အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးနိုင်မှုမှာလည်း တိုးတက်လျက်ရှိပါသည်။

တံခါးဖွင့်ဝါဒကျင့်သုံး၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာဖြေလျော့မှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက်ပိုင်း အခြားသောအလားတူ ဒေသတွင်းနိုင်ငံ၏ အတွေ့အကြုံကဲ့သို့ပင် တံခါးဖွင့်ဝါဒကျင့်သုံး၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာဖြေလျော့မှုများပြုလုပ်ပြီး နောက်ပိုင်းကာလတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ငွေအရင်းအနှီးများ တိုးပွားလာမှုနှင့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား အကျိုးကျေးဇူးများအပေါ်တွင် အဓိကအားဖြင့် မူတည်ပါသည် (ပုံ ၁-၁)။ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနေမှု သည် မြန်မာနိုင်ငံ ဖြတ်သန်းသွားသည့် လျင်မြန်သောဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံဆိုင်ရာ အသွင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးနှင့် ပိုမိုပေါင်းစည်းလာမှုကို ထင်ဟပ်လျက်ရှိပါသည်။

ပုံ ၁-၁ တံခါးဖွင့်ဝါဒကျင့်သုံး၍ ဖြေလျော့မှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက်ပိုင်း GDP တိုးတက်မှုအခြေအနေ - မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ၊ ရာခိုင်နှုန်း

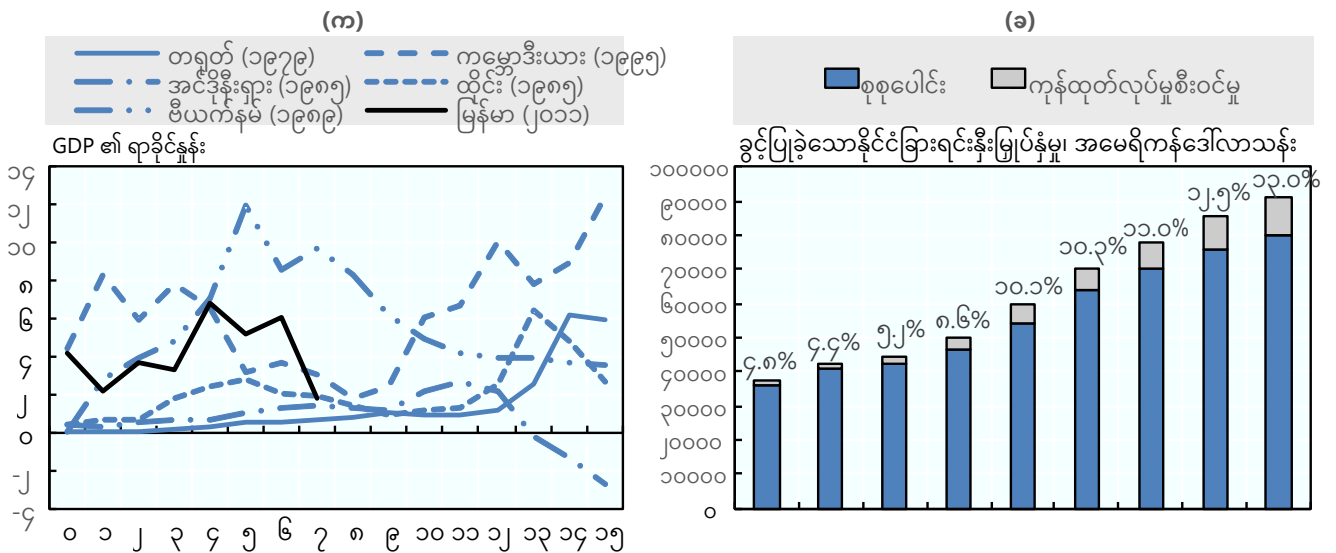

ရင်းမြစ် - ကမ္ဘာ့ဘဏ် (၂၀၁၈)

FDI သည် စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အဓိကပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင် သော တံခါးဖွင့်ဝါဒကျင့်သုံး၍ ဖြေလျော့မှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက်ပိုင်း အထူးသဖြင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း GDP တွင် အမှန်တကယ်ပြုလုပ်သော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပါဝင်မှုနှုန်းသည် သိသိသာသာ တိုးတက်လာပါသည်။ ထို့နောက် ရခိုင်ပြည်နယ်ပဋိပက္ခကြောင့် မသေချာမရေ ရာမှုများနှင့် အစိုးရ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှေးကွေးသည်ဟု ယူဆချက်များကြောင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် တစ်ရှိန်ထိုး ကျဆင်းခဲ့ပါသည် [ပုံ ၁-၂ အပိုင်း (က)]။

စီမံကိန်းဘဏ်ဆိုင်ရာ အမိန့်ကြော်ငြာစာ (အခန်း ၅ ကို ကြည့်ပါ။)၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အစောပိုင်း တွင် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ထပ်မံဖွင့်ပေးမှု (အခန်း ၂ ကို ကြည့်ပါ။) နှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွား ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနကို ဖန်တီးခဲ့မှုနှင့်အတူ အစိုးရ၏ စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ သည် မဝေးသောအနာဂတ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ စိတ်ဝင်စားမှု တစ်ဖန်ဖြစ်စေရန် ပံ့ပိုးပေးပြီး လတ်တလောကျဆင်းနေမှုအလားအလာကိုလည်း ဟန့်တား မည်ဟု မျှော်လင့်ရပါသည်။

ပုံ ၁-၂ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု - (က) ဖြေလျော့မှုပြုလုပ်ပြီးကာလနောက်ပိုင်း နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုစတင်ဆောင်ရွက်ချိန်မှ နောက်ပိုင်းနှစ်များ (GDP ၏ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် (ခ) ခွင့်ပြုပေးခဲ့သည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု - စုစုပေါင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ကဏ္ဍသို့ စီးဝင်မှု (အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း)

မှတ်ချက်။ (က) The World Bank ၏ကမ္ဘာ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာညွှန်းကိန်းများမှကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များနှင့်အတူIMF (၂၀၁၈) မှတစ်ဆင့်ကူးယူဖော်ပြထားပါသည်။ (ခ) DICA မှ ထုတ်ပြန်ထားသည့် ခွင့်ပြုခဲ့သော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များအပေါ်အခြေခံ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ ယခင်နှင့်ယခုတွင် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်၏ စီမံခန့်ခွဲအောက်တွင် မရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များရှိ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့ မပါဝင်ပါ။ စုစုပေါင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဟုဆိုရာ၌ အမှန်တကယ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိသော်လည်း အနာဂတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီးဝင်မှုပုံစံကို ဖော်ပြပါသည်။ (*) ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များမှာ ၂၀၁၈ - ၂၀၁၉ (၂၀၁၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၃၀ ရက်) အတွက် ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းမြစ် - IMF (2018), World Bank Development Indicators Database and DICA Official Statistics

အထူးစီးပွားရေးဇုန်များပြင်ပရှိ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍများသို့ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီးဝင်မှု သည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစ၍ သိသိသာသာ တိုးတက်လျက်ရှိရာ ၂၀၁၂ - ၂၀၁၃ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ ၅% ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၈ - ၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ၁၃% သို့ တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ ခွင့်ပြုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအများစုကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ လက်ရှိဆောင်ရွက်ဆဲ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအနက် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍ တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ၉% ခန့်သာရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ၁၅% ခန့်သို့ တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိလည်ပတ်လျက်ရှိသည့် တစ်ခုတည်းသော အထူး စီးပွားရေးဇုန်ဖြစ်သည့် သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်၌ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍတွင် နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် အထူးများပြားပြီး နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစုစုပေါင်း၏ ၈၀% ခန့်ရှိပါသည်။ အထူးစီးပွားရေးဇုန်ထဲတွင် လက်ရှိနိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစုစုပေါင်း၏ ၀.၅% ခန့်ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ၃% ခန့်သို့ တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် ထပ်မံ၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမျိုး အမည်များပြားလာခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးပေးခြင်းနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ် အကိုင်အခွင့်အလမ်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပါသည်။ (အောက်ဖော်ပြပါ အပိုင်းကို ကြည့်ပါ။)

၂၀၁၄ ခုနှစ်မှစ၍ အလုံးစုံတိုးတက်မှုများရှိသော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ အတား အဆီးများစွာ ရှိနေပါသည်။ ကျေးလက် - မြို့ပြပြိုကွဲမှု၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကျိုးဆက် ကို ခုခံနိုင်မှုအားနည်းခြင်း၊ ဘဏ္ဍာငွေရရှိနိုင်မှု အကန့်အသတ်ရှိခြင်း အထူးသဖြင့် အသေးစားကုမ္ပဏီများအတွက်ဘဏ္ဍာငွေရရှိနိုင်မှု အလွန်နည်းခြင်း၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ကျဆင်းခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံကွာဟမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတကဏ္ဍတွင် ကာလရှည် စီမံခန့်ခွဲမှုအမှားနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းအပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်ဆိုင်နေရသော စိန်ခေါ်မှုများစွာကို MSDP တွင် စုစည်းဖော်ပြထားပါသည် (MOPFI၊ ၂၀၁၈)။ သဘာဝ ဓာတ်ငွေနှင့် ရေအားလျှပ်စစ် အမြောက်အမြား ရှိသော်လည်း အိမ်ထောင်စုများ၏ ၅၀% ခန့် သာ လျှပ်စစ်စွမ်းအင်ကို အသုံးပြုနိုင်သောကြောင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လျှပ်စစ်စွမ်းအင် သုံးစွဲနိုင်မှု အနည်းဆုံးနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့ချရေး ဆောင်ရွက်နေ သော်လည်း လူဦးရေ၏

တစ်ဝက်ခန့်သည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအဖြစ် ခန့်မှန်းရပြီး အလွန် တုန်လှုပ်ဖွယ်ရာအခြေအနေပင် ဖြစ်ပါသည် (IMF၊ ၂၀၁၈)။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကလည်း ကျွမ်းကျင်လုပ်သားရှားပါးမှုအပေါ် ထောက်ပြကြပါသည်။

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ (Sustainable Development Goals – SDGs) ပြည့်မီရေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် မရှိမဖြစ် အရေးပါ လှပါသည်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲထုတ်လုပ်ခြင်း၊ နည်းပညာအဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း နှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်ခြင်းတို့ဖြင့် စီးပွားရေးကုန်ထုတ်စွမ်းအား တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်မှု နှင့်အတူ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော အားလုံးပါဝင်သော စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ကြံ့ခိုင်သောအခြေခံအဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ရေး၊ အားလုံးပါဝင်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲသော စက်မှုလုပ်ငန်းကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုကို အားပေး ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့နှင့်ဆိုင်သည့် ပန်းတိုင် (၈) နှင့် (၉) တို့တွင် သိသိသာသာ ဖော်ပြထားပါ သည်။

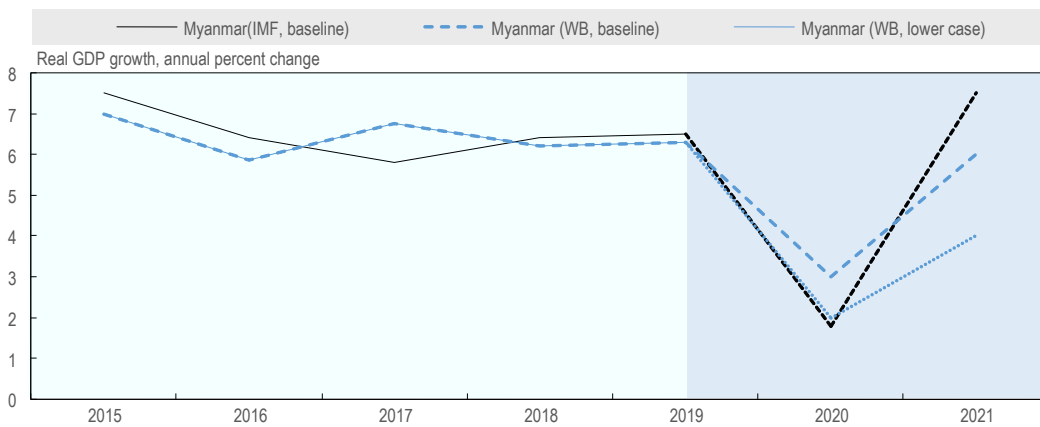
နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ပို့ကုန်များကို အဓိကထား၍ GDP ၇.၇% တိုးတက်ရန် အစိုးရက ရည်မှန်းထားပါသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကာလတွင် တိုးတက်မှုအင်အား ကြီးမားသော် လည်း ဤစွမ်းဆောင်ရည်အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည့် အန္တရာယ်များစွာ ရှိပါသည်။ အနည်းဆုံး နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် တင်ပို့မှုများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ ရှိပါမည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအစောပိုင်းကာလတွင် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် အလျင်အမြန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေရာမှ တဖြည်းဖြည်း ကျဆင်းလျက်ရှိပါသည်။ ယင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ရေတိုကာလ၌ COVID-19 ကပ်ရောဂါနှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအကြပ်အတည်းကလည်း တိုးတက်မှုကို နှေးကွေးစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

COVID-19 နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် ၎င်း၏ သက်ရောက်မှုများ

COVID-19 ကြောင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ယခင်အချိန်က အားကောင်းခဲ့သည့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို သိသာထင်ရှားစွာ ကျဆင်းစေနိုင်ကြောင်း ခန့်မှန်းပါသည်။ အမှန် GDP တိုးတက်မှုသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ် (2020a) နှင့် IMF (2020) ၏ အခြေခံခန့်မှန်းချက်အရ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ၆% မှ ၇.၅% သို့ပြန်လည်မရောက်မီ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွက် GDP ၆.၃% မှ ၆.၅% ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၂% မှ ၃%

နီးပါးအထိ တိုးတက်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည် (ပုံ ၁၃။ OECD (2020 a) ၏ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာခန့်မှန်းချက်အရ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ၅ % အထိ မတိုးတက်လာမီ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာစီးပွားရေးဆောင်ရွက်ချက်များသည် ၄၅.% သို့ ကျဆင်း သွားကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဝင်ငွေဆုံးရှုံးမှုသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် အစိုးရများ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် လူအများအတွက် ဆိုးကျိုးများ၊ ကာလရှည် အကျိုးဆက်များကြောင့် စစ်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်အချိန် လွန်ခဲ့သော နှစ် ၁၀၀ ကျော်က ဖြစ်ပွားခဲ့ သည့် စီးပွားရေးကျဆင်းမှုထက် ကျော်လွန်လိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ ၁-၃ အမှန် GDP တိုးတက်မှု (၂၀၂၁-၂၀၁၅)

ရင်းမြစ်။ IMF (2020) နှင့် World Bank (2020a)

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကုန်သွယ်မှု၊ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် ကုန်စည်ဈေးနှုန်းများကြောင့် ထိခိုက်မှုရှိပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စုများသည် ထိခိုက်ခံရပါသည် (World Bank, 2020a) ။ ကုန်သွယ်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံ GDP ၏ ၅၁ % ရှိပြီး တရုတ်နိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် အခြားအာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် ဒေသတွင်းကုန်သွယ် မှု ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံတို့နှင့် ကုန်သွယ်မှုပြုလုပ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံကုန်သွယ်မှု၏ ၃ ပုံ ၁ ပုံခန့်ရှိပါသည်။ ၎င်းကုန်သွယ်မှုအားလုံးသည် အကျပ် အတည်းနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ OECD (2020a) အရ အကောင်းအမြင်ဆုံးအခြေအနေမှ စဉ်းစားပါက တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့ရှိ စီးပွားရေးဆောင်ရွက်မှုသည် ၂၆.% နှင့် ၃၇.% အထိ လျော့နည်းမည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ စီးပွား ရေးသည် ၆၁.% နှင့် မလေးရှားနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် ၉% သို့ ပြန်လည်မတိုးတက်လာမီ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၃% နှင့် မလေးရှားနိုင်ငံသည် ၁၇.% ကျဆင်းမည်ဟု IMF (2020) မှ

ခန့်မှန်းထားပါသည်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်မှုသည် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ၂၅% မှ ၆% သို့ မတိုးတက်မီ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၉၅% မှ ၁၁၄% အထိ ကျဆင်းမည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်)OECD, 2020a)။

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ယုံကြည်စိတ်ချရသော အခြေအနေတွင် ၃၀% အထိ ကျဆင်းလာနိုင်မည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည် (OECD, 2020b)။ ကပ်ရောဂါကြောင့် ထိခိုက်မှုပိုမိုခံစားရသည့် အခြေခံကုန်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍအပါအဝင် ကဏ္ဍများသည် ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများထက် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် ဝေစုပိုမိုရရှိ သောကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသို့ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီးဝင်မှုကျဆင်းမည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။ ကပ်ရောဂါကြောင့် ဝယ်လိုအားနှင့် ရောင်းလိုအားအပေါ် ထိခိုက်မှုများ သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကဏ္ဍအချို့အပေါ် ပြင်းထန်စွာ သက်ရောက်မှုရှိခဲ့ ပါသည်။ စုစုပေါင်းကုန်စည်တင်ပို့မှု၏ ၂၈ % ဖြစ်သည့် အဝတ်အထည်ကဏ္ဍသည် ဥရောပ ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့သည်ဖြစ်ရာ ဒေသတွင်း၌ ၎င်းကဏ္ဍသည် အထိခိုက်ဆုံးဖြစ်ပြီး တရုတ် နိုင်ငံမှ တင်သွင်းကုန်များကို အဓိကအားထားနေရပါသည်။ စုစုပေါင်းကုန်စည်တင်ပို့မှု၏ ၂၁% ကျော်ကို ကိုယ်စားပြုသည့် လောင်စာဆီတင်ပို့မှုများ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံကျော်သည် ကမ္ဘာ့ ဘဏ် (၂၀၂၀) အရ အာဆီယံတွင် စီးပွားရေးအထိခိုက်ဆုံးနိုင်ငံဖြစ်သည့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့ ခြင်းဖြစ်ပြီး ကျန်လောင်စာဆီများကို တရုတ်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့စွမ်းအင် ဈေးနှုန်းကျဆင်းနေမှုသည် ပို့ကုန်များနှင့် အခွန်ဘဏ္ဍာဝင်ငွေအပေါ် ထပ်မံ၍ ဖိအား ဖြစ်စေ ပါသည်။

ခရီးလှည့်လည်ရေးလုပ်ငန်းထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများဖြစ်သော ဟိုတယ် များ၊ စားသောက်ဆိုင်များနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများသည် မြို့ပြဒေသ များတွင် အလုပ်အကိုင်ရရှိမှု၏ ၂၇% နှင့် GDP ၏ ၁၆% ရှိပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများသည် ကပ်ရောဂါကြောင့် ထိခိုက်မှုကို ပထမဦးဆုံးခံစားရသည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာလုံး ဆိုင်ရာစီးပွားရေးကျဆင်းမှုသည် အိမ်ထောင်စုများ၏ အသုံးစရိတ်များအပေါ် ကြာလှည့်စွာ သက်ရောက်နိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် အဆိုပါဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများသည် နောက်ဆုံးမှသာ လည်ပတ်ကောင်း လည်ပတ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ ကနဦးအနေဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံမှလာရောက်ကြ မည့် ခရီးသွားများကို ခရီးသွားလာရေးနှင့် နယ်စပ်ဒေသဖြတ်ကျော် သွားလာမှုဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံမှလာရောက်ကြမည့် ခရီးသွားများသည် ၂၀၁၈- ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတကာခရီးသွားဝင်ရောက်မှု၏ ၂၀ % ရှိပါသည် (World Bank, 2020 a)။

ပထမဦးဆုံး -COVID19 အတည်ပြုလူနာ ၂ ဦးကို အတည်မပြုမီ တစ်လခွဲအလိုခန့် ဖြစ်သည့် ဖေဖော်ဝါရီလအစောပိုင်းကာလကပင် နိုင်ငံတကာခရီးသွားဝင်ရောက်မှုများကို ကန့်သတ်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့၌ ပထမအကြိမ် ပြည်တွင်းကန့်သတ် ထိန်းချုပ်မှုများ ပြုလုပ်ပြီး တစ်လနီးပါးအကြာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းများမှ အသွားအလာ သတင်း ပေးပို့ချက်များအရ ဇန်နဝါရီလအစောပိုင်းကာလနှင့်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက ကော်ဖီဆိုင်များ၊ စားသောက်ဆိုင်များ၊ ဈေးဝယ်စင်တာများနှင့် ရုပ်ရှင်ရုံများကဲ့သို့သော အပန်းဖြေနေရာများ တွင် လည်ပတ်မှု ၇၄% အထိ ကျဆင်းသွားခဲ့ပါသည်။ အများပြည်သူသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး နေရာများနှင့် ကုန်စုံဆိုင်များတွင် လူသွားလူလာ ၆၇% အထိကျဆင်းခဲ့ပြီး ဆေးဆိုင်များသို့ လည်း လာရောက်သူများ ၆၄% အထိ လျော့ကျခဲ့ပါသည် (IFPRI, 2020) ။

Covid-19 ကြောင့်ဖြစ်သည့် အကျပ်အတည်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပြင်းထန်စွာ ရိုက်ခတ်လျက်ရှိနေပါသည်။ Asia Foundation (2020) ၏ မကြာသေးမီက ပြုလုပ်သော စစ်တမ်းအရ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကုမ္ပဏီ ၃ ပုံ ၁ပုံ နီးပါးသည် COVID-19 ကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကြောင့် ယာယီပိတ်ထားရကြောင်းနှင့် ၎င်းလုပ်ငန်းအများစုအနက် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်နေ သောလုပ်ငန်းအများစုမှာလည်း ၅၀% ထက်မနည်း ဝန်ထမ်းများကို လျှော့ချကြပါသည်။ Eurocham Myanmar (2020) နှင့် ၎င်း၏ ကုမ္ပဏီများနှင့် ပြုလုပ်ထားသော စစ်တမ်းတွင် မျှော်မှန်းဝင်ငွေဆုံးရှုံးမှုမှာ ၃၀% မှ ၅၀% ကျော် ရှိသည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ အကြီးမား ဆုံး ဆုံးရှုံးသည့်လုပ်ငန်းများမှာ ခရီးသွား လုပ်ငန်းများ၊ မော်တော်ကားလုပ်ငန်းများ၊ အထည် အလိပ်၊ စားသုံးသူကုန်ပစ္စည်းများနှင့် လက်လီဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်း လုပ်ငန်းများဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလအကုန်တွင် အစိုးရ၏ထုတ်ပြန်ချက်အရ ကူးစက်ရောဂါကြောင့် ကုန်ကြမ်းပြတ်လပ်မှုနှင့် ကုန်အမှာစာများ ဖျက်သိမ်းခြင်းများကြောင့် စက်ရုံများတွင် လုပ်သားအင်အား လျှော့ချမှုများနှင့် လုပ်ငန်းပိတ်သိမ်းခြင်းတို့ကြောင့် အလုပ်သမား ခြောက် ထောင်ကျော် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခဲ့ကြောင်းသိရှိရပါသည် (Myanmar Times, 2020a)။

ဤကဲ့သို့ကပ်ရောဂါကြောင့် အကျပ်အတည်းဖြစ်ပေါ်နေသည့်ကာလတွင် လိုအပ်သည့် ဆေး နှင့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ဖြည့်ဆည်းပေးမှုအပါအဝင် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပိုင်းတွင် အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးနေသည့်အပြင် နိုင်ငံတော် အစိုးရသည် အလုပ်အကိုင်နှင့် အိမ်ထောင်စုများ၏ဝင်ငွေကို အကာအကွယ်ပေးခြင်းနှင့် အခြားအလားအလာရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဒေဝါလီခံရခြင်းမဖြစ်စေရန် အကာ အကွယ်ပေးမှုတို့အပေါ် အလေးထားဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ IMF ၏ COVID-19 policy

tracker အရ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏အစိုးရများသည် အလားတူရည်ရွယ်ချက်များ (ဥပမာ - အချိန်တိုအလုပ်နှင့် ဝင်ငွေထောက်ပံ့မှုစီမံချက်၊ အခွန်ပေးဆောင်မှုကို ရွှေ့ဆိုင်းပေးခြင်း၊ ချေးငွေအာမခံစသည့်) အတွက် မူဝါဒများစွာကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရအနေဖြင့် အလုပ်သမားများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဦးတည်၍ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ငွေရေးကြေးရေးဆောင်ရွက်ချက်များ ပါဝင်သည့် COVID-19 စီးပွားရေးထိခိုက်မှုသက်သာရေးစီမံချက်ကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည် (Myanmar Times, 2020a; IFPRI, 2020)။ သို့သော် တစ်ခါတစ်ရံတွင် အမှန်တကယ်လိုအပ်သောနေရာတို့တွင် လက်တွေ့အသုံးချရန် အားနည်းချက်များလည်း ရှိနေပါသည်။ အထင်ရှားဆုံးသော ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ခုမှာ မြန်မာနိုင်ငံသားပိုင်ဆိုင်သော SMEs လုပ်ငန်းများ၊ အဝတ်အထည် လုပ်ငန်း၊ ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍများအတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၁ သန်းကို COVID-19 ရန်ပုံငွေ ထူထောင်၍ ချေးငွေ ထုတ်ချေးခြင်းနှင့် ၂၀၁၉ ၂၀၂၀-ဘဏ္ဍာနှစ်ကုန် အထိ ဝင်ငွေခွန်နှင့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ပေးဆောင်ရန်ကာလကို ရွှေ့ဆိုင်းပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (Box ၁-၂ ကို ကြည့်ပါ။)

Box ၁-၂ မြန်မာနိုင်ငံ၏ COVID-19 စီးပွားရေးထိခိုက်မှုသက်သာရေးစီမံချက် - အဓိကထောက်ပံ့သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များ

COVID -19 စီးပွားရေးထိခိုက်မှုသက်သာရေးစီမံချက် (CERP) ကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းစီမံချက်တွင် ပန်းတိုင် (၇) ခု၊ မဟာဗျူဟာ (၁၀) ခု၊ လုပ်ငန်းစဉ် (၃၆) ခုနှင့် လုပ်ဆောင်ချက် (၇၆) ခုတို့ ပါဝင်ပါသည်။ ယင်းအစီအစဉ်ကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂ ဘီလီယံကျော် ကုန်ကျခံရန် မျှော်မှန်းထား ပြီး ၎င်းရန်ပုံငွေများမှာ နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရန်ပုံငွေများ၊ ဝန်ကြီးဌာန (၂၂) ခုတို့၏ -၂၀၁၉၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် အသုံးစရိတ်မှ ၁၀% ပြန်လည်ထည့်ဝင်ခြင်းကြောင့် ရရှိသည့် ရန်ပုံငွေတို့ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် COVID-19 ကြောင့် ဘတ်ဂျက်လိုငွေအတွက် IMF မှ ချေးငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၇၀၀ နှင့် ရောဂါ ကာကွယ်ရေးအစီအစဉ်များနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ကမ္ဘာ့

ဘဏ်မှ ချေးငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၅၀ ရယူရန် လွှတ်တော်မှ ခွင့်ပြုချက် ရရှိထားပါသည်။ CERP ၏ အဓိကကြေညာထားသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

၁။ **ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာလှုံ့ဆော်မှုဖြင့် မက်ခရိုစီးပွားရေးဝန်းကျင်ကို တိုးတက်စေခြင်း**

- ဘဏ်ချေးငွေနှုန်းနှင့် အပ်နှံငွေအများဆုံးအတိုးနှုန်း သတ်မှတ်ချက်ကို အနည်းဆုံး ၃ရာခိုင်နှုန်းအထိ လျှော့ချရန်။
- ဘဏ်များတွင် အနည်းဆုံးထားရှိရမည့် အရန်ငွေလိုအပ်ချက်။

၂။ **ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအပေါ်သက်ရောက်မှုကို ဖြေလျော့ခြင်း**

- ထိခိုက်မှုရှိသည့် ပြည့်တွင်း SMEs များ၊ အထူးသဖြင့် အဝတ်အထည်၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍများတွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ငွေအတွက် အတိုးနှုန်းထား လျှော့ချသည့်နှုန်းဖြင့် ချေးငွေထုတ်ပေးနိုင်ရန်အတွက် COVID-19 ရန်ပုံငွေ မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၀၀ ဘီလီယံ (အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၇၁ သန်း၊ GDP ၏ ၀.၁%) အား ထောက်ပံ့တည်ထောင်ရန်။ ဤရန်ပုံငွေသည် ဈေးကွက်တုံ့ပြန်မှုပေါ်မူတည်၍ မြန်မာကျပ်ငွေ ဘီလီယံ ၂၀၀ မှ ၅၀၀ ဘီလီယံထိ တိုးပွားလာနိုင်သော်လည်း ဒေသ တွင်း၌ အသေးငယ်ဆုံး ထောက်ပံ့မှုတစ်ခု ဖြစ်ပါသည် (OECD, 2020 c) ။
- ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့အထိ ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် ဝင်ငွေခွန်တို့အပေါ် ငွေပေးချေမှုကို ရပ်ဆိုင်းထားရန်။
- COVID-19 ကာကွယ်၊ ကုသ၊ ထိန်းချုပ်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အရေးကြီးသော ဆေးဝါးအထောက်အကူများနှင့် ဆက်စပ်ကုန်ပစ္စည်းများအပေါ် ကောက်ခံသော အကောက်ခွန်၊ ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် သတ်မှတ်ပစ္စည်းများအပေါ် ကောက်သော အခွန်များအပေါ် ကင်းလွတ်ခွင့်ပေး ရန်။

- စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ မြန်မာ့လယ်ယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် (MADB) သည် စိုက်ပျိုးရေး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် မွေးမြူရေးဆိုင်ရာချေးငွေများကို အတိုးနှုန်း နည်းသောပမာဏ (၁% မှ ၁.၅% အောက်ထက်နည်းသော) ဖြင့် ချေးငွေထုတ်ပေးရန်။
- စီမံကိန်း၊ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ငွေ အတွက် တန်ဖိုးနည်းရန်ပုံငွေ၏ အကျိုးခံစားရှိသူများအတွက် မရည်ရွယ်ဘဲ ဘဏ်များမှစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသို့ ချေးငွေအသစ်များ ၏ ၅၀ % ကို အာမခံပေးရန်။
- ၃ နှစ်ထက်မပိုသောကာလအတွက် ပုံမှန်ပေးနေရသည့် အတိုးနှုန်းနှင့် စည်းမျဉ်းများကို ချေးငွေထုတ်ပေးသည့် MSME ချေးငွေပုံစံကို မြန်မာ နိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်အနေဖြင့် ဘဏ်များအား ပြန်လည်ပြင်ဆင် သတ်မှတ်ခွင့်ပြုရန်။

၃။ **အလုပ်သမားများအပေါ်သက်ရောက်မှုများ လျော့နည်းစေခြင်း**

- အလုပ်လက်မဲ့ လူမှုဖူလုံရေးအဖွဲ့များမှ အဖွဲ့ဝင်များအတွက် အလုပ် လက်မဲ့ဖြစ်သည့်အချိန်မှစ၍ ၆ လမှ ၁ နှစ်အထိ အလုပ်သမား အကျိုး ခံစားခွင့်များကို တိုးချဲ့ပေးရန်။
- အလုပ်ထုတ်ခံရသော အလုပ်သမားများနှင့် ပြန်ရောက်လာသော ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများအတွက် လုပ်သားအခြေပြု အခြေခံ အဆောက်အအုံစီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်။

၄။ **အိမ်ထောင်စုများအပေါ်သက်ရောက်မှုများ လျော့နည်းစေခြင်း**

- အိမ်ထောင်စုများ၏ လျှပ်စစ်မီးအသုံးစရိတ်များကို ၁ လလျှင် ၁၅၀ ယူနစ်အထိ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရန်။

- အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်သော လူဦးရေများနှင့် အထိအခိုက်ခံရဖွယ်ရှိ နိုင်သော အိမ်ထောင်စုများအတွက် အစားအသောက်များနှင့် အရေး ပေါ် ရိက္ခာများကို ထောက်ပံ့ပေးရန်။
- အန္တရာယ်များစွာရှိသောဒေသများရှိ ဝန်ထမ်းပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည် များအပါအဝင် အထိအခိုက် ခံရဖွယ်ရှိနိုင်သော အိမ်ထောင်စုများ အတွက် ငွေသားများထောက်ပံ့ပေးရန်။
- လူမှုရေးပင်စင်နှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များနှင့် ၎င်းတို့၏ ကလေးငယ် များ ငွေကြေးထောက်ပံ့ရာတွင် ရရှိမည့် အကျိုးခံစားမှုများအား မြှင့်တင်ရန်။
- ထိခိုက်မှုရှိသော အိမ်ထောင်စုများအတွက် စာချုပ်ချေးငွေနှင့် အတိုး နှုန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ပိုပြီးသက်သာအဆင်ပြေစေရန် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရန်။

၅။ **ဆန်းသစ်တီထွင်သော ကုန်စည်များနှင့် ပုံစံများကို မြှင့်တင်ရန်**

- မိုဘိုင်းဖုန်းဖြင့် ငွေပေးချေမှုစနစ်များနှင့် e-commerce, social commerce များ၏ အသုံးပြုမှုကို မြှင့်တင်ရန်။
- ကုန်စည်များကို ရောင်းချရန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအား ထောက်ပံ့ပေးရန် လက်လီရောင်းချသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများအား ရှိပြီးသည့် websites များကို အကျိုးရှိရှိအသုံးပြုနိုင်ရေး အားပေးရန်။
- ဗဟို e-commerce website တစ်ခုကို တည်ထောင်ရန်။
- ကပ်ရောဂါ၏ သက်ရောက်မှုများကို အဆုံးသတ်နိုင်ရန် ဆန်းသစ်သော အကြံဉာဏ်များဖြင့် ထောက်ပံ့ငွေရနိုင်သော ပြိုင်ပွဲများကို စီစဉ်ပေးရန်။

၆။ **ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်များ အားကောင်းလာစေခြင်း**

- ချမှတ်ထားသည့် အစီအစဉ်များအရ ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှု ကာကွယ်ရန် အစီအစဉ်များကို တိုးတက်စေရန်၊ COVID-19 အတွက် လိုအပ်သည့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာထုတ်ကုန်များကို တင်ပို့ရန်၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအစီအမံများ တိုးတက်လာစေရန်။
- ရေရှည်အစီအစဉ်များအနေဖြင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုကဏ္ဍများ အတွက် စွမ်းဆောင်ရည်များကို မြှင့်တင်ပေးရန်နှင့် လက်ရှိ ကျန်းမာရေးနှင့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအထောက်အပံ့များကို အဆင့်မြှင့်ပေးရန်။

၇။ **COVID-19 တုန့်ပြန်မှုဆိုင်ရာ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုးမြှင့်ပေးခြင်း (အရေးပေါ်ရန်ပုံငွေ အပါအဝင်)**

- အစိုးရဌာနများအားလုံးသည် CERP ရန်ပုံငွေအတွက် ၎င်းတို့၏ ၂၀၁၉/ ၂၀ ဘတ်ဂျက်မှ ခွဲဝေထုတ်ပေးစေရန်နှင့် ဘဏ္ဍာငွေစီးဆင်းမှု တိုးတက်ကောင်းမွန်မှုရှိစေရန်နှင့် CERP လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ အတွက် ပြင်ပမှ ထောက်ပံ့ငွေများနှင့်အတိုးနှုန်းသက်သာသည့် ချေးငွေများရရှိရန်။

ရင်းမြစ်။ IFPRI (2020), KPMG (2020) နှင့် IMF's COVID-19 policy tracker, <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19>

COVID-19 ၏ နောက်ဆက်တွဲတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ လာရောက်လုပ်ကိုင်သည့်အခါ ယခင်ကထက်ပိုပြီးသတိကြီးကြီးထား၍ ပြုလုပ်လာနိုင်ကြပြီး ရွေးချယ်မှုများလည်း လုပ်လာနိုင်ကြသည့်အပြင် စက်ရုံများမှာလည်း ပြောင်းလဲလာသော နည်းပညာများနှင့် စီးပွားရေးပုံစံများနှင့်အညီ လိုက်လျောညီထွေစွာ ပြောင်းလဲလာနိုင်သော ကြောင့် တာဝန်ယူမှုရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများပေါ်ပေါက်လာစေရန် အလေးပေး၍ရေးဆွဲထားသောမူဝါဒများသည် COVID အလွန် နာလန်ပြန်ထူသည့် အချိန်အခါအတွက် အရေးကြီး ပြီးကြိုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် COVID မတိုင်မီ ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှု များနှင့် မူဝါဒများသည် အရေးကြီးသည့် ပုံစံများအဖြစ် ပေါ်ထွက်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကုန်

ထုတ်လုပ်မှုမြင့်မားစေရန် ကန့်သတ်ချက်များ ဖြေလျော့ပေးခြင်းသည် ဤကဲ့သို့ အကျပ်အတည်းကာလအတွင်း ငွေပေးချေသည့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်ခြင်း လုပ်ငန်းများအကြား ရင်းမြစ်များ ခွဲဝေအသုံးပြုရန်အတွက် သယ်ယူမှုနှင့်နယ်ပယ် လျော့နည်းလာခြင်းတို့ကို ကုစားရန်အတွက် အရေးပါလှပါသည်။ COVID-19 မတိုင်မီ ဖော်ပြထားသည့် စိန်ခေါ်မှု ၁၉ ခုအတွက် ဤမူဝါဒသုံးသပ်ချက်၏ မူဝါဒ အကြံပြုချက်များ သည် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိပြီး အားလုံးပါဝင်နိုင်သော ရေရှည်တည်တံ့သော ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။

သို့သော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ကူးစက်ရောဂါကြောင့် ပျက်စီးသွားသော အရေးပါသည့်ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ရန်နှင့် ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍများကို အထောက်အကူပြုရန်အတွက် ချက်ချင်းဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်ရာတွင် ပါဝင်ကူညီရန်လည်း ခေါ်ယူနိုင်ပေသည်။ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကာလအတွင်းနှင့် နောက်ပိုင်းကာလများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ဆက်လက်ရှိနေစေရန်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများပြန်လည်ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးအေဂျင်စီများသည် အလွန်အရေးကြီးပါသည် (အခန်း ၃ တွင် ကြည့်ပါ။)။ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကိုဖြေလျော့ခြင်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ဗျူရိုကရေစီအဟန့်အတားများကို လျော့ချခြင်းသည် ကပ်ရောဂါဖြစ်ပွားနေသောကာလအတွင်း ပိုမိုထိရောက်သော ထုတ်လုပ်မှုဖြစ်စဉ်များ ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ဖောက်သည်များအား လိုအပ်သောကုန်ပစ္စည်း များကို ပိုမိုမြန်ဆန်စွာ ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံအများအပြားတွင်လည်း အဆိုပါ နည်းလမ်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည် (Box ၁-၃)။

Box ၁-၃ OECD ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးအေဂျင်စီများ (IPAs) ၏ COVID- 19 ဖြစ်ပွားမှုအပေါ်မဟာဗျူဟာကျသော တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးအေဂျင်စီများသည် အခြေအနေအသစ်များနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းကြောင့် COVID - 19 အကျပ်အတည်းအတွက် အစိုးရ၏ တုန့်ပြန်မှုဆောင်ရွက်မှုများတွင် အဓိကပါဝင်သူများ ဖြစ်လာပါသည်။ OECD ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

မြင့်တင်ရေးအေဂျင်စီများ (IPAs) ၏ COVID - 19 ဖြစ်ပွားမှုအပေါ် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်ဆန်းသစ်တီထွင်မှု။ OECD ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြင့်တင်ရေးအေဂျင်စီများ (IPAs) သည် စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ခြင်းအပေါ် ကပ်ရောဂါအကျပ်အတည်း၏ ချက်ချင်း သက်ရောက်မှုကို တွေ့မြင်ကြပါသည်။ ၎င်းအေဂျင်စီအများစုမှာ အစိုးရ၏ COVID-19 ဆိုင်ရာအထောက်အပံ့၊ ကန့်သတ်ချက်များနှင့်သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ၎င်းတို့၏ ဝက်ဘ်ဆိုက်ပေါ်တွင်ဖော်ပြရန် လျင်လျင်မြန်မြန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ အေဂျင်စီများ၏ ၃ ပုံ ၂ ပုံနီးပါးသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ သီးသန့်ဝက်ဘ်ဆိုက်ရှိသည်။

ရှိပြီးသားဖောက်သည်များနှင့် သတင်းအချက်အလက် ပြဋ္ဌာန်းချက်အပေါ် ဦးတည်ဆောင်ရွက်မှု။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြင့်တင်ရေးအေဂျင်စီများက ပေးသောဝန်ဆောင်မှုများ၏ သဘောသဘာဝမှာ ဈေးကွက်ရှာသည့်ပုံစံမှ အလွန်ထိရောက်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ပြီး နောက်ပိုင်းဝန်ဆောင်မှုပေးသောပုံစံသို့ သိသိသာသာပြောင်းလဲသွားသည်။ ကပ်ရောဂါ အကျပ်အတည်း၏ သက်ရောက်မှုလျော့ပါးစေရန် စည်းမျဉ်းသစ်များ ချမှတ်လိုက်သော ကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြင့်တင်ရေးအေဂျင်စီများသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ထွက်ပေါ်လာ သည့် ဥပဒေမူဘောင်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ကူညီထောက်ပံ့ပေးပါသည်။ လည်ပတ်နေသောလုပ်ငန်းများနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကွင်းဆက်ဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှုများတွင် ကုမ္ပဏီများအားကူညီရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြင့်တင်ရေးအေဂျင်စီများသည် အဓိကပံ့ပိုးပေးသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။

စီးပွားရေးကွန်ယက်များဖွင့်ခြင်း။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြင့်တင်ရေးအေဂျင်စီများ (IPAs) သည် အစိုးရက စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းမှုကို ပံ့ပိုးကူညီရန် အထူးသဖြင့် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍနှင့် ထိခိုက်မှုအများဆုံးသော ကဏ္ဍများတွင် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးကွန်ယက်များကို ဖြန့်ကျက်ခဲ့ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဂျာမနီကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဖွဲ့အစည်းသည် COVID-19 ရိုက်ခတ်မှုကို အပြင်းထန်ဆုံးခံစားခဲ့ရသည့် လုပ်ငန်း ၅ ခုကိုသာ အဓိကထား၍ ဝန်ဆောင်မှုများ အထိရောက်ဆုံးပေးရန် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်း။ ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးအေဂျင်စီများ (IPAs) အား ဒီဂျစ်တယ်စနစ်အမျိုးမျိုး သုံးစွဲရန်လိုအပ်သည့် အနာဂတ်ဖောက်သည်များကို ဆက်လက်ဝန်ဆောင်မှုပေးရန်နှင့် ဖော်ထုတ်ရန်ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောအလားအလာများကို မှန်ကန်စွာဖော်ထုတ်နိုင်သော ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် ဖောက်သည်ရှာဖွေခြင်းနှင့် Site Visit အတွက် ပကတိနီးပါး ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှုများသည် အလွန်အရေးပါသည်။ အချို့သော IPA များသည် ဒီဂျစ်တယ်စနစ် ကျင့်သုံးနေကြပြီဖြစ်သည်။ CINDE ကော့စတာရီကာသည် ၎င်း၏ လူလုပ်ဉာဏ်ရည်အခြေခံသည့် ဈေးကွက်ရှာဖွေရေး၊ အွန်လိုင်းဝန်ဆောင်မှုနှင့် ထုတ်ကုန်များပါဝင်သော ဒစ်ဂျစ်တယ်အစီအစဉ်များကို အရှိန်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ Business Sweden သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို လုပ်ငန်းအစုအဖွဲ့အမျိုးမျိုးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် online interactive maps ကို အသုံးပြုခွင့်ပေးထားပြီး ၎င်းတို့ကိုချဲ့ထွင်ဆောင်ရွက်ရန်လည်း စီစဉ်လျက်ရှိပါသည်။

ဦးစားပေးမှုနှင့် ဦးတည်မှုအသစ်။ COVID-19 အကျပ်အတည်းသည် အေဂျင်စီများအား ၎င်းတို့၏ ဦးစားပေးမဟာဗျူဟာများကို ပြန်လည်စဉ်းစားရန် တွန်းအားပေးနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ Business Sweden သည် အရည်အသွေးမြင့်မားသော စီမံကိန်းများကိုဖော်ထုတ်ရန် အရည်အသွေးပိုင်းဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်မှုစနစ်ကို နှစ်ပေါင်းများစွာအသုံးပြုခဲ့ပြီး ဗြိတိန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်သွယ်ရေးဌာနသည် စီးပွားရေးပြန်လည်နလန်ထူမှုတွင် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအား ထိရောက်သောအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်စေရန် စီးပွားရေးခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုနှင့် အသိဉာဏ်အခြေခံသည့် ဦးစားပေးမှုများကို ဆက်လက် အသုံးပြုသွားမည်ဖြစ်သည်။

မဟာဗျူဟာများနှင့်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း။ ၎င်းတို့၏ ပြောင်းလဲနေသော အခန်းကဏ္ဍများအရ OECD ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေးအေဂျင်စီများ (IPAs) သည် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှစ်ခုလုံး၏ လိုအပ်ချက်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးရန် ၎င်းတို့၏ မဟာဗျူဟာမြောက် ဦးတည်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်လျက်ရှိပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးအေဂျင်စီ၏ မူဝါဒရေးရာအကြံပြုမှုအရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် မသေချာမရေရာမှုများနှင့် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် အကာ အကွယ်ပြုအလားအလာများတွင် ပို၍ အရေးပါလာလျက်ရှိပါသည်။

ရင်းမြစ်။ OECD (2020 d)

မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်သည် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အားပေးခြင်းအပါအဝင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို လွယ်ကူချောမွေ့စေရန်နှင့် COVID - 19 ၏ သက်ရောက်မှုကို လျော့ချရန်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် လုပ်ငန်း စဉ်များကို လျင်မြန်စွာချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလျှောက်လွှာကြေး၏ ၅၀% ကို လျော့ချခဲ့ပြီး ဧပြီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် အလုပ်အကိုင်ဦးစားပေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများ နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများကို အရှိန်မြှင့်၍ ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည် (Myanmar Times, 2020b, 2020c)။

မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်သည် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုနှင့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာပစ္စည်းကိရိယာများ (ဥပမာ - တစ်ကိုယ်ရေ အကာ အကွယ်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်သူများ) နှင့် ဦးစားပေးဆေးဝါးလုပ်ငန်းများနှင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဦးစားပေးအနေဖြင့် ခွင့်ပြုမိန့်များ ပေးခဲ့ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (DICA) သည် COVID-19 နှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ၎င်း၏ Website တွင် မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ပြန်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ နောင်တွင် ကြေညာချက်များနှင့် ထုတ်ပြန်ချက်များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ပြန်ပေးနိုင်ပါက အလားအလာရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ရှိပြီးသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အရေးကြီးသောသတင်းအချက်အလက်ပေးရာတွင် များစွာ အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်ပါသည်။

တာဝန်ယူမှုရှိသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း (RBC) ချဉ်းကပ်မှုကို အစိုးရနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍတို့တွင် ချမှတ်ကျင့်သုံးခြင်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍတစ်ခုလုံးအပေါ် ကာလတိုနှင့် ရေရှည်အကျိုးကျေးဇူး ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါ သည်။ (အခန်း ၄ တွင် ကြည့်ပါ။) ထိုသို့ဆောင်ရွက်မှုသည် ပြည်သူလူထု၊ ကမ္ဘာနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် နောက်ထပ်အန္တရာယ်များကို မဖန်တီးနိုင်စေရန် ကူညီပေးမည် ဖြစ်သည် သို့မဟုတ် ကျဆင်းနေသောထုတ်လုပ်မှုကွင်းဆက်များ မတည်မငြိမ်ဖြစ်မှု (ဥပမာ - အချို့သော မဟာဗျူဟာကျသောကဏ္ဍများတွင် အတင်းအဓမ္မစေခိုင်းမှု သို့မဟုတ် ကလေး လုပ်သားစေခိုင်းမှုတို့ကို ပြန်လည်ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း) ကို ပံ့ပိုးပေးမည်။ ထို့ကြောင့် COVID-19 မူဝါဒတုံ့ပြန်မှု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် RBC အား မြှင့်တင်ပေးခြင်းသည် ချက်ချင်း

လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် မျှော်မှန်းထားသည့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလမ်းစဉ် တို့အကြား ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အစိုးရများသည် ရေရှည်တန်ဖိုးဖန်တီးခြင်း (ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေထုတ်လွှတ်မှုကို လျှော့ချခြင်း၊ လုပ်သား ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေ ပြင်ဆင်မှုအပါအဝင်) ဖြစ်စေရန် စီးပွားရေးပြန်လည်နလန်ထူလာစေရေးအတွက် မဟာ ဗျူဟာကျသောအနေအထားတွင် ရှိနေပါသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် နိုင်ငံတကာမှ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် RBC ဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများဖြစ်သော OECD Guidelines for Multinational Enterprises သို့မဟုတ် OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct တို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် လက်ရှိနှင့်အနာဂတ်ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက် ပြတ်တောက်မှု ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင် ပေးနိုင်ပါသည်။ ဥပမာအနေဖြင့် COVID-19 နှင့်ဆက်စပ်သော စွန့်စားမှုများအပေါ် လွှမ်းမိုး လာသည့်အခါ (ဥပမာ - ရောဂါပိုးကူးစက်မှုနှုန်း၊ အစိုးရ၏ကန့်သတ်ချက်များနှင့် ထုတ်လုပ်မှု သို့မဟုတ် ဖြန့်ဖြူးသောလမ်းကြောင်းများ ပြတ်တောက်မှုများစသည်) ထုတ်လုပ်မှု ကွင်းဆက်ဆိုင်ရာ ထိုက်သင့်တဲ့လုံ့လဝီရိယနှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ခြင်းမှ သတင်းအချက် အလက် (ဥပမာ - ကုန်ကြမ်းရင်းမြစ်နှင့် အခြားသော ခြေရာခံနိုင်သည့် အချက်အလက်များ) ကို ကာလတိုနှင့် ကာလလတ်တွင် ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်ရှိ အားနည်းချက်များကို နားလည် နိုင်ရန် အသုံးပြုနိုင်ပြီး အတားအဆီးများကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် စဉ်ဆက်မပြတ်အစီအစဉ် ရေးဆွဲ ရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်အတွက်လည်း အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ အလုပ်သမားများ၊ ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများနှင့် အရေးပေါ်အစီအစဉ်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် နှစ်ပေါင်း များစွာ တည်ဆောက်၊ လေ့ကျင့်ပေးခဲ့ရသည့် လုပ်သားများ၏ စွမ်းရည်ကို ဖျက်ဆီးခံရသည့် အတွက် ပေးလိုက်ရသည့် စရိတ်ထက် စီးပွားရေးအရ ပို၍အဓိပ္ပာယ်ရှိနိုင်ပါသည်။

အလုပ်များလျှော့ချခြင်းနှင့်လုပ်အားခများ ဆက်လက်ပေးချေခြင်းများအပါအဝင် အကျပ် အတည်းနှင့်ဆက်စပ်နေသည့် RBC ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းနှင့် ထိရောက်မှုရှိသည့် စဉ်ဆက်မပြတ် စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့သည် မည်သည့်အခြေအနေတွင် ပါဝင်သည်ဖြစ်စေ၊ မပါဝင် သည်ဖြစ်စေ အရင်းအနှီးအသစ်များ၊ အထူးအရေးပေါ်ရန်ပုံငွေများနှင့် ကယ်ဆယ်ရေး အစီအစဉ်များကိုရယူနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည် (OECD, 2020e)။ ဥပမာ - COVID-19 ကြောင့်

အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးခဲ့ရသော မြန်မာအလုပ်သမားများကိုထောက်ပံ့ရန် EU မှ မတည်ပေး သည့် ယူရို ၅ သန်း အရေးပေါ်ငွေသားရန်ပုံ (MyanKu) သည် RBC² ဟု မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။ ပိုမိုရှုပ်ထွေးသည့် RBC ပုံစံသည် အကျပ်အတည်းအပေါ် ပိုမိုစနစ်ကျသည့် တုန့်ပြန်မှုပုံစံ တစ်ခုကို တွန်းအားပေးနိုင်သည့် မဟာဗျူဟာကျသည့် ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး အကူ အညီပေးမှုများမရဘဲ မိမိဘာသာဆောင်ရွက်ရသည့် ပုံစံကို အားမပေးသည့် ဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်ပါသည် (Barry, 2020)။ ထို့အပြင် RBC သည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ် နိုင်သည့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို စဉ်းစားရာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အတွက် ကြိုတင် ပြင်ဆင်ရန်နှင့် ခံနိုင်ရည်ရှိစေရန်အတွက်လည်း အထောက်အပံ့ဖြစ်စေပါသည်။

COVID-19 ကူးစက်ရောဂါသည် ယခုတင်ပြထားသည့် မူဝါဒဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်အချို့ကို တွန်းအားပေးရန် ရေရှည်တွင် လုပ်ဆောင်နိုင်ကောင်း လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ ကူးစက်ရောဂါကာလအတွင်း အစိုးရက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများကို ကာကွယ်ရန်လုပ်ဆောင်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များသည် အချို့သောကုမ္ပဏီများနှင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများကို မျှတမှုမရှိ ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိ COVID-19 ကဲ့သို့သော ကပ်ရောဂါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရသည့် အကျပ်အတည်းများကို ထိရောက်စွာတုန့်ပြန်နိုင်ရန်နှင့် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို လျင်လျင်မြန်မြန် လက်လှမ်းမီ ရရှိနိုင် စေရန် အရေးပါသည့် လုပ်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်ရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ် များသည် အစိုးရများအား လုံလောက်သည့် မူဝါဒဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခွင့်များ ပြုလုပ်ခွင့် ပြုသင့်ပါသည် (အခန်း ၂ ကို ကြည့်ပါ။)။ မြန်မာနိုင်ငံမှ အတိတ်ကချုပ်ဆိုခဲ့သော ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ်ပုံစံဟောင်းများ၌ အစိုးရ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ချမှတ်ပိုင်ခွင့်ကို အချို့သောအခြေအနေများတွင် ကာကွယ်ပေးနိုင်ခြင်းမရှိသည့် အရည်အသွေးမပြည့်ဝသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါဝင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အိမ်ရှင်နိုင်ငံအကြား ဖြစ်ပွား သည့် အငြင်းပွားမှုများတွင် မလိုလားအပ်သည့် အဓိပ္ပါယ်လွဲမှားမှုများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ကပ်ရောဂါအကျပ်အတည်းသည် အခြေခံအဆောက်အအုံကဏ္ဍတွင် အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် မူဘောင်ခိုင်မာစေရေး၏ အရေးပါမှုကို တွန်းအားပေးသည့် ဆောင်ရွက်ဆဲနှင့် စီစဉ်ဆဲ အခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်းများကို အခက်အခက် ဖြစ်စေပါ သည် (ဥပမာ - အခြေခံအဆောက်အအုံတွင် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်လိုမှု လျော့ကျသည့်အတွက် ဘဏ္ဍာငွေကြေးဆုံးရှုံးမှု၊ ဆောက်လုပ်ရေး ပစ္စည်းများ ပြတ်တောက်မှုကြောင့် ဆောက်လုပ်

ဆဲစီမံကိန်းများ ပျက်စီးခြင်း၊ ငွေကြေးအရင်း အနှီးရရှိနိုင်မှုအပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု စသည်တို့ ဖြစ်သည်) (အခန်း ၅ ကို ကြည့်ပါ။) စာချုပ်ကိုစောစီးစွာရပ်စဲခြင်းနှင့် မလွန်ဆန်နိုင်သောဖြစ်ရပ်ကဲ့သို့သော အခြားသောပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ လျော်ကြေးပေးခြင်းနှင့် ဥပဒေပြောင်းလဲမှု၊ ပြန်လည်စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများအတွက် မူဘောင်အပါအဝင် အဆိုပါမူဘောင် အမျိုးမျိုး၏ ရှုထောင့်အစုံစုံကို စမ်းသပ်မှုပြုလုပ်နိုင်ဖွယ်ရှိပါသည် (World Bank, 2020b)။ အစိုးရအနေဖြင့် အခြေခံအဆောက်အအုံကဏ္ဍကို ပြန်လည်ဦးမော့လာစေရေးအတွက် ပိုက်လိုင်းအတွင်းရှိ စီမံကိန်းများကို လျင်မြန်စွာဆောင်ရွက်နိုင်စေရေး ကြိုးစားဆောင်ရွက် နေသည်ဖြစ်ရာ COVID-19 ကို ချက်ချင်းတုံ့ပြန်ရာတွင် (ဥပမာ - ကျန်းမာရေးထုတ်ကုန်များ ကို အရေးပေါ် ဝယ်ယူခြင်း၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုပစ္စည်း များကို တိုးချဲ့လုပ်ဆောင်ခြင်း) ဝယ်ယူရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ပြန်လည်နုလန်ထူရေးကာလအတွင်း အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လာမည် ဖြစ်ပါ သည်။ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဘောင်သည် စီးပွားရေးဆိုင်ရာအခြေအနေသစ်အရ အသုံးချအရင်းအမြစ်များအနေဖြင့် ပေးရသည့် ငွေကြေးနှင့် ညီမျှသော တန်ဖိုးရှိသည့် မျှော်မှန်းချက်များ ဆက်လက်ပြည့်မီနေစေရေး အတွက် အရေးပါသည်။

အလားတူ ကပ်ရောဂါအကျပ်အတည်းသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဦးစားပေးမှုများကို ပြန်လည်စဉ်းစားရန်နှင့် အစိမ်းရောင်ဖွံ့ဖြိုးမှုရည်မှန်းချက်များအပေါ် ပိုမိုအလေးထားလာစေ နိုင်ရန် အခွင့်အရေးကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည် (အခန်း ၆ ကို ကြည့်ပါ။)။ COVID - 19 ကြောင့်ဖြစ် သော ထိခိုက်နစ်နာမှုထက် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ဆုံးရှုံးမှုကဲ့သို့သော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အရေးပေါ်အခြေအနေများသည် လူမှုရေးနှင့် စီးပွား ရေးတို့ကို ပိုမိုထိခိုက်နစ်နာစေပါသည် (OECD. 2020f)။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေးပြန်လည် ထူထောင်ရေး အစီအစဉ်များသည် စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများကို လျင်မြန်စွာ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ရုံသာမက အနာဂတ်တွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ထိတ်လန့်ဖွယ်ရာများကိုလျော့ချနိုင်သင့်ပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ခံနိုင်ရည်ကို မြှင့်တင်နိုင်မည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် အပြုအမူဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှုများကို အရှိန်မြှင့်တင် သင့်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ အရေးပါမှု

နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် အရင်းအနှီးမြှင့်တင်ခြင်းထက် ကျော်လွန်၍ အိမ်ရှင်နိုင်ငံ စီးပွားရေးကို များစွာ အကျိုးပြုနိုင်ပါသည်။ ပုံမှန်အခြေအနေတွင် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်း၊ အရည်အသွေး ရှိသော အလုပ်အကိုင်များကို ဖန်တီးခြင်း၊ လူသားအရင်းအမြစ်ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း၊ လူနေထိုင်မှုအဆင့်အတန်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းစသည်တို့ကို ပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သည် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များသို့ ရောက်ရှိရေးကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့်အပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပြုသဘောဆောင်သော လူမှုစီးပွားရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများ ဖြစ်ထွန်းစေရေးကိုလည်း ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ဤအကျိုးအမြတ်များ ရရှိရန်မှာ လွယ်လွယ်ကူကူ မဟုတ်ပါ။ ယေဘုယျအားဖြင့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် အလားအလာရှိသော်လည်း ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဆိုင်ရာ ဆွဲဆောင်မှု များနှင့် မူဝါဒရေးရာကိစ္စရပ်တို့သည်လည်း ယင်းအလားအလာကို ရရှိရေး ဆောင်ရွက်ရာ တွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍ၌ ပါဝင်နေပါသည်။ ဤသုံးသပ်ချက်ပါ အခန်းအမျိုးမျိုးတွင် မူဝါဒနယ်ပယ်အမျိုးမျိုးရှိ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို မည်သို့မြှင့်တင်နိုင်ပုံနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတို့ကို ဆန်းစစ်မှုပြုလုပ်ထားပါသည်။ ယခုအပိုင်းတွင် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ သက်ရောက်မှုများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သုံးသပ်ထားပြီး နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ကုန်ထုတ်လုပ်မှု၊ ဆန်းသစ်တီထွင်မှု၊ အလုပ်အကိုင်အရည်အသွေး၊ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ကျားမတန်းတူအခွင့်အရေးရရှိမှုနှင့် စွမ်းအင်ပြည့်ဝမှုတို့နှင့် ချိတ်ဆက်ထားသော OECD ညွှန်းကိန်းအသစ်များကို ဆန်းစစ်ထားပါသည် (ဇယား ၁-၄)။

Box ၁-၄ အိုအီးစီဒီ၏ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရည်အသွေးညွှန်းကိန်းများ

နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အရည်အသွေးညွှန်းကိန်းများသည် အိမ်ရှင်နိုင်ငံများတွင် ရေရှည်တည်တံ့သောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ ထူးခြားသောသွင်ပြင်များနှင့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့ မည်သို့ဆက်စပ်သည်ကို ဖော်ပြပါသည်။ ၎င်းတို့ကို စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရေရှည်တည်တံ့မှုတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ SDGs သို့ ရောက်ရှိရန် FDI က ပေးစွမ်းနိုင်သည့် အရည်အသွေးအပြည့်အစုံကို ပိုင်းခြားသိမြင်ရန် SDGs ၁၇ ခုနှင့် ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော ရည်မှန်းချက်များကို အသေးစိတ်လေ့လာအကဲဖြတ်မှု ပြုလုပ်ခဲ့ပါ သည်။ ထို့သို့ စိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် SDGs သို့ ရောက်ရှိရန် တိုးတက်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် FDI အလားအလာကို နိုင်ငံစုံအင်တာပရိုက်စ်ဆိုင်ရာ အိုအီးစီဒီလမ်းညွှန်ချက်များ၊ သန့်ရှင်း သော စွမ်းအင်အခြေခံအဆောက်အအုံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အိုအီးစီဒီမူဝါဒလမ်းညွှန် ချက်ကဲ့သို့ သက်ဆိုင်ရာမူဘောင်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များအပါအဝင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အိုအီးစီဒီမူဝါဒမူဘောင်နှင့် ထပ်ဟပ်စဉ်းစားဆောင်ရွက်ပါသည်။

နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အရည်အသွေးညွှန်းကိန်းများသည် ကုန်ထုတ်စွမ်းအားနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု၊ အလုပ်ခန့်ထားမှုနှင့် အလုပ်အကိုင်အရည်အသွေး၊ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ကျား/မ တန်းတူအခွင့်အရေး ရရှိမှုနှင့် လေထုထဲသို့ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ထုတ်လွှတ်မှုစသည့် အစု အဝေးငါးရပ်ကို အဓိကထားပါသည်။ အစုအဝေးတစ်ခုချင်းစီအတွက် မတူညီသောရလဒ်များ ကို ဖော်ထုတ်ပြီး ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ရေရှည်တည်တံ့မှုဆိုင်ရာ အပေးအယူကိစ္စရပ်များ ချိန်ကိုက်နိုင်ရန် အစုအဝေးများအကြား နှိုင်းယှဉ်လျက် FDI သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားကော်ပိုရေး ရှင်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ညွှန်းကိန်းကို သတ်မှတ်ပါသည်။

နိုင်ငံ၏ ထူးခြားချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် မူဝါဒချမှတ်သူများသည် စိန်ခေါ်မှုများ ရှိသော်လည်း FDI အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ မူဝါဒရည်ရွယ်ချက်များကို မည်သို့ပံ့ပိုးကြောင်းနှင့် မည်သည့်ကဏ္ဍတွင် မူဝါဒချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်းတို့ကို စိစစ်ရန် နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရည်အသွေးညွှန်းကိန်းများကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံအလိုက် အခြေအနေများအား ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ ညွှန်းကိန်းများသည် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ သို့မဟုတ် ဝင်ငွေအုပ်စုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံဖြတ်ကျော်နှိုင်းယှဉ်မှုများနှင့် စံနှုန်းသတ်မှတ် ခြင်းတို့ကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပြီး ကောင်းမွန်သောအလေ့အထများကို ခွဲခြားသိရှိရန်နှင့် သက်သေ အထောက်အထားအခြေပြုမူဝါဒဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်ရန် ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။

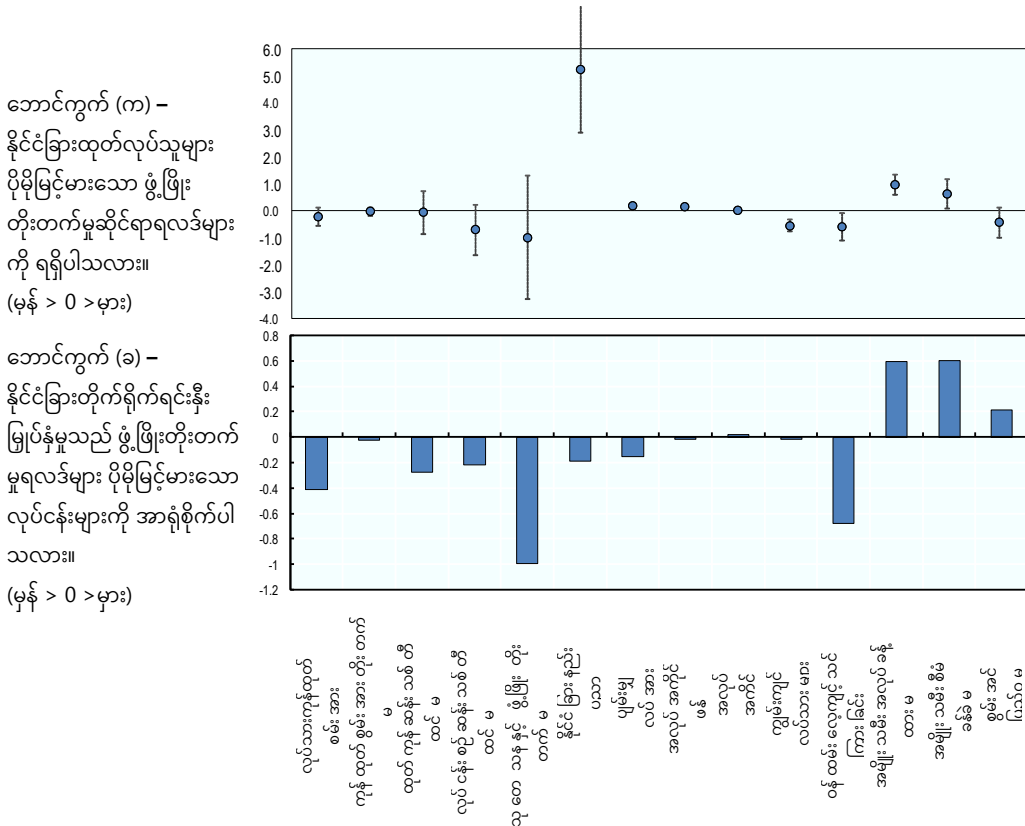
ရင်းမြစ်။ OECD (၂၀၁၉)

လူမှုစီးပွားရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပေးစွမ်းမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် အများအားဖြင့် ကွဲပြားခြားနားမှု မရှိချေ (ပုံ ၁-၄၊ အကွက် က)။ ထို့အပြင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် လုပ်သား ကုန်ထုတ်စွမ်းဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် စွမ်းရည်တိုးတက်မှုတို့အရ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရလဒ်နည်း သည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ကြသည် (ပုံ ၁-၄၊ အကွက် ခ)။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ကြခြင်း မှာ လုပ်သားအားပြု၊ ကျွမ်းကျင်မှုအနည်းငယ်သာလိုသော အသေးစားစက်မှုကုန်ထုတ် လုပ်ငန်းများ၏ အဓိကအရင်းခံဖြစ်သည့် လူငယ်လူရွယ်များပြားစွာရှိခြင်းနှင့် ဈေးပေါသော လုပ်သားတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အဓိကဆွဲဆောင်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ် သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကျား-မ အလုပ်ခန့်ထားမှုကွာဟချက် နည်းစေရေးအတွက် နိုင်ငံခြားသား ထုတ်လုပ်သူများ ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ်မှာ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူများထက် ပို၍ အမျိုးသမီး များကို အလုပ်ခန့်ထားခြင်းနှင့် ထိပ်ပိုင်းစီမံခန့်ခွဲရေးအလုပ်နေရာများတွင် အမျိုးသမီးများကို တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအကြောင်း အရင်းမှာ ထိပ်ပိုင်းစီမံခန့်ခွဲရေးနေရာများတွင် အမျိုးသမီးများကို ခန့်အပ်ထားသည့်လုပ်ငန်း များသည် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဲ့သို့ အမျိုးသမီးများ ကြီးစိုးသောနေရာများ ဖြစ်သော ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် အဆိုပါလုပ်ငန်းများ၌ အမျိုးသမီးများကို များစွာခန့်ထားခြင်းသည် လုပ်သားထုတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ရန် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ် ဖြစ်သော်လည်း ထိုသို့သောလုပ်ငန်းများ တိုးတက်လာမှုသည် လုပ်အားခ မြင့်မားသော အလုပ်အကိုင်များတွင် ကျား - မ တူညီမှုရှိရေး မြှင့်တင်ရန် အစိုးရ၏ ဆောင်ရွက်ချက်ကို အဟန့်အတားဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့် ကျွမ်းကျင်မှု အနည်းငယ်သာ လိုအပ်ပြီး လုပ်အားခ နည်းသော အလုပ်အကိုင်များကိုသာ အမျိုးသမီးများ ရရှိမှုနှင့်အတူ ကျား - မ အခြေပြု လုပ်သားကဏ္ဍများကို အခွန်ရှည်စေလျက် ကျား - မ ကွာဟချက်ကို ဆိုးရွားလာစေနိုင်ပါ သည်။ နိုင်ငံခြားလုပ်ငန်းများသည် လေ့ကျင့်သင်ကြားမှု အခွင့်အလမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ပေးမှုနည်းသော လုပ်ငန်းများတွင် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများထက်ပို၍ စွမ်းဆောင်ရည် နည်းသောလုပ်သားများကို ခန့်ထားသောကြောင့် အဝတ်အထည်လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် သင်တန်းနှင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး အခွင့်အလမ်းများကို ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ရန် မူဝါဒဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက် လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားလုပ်ငန်းများသည် ထိပ်ပိုင်းမန်နေဂျာရာထူးများ နေရာတွင် အမျိုးသမီးများကို ပိုမိုခန့်အပ်ဖွယ်ရှိသည်ဟူသော

အချက်သည် မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကာမူ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အဝတ်အထည်လုပ်ငန်းတွင် ခန့်အပ်ထားသော အမျိုးသမီးများ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာစွမ်းရည်များနှင့်ပတ်သက်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ ထားနိုင်ဖွယ်ရှိကြောင်း သိသာ စေပါသည်။

ပုံ ၁-၄ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ရေရှည်တည်တံ့သောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရလဒ်များ

မှတ်ချက်။ ဘောင်ကွက် (က) တွင် ၉၅% အဆင့် စာရင်းအင်းဆိုင်ရာအရေးပါမှုကို ဖော်ပြသည့် စိတ်ချကြားပိုင်းကို ဖော်ပြသည်။ စိတ်ချကြားပိုင်းသည် သုညမျဉ်းကို ကျော်သွားပါက နိုင်ငံခြားနှင့် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများအကြား ကွာခြားချက်သည် စာရင်းအင်းအရ မသိသာတော့ပါ။ အသေးစိတ်ကို OECD (2019) တွင် ကြည့်ပါ။ ရင်းမြစ် - OECD based on FDI Qualities Indicators။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အရည်အသွေးများသည် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံထက် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ သာလွန်ပြီး လာအိုနိုင်ငံနှင့် ဗီယက်နမ် နိုင်ငံတို့ကဲ့သို့ သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအဆင့်တူညီသော ဒေသတွင်းနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်ပါသည် (ဇယား ၁-၁)။ လာအိုနိုင်ငံနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့တွင် သိသာသောကွဲပြားမှုမှာ လုပ်အားခ မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ထပ်ဆင့်တိုးတန်ဖိုး ပိုမို မြင့်မားပြီး

လုပ်သားအားပြုမှုနည်းသော လုပ်ငန်းများသို့ ပြောင်းလဲစီးဝင်ခြင်းကြောင့် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများနှင့် နှိုင်းစာလျှင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် ဆက်နွယ်သော လုပ်သားကုန်ထုတ်စွမ်းအားသည် ပိုမိုမြင့်မားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ နိုင်ငံခြားရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု၏ အဓိကကျသော ရေရှည်တည်တံ့သောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပေးစွမ်းနိုင်မှုသည် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးရေးနယ်ပယ်တွင်သာ ရှိပါသည်။ ထိုင်း၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် မလေးရှားတို့ ကဲ့သို့သော ပိုမိုတိုးတက်သောနိုင်ငံများတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် ပိုမိုမြင့်မား သော ဆန်းသစ်တီထွင်မှုရလဒ်များ အထူးသဖြင့် သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အဓိကအားဖြင့် ဆက်နွယ်နေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရည်အသွေးများ တိုးတက်ရန်ရှိသည့် နယ်ပယ်မှာ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာသက်ရောက်မှုရှိသည့် နယ်ပယ် အထူးသဖြင့် စွမ်းအင် ထိရောက်မှု ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသတွင်းရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပိုမိုမြင့်မားသောနိုင်ငံနှင့် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုနည်းသောနိုင်ငံအများစုတွင် နိုင်ငံခြားထုတ်လုပ်သူများသည် ပိုမိုအဆင့်မြင့်၊ သန့်ရှင်းသော သို့မဟုတ် စွမ်းအင်ချွေတာသောနည်းပညာများကို အသုံးပြုသောကြောင့် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူများထက် ပို၍စွမ်းအင်ထိရောက်မှု ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ ထိုသို့ မဟုတ်ပါ။ ပိုမိုသန့်ရှင်းသောစွမ်းအင်များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးမူဝါဒသည် မျှတမှု ရှိနိုင်ပါသည်။

ဇယား ၁-၁ အရှေ့တောင်အာရှရှိ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရည်အသွေးများအပေါ် ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ရလဒ်	အင်ဒိုနီးရှား	ကမ္ဘောဒီးယား	လာအို	မြန်မာ	မလေးရှား	ဖိလစ်ပိုင်	ထိုင်း	ဗီယက်နမ်
လုပ်သားကုန်ထုတ်စွမ်းအား	+		+		-		+	+
ထုတ်ကုန်ဆန်းသစ်တီထွင်မှု	+				+			-
လုပ်ငန်းစဉ်ဆန်းသစ်တီထွင်မှု	+					-		
သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု	+				+		+	
နိုင်ငံခြားနည်းပညာ	+		+	+		+	+	+
ပျမ်းမျှလုပ်ခ	+		+	+	-			
အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှု	+			+	-	-		

အလုပ်အကိုင်စိတ်ချရမှု	+				-			+
ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ					-	-	-	+
ဝန်ထမ်းလေ့ကျင့်သင်ကြားရေး	-	N/A	N/A	N/A	+		-	N/A
အမျိုးသမီးအလုပ်ခန့်ထားမှု	+	N/A	N/A	+	N/A	N/A	N/A	+
အမျိုးသမီးစီမံခန့်ခွဲမှု	+			-	+	+	-	-
စွမ်းအင်ထိရောက်မှု	+	+	+				+	+

မှတ်ချက် - (က) '+' သင်္ကေတသည် နိုင်ငံခြားလုပ်ငန်းများသည် ပိုမိုမြင့်မားသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရလဒ်များရှိကြောင်း ဖော်ပြပါသည်။ '-' သင်္ကေတသည် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများသည် ပိုမိုမြင့်မားသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရလဒ်များရှိကြောင်း ဖော်ပြပါသည်။

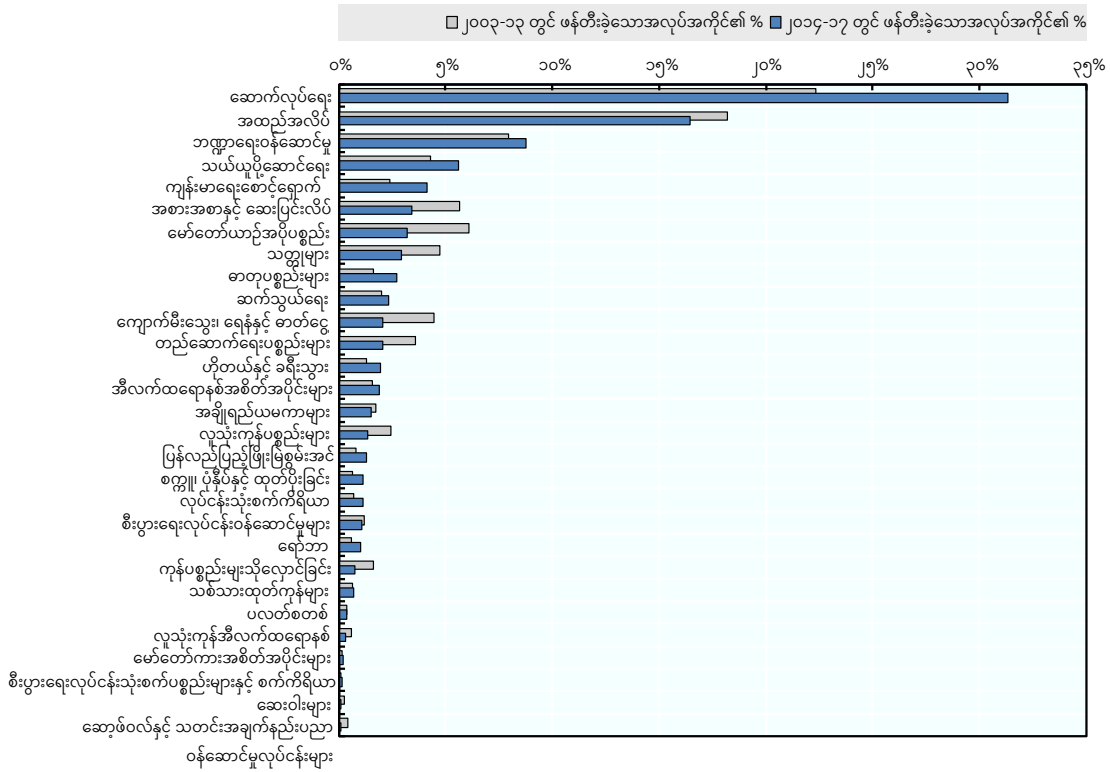
ရင်းမြစ်: OECD based on the FDI Qualities Indicators (၂၀၁၉)

နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှုကို လေ့လာခြင်း

နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းသစ်သည် လွန်ခဲ့သောဆယ်နှစ်တာ ကာလအတွင်း ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သော အလုပ်အကိုင်ပေါင်း ၄၆၀၀၀ ခန့်ထက် ကျော်လွန်၍ ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်အတွင်း အလုပ်အကိုင်ပေါင်း ၅၅၀၀၀ ကျော် ဖန်တီးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် အထည်အလိပ်ကဲ့သို့သော ကျွမ်းကျင်မှုနည်းနည်းသာ လိုအပ်သည့် လုပ်သားအားပြုလုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်အကိုင်အများဆုံး ဖန်တီးနိုင်ခဲ့ပါသည် (အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှုမှာ ၃၁% နှင့် ၁၆% အသီးသီး ဖြစ်ပါသည်။) (ပုံ ၁-၅)။ သို့ရာတွင် ဓာတုပစ္စည်းများနှင့် အီလက်ထရောနစ် အစိတ်အပိုင်းကဲ့သို့သော နည်းပညာကျွမ်းကျင်မှု ပိုမိုလိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းများ သို့လည်း နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဆွဲဆောင်လျက်ရှိရာ အဆိုပါလုပ်ငန်းများ၌ အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှုလည်း တိုးတက်လျက်ရှိပါသည်။

နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းသစ်များ ဖန်တီးပေးနိုင်မှု သာလွန်သော်လည်း တစ်ဒေါ်လာရင်းနှီးမြှုပ်နှံလျှင် ဖန်တီးပေးနိုင်သည့် အလုပ်အကိုင်များသည် ဒေသတွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် အထူး သဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် နိမ့်ကျနေဆဲ ဖြစ်ပါသည် (ပုံ - ၁-၆)။

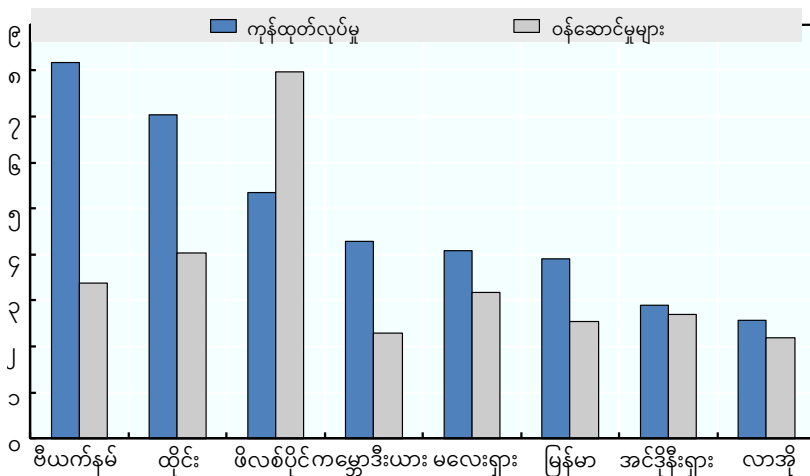
ပုံ ၁-၅ လုပ်ငန်းအလိုက် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှု

မှတ်ချက် - အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးနိုင်မှု ၁% ထက်နည်းသောလုပ်ငန်းများကို ချန်လှပ်ထားပါသည်။ အလုပ်အကိုင်အရေအတွက်သည် ၂၀၀၉-၁၃ နှင့် ၂၀၁၄-၂၀၁၇ တို့တွင် ကြေညာခဲ့သည့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံချက်များအပေါ်တွင် မူတည်သည်။
ရင်းမြစ် - OECD based on Financial Times' fDi Markets database။

ပုံ ၁-၆ အရှေ့တောင်အာရှတွင်နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှု

၂၀၀၃ -၁၇ အတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းသစ် အမေရိကန်တစ်သန်းလျှင် ခန့်မှန်းအလုပ်အကိုင်အရေအတွက်

မှတ်ချက် - နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းသစ်ကို အရင်းအနှီးကုန်ကျစရိတ်အရ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပါသည်။ အလုပ်အကိုင်အရေအတွက်နှင့် အရင်းအနှီးကုန်ကျစရိတ်တို့သည် ၂၀၀၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလနှင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအတွင်း ကြေညာခဲ့သည့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံချက်များအပေါ်တွင် မူတည်သည်။

ရင်းမြစ် - OECD based on Financial Times' fDi Markets database။

အမျိုးသားမဟာဗျူဟာများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းများ

MSDP တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အမြောက်အမြားသော ကဏ္ဍအလိုက်၊ ဝန်ကြီးဌာနအလိုက်နှင့် ဒေသအလိုက် စီမံကိန်းများ ရှိပါသည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းများအနက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည့် မူဝါဒများကို ဇယား ၁-၂ တွင် ရွေးထုတ်ပြုစုထားပါသည်။ MSDP သည် ဝန်ကြီးဌာနများအားလုံးနှင့် ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးတို့အကြား ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ဘက်ပေါင်းစုံသောမူဘောင်တစ်ရပ်ကို ပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ MSDP သည် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် မဟာဗျူဟာကျသောရလဒ်များကို သက်ဆိုင်ရာစဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များနှင့် ချိတ်ဆက်ထားပြီး မဏ္ဍိုင်သုံးရပ်ဖြစ်သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တည်ငြိမ်မှု၊ သာယာဝပြောမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ပြည်သူများနှင့် ကမ္ဘာမြေတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

ဇယား ၁-၂ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မဟာဗျူဟာကျသော ကဏ္ဍအလိုက်စီမံကိန်းများ

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပေါ် သက်ရောက်လျက်ရှိသည့် တရားဝင်လက်ရွေးစင်ထုတ်ပြန်ချက်များ
မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (၂၀၁၈-၃၀) စက်မှုစီမံကိန်း ၂၀၁၆-၂၂
ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမူဘောင်နှင့် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ် အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ ၂၀၁၅-၁၉
မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း စီးပွားရေးမူဝါဒ ၁၂ ချက် (၂၀၁၆)
တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးမဟာဗျူဟာစီမံကိန်း (၂၀၁၅-၁၉) မြန်မာနိုင်ငံစက်မှုမူဝါဒ (၂၀၁၆)
အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာမူဝါဒ (၂၀၁၅) မြန်မာနိုင်ငံရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာမူဝါဒ (၂၀၁၇-၃၀)
မြန်မာ့စွမ်းအင်ပင်မစီမံချက် (၂၀၁၅) အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုဥပဒေ
မြန်မာနိုင်ငံစိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးမှုမဟာဗျူဟာ (၂၀၁၈/၁၉ - ၂၀၂၂/၂၃)

ဥပဒေစည်းမျဉ်းဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု

ပထမအကြိမ် အိုအီးစီဒီရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်တွင် ယခင်အစိုးရ၏ အရေးတကြီး ဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်မှာ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာမူဘောင်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြစ်ကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေအများစုမှာ ကိုလိုနီခေတ်၌ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အချို့မှာ စစ်အစိုးရလက်ထက်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် တံခါးဖွင့်စီးပွားရေးနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိခဲ့သည့်အပြင် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်လည်း ညီညွတ်မှုမရှိခဲ့ချေ။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်း ကာလမှစ၍ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသောနိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေအပါအဝင် အရေးပါသောဥပဒေအမြောက်အမြားကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခဲ့ ပါသည်။

ဇယား ၁-၃ သိသိသာသာတိုးတက်ခဲ့သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်

ဥပဒေဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ
မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ (၂၀၁၆)
မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနည်းဥပဒေများ
မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေ (၂၀၁၈)
မြန်မာအထူးစီးပွားရေးဇုန်ဥပဒေ (၂၀၁၄)
ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများဥပဒေ (၂၀၁၆)
ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေ (၂၀၁၅)
ပြည်ထောင်စုအခွန်အကောက်ဥပဒေ
အနုညာတစီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းဥပဒေ (၂၀၁၆)
စုပေါင်းပိုင်အဆောက်အအုံဆိုင်ရာဥပဒေ (၂၀၁၆)

NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် ယခင်အစိုးရလက်ထက်က အစပျိုးဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဥပဒေ သစ်များ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းအပါအဝင် ဥပဒေစည်းမျဉ်းပိုင်းဆိုင်ရာ ပြန်လည်ပြင်ဆင်မှုများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဇယား ၁-၃ တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်အပေါ် တိုက်ရိုက် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသော လတ်တလောပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဥပဒေအချို့ကို ပြုစုဖော်ပြထားပါ သည်။ အောက်ပါတို့တွင် အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသော မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေသစ် (၂၀၁၆) နှင့် မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေ (၂၀၁၈) တို့သည် ခေတ်မီ၍ ပြည့်စုံသော မူဘောင်များဖြစ်ပြီး ယခင်ကထက် သိသိသာသာတိုးတက်မှုရှိလောကြောင်းကို ဖော်ပြပါ သည်။ သို့ရာတွင် ဥပဒေသစ်အားလုံးကို ကျယ်ပြန့်၍ အားလုံးပါဝင်နိုင်သော မူကြမ်း ရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အညီ

ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပါ။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ယခင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ထက် ပိုမိုကောင်းမွန်သည်ဟု တိတိပပ မဆိုနိုင်ကြောင်း နောက်ပိုင်းတွင် ဆက်လက်ဆွေးနွေးသွားပါမည်။

မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ

ပထမအကြိမ် အိုအီးစီဒီရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်မှု (အိုအီးစီဒီ၊ ၂၀၁၄) ကို ဆောင်ရွက်ချိန်၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အဓိကဥပဒေများမှာ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ (၂၀၁၂)၊ မြန်မာနိုင်ငံသာများရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ (၂၀၁၃) နှင့် မြန်မာကုမ္ပဏီများအက်ဥပဒေ (၁၉၁၄) တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရအနေဖြင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်လိုက်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ဖွင့်ထားပေး ကြောင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ပြသခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေတွင် အဖြေမရှိသော မေးခွန်းများစွာ ကျန်ရှိနေခဲ့ဖြစ်ပြီး အဆင့်တူနိုင်ငံများရှိ ကောင်းမွန်သောအလေ့အထများနှင့် များစွာ ကွာခြားနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ ခွင့်ပြုမှုစနစ်သည် အလွန်ရှုပ်ထွေးပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ၏ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ရှင်းလင်းမှုမရှိသောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကန့်သတ်မှုအများဆုံးနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် ရှိနေခဲ့ပါသည်။ ပထမအကြိမ်သုံးသပ်ချက်တွင် ပါဝင်သည့် အကြံပြုချက်အများအပြားကို ၂၀၁၆ ခုနှစ် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည် (ဇယား - ၁-၄)။

ဇယား ၁-၄ ပထမအကြိမ်အိုအီးစီဒီရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်မှ အဓိကအကြံပြုချက်အချို့

အထွေထွေ	<ul style="list-style-type: none"> • တူညီသောစည်းမျဉ်းမူဘောင်အောက်တွင် နိုင်ငံခြားနှင့် ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှစ်ခုလုံး ပါဝင်သော လွှမ်းခြုံနိုင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစနစ်ကို ရေးဆွဲပါ။ • ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိသောစည်းမျဉ်းကို ချမှတ်ပါ။ • ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အများပြည်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများဖြင့် အားလုံးပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် ဥပဒေ အသစ်ကို ပြင်ဆင်ပါ။
မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်က စစ်ဆေးခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> • အကြီးမားဆုံးနှင့် အရေးအပါဆုံးစီမံကိန်းများကိုသာ အဓိကထား၍ ရှင်းလင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းဖြင့် စစ်ဆေးပါ။ • စံသတ်မှတ်ချက်များကို ရိုးရှင်းစေပါ။ • ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို တိုးမြှင့်ပါ။ • တစ်ဦးတည်းဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို လျော့နည်းစေပါ။ သမာသမတ်ရှိပါစေ။ • ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အယူခံဝင်ခွင့်ကို ခွင့်ပြုပါ။

	<ul style="list-style-type: none"> • ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများသည် ၎င်းတို့၏ကတိကဝတ်များကို လိုက်နာမှုရှိ-မရှိ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးပါ။ • MIC ၏ ခွင့်ပြုချက်ရယူထားသည့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများကို တာဝန်ယူမှုရှိသောရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု အခြေခံမှုများအား လိုက်နာစေရန် ဆောင်ရွက်ပါ။
ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူကို အကာအကွယ်ပေးခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> • အကျိုးဝင်မှုနယ်ပယ်နှင့် အကာအကွယ်ပေးမည့် အဆင့်တို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုအကာအကွယ်ပေးခြင်း ဆိုင်ရာ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ထပ်မံရှင်းလင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပါ။ • သိမ်းယူခြင်းကို နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်ကိုက်ညီအောင် လုပ်ဆောင်ပါ။
နစ်နာမှုဖြေရှင်းသည့်စနစ်	<ul style="list-style-type: none"> • နစ်နာမှုဖြေရှင်းသည့်စနစ်ကို ထူထောင်ပါ။ (အကျိုးတူအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အပါအဝင်)
ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုမက်လုံးများ	<ul style="list-style-type: none"> • ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများမက်လုံးမှအကျိုးခံစားခွင့်ကိုလျှော့ချပါ။
ဈေးကွက် ဝင်ရောက်မှု	<ul style="list-style-type: none"> • ကဏ္ဍတစ်ခုချင်းစီ၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းအပေါ်သာမက ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုဝန်းကျင်အပေါ်တွင်လည်း သက်ရောက်မှုများကို အကဲဖြတ်ရန်ကဏ္ဍအလိုက်နှင့်ထုတ်ကုန်အပေါ်အခြေခံသည့်ကန့်သတ်ချက်များကိုပြန်လည်သုံးသပ်ပါ။ • ဒေသတွင်းနှင့် ကမ္ဘာအနှံ့ရှိအဆင့်တူ နိုင်ငံများတွင်တွေ့ရသည့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအဆင့်ကို လိုက်မီရန် ထပ်မံဖြေလျှော့မှုများ ပြုလုပ်ရေးကို စဉ်းစားပါ။

ရင်းမြစ် - အိုအီးစီဒီ (၂၀၁၄)

အဆိုပါအားနည်းချက်များကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အများအပြား ပြုလုပ်၍ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုဥပဒေသစ်ကို ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ (ဇယား - ၁-၅)။ အရေးအကြီးဆုံးအချက်မှာ အာဆီယံနှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုဥပဒေရှိသည့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများတွင် တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နေသည်နှင့်အညီ ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ဥပဒေများကို တစ်ခုတည်းဖြစ်အောင် ပေါင်းစည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုနည်းဥပဒေများနှင့်အတူ ၎င်းသည် တာဝန်ယူမှုရှိသောရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကို ဦးစားပေးသည်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူစေပြီး တိုးတက်မှုရှိစေသည်။ နိုင်ငံသား များနှင့် တန်းတူဆက်ဆံခြင်းကို ထည့်သွင်းထားသည်။ မြန်မာကုမ္ပဏီများဥပဒေနှင့်အတူ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုစနစ်ကို သိသိသာသာ ဖြေလျော့ပေးထားသည်။

ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုဥပဒေသစ်၏ ပထမရည်ရွယ်ချက်မှာ “သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်မှုမရှိစေသည့် တာဝန်ယူမှုရှိသော ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန်” ဖြစ်ပါသည်။ အခြားသော ရည်ရွယ်ချက်တစ်ရပ်မှာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းနှင့်ညီညွတ် သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ ပေါ်ထွန်းလာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူသည် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကို တာဝန်ယူမှုရှိစွာ ဆောင်ရွက်ရန် ကတိကဝတ်ရှိ - မရှိ ဆန်းစစ်ရသော မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကော်မရှင်၏ တာဝန်များတွင် တာဝန်ယူမှုရှိသော ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကို ထည့်သွင်းထားပါသည်။ အခန်း (၁၆) သည် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများ၏ တာဝန်

ဝတ္တရားများဖြစ်ပြီး မကြာသေးမီက ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေများတွင် အများ အားဖြင့် တွေ့ရှိရသည့်အရာများထက် သာလွန်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် “တည်ဆဲ ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် နိုင်ငံတကာတွင် ကျင့်သုံးသည့် အကောင်းဆုံးစံချိန်စံညွှန်းများနှင့်အညီ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက် ပျက်စီးမှု၊ ညစ်ညမ်းမှု၊ နစ်နာမှုမဖြစ်စေရန်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များကို ထိခိုက်ပျက်စီး မှုမဖြစ်စေရန် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။”

ဇယား ၁-၅ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေသစ် (၂၀၁၆) နှင့် ယခင်နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ (၂၀၁၂) တို့အကြား နှိုင်းယှဉ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များ	နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ (၂၀၁၂)	မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ (၂၀၁၆)
နိုင်ငံခြားနှင့် ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် တစ်ခုတည်းသောစနစ်	○	✓
ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ	○	✓
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစိစစ်ခြင်းနှင့် ခွင့်ပြုခြင်း	○ (အကျိုးဝင်မှုနယ်ပယ် ကျယ်ပြန့်ပြီး ဗဟိုချုပ်ကိုင်စနစ်)	✓ (အကျိုးဝင်မှုနယ်ပယ် ကျဉ်းပြီး ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချထား)
နိုင်ငံသားများနှင့် တန်းတူဆက်ဆံမှု	○	✓
နိုင်ငံအချင်းချင်းအကြား တန်းတူဆက်ဆံမှု	○	✓
မျှတပြီး တူညီသောဆက်ဆံမှု	○	✓
သိမ်းယူခြင်း	✓ (အားနည်း)	✓
ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းခြင်း	✓ (အားနည်း)	✓
အခြားရွေးချယ်နိုင်သော အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းချက်	✓ (အားနည်း)	✓
နစ်နာမှုဖြေရှင်းသည့်စနစ်	○	✓

မှတ်ချက် - ✓ ပါဝင်သည်/ တိုးတက်သည်; ○ မပါဝင်ပါ (သို့မဟုတ်) မပြည့်စုံ/အားနည်း
ရင်းမြစ် - စာရေးသူ၏ သုံးသပ်တင်ပြချက်

ဥပဒေသစ်သည် ကြီးမားပြီး အရင်းအနှီးလည်းကြီးသောစီမံကိန်းများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဒေသခံလူထုအပေါ် ကြီးမားသောသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေမည့် စီမံကိန်းများ အပါအဝင် မဟာဗျူဟာမြောက်အရေးပါသောစီမံကိန်းများအပေါ် ပိုမိုဂရုပြုဆောင်ရွက်စေရန် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်၏ အခန်းကဏ္ဍကိုလည်း ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန် ဒေါ်လာ

၅ သန်းအောက် အသေးစားစီမံကိန်းများကို ယခုအခါ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မတီများက ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ခွင့်ပြုချက်လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးကိုလည်း လျင်မြန်မှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ကင်းလွတ်ခွင့်နှင့် သက်သာခွင့်များ ပေးခြင်းကို သီးခြားဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအားလုံးသည် အခွန်မဟုတ်သော အကျိုးခံစားခွင့်များ ရရှိရန် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်သို့ လျှောက်ထားရပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေတွင် အခြားသောပြောင်းလဲမှုမှာ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် သက်ဆိုင် သော စနစ်ကို သိသိသာသာရှင်းလင်းမှုရှိစေခြင်းနှင့် ကန့်သတ်မှုများ ဖြေလျှော့ပေးထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (အသေးစိတ်ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။)

ဥပဒေသစ်၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဆန်းသစ်မှုများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ကတိကဝတ်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်စေရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကြီးကြပ်ရေးဌာနနှင့် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်၏ ခွင့်ပြုချက်နှင့် အတည်ပြုချက်များအရ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူနစ်နာမှုများ တိုင်ကြားမှုကို လက်ခံပြီး တရားစွဲဆိုသည့်အဆင့်သို့ မရောက်ရှိရေး ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည့် အစိုးရနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအကြား နစ်နာမှုများကို ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းပေးသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာနစ်နာမှုဖြေရှင်းရေးကော်မတီတို့ ပါဝင် ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ၏ နစ်နာမှုဖြေရှင်းသည့်နည်းလမ်းကို မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၉/၂၀၂၀ ဖြင့် ၂၀၂၀ ပြည့် နှစ် ဧပြီလတွင် ချမှတ်ခဲ့ပြီး IFC ၏ ကူညီပံ့ပိုးမှုဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ (အသေးစိတ်ကို အခန်း ၂ တွင် ရှုပါ။)

ကုမ္ပဏီများဥပဒေ

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ၏ အဓိက တွဲဖက်မှာ ကုမ္ပဏီများဥပဒေ၏ လတ်တလောပြောင်းလဲမှု ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေကဲ့သို့ပင် ကုမ္ပဏီများဥပဒေကို ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းစွာ အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၏ နည်းပညာအကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီများဥပဒေသည် ဩစတြေးလျကော်ပိုရိတ်ဥပဒေကို နမူနာပုံစံယူထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေအရ ကုမ္ပဏီများမှတ်ပုံတင်ရာတွင် လွယ်ကူစေခြင်း၊ ကုမ္ပဏီ

အငယ်စားများအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ လျော့ချပေးခြင်း၊ ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိခြင်းဖြင့်အပါအဝင် ကော်ပိုရိတ်စီမံအုပ်ချုပ်မှုကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ အီလက်ထရောနစ် မှတ်ပုံတင်စနစ်ဖြစ်လာစေရန် အစပျိုးပေးခြင်း၊ အသေးစားရှယ်ယာရှင်များ၏ အခွင့်အရေး များကို ခိုင်မာစေခြင်း၊ နိုင်ငံတစ်လွှား နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် ပို၍ နယ်ပယ် ကျယ်ပြန့်ကာ လုပ်သာကိုင်သာရှိမှုကို ပေးစွမ်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။ အခြား သောအကျိုးကျေးဇူးများမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးလုပ်ဆောင်ရန် ကုမ္ပဏီများကို ပိုမို လွယ်လပ်စေမှု၊ ခွင့်ပြုမတည်ငွေရင်း ကန့်သတ်ချက်မရှိခြင်း၊ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြား ရှယ်ယာရှင်များကြား ရှယ်ယာများလွှဲပြောင်းခြင်းအပေါ် ကန့်သတ်ချက်မရှိခြင်း၊ ကုမ္ပဏီများ လိုအပ်ချက်ကို ဖယ်ရှားပေးခြင်း၊ ကြွေးမြီပြန်ဆပ်နိုင်မှုကို စစ်ဆေးသည့် နည်းလမ်းသစ်များ ဖြစ်ပါသည်။ (DICA၊၂၀၁၈)

အလားအလာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေ၏ အဓိက သွင်ပြင်လက္ခဏာတစ်ရပ်မှာ “ပြည်ပကော်ပိုရေးရှင်း သို့မဟုတ် အခြားနိုင်ငံခြားသား တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ပေါင်းစည်းလျက် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့် ဖြစ်စေ ပိုင်ဆိုင်မှုမာဏ ၃၅ ရာခိုင်နှုန်းအထက် ပိုမိုသည့် ပိုင်ဆိုင်မှုအကျိုးခံစားခွင့်တစ်ရပ် ရှိသော နိုင်ငံတော်၌ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသည့် ကုမ္ပဏီကို ဆိုသည်” ဟု နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါပြောင်းလဲမှုကြောင့် နိုင်ငံခြားသား များသည် သီးသန့်ကန့်သတ်ချက်များရှိသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍများမှအပ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အများစုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်ပါသည်။ ဤအချင်းအရာသည် နိုင်ငံခြားသားများ မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်အခွင့်အရေးများ ပိုမိုဖန်တီးပေးရုံသာမက နိုင်ငံခြားသားမြေပိုင်ဆိုင်မှုကို တားမြစ်ထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြဿနာများ ဖြေလျော့ရန်ကိုလည်း ပံ့ပိုး ပေးပါသည်။ လူနည်းစုရှယ်ယာရှင်များကို အကာအကွယ်ပေးခြင်းသည် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီ များတွင် ရှယ်ယာအနည်းစုပိုင်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ယုံကြည်မှု ပိုမိုလာစေပါသည်။

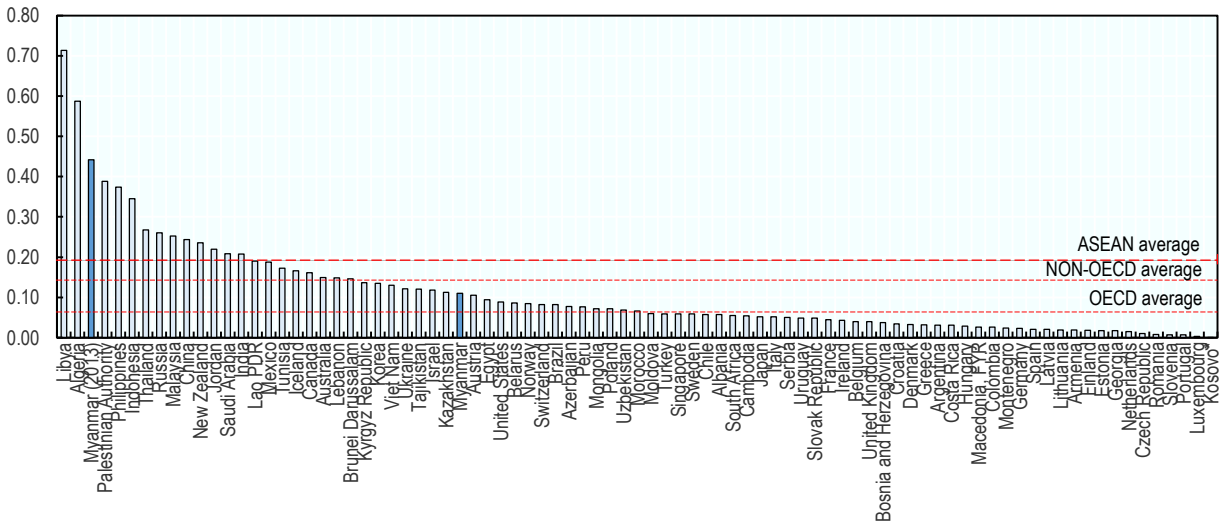
နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဖြေလျော့မှုပေးခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများ၊ မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေနှင့် ကဏ္ဍ အလိုက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအမျိုးမျိုးတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံအား ပထမကြိမ်သုံးသပ်ချက်

ဆောင်ရွက်ချက်၌ OECD FDI Regulatory Restrictiveness Indexအရ စစ်တမ်းကောက်ယူထားသော နိုင်ငံ ၇၀ ခန့်အနက် ကန့်သတ်မှုအများဆုံးနိုင်ငံအဖြစ် ရှိခဲ့ရာမှ အရှေ့တောင် အာရှတွင် ပွင့်လင်းမှုအရှိဆုံးနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာစေရန်နှင့် အခြားသော အိုအီးစီဒီ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ မဟုတ်သော နိုင်ငံများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့်အညီ ဖြစ်စေရန် ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါ သည် (ပုံ ၁-၆)။ ငါးနှစ်တာကာလအတွင်း ထိုသို့ ပြဋ္ဌာန်းထားမှုများကို ဖြေလျှော့ပေးခြင်း သည် တစ်ခါမျှ မကြုံစဖူး ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးပဋိပက္ခများကို ကျေနပ်ဖွယ်ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်၍ အခြားသော အဓိကစီးပွားရေးအခြေအနေများ ယိုယွင်းမှုမရှိပါက ယင်း အခြေအနေသည် အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီးဝင်မှု အပေါ် သိသာသောအကျိုး သက်ရောက်မှု ရှိလာနိုင်ပါသည်။

ပုံ ၁-၇ OECD ၏ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေစည်းမျဉ်းကန့်သတ်မှုဆိုင်ရာ ညွှန်းကိန်း (၂၀၁၉)

(၀=ဖွင့်၊ ၁=ပိတ်)

မှတ်ချက်။ OECD ၏ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေစည်းမျဉ်းကန့်သတ်မှုဆိုင်ရာညွှန်းကိန်းသည် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ခွဲခြားဆက်ဆံမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ပြဋ္ဌာန်းထားသောလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (ဥပမာ - နိုင်ငံခြား ရှယ်ယာကန့်သတ်ချက်များ၊ အဓိကနိုင်ငံခြားဝန်ထမ်းများအပေါ် ကန့်သတ်ခြင်းနှင့် အခြားသောလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဆိုင်ရာအစီအမံများ) သာလျှင် အကျုံးဝင်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြားအရေးပါသောကိစ္စရပ်များ (ဥပမာ - ဥပဒေစည်းမျဉ်းများနှင့် အစိုးရပိုင်လက်ဝါးကြီးအုပ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မှု၊ ပို့ကုန် ရှေ့ရှုသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအပေါ် အထူးအခွင့်အရေးပေးမှုနှင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်စနစ်များ) ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှု မပြုပါ။ အချက်အလက်များသည် ဒီဇင်ဘာလကုန်အထိ ရှိနေသော ဥပဒေစည်းမျဉ်းကန့်သတ်ချက်များကို အခြေပြုထား ပါသည်။ အသုံးပြုထားသည့်နည်းစနစ်နှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို Kalinova et al. (၂၀၁၀) တွင် ရှုပါ။

ခေတ်နောက်ကျနေသော ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို တဖြည်းဖြည်း ဖွင့်ပေးခဲ့သည်။ ကနဦးတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသို့ ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးရန်နှင့် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများသို့ ပို့ကုန်ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ပေးရန် ကန့်သတ်ထားသည်။ ယခုအခါ ပြည်တွင်းဘဏ်များတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ခွဲခြားမှုမရှိ ခွင့်ပြုထားပါသည် (နိုင်ငံခြားပိုင်ဆိုင်မှု ၃၅% အထိ)။ ထို့အပြင် နိုင်ငံခြားဘဏ် များအနေဖြင့် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများအား နိုင်ငံခြားသုံးငွေနှင့် ကျပ် နှစ်မျိုးစလုံးဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုအပြည့်အဝပေးရန် ခွင့်ပြုထားပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်တွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်က ကြေညာချက်အရ သာမန်လူများသို့ လက်လီဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းကို ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့အထိ ပိတ်ပင်ထားဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်အနေဖြင့် နိုင်ငံခြားဘဏ်လုပ်ငန်းလိုင်စင်ပေးခြင်း ကို နှစ်ကြိမ်ခွဲ၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး အာရှမှ နိုင်ငံခြားဘဏ် ၁၃ ခုကို မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဘဏ်ခွဲဖွင့် လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် တတိယအကြိမ် နိုင်ငံခြားဘဏ်လုပ်ငန်း လိုင်စင်များကို ကိုရီးယား၊ ထိုင်ဝမ်၊ ထိုင်းနှင့်ဟောင်ကောင်အခြေစိုက် ဘဏ် ၇ ခုကို ပေးအပ် လိုက်ကြောင်း ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြားဘဏ်များအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၌ လက်အောက်ခံဘဏ် သို့မဟုတ် ဘဏ်ခွဲဖွင့်လှစ် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်က နိုင်ငံခြားဘဏ်လုပ်ငန်းလိုင်စင်ထုတ်ပေး ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကြေညာခဲ့သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမှာ MSDP တွင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်နှင့် အညီ ဖြစ်ပါသည် - “ပုံမှန်အားဖြင့် ပြည်တွင်းငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရ သည့် စွမ်းဆောင်ရည် အဟန့်အတားများ၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေသည့် နိုင်ငံခြား ဘဏ်ခွဲများအပေါ် ချမှတ်ထားသည့် သတ်မှတ်ချက်များသည် စိန်ခေါ်မှုများကို ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများကို ထပ်မံဖြေလျှော့ ပေးရန်နှင့် အထူးသဖြင့် ငွေရေးကြေးရေးကြီးကြပ်စစ်ဆေးရာတွင် ဗဟိုဘဏ်၏ စွမ်းဆောင် ရည်ကို တိုးမြှင့်ရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။” (MOPFI၊ ၂၀၁၈၊ စာ - ၃၃)

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း သို့မဟုတ် အပြည့်အဝဖြေလျှော့မှုပေးသော အခြားသော ဥပမာများမှာ အစိုးရပိုင်လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သည့် မြန်မာ့အာမခံလုပ်ငန်းက ယခင် တစ်ဦးတည်းပိုင်အဖြစ် ချုပ်ကိုင်ထားသော အာမခံလုပ်ငန်း၊ ပမာဏကြီးမားသော လက်ကား၊ လက်လီဖြန့်ဖြူးရေး လုပ်ငန်း၊

ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကွန်ဒိုမီနီယံအခန်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းကို နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုပြီးဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းကဏ္ဍများအနက် အချို့တွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ များအတွက် အနည်းဆုံးအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက် သတ်မှတ်ခြင်းများနှင့် အခြားသော ခွဲခြား ဆက်ဆံသည့်ပုံစံများ ရှိနေသော်လည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် နိုင်ငံခြားပါဝင်မှုအတွက် လုံလောက်သောအတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ခွင့်ပြုပေးပါသည်။

ထိရောက်သောစီမံအုပ်ချုပ်မှု၏ စိန်ခေါ်မှု

တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု

“တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးသည် ဒီမိုကရေစီစနစ်၏ အုပ်ချုပ်မှုကို ကျောထောက်နောက်ခံ ပြုသော အခြေခံမူသဘောတရား ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု အားနည်းခြင်းသည် ပြည်သူများ၊ အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါး၍ ထိခိုက်လွယ်သည့် အုပ်စုများ အတွက် ကြီးမားသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေပြီး ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အခြားသော စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ အောင်မြင်ရေးအတွက် အတားအဆီးတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။”

(MOPFI၊ ၂၀၁၈၊ စာ-၁၂)

ပထမအကြိမ် OECD ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်တွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုအနည်းဆုံးနိုင်ငံ အဖြစ်သာမက စစ်အုပ်ချုပ်ရေး၏အမွေအနှစ်ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ သိသာသောစိန်ခေါ်မှုကို ထင်ထင်ရှားရှားဖော်ပြထားပါသည် (အိုအီးစီဒီ၊ ၂၀၁၄)။ အစိုးရ အတွင်း အထူးသဖြင့် ဒေသအဆင့်တွင် စွမ်းဆောင်ရည်နည်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်မှု မရှိခြင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခြင်းနှင့် ဥပဒေအသစ်များရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း စံလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ မရှိခြင်း တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို အဟန့်အတား ဖြစ်စေပါသည်။

ပထမအကြိမ် OECD အီးစီဒီရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက် (OECD၊ ၂၀၁၄) မှ အောက်ပါ ဖော်ပြချက်သည် ယနေ့အထိ သက်ဆိုင်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည် -

ခေတ်မီဥပဒေမူဘောင်တစ်ရပ်ပေးရန် အစိုးရ၏ အလျင်အမြန်ဆောင်ရွက်မှုသည် သင့်လျော်သော၊ ယုံကြည်အားကိုးထိုက်သော၊ အစိုးရအတွင်း လက်ရှိစွမ်းဆောင် နိုင်မှု အဆင့်အရသာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိသော ဥပဒေများ ကို ထိခိုက်မှုရှိနိုင်ကြောင်း နိုင်ငံတကာလေ့လာသူများက ထောက်ပြကြပါသည်။

“ဥပဒေရေးရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် ရှင်းလင်းပြီး ပြည့်စုံသော မဟာဗျူဟာ မရှိသေးသောကြောင့် သင့်တော်သကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းမှု မရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖြစ်စေကြောင်း၊ [...] ဥပဒေပြုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် လွှတ်တော်က မှန်မှန်ကန်ကန် စဉ်းစားဆောင်ရွက်ရေးနှင့် အရပ် ဘက်လူ့အဖွဲ့အစည်း အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် စနစ်တကျ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းတို့ ပါဝင်သင့်ကြောင်း ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အထူးကိုယ်စားလှယ်က ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။”(ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၊ ၂၀၁၂)

ဥပဒေမူဘောင်ကို အသစ်ပြင်ဆင်ရန် အရေးကြီး လိုအပ်မှုနှင့် ဥပဒေများနှင့် ဆက်စပ် ဥပဒေများကို မူကြမ်းရေးဆွဲရန်နှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် အစိုးရအတွင်း စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရေး နှောင့်နှေးနေမှုဖြစ်စဉ်အကြား မလွဲမရှောင်သာသော အားပြိုင်မှု ဖြစ်လာပါ သည်။

ဥပဒေသစ်ပြဋ္ဌာန်းရေးအတွက် စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားမှုနှင့် ပို၍စနစ်ကျသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ မရှိလျှင် မူကြမ်းရေးဆွဲခြင်းကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ပြည်သူ များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် မျှော်လင့်ထားသော အကျိုးကျေးဇူးများ မပေးဘဲ အစိုးရအတွင်း လက်ရှိစွမ်းဆောင်ရည်ကင်းမဲ့မှုကို ပိုမိုဆိုးရွားစေသည့် ဆုံးရှုံးမှုရှိပါသည်။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများက ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်သော် လည်း လုံလောက်သောဌာနတွင်းပါဝင်မှုမရှိလျှင် ဌာနဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှု ကင်းမဲ့ပြီး မြန်မာ နိုင်ငံ၏ အခြေအနေနှင့်အညီ အလိုက်သင့်ပြောင်းလဲနိုင်မှုမရှိသော ဥပဒေများ ဖြစ်စေနိုင်ပါ သည်။

ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲသည့်အခါ ဝန်ကြီးဌာနများသည် အခြားနေရာများတွင် ရှိပြီးသား ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အနည်းငယ်သာ ကိုးကားပြီး အများပြည်သူနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း သို့မဟုတ် အခြားနိုင်ငံများတွင် ဆောင်ရွက်သည်များကို သုံးသပ်ခြင်း အနည်းငယ်သာ ပြုလုပ်လျက် သတင်းအချက်အလက် မျှဝေခြင်းမရှိ ဆောင်ရွက်လိုကြသည်။ မျက်မှောက် ရေးရာများကို ရေးသားသူတစ်ဦးက အောက်ပါအတိုင်း ထောက်ပြထားပါသည် -

“တရားဥပဒေစနစ်ကို ပြန်လည်တည်ဆောက်၍ရပြီး ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းပေးလိုက် ရုံဖြင့် စီးပွားရေးခိုင်မာလာလိမ့်မည်ဟူသော အယူအဆအမှားကို အင်န်အယ်လ်ဒီ အစိုးရနှင့် လွှတ်တော်က ရှောင်ကြဉ်ရမည်။... လွှတ်တော်သို့တင်သွင်းသော ဥပဒေများမှာ ထုံးစံအတိုင်း ဥပဒေရေးရာကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ဥပဒေပြုစုရာတွင် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုမရှိသည့်အစိုးရအရာရှိများက ပြင်ဆင်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပဒေသစ်များရေးဆွဲရာတွင် ဝန်ကြီးဌာနချင်း ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုမှာ အကန့်အသတ်ရှိနေပြီး ဥပဒေမူကြမ်းကို ရေးဆွဲသောအခါ ပြည်သူလူထု၏ အကြံဉာဏ်များ ရယူရာတွင် တူညီသောလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ မရှိပေ။” (သက်ထွန်း၊ ၂၀၁၇)

အဆိုပါစိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာနယ်ပယ်များဖြစ်သည့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ အများပြည်သူနှင့် ဆွေးနွေးမှုများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်းအကျိုးသက်ရောက်မှုစိစစ်ခြင်းစသည်တို့တွင် တိုးတက်မှု များ လိုအပ်ပါသည်။ ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲရန်နှင့် သုံးသပ်ရန် အစိုးရအတွင်း စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရေးလိုအပ်မှုမှာ ထင်ရှားပါသည်။ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေစနစ်ကို အဆင့်မြှင့်ရာတွင် အရေးကြီးသောမှတ်တိုင်တစ်ခုအဖြစ် UNDP ၏ အကူအညီ ဖြင့် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် မဟာဗျူဟာစီမံကိန်း (၂၀၁၅ - ၂၀၁၉) ကို ရေးဆွဲခဲ့ပါ သည်။ စီမံကိန်းသည် ကွပ်ကဲမှုအခန်းကဏ္ဍကို ဆောင်ရွက်ရန် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး စွမ်းဆောင်ရည်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိပါသည်။ “နည်းပညာ အဆင့်မြှင့် တင်ခြင်းနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်း နှစ်မျိုးစလုံးလိုအပ်သောကြောင့် တောင်းဆိုချက်များ သည့်အချိန်တွင် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ လုပ်ငန်းပြီးစီးရန်နှင့် ဖြည့်ဆည်းရန် ကျွန်တော်တို့ အခက်အခဲများနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။”

ဤပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် အချိန်ယူရမည်ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနှင့် အခြားနိုင်ငံများမှ ဥပမာများသည် ဥပဒေ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် အရည်အသွေး တိုးတက်မှုတွင် ၎င်းတို့၏ အရေးပါမှုကို သက်သေထူလျက်ရှိပါသည်။ အသေးစိတ်ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်မှုစွမ်းဆောင်ရည်

နိုင်ငံတစ်လွှားရှိ အုပ်ချုပ်မှုအရည်အသွေးကို နှိုင်းယှဉ်ရန် ခက်ခဲပါသည်။ အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များသည် ဒေသဆိုင်ရာသဘောထားအမြင်များကို စစ်တမ်းကောက်ယူမှုအပေါ် အခြေခံပြီး၊ ပြဿနာများအပေါ် မည်သို့ရှုမြင်သည်ကို နိုင်ငံအနှံ့ သိသာထင်ရှားစေနိုင် ပါသည်။ ဇယား ၁-၆ သည် ယခုဆွေးနွေးခဲ့သောနယ်ပယ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ရွေးချယ်ထားသည့် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာညွှန်းကိန်းများ၊ အထူးသဖြင့် ပွင့်လင်းသောအစိုးရနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းလိုက်နာမှုကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုအနည်းဆုံးနိုင်ငံဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံ ၏ ညွှန်းကိန်းအဆင့်သည် နိမ့်ပါသည်။ စိတ်ဝင်စားစရာအကောင်းဆုံးအချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း ဆောင်ရွက်ချက်အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေမှု ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအရသော်လည်းကောင်း၊ လူထု၏ ပါဝင်မှုအရသော်လည်းကောင်း၊ ကုစားမှုများကို လက်လှမ်းမီမှုအရသော်လည်းကောင်း အဆင့်နိမ့်ကျပါသည်။

ဇယား ၁-၆ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် လက်ရွေးစင်အုပ်ချုပ်မှုညွှန်းကိန်းများ

(အဆင့်နှင့် အမှတ်၀-၁ = အကောင်းဆုံးဆောင်ရွက်မှု)

	ကမ္ဘာ့အဆင့်	အာရှအဆင့်	အလယ်အလတ် ဝင်ငွေအောက်ဆင့်	အမှတ်
ပွင့်လင်းသောအစိုးရ	၁၁၄/၁၂၆	၁၄/၁၅	၂၄/၃၀	
- ထုတ်ပြန်ထားသောဥပဒေများနှင့် အစိုးရသတင်းအချက်အလက်				၀.၂၀
- သတင်းအချက်အလက်ရရှိခွင့်				၀.၃၅
- လူထုပါဝင်မှု				၀.၄၂
- တိုင်ကြားမှုယန္တရား				၀.၄၂
ဥပဒေစည်းမျဉ်းအတိုင်း လိုက်နာစေခြင်း	၈၅/၁၂၆	၁၃/၁၅	၁၂/၃၀	
- ထိထိရောက်ရောက် ဥပဒေစည်းမျဉ်းအတိုင်း လိုက်နာစေခြင်း				၀.၄၉
- မလျော်ကန်သော ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု မရှိခြင်း				၀.၆၁
- ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိသော နောက်ကျမှု မရှိခြင်း				၀.၅၀
- တရားဝင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လေးစားခြင်း				၀.၃၈
- လုံလောက်သောလျော်ကြေးမပေးဘဲ သိမ်းယူမှုမပြုခြင်း				၀.၃၄

ရင်းမြစ် - World Justice Project (၂၀၁၉)

ဥပဒေစည်းမျဉ်းသက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းများ

နောက်ဆုံးတွင် တိုးတက်မှုရှိသော ဥပဒေပြုမှုသည် ဥပဒေစည်းမျဉ်း သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း (Regulatory Impact Analysis - RIA) ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ (Box ၁-၅)။ RIA ဆိုင်ရာရုံး ထူထောင်ထားသည် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံနှင့် လာအိုနိုင်ငံတို့နှင့်မတူဘဲ လက်ရှိကာလ၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင် RIA ကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရသော သီးသန့်အဖွဲ့ မရှိပေ။ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၏ အတွေ့အကြုံများအရ RIA ဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်ကို တိုးတက်စေရေး ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ရေတိုတွင် ရှိရင်းစွဲစွမ်းဆောင်ရည် ကိုပင် ထိခိုက်နိုင်ပြီး RIA နှင့်ပတ်သက်၍လွတ်လပ်သောအတိုင်ပင်ခံများကို အလွန်အမင်း မှီခိုအားထားရသော အလေ့အကျင့်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲစေနိုင်ပါသည်။ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ တွင် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးကို အချိန်ယူဆောင်ရွက်ပြီးမှသာ ဥပဒေစည်းမျဉ်းအားလုံး အတွက် RIA ကို အဆင့်ဆင့်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ တိုးတက်မှု၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ဥပဒေစည်းမျဉ်းရေးဆွဲခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ကောင်းမွန် သော အလေ့အထဆိုင်ရာ အခြေခံစည်းမျဉ်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆက်စပ်ဝန်ကြီးဌာနများကို သတင်းအချက်အလက် အကြံဉာဏ်ပေးရန်၊ RIA ဆိုင်ရာ သင်တန်းပေးရန်နှင့် RIA လုပ်ငန်းစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရေးတွင် ဆက်စပ်ဝန်ကြီး ဌာနများကို ပံ့ပိုးပေးရန် ဝန်ကြီးများ ကောင်စီတွင် Regulatory Executive Team ကို ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ (OECD၊ ၂၀၁၈-၁)

Box ၁-၅ ဥပဒေစည်းမျဉ်းသက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းများဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ဥပဒေစည်းမျဉ်းသက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းသည် သက်သောအထောက်အထားအခြေပြု မူဝါဒချမှတ်ခြင်း၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်ပြီး လွန်ခဲ့သောအနှစ် ၂၀ အတွင်း OECDအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများက အများဆုံးချမှတ်ကျင့်သုံးခဲ့သော ဥပဒေစည်းမျဉ်းမူဝါဒရေးရာနည်းလမ်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ RIA သည် ဥပဒေစည်းမျဉ်းကွပ်ကဲမှုဖြစ်စဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဥပဒေစည်းမျဉ်းမူဝါဒ ရေးဆွဲရန် သို့မဟုတ် ခိုင်မာအားကောင်းစေရန် အသုံးပြုပါသည်။ RIA ကို စဉ်းစားနေသော မူဝါဒတစ်ရပ်အတွက် ဥပဒေစည်းမျဉ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေစည်းမျဉ်း မဟုတ်သော ရွေးချယ်စရာများထဲမှ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသော အကျိုးအပြစ်များကို ခွဲခြား သုံးသပ်ခြင်းနှင့်

တွက်ချက်ခြင်းပြုလုပ်သော စနစ်ကျသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို ထားပါသည်။ (OECD၊ ၂၀၁၅)

ဥပဒေစည်းမျဉ်းမူဝါဒနှင့် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ OECDကောင်စီ၏ ထောက်ခံအကြံပြုချက်တွင် မူဝါဒရည်းမှန်းချက်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ဥပဒေစည်းမျဉ်းသည် လိုအပ်မှုရှိ-မရှိနှင့် အဆိုပါ ရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်ရေးတွင် ယင်းသည် မည်သို့ ထိရောက်မှုအရှိဆုံးဖြစ်သည်ကို အကဲဖြတ်ခြင်း၊ အခြားနည်းလမ်းများကို စဉ်းစားခြင်း၊ အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းကို ခွဲခြား သိမြင်ရန် ဆန်းစစ်ထားသော နည်းလမ်းအမျိုးမျိုး၏ အပြန်အလှန်အပေးအယူများကို ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်းသစ်အဆိုပြုချက်များကို ရေးဆွဲရေးအတွက် မူဝါဒ လုပ်ငန်းစဉ်၏ အစောပိုင်းအဆင့်များတွင် RIA ကို ပေါင်းစပ်ရန် နိုင်ငံများကို အားပေး တိုက်တွန်းထားပါသည်။ ပို၍ တိတိကျကျဆိုရပါလျှင် အစိုးရများသည် အောက်ပါတို့နှင့် ညီညွတ်မှုရှိသော ကြိုတင်ဆန်းစစ်မှုအလေ့အထများကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်သင့်ပါသည် -

- ဥပဒေစည်းမျဉ်း၏ အရေးပါမှုနှင့် အချိုးကျသည်။
- အချိန်နှင့်အမျှ ပျံ့နှံ့မှုဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ၊ မည်သူက အကျိုးကျေးဇူး ရရှိနိုင်ဖွယ်ရှိသည် မည်သူကထိခိုက်နစ်နာဖွယ်ရှိသည်တို့ကို ဖော်ထုတ်ခြင်းအပါအဝင် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများကို ထည့်သွင်း တွက်ချက်လျက် ဥပဒေစည်းမျဉ်း၏ကောင်းကျိုးကို စဉ်းစားသော အကျိုးအပြစ် သုံးသပ်စိစစ်ချက်များ ပါဝင်သည်။
- ဈေးကွက်ကျဆင်းမှုကို ပြင်ဆင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ဥပဒေစည်းမျဉ်းအသုံးပြုမှုကို တရားမျှတကြောင်း ပြဆိုပေးသည့် နိုင်ငံသား၏အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ရန် လိုအပ်မှုစသည့် ဥပဒေစည်းမျဉ်း၏ရည်ရွယ်ချက်နှင့် သတ်မှတ်မှုဝါဒလိုအပ်ချက်ကို ဖော်ထုတ်သည်။
- သင့်လျော်မှုအရှိဆုံး နည်းလမ်းကို ခွဲခြားသိမြင်ရန်နှင့်ရွေးချယ်ရန် (သို့မဟုတ်) မူဝါဒ ရည်မှန်းချက်များအောင်မြင်ရေးအတွက် နည်းလမ်းများကို ပေါင်းစပ်ရန်၊ ဥပဒေ စည်းမျဉ်းနှင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်းချမဟုတ်သော ရွေးချယ်စရာများအပါအဝင် ပြည်သူ့ ရေးရာမူဝါဒ ရည်ရွယ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တုံ့ပြန်မှု

မရှိသော ရွေးပိုင်ခွင့် (သို့မဟုတ်) အခြေခံမှန်းဆချက်နှင့်အလားတူ အခြား ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများကို စဉ်းစားသည်။

- ဥပဒေစည်းမျဉ်း၊ ပညာရေးနှင့် သဘောအလျောက်ဖြစ်တည်လာသော စံချိန်စံညွှန်း များကိုပေါင်းစပ်ခြင်းကဲ့သို့သော လိုက်ဖက်ညီသော နည်းလမ်းများအပါအဝင် လူ့အဖွဲ့ အစည်းကို အသားတင်အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်မှုနည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်သည်။
- တူညီမှု၊ မျှတမှု၊ ပျံ့နှံ့မှုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ ကဲ့သို့သော တွက်ချက်ရန် ခက်ခဲသော (သို့မဟုတ်) မဖြစ်နိုင်သော အဆိုပါသက်ရောက်မှုများ၏ အရည်အသွေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖော်ပြချက်များကိုပေးသည်။ ဥပဒေစည်းမျဉ်းအဆိုပြုချက်များသည် သိသာသော သက်ရောက်မှုများရှိလျှင် ဖြစ်နိုင်ပါက ကြိုတင်စိစစ်မှုပြုလုပ်ရာတွင် ကုန်ကျမှုများ၊ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ထိခိုက်နစ်နာမှုများကို တွက်ချက်သင့်သည်။ ဥပဒေစည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ ကုန်ကျမှုများတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ နိုင်ငံသားများ (သို့မဟုတ်) အစိုးရက ကုန်ကျရသည့် တိုက်ရိုက်ကုန်ကျမှုများ (စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာနှင့် အရင်းအနှီးဆိုင်ရာကုန်ကျစရိတ်များ)၊ သွယ်ဝိုက်ကုန်ကျ စရိတ်များ (အခွင့်အလမ်းဆုံးရှုံးတန်ဖိုး) တို့ပါဝင်သည်။
- သင့်လျော်သောပုံစံဖြင့် ပြင်ဆင်ထားသော ဥပဒေစည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ အဆိုပြုချက်များ နှင့်အတူ ဆန်းစစ်ချက်များကို တတ်နိုင်သမျှ ပြည်သူလူထုသိရှိစေရန် ဆောင်ရွက် သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကျိုးတူအဖွဲ့အစည်းများထံမှ အကြံဉာဏ်များ အတွက် လုံလောက်သောအချိန်ပေးပြီး နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ပြုလုပ်မှုကို ပံ့ပိုးပေးသည်။
- ဖြစ်နိုင်ပါက RIA ကို ဆွေးနွေးမှုလုပ်ငန်းစဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် အသုံးပြုသည်။
- ဥပဒေစည်းမျဉ်းသည် ယှဉ်ပြိုင်မှုနှင့်သက်သာချောင်ချိရေးတို့ကို မြှင့်တင်ပေးသင့် သည်ဟု ဖော်ပြသည်။
- ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ကန့်သတ်ရန်နှင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်း၏ အကျိုးကျေးဇူး များ သေသေချာချာ အကဲဖြတ်ရန် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေသည်။
- ဥပဒေစည်းမျဉ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို အခြားကန့်သတ်မှုအနည်းဆုံးနည်းလမ်းများ ဖြင့် အောင်မြင်နိုင်ခြင်း ရှိ-မရှိ၊ စဉ်းစားသည်။

ရင်းမြစ် - OECD(၂၀၁၂)၊ OECD(၂၀၁၅)။

ယေဘုယျအားဖြင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်းစီမံအုပ်ချုပ်မှု တိုးတက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအပေါ် ထိခိုက်လျက်ရှိသည် ဥပဒေစည်းမျဉ်း အမြောက်အများကို သိရှိနားလည် ခြင်း၊ လက်ရှိဥပဒေစည်းမျဉ်းများ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ဥပဒေသစ်များရေးဆွဲခြင်းဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းသောလုပ်ငန်းစဉ်ရှိခြင်းတို့သည် မူဝါဒဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အရေးပါလှပါ သည်။ ထိုကဲ့သို့ နားလည်မှုမရှိလျှင် အသုံးမဝင်သော ဥပဒေစည်းမျဉ်းများ ရှိလာပါမည်။ ထို့အပြင် ပြဋ္ဌာန်းရသည့်အကြောင်းအရင်းနှင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်လိုသည့် ပြဿနာကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ထုတ်သည့် တရားဝင်လုပ်ငန်းစဉ်မရှိဘဲ ဥပဒေသစ်ကို ပြဋ္ဌာန်းရ သည့်အခြေအနေ ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ ဥပဒေသစ်က ဖန်တီးလိုက်သော စနစ်နှင့် ဆိုင်သော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကိုလည်းစိစစ်လေ့လာသင့်ပါသည်။ (အခန်း- ၈၊ မြေနှင့်သက်ဆိုင် သည့်ဥပဒေ ပြုခြင်းတွင် အဆိုပါအကြောင်းအရာကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးထားပါသည်။)

ဥပဒေဝန်းကျင်အရည်အသွေးတိုးတက်ခြင်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကို စေ့ဆော် ရန်၊ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ပါဝင်မှုကို အားပေးမြှင့်တင်ရန်အခွင့်အလမ်း အစစ်အမှန်ကို ပေးပါသည်။

အများပြည်သူနှင့်ဆွေးနွေးမှုများ

MSDP အရ အဆင့်အားလုံးတွင် မူဝါဒချမှတ်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံသားတို့ ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အများပြည်သူနှင့်ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ အားကောင်းလာစေရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့် မြေအသုံးချမှုမူဝါဒ ရေးဆွဲရေးတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အများပြည်သူနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံကောင်း များ ရှိသော်လည်း ယင်းသို့ ပြုလုပ်ရန် တရားဝင်သတ်မှတ်ထားခြင်းမျိုး၊ စံချိန်စံညွှန်းမီ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ သတ်မှတ်ထားခြင်းမျိုး မရှိချေ။ Box - ၁-၆ တွင် အများ ပြည်သူနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ကောင်းမွန်သောအလေ့အထအချို့ကို ဖော်ပြထားပါ သည်။ ဤအကြောင်းအရာနှင့်ပတ်သက်၍ ပထမအကြိမ် OECD ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒ သုံးသပ်ချက်တွင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သည့် ပြဿနာများမှာ ကြီးကြီးမားမား ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ အလွန် တက်ကြွသော အစိုးရနှင့် အာဏာအပ်နှင်းထားသည့်

လွှတ်တော်တို့သည် ပြည်သူ့ လူထုနှင့် လုံလောက်သောအတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ဆွေးနွေးမှု မရှိခြင်းသည် ဥပဒေမူကြမ်း များကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ စစ်ဆေးခြင်းမရှိပင် ဖြစ်ပါသည်။

အများပြည်သူနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ (သို့မဟုတ်) ရှေးနောက်မညီညွတ်မှုများကို အစောဆုံးအဆင့်တွင် ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြင့် ပိုမို ထိရောက်သောဥပဒေများ ဖြစ်လာစေသည့်နည်းလမ်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးကပင် သက်ဆိုင်သူများကို ပါဝင်စေခြင်းဖြင့် အသစ် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ထားသော ဥပဒေကို အများပြည်သူ ပိုမိုသိရှိနားလည်စေရန် ဖန်တီးနိုင်သောကြောင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးနှင့် ဥပဒေနှင့်အညီ လိုက်နာစေရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အကူပေးမည် ဖြစ်ပါသည် (OECD၊ ၂၀၁၄)။ အများပြည်သူနှင့်ဆွေးနွေးခြင်းသည် စီမံခန့်ခွဲသူများရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် အားလုံးကို ကုစားနိုင်သည့်အရာမဟုတ်သည့်အပြင် အခမဲ့လည်း မဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် အများပြည်သူသည် ဥပဒေမူကြမ်းအပေါ် အရေးပါသော တုံ့ပြန်မှုများ ပေး နိုင်ပြီး အခြားသောဥပဒေများနှင့် ညီညွတ်စေမှုနှင့် မလိုလားအပ်သော အကျိုးဆက်များကို ရှောင်ရှားမှုကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းအနေဖြင့် ဥပဒေ စည်းမျဉ်းသက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းကဲ့သို့သော လိုအပ်သည့် နည်းလမ်းများကို ရေးဆွဲ နေစဉ်တွင် ထိရောက်သော အများပြည်သူနှင့်ဆွေးနွေးခြင်းသည် ပြည်သူ့ရေးရာစီမံ အုပ်ချုပ်မှုကွာဟချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပါသည်။

ဤနည်းဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ဥပမာ အားဖြင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်များနှင့်စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်း ချုပ် (UMFCCI)၊ လူငယ်စွန့်ဦးတီထွင်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း (YEA) နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသော နိုင်ငံခြားကုန်သည်အသင်းများစသည့် မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေး အသင်းအဖွဲ့များမှ အကြံဉာဏ်များကို စနစ်တကျ စုစည်းရယူနိုင်ရန် ၎င်းဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေသော လတ်တလောဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေး ကော်မတီက စီးပွားရေးနှင့် ဆက်စပ်သောဥပဒေပြုမှုများအတွက် တရားဝင်ပြည်သူ့လူထုနှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးရေးလုပ်ငန်းစဉ် ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရေးကို ဦးဆောင်ဦးရွက် ပြုနိုင်ပါ သည်။

BOX - ၁-၆ ပြည်သူ့လူထုနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများအတွက်

ကောင်းမွန်သော အလေ့အထများ

- ပိုမိုရှင်းလင်းပြတ်သားမှုနှင့် သေချာမှုရှိစေရန်စနစ်ကျသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရှိခြင်း။
- အကျိုးတူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးကို တန်းတူအခွင့်အရေး ရှိစေခြင်း။
- တုံ့ပြန်မှုပြုရန် လုံလောက်သောအချိန်ကာလ ပေးခြင်း (ရက်ပေါင်း ၃၀ မှ ၆၀ အထိ)။
- ဆွေးနွေးမှုရလဒ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အကျိုးတူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအား တုံ့ပြန်မှုပေးခြင်း။
- ဆွေးနွေးမှု၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် စာတမ်းများ သို့မဟုတ် RIA ကို စဉ်းစားဆောင်ရွက်ခြင်း။
- Central Web Portal ကဲ့သို့သော IT အခြေပြု ဆွေးနွေးမှုများ ပါဝင်ခြင်း။

ရင်းမြစ် - Jacobs (၂၀၁၅)

အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက ဆွေးနွေးမှု

၅၈။ ဥပဒေကြမ်းများနှင့်မဟာဗျူဟာစီမံကိန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ အများပြည်သူနှင့် ဆွေးနွေးမှုများအပြင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအမြင်များကို မူဝါဒရေးဆွဲရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် နှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုကို တိုးတက်စေရန်တို့အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင် စိန်ခေါ်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်းသော အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက ပုံမှန်ဆွေးနွေးပွဲသည် မရှိမဖြစ် အရေးပါလှပါ သည်။ အောက်တွင်ပြသထားသည့်အတိုင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်တိုးတက်ရေးတွင် ပါဝင် သော အဖွဲ့အများအပြားသည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် ဆွေးနွေးပွဲအချို့တွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေပါ သည်။ အဆင့်အမျိုးမျိုးတွင် နည်းလမ်းမျိုးစုံအတွက် လုံလောက်သောအတိုင်းအတာရှိသော် လည်း ဆွေးနွေးမှုအတွက် ကြားခံများသည် လိုအပ်သောပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများဆိုင်ရာ အချက်ပြမှုကို ပေါ့လျော့စေပြီး အစိုးရအတွင်း မူဝါဒဆိုင်ရာ အသိပေးစည်းရုံးမှု၏ သက်ရောက်မှုကို လျော့နည်းစေနိုင်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် အရေးအကြီးဆုံးမှာ မူဝါဒ ရေးဆွဲခြင်းနှင့်

အကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် တုံ့ပြန်ထားသည့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် အခြားသောအကျိုးတူ အဖွဲ့အစည်းများ၏ သဘောထားမှတ်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ် သည့်နည်းလမ်း ဖြစ်ပါသည်။

- **ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးကော်မတီ**ကို မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း (MIPP) တွင် အဆိုပြုခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ် မေလတွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအပါအဝင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် ပုံမှန်ဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မူဝါဒများနှင့် စီစဉ်ထားသောစီမံကိန်း များနှင့် ပတ်သက်သည့် ထင်မြင်ချက်များကို စုဆောင်းပေးမည့် ဝန်ကြီး ဌာနအချင်းချင်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုယန္တရား ဖြစ်သည်။
- **ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအကူအညီပေးရေးကော်မတီနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ၏ နစ်နာမှု ဖြေရှင်းသည့်နည်းလမ်း**ကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် အကျိုးတူ အဖွဲ့အစည်း များမှ တိုင်ကြားချက်များနှင့် နစ်နာချက်များကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- **ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီနှင့် မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေးနှင့် ကုန်သွယ်ရေးမြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာအထူးလုပ်ငန်းအဖွဲ့**တို့သည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် ဆွေးနွေးမှုကို မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီ၏ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ဒုတိယသမ္မတဖြစ်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီလက်အောက်တွင် Ease of Doing Business Ranking တိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းအဖွဲ့ကို စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဦးဆောင်ပါသည်။
- **IFC က စီစဉ်ဆောင်ရွက်သည့် မြန်မာ့စီးပွားရေးဖိုရမ်** (၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ဖျက်သိမ်းခဲ့ သည်။) သည် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံနှင့် လာအိုနိုင်ငံတို့ရှိ IFC က ထူထောင်ထားသော အလားတူအဖွဲ့များနှင့် ဆင်တူပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ တွင် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ဤကဲ့သို့သောလှုပ်ရှားမှု ရပ်တန့်သွား သည်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမသိရသေးပါ။ အခြားနေရာများတွင်မူ အဆိုပါ

ဆွေးနွေးပွဲများသည် အစိုးရနှင့်စီးပွားရေးအသိုင်းအဝိုင်းအကြား မူဝါဒ ဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုလမ်းကြောင်းတစ်ခုအဖြစ် အောင်မြင်ခဲ့သည်။

- **မြန်မာ - ဂျပန် ပူးတွဲဆောင်ရွက်မှု** (နှင့် အခြားသောနှစ်နိုင်ငံဆွေးနွေးမှု ယန္တရား)။

ဝန်ကြီးဌာနအချင်းချင်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု

အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် ဝန်ကြီးဌာနအချင်းချင်း ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှု နှင့် အစိုးရ၏ ထိရောက်မှုကို တိုးတက်စေရန် အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။ ပထမအကြိမ် အိုအီးစီဒီရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်တွင် တစ်ခါတစ်ရံ တာဝန်ဝတ္တရား များ ထပ်နေပြီး ဝန်ကြီးဌာနအချင်းချင်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု အားနည်းသော ဝန်ကြီးဌာန ၃၀ ကျော်ရှိသည့် အစိုးရအကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ၎င်းသုံးသပ်ချက်တွင် ရေရှည်၌ အစိုးရသည် အချို့သောဝန်ကြီးဌာနများကို ပေါင်းစည်းရေးနှင့် ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော တာဝန်ဝတ္တရား များကို စဉ်းစားသင့်ကြောင်း အကြံပြုခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ရာတွင် ဝန်ကြီးဌာန ၃၆ ခုမှ ၂၁ ခုသို့ လျှော့ချခဲ့ပါသည်။

မတူညီသောမူဝါဒနယ်ပယ်များဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ထားမှုများသည် ရွေ့လျား၍ ပိုမိုပြောင်းလဲ လာသောကြောင့် အစိုးရအများအပြားတွင်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုများသည် ပုံမှန် ဖြစ်လာသည်။ ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုအတွင်း အချို့သော လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ပေါင်းစပ် ရေးအတွက် တစ်ခါတစ်ရံ ခိုင်လုံသောအကြောင်းပြချက်များ ရှိသော်လည်း ဝန်ကြီးဌာနများ အကြား တာဝန်ဝတ္တရားများ အတိအကျ ခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်းသည် နိုင်ငံများအကြား ကွဲပြား ခြားနားမှုရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် ရှိနေသော အစိုးရအကြား ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက် မျှဝေရန် တွန့်ဆုတ် နေခြင်းတို့ကို ကျော်လွှားရန် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှုများသည် အဆုံးသတ်နည်းလမ်းတစ်ခုသာ ဖြစ်ပြီး ၎င်းပြောင်းလဲမှုများနှင့်လည်း လုံလောက်မှု မရှိနိုင်ပါ။ ယခင်အစိုးရတွင် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုအမျိုးမျိုးဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသော ဝန်ကြီးခြောက်ဦးရှိသော်လည်း ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အစိုးရသစ်က ၎င်းနည်းလမ်းကို အသုံးပြုခြင်း မရှိပါ။

MSDP ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သော နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးရာပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါ သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိစ္စရပ်များအတွက် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း (MIPP) တွင် အဆိုပြုခဲ့သည်နှင့်အညီ ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ကို မြှင့်တင်ရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးကော်မတီကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် မေလတွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါ သည်။

သိသာသောပေါင်းစပ်မှုတစ်ခုမှာ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာနတို့ ပေါင်းစည်း၍ စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန ဖြစ်လာ ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့နောက် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ တာဝန်ဝတ္တရား တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ခွဲထုတ်လွှဲပြောင်းခြင်းဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွား ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသစ်ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ထူထောင်ခဲ့ပါသည်။ ဝန်ကြီး ဌာနအသစ်သည် လုပ်သာကိုင်သာရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် မြန်မာ နိုင်ငံ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ အရည်အသွေးနှင့် ထိရောက်မှုကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

အစိုးရအသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားများ ခွဲဝေရန် ဆုံးဖြတ် ရမည်။ ကိစ္စရပ်အားလုံးနှင့် သင့်တော်သော တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်း မရှိပါ။ အခြား အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုး ကျင့်သုံးခဲ့ကြသည်။ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ တွင် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့်ဆိုင်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေအရ အဓိကအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော ကမ္ဘောဒီးယားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကောင်စီ၏ အလုံးစုံလုပ်ပိုင်ခွင့်အောက်တွင် ရှိပါသည်။ လာအိုနိုင်ငံတွင်လည်း အလားတူ ဖြစ်ပါသည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘုတ်အဖွဲ့သည် ဇုန်များ၏ ကျယ်ပြန့်သောကွန်ယက်ကို စီမံခန့်ခွဲရသော ဖိလစ်ပိုင်ပို့ကုန်ဇုန်အာဏာပိုင်အဖွဲ့နှင့် သီးခြားတည်ရှိပါသည်။

နိုင်ငံရေးအရအရေးကြီးသော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း

အာဏာရှင်အုပ်ချုပ်မှု၏ အမွေအနှစ်အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံသည် သမိုင်းကြောင်းအရ အလွန် အမင်း ဗဟိုချုပ်ကိုင်ထားသည့် စီးပွားရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးအတွက် ကြိုးပမ်းမှုအချို့ရှိသော်လည်း ဗဟို အစိုးရသည် ဘတ်ဂျက်အသုံးစရိတ်၏ ၉၁% ကိုဆက်လက်သုံးစွဲနေဆဲဖြစ်သည်။ ယင်း သည် ဒေသတွင်းရှိ

အခြားသောနိုင်ငံများထက် အတော်အတန် မြင့်မားပါသည် (Minoletti and Sandi, ၂၀၁၈)။ ထပ်မံ၍ နိုင်ငံရေးနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချရေးသည် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းသည် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရများကို ဒေသအခြေအနေနှင့် ပိုမို လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့်ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများကို ပေးရန်နှင့် နေရာအနှံ့ဆောင်ရွက် နိုင်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ လက်တွေ့စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးနိုင်ပါ သည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းသည် အစိုးရအား ပြည်သူလူထုနှင့် ပိုမိုနီးကပ်စေပြီး လူထု နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ဆွဲဆောင်ထိန်းသိမ်းရန် ပိုမိုကောင်းမွန်သောစွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရေးအတွက် ဒေသဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်မှုအာဏာပိုင်များကို အားပေးနိုင်ပါသည်။ ၎င်း သည် ဒေသခံအာဏာပိုင်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ နယ်မြေအတွင်းရှိသဘာဝသယံဇာတများ ထုတ်ယူခြင်းကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် ပိုမိုအရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နိုင်စေပါသည်။ အကောင်းဆုံးမှာ ၎င်းသည် နေရာလပ်မရှိ ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ခြင်း ဖြစ် ပါသည်။

သို့ရာတွင် လက်တွေ့ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းသည် စိန်ခေါ်မှုရှိပြီး မျှော်မှန်းထားသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာအခြေအနေများကို ချက်ချင်း မဖန်တီးပေးနိုင်ပါ။ တာဝန်ဝတ္တရား များကို စွမ်းဆောင်ရည်ပိုမိုနည်းပါးသည့် ဒေသများသို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းနှင့် ပရမ်းပတာ ဖြစ်နေသောအုပ်ချုပ်မှုအခြေအနေများတွင် ထပ်မံ၍ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရန် လိုအပ်မှုကို ထပ်ပေါင်းထည့်ခြင်းဖြင့် အုပ်ချုပ်တစ်ရပ်လုံးကို အားနည်းစေမည့် ရေတိုသက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါသည်။ အားနည်းသောဒေသဆိုင်ရာအစိုးရများကို ဒေသခံအထက်တန်းလွှာများနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကသိမ်းသွင်းနိုင်ပါသည်။ ယင်းအခြေအနေသည် အကျင့်ပျက် ခြစားရန် အခွင့်အလမ်းများပြားစေပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးစံနှုန်းများကို စနစ် တကျလိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း မရှိမှု ဖြစ်စေနိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပါသည်။ အကျိုးရလဒ် များသည် ဗဟိုနှင့်ပြည်နယ်များအကြား ဘဏ္ဍာငွေခွဲဝေမှုအပေါ်တွင် များစွာတည်သည်။ နိုင်ငံအမျိုးမျိုးသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းအဆင့်အမျိုးမျိုးကို ရွေးချယ်မည်ဖြစ်သော် လည်း OECD နိုင်ငံအတွေ့အကြုံက ဗဟိုပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုအချို့သည် အောင်မြင်သော ဥပဒေစည်းမျဉ်းဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်ဟု ဖော်ပြသည် (OECD၊

၂၀၁၅)။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ အတွေ့အကြုံများမှ သင်ခန်းစာများကို Box - ၁-၇ တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားများခွဲဝေခြင်း မေးခွန်းများအပြင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပျံ့နှံ့တည်ရှိနေသည့် နယ်မြေဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံနှစ်ခုစလုံးတွင် အားလုံးပါဝင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရှိစေရေးအတွက် အဓိကစိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်းတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအကြား စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ဝင်ငွေအဆင့်အတန်း မညီမျှမှုကို လျှော့ချခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက်အရေးပေါ်ကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံအများစုသည် ဒေသအဆင့်၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်အရည်အသွေး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကွဲပြားမှုများကို ရင်ဆိုင်နေရပြီး ယင်းအခြေအနေသည် မညီမျှမှုများကို ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် ဖိလစ်ပိုင်တို့တွင် တွေ့ရှိရသည့်အတိုင်း ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူအများစု သည် ဒေသဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်များနှင့် ဆက်ဆံဆောင်ရွက်ရခြင်းထက် ဗဟို အတည်ပြုနည်းလမ်း သို့မဟုတ် အထူးစီးပွားရေးဇုန်အာဏာပိုင်မှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ရခြင်း ကို ပိုမိုနှစ်သက်ကြသည်။ ဒေသတွင်း၌ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို မြှင့်တင်ရန် အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်တွင်ထပ်မံ၍ ဆွေးနွေးထားပါသည်။

Box - ၁-၇

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင်ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးသည်သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည် အာရှဘဏ္ဍာရေးအကြပ်အတည်းအပြီးတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုအများဆုံး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ်မှ အလွန်အမင်း ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချသောနိုင်ငံအဖြစ်သို့ အသွင် ပြောင်းလျက် လျင်မြန်သောအရှိန်အဟုန်နှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါ သည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးသည် ဒီမိုကရေစီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့်အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ်နှင့် ယခင်အာဏာရှင်အစိုးရ၏ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု နည်းလမ်းအပေါ် တုန့်ပြန်မှုတစ်ခုအဖြစ် ရှုမြင်ခဲ့သည်။ ကျွန်းပေါင်း ၁၆၀၀၀ ကျော်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကားကွဲပြားမှုများရှိသော နိုင်ငံတွင် ဒီမိုကရေစီဆိုင်ရာတာဝန်ခံမှု ပိုမိုအားကောင်းခြင်း အကျိုးတရားများနှင့်သိသာသော ဒေသတွင်းမညီမျှမှုများအပြင် ဗဟို

ချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းသည်လည်း ခွဲထွက်ရေးလှုပ်ရှားမှုများကို အဆုံးသတ်ရန် ရည်ရွယ် ခဲ့ပါသည်။

ကျယ်ပြောသောဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လွှဲပြောင်းမှုများနှင့် အစိုးရဝန်ထမ်းနှစ်သန်းကျော်ကို ဒေသတွင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းနှင့်အတူ များပြားလှသော အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း ဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရသို့ ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ ဗဟိုနှင့် ဒေသများအကြား အခွန်ဘဏ္ဍာခွဲဝေမှုတွင်သာဘဝ အရင်းအမြစ်များမှငှားရမ်းခများ ပါဝင်သည်။ တာဝန်ဝတ္တရားအများစုကို ခရိုင်အဆင့်ထက် ပြည်နယ်များသို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ ပြီး နယ်မြေများမှခွဲထွက်ရေးလှုပ်ရှားမှုများအတွက် အလားအလာအားနည်းသွားစေသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည် (Hofman and Kaiser၊ ၂၀၀၂)။

ဗဟိုသည်ကာကွယ်ရေး၊ တရားမျှတမှု၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် မူဝါဒကဲ့သို့သောအဓိက ကျသော လုပ်ငန်းဆောင်တာများအတွက်တာဝန်ယူပြီး အခြားသောလုပ်ငန်းဆောင်တာ အများစုကို ဒေသအာဏာပိုင်များသို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသားစီမံကိန်းများနှင့် အညီ အခြေခံအဆောက်အအုံများကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းများတွင် ဒေသဆိုင်ရာဆောင်ရွက်မှု များ ရှိလာစေရန် ဤနည်းလမ်းသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုကိုအထူးအလေးပေးပါ သည်။ တာဝန်ခံမှုအားနည်းသော ဘဏ္ဍာရေးလွှဲပြောင်းမှုများသည် ပြည်နယ်အဆင့် အုပ်ချုပ်သူအရာရှိများ၏ရာထူးကိုသာ တိုးမြှင့်ပေးခဲ့ပါသည်။ အခွန်တိုးမြှင့်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရများသည် သုံးစွဲသူအခကြေးငွေများနှင့် သုံးစွဲမှုအခကြေးငွေများအပေါ် တွင် များစွာမှီခိုအားထားနေခြင်းကြောင့် ဒေသတွင်းစီးပွားရေးဝန်းကျင် တိုးတက်ရန်နှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မြှင့်တင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုကို ယုတ်လျော့စေခဲ့ပါသည် (Lewis၊ ၂၀၁၅)။

“အစိုးရအဆင့်ဆင့်တွင် အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှုပေးရန် တာဝန်ဝတ္တရား အများအပြား သည် မရှင်းမလင်းရှိနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ...ဗဟိုအစိုးရသည် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရ ဝန်ဆောင်မှု ပေးသည့်တာဝန်ဝတ္တရားများအတွက် စံနှုန်းများ၊ စံချိန်စံညွှန်းများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ဆုံးဖြတ်ရန်မှုများကို ပိုမိုရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ချမှတ်ပေးသင့်ပြီး လမ်းညွှန်မှုနှင့် ကြီးကြပ်မှု ကိုလည်း ပေးသင့်ပါသည်။ အလားတူ အနိမ့်ဆုံးဝန်ဆောင်မှုစံနှုန်းများကိုလည်း ပိုမို စောင့်ကြပ်စစ်ဆေး၍ လိုက်နာမှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်” ဟု OECD လေ့လာမှု တစ်ခုက

နိဂုံးချုပ်တွင် သုံးသပ်ထားပါသည် (OECD၊ ၂၀၁၆)။ ဤသို့ မသေချာမရေရာမှုသည် ဥပဒေစည်းမျဉ်းများထပ်နေခြင်းကို ထင်ဟပ်စေပြီးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ရှုပ်ထွေးမှုကိုများစွာ တိုးပွားစေပါသည်။ ယင်းသို့သောဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို ကျော်လွှားနိုင်စေရန် ပြည်နယ်နှင့် မြို့ကြီးအားလုံးနီးပါးတွင် တစ်နေရာတည်း၌ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်နေရာများ ထူထောင်ခဲ့ ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤသို့ဆောင်ရွက်မှုသည် စီးပွားရေးမှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် တရားဝင် ဖြစ်မှု တိုးတက်ရေးကိုသာ အားပေးကြောင်း အထောက်အထားအချို့တွင် ဖော်ပြထားပါ သည်။

သို့ရာတွင် စီးပွားရေးအတွေ့အကြုံအားလုံး စိတ်ပျက်ဖွယ်ကောင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ အချို့သော ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရသည် ကောင်းမွန်သောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ကို မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီး အချို့မှာ ရုန်းကန်နေရသည်။ ဤအခြေအနေကို အလွန်အမင်းဗဟို ချုပ်ကိုင်မှုများသော နိုင်ငံများတွင်ပင် တွေ့နိုင်ပါသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ဒေသအဆင့် Doing Businessညွှန်းကိန်းအရ မြို့ပြတစ်ဦးကျဝင်ငွေ၏ အချိုးဖြင့် တွက်ချက်ထားသော ဆောက်လုပ်ရေးခွင့်ပြုမိန့် ရရှိရန် ကုန်ကျစရိတ်သည် အင်ဒိုနီးရှားတစ်လွှား လေးဆနှုန်းဖြင့် ပြောင်းလဲနေပြီး အချို့ဒေသများသည် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာထက် သာလွန်သည်။ ဗဟို အစိုးရ၏ စိန်ခေါ်မှုမှာ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးနှင့် ဆက်လက်ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းတို့နှင့် အတူ ဒေသဆိုင်ရာတာဝန်ခံမှု အားကောင်းလာစေရန် အဆင့်ဆင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ညီမျှမှုနည်းလမ်းများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် နောက်ကျကျန်နေသည့်ဒေသများ ကို နိုင်ငံအဆင့်သို့ တက်လှမ်းနိုင်ရေး ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံရေးအကျိုးအမြတ်မည်သို့ပင်ရှိစေကာမူ “အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှုများ ပေးခြင်း သို့မဟုတ် သဘာဝသယံဇာတစီမံခန့်ခွဲရေးတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ... ဒေသဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ် ခွင့်သည် မျှော်မှန်းထားသည့် တိုးတက်မှုကို မပေးပါ။” ဟု အချို့သောလေ့လာမှုစာတမ်းများ တွင် ဖော်ပြထားပါသည် (OECD၊ ၂၀၁၆)။

ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်လျှင် ဒေသအဆင့်တွင်စွမ်းဆောင်ရည်အားနည်းခြင်းနှင့် အစိုးရ အဆင့်အလိုက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုယန္တရားများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် လိုအပ်ခြင်းတို့ကြောင့် နိုင်ငံရေးအင်အားကြီးနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက ချမှတ်ဆောင်ရွက်သည့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေး အရှိန်အဟုန်သည် အလွန်လျင်မြန်ခဲ့ပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ကို တိုးတက်စေခြင်း

ယခုအပိုင်းသည် ဤသုံးသပ်ချက်တွင် ဆွေးနွေးထားသော မူဝါဒရေးရာအခန်းအသီးသီးမှ ဆန်းစစ်များအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မူဝါဒဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များ တွင် မြန်မြန်ဆန်ဆန် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည့် ခိုင်လုံမှုရှိသည့် အစီအမံများနှင့် အစိုးရ၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ပုံကို အခြေခံကျကျ ပြောင်းလဲရန်လိုအပ်မည့် အကြံပြုချက်များကို ရောနှောထားသည်။ အချို့သောအစီအမံများကို အချိန်ယူ၍ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း အခြားသောအစီအမံများကိုမူ အစိုးရက စဉ်းစားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာအစိုးရကို အကြံပြုချက်များဖြင့် လွှမ်းမိုးရန်မဟုတ်ဘဲ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ် အရှိန်အဟုန်မြင့်မားလာသည်နှင့်အမျှ အစိုးရကထည့်သွင်း စဉ်းစားရန်အတွက် PFI ပါ ကဏ္ဍအသီးသီးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် မူဝါဒ များကို အကြံပြုပေးရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒ

အစပိုင်းတွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထမအကြိမ် OECD ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆိုင်ရာမူဝါဒသုံးသပ်ခြင်း (OECD ၂၀၁၄) ပြုလုပ်သည့်အချိန်၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒမူဘောင် ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် အရေးတကြီးလိုအပ်နေပါသည်။ ဥပဒေအများစုမှာ ကိုလိုနီခေတ်၌ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အချို့မှာ တံခါးဖွင့်စီးပွားရေးနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိခဲ့သည့်အပြင် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်လည်း ညီညွတ်မှုမရှိခဲ့ချေ။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစနစ်သည် ဥပဒေ များစွာနှင့် ဖရိုဖရဲဖြစ်နေပြီးအများစုမှာ ခေတ်နောက်ကျပြီးပြည့်စုံမှုမရှိပါ။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည်လွယ်ကူချောမွေ့မှုမရှိဘဲ တစ်ခါတစ်ရံတွင် မတရားမှုရှိပြီး အချို့မှာ အထူးသဖြင့် အာဏာပိုင်များက လိုသလိုအလွဲသုံးစားပြုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အများအားဖြင့် ပိတ်ထားခဲ့ရာ ထိုအချိန်က OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index အရ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI) နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဒုတိယမြောက် ကန့်သတ်မှုအများဆုံးနိုင်ငံအဖြစ် သတ်မှတ်ခံခဲ့ရသည်။

ယခုဒုတိယအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက် ပြုလုပ်သည့်အခါ ဝန်းကျင်အခြေအနေမှာ သိသိသာသာ ကွဲပြားသွားပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ပထမအကြိမ်သုံးသပ်မှု တွင်

ပြုလုပ်ခဲ့သည့် မူဝါဒဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များသည် နောက်ပိုင်းတွင် အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့သည့် အရေးပါသောပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အထောက်အကူပြုခဲ့ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဝန်းကျင်ကိုလည်း သိသိသာသာတိုးတက်စေခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် တာဝန်ယူမှုရှိစွာ ဆောင်ရွက်ရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ရှေ့ဆောင်ပြပြီး နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို သိသိသာသာ လျှော့ချစေလျက် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ခေတ်မီရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့် ကော်ပိုရိတ်မှုဘောင်ကိုချမှတ်ခဲ့သည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအများအပြားတွင် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကန့်သတ်ထားခဲ့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် ညွှန်းကိန်းများအရ ကန့်သတ်ချက်အများဆုံး ထိပ်တန်းနိုင်ငံများစာရင်းတွင် မပါဝင်တော့ပါ။

မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း တိုးတက်မှုများစွာရှိခဲ့သော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု၏အကျိုးကျေးဇူးများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မျှဝေရန်နှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် အရ ရေရှည်တည်တံ့သော တိုးတက်မှုဖြစ်စေရန်အတွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအရှိန်ကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းရန် လိုအပ်သည်။ ဤနည်းဖြင့်သာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ အပြုသဘော ဆောင်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုများသည် မြန်မာပြည်သူတို့၏ ဘဝများ တိုးတက်ရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ (SDGs) ပြည့်မီရေးကို ပိုမိုထိထိ ရောက်ရောက် အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။

လုပ်သာကိုင်သာရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ကို မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုဥပဒေ (၂၀၁၆) နှင့် မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေ (၂၀၁၇) တို့က အများအားဖြင့် ချမှတ်ပေးပါသည်။ ဉာဏပစ္စည်းပိုင်ခွင့် (IP) နှင့် အနုညာတစီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေသစ်များသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဥပဒေရေးရာမူဘောင်ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစံနှုန်းများ နှင့်အညီဖြစ်စေခဲ့ခြင်းကြောင့် ချီးကျူးဖွယ်အောင်မြင်မှုများဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အောက်ခြေ ၌ အထောက်အပြုမူဝါဒများနှင့် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်မှု စွမ်းရည်ဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှု များကို ဖြေရှင်းရန် ကျန်ရှိနေသေးသည်။ ဥပဒေမူဘောင်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လတ်တလော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ အောင်မြင်မှုသည် လက်တွေ့တွင်အဆိုပါဥပဒေများ၏ ထိရောက်မှု အပေါ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှုရှိလာစေမည့် တရားစီရင်ရေးနှင့် မြန်မာတရားရုံး များ၏လွတ်လပ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုမြှင့်တင်ရန် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းမှုများအပေါ် မူတည်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ်များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အကာအကွယ်ပေးသော နည်းလမ်းအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် အရေးပါသောအဆင့်၌ ရှိနေသည်။ ယနေ့အချိန်အခါတွင် အာဏာသက်ဝင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ် ၁၄ ခုမျှသာ ရှိသောကြောင့် မြန်မာ နိုင်ငံသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ်များဆိုင်ရာ ၎င်းငါး၏ နည်းလမ်းကို ပြန်လည် သုံးသပ်ရန် လုပ်သာကိုင်သာရှိသော အနေအထားတွင် ရှိနေပါသည်။ မရှင်းလင်းသော အရည် အသွေးမပြည့်မီသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ - အစိုးရ အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်း ရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် မလိုလားအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေ နိုင်ပြီး အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင် တူညီသောမိတ်ဖက်နိုင်ငံများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစာချုပ် သစ်များနှင့် ထပ်နေနိုင်ပါသည်။ တူညီသောမိတ်ဖက်နိုင်ငံများနှင့် နှစ်နိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စာချုပ်ဟောင်းများနှင့် စာချုပ်အသစ်များ ထပ်နေမှုများသည် ၎င်းတို့အကြား ရှေ့နောက် မညီညွတ်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက ပို၍သစ်လွင်ပြီး သိမ်မွေ့ကွဲပြားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစာချုပ်များကို ရှောင်ရှားခြင်းဖြင့် ယင်းအခြေအနေကို အမြတ်ထုတ်နိုင်ကာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများကို အရာမရောက်ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒအခန်းသည် အဓိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒကိစ္စရပ်များဖြစ်သည့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိသော အခြေခံစည်းမျဉ်း၊ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ပွင့်လင်းမှုအတိုင်း အတာ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးများကို အကာအကွယ်ပေးမှုနှင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာအငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းရန် ယန္တရားများကို အားလုံးအတွက် အရည် အသွေးရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပတ်ဝန်းကျင်တစ်ရပ် ဖန်တီးရန် အားထုတ်မှုများကို အခြေခံ၍ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ပါသည်။ ဤအပိုင်းတွင် မကြာသေးမီကဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သက်ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ပြုစုထားပြီးလက်ရှိတည်ဆဲအစိုးရမူဝါဒများ၏ အရည်အသွေးကို ဆန်းစစ်ထားပါသည်။

အဓိကမူဝါဒရေးရာအကြံပြုချက်များ

- အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကိုထိခိုက်မှုမရှိဘဲ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍ များတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် ကျန်ရှိနေသေးသော ကန့်သတ်ချက် များနှင့် ဖက်စပ်လိုအပ်ချက်များကြောင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ကျန်ရှိနေသေးသော ကန့်သတ်ချက်များ၏ အကျိုးအပြစ် များကို သုံးသပ်ပါ။

- စီးပွားရေးကဏ္ဍအားလုံး၏ အဓိကကျောထောက်နောက်ခံဖြစ်သည့် ဘဏ္ဍာရေး၊ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် ဖြန့်ဖြူးရေးဝန်ဆောင်မှုများကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ များတွင် နိုင်ငံခြားပါဝင်မှုအတွက် ကျန်ရှိနေသေးသော ကန့်သတ်ချက်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်များကို ညီညီမျှမျှ သုံးသပ်ပါ။ အဆိုပါလုပ်ငန်းကဏ္ဍအားလုံးသည် မြန်မာနိုင်ငံက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆွဲဆောင်ရန် ရည်မှန်းထားသည့် ဈေးကွက်နှင့် ထိရောက်မှုရှိသည့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် အဓိကဆက်စပ် နေသည်။ နိုင်ငံပေါင်းစုံမှ သက်သေအထောက်အထားများအရ ယင်းကန့်သတ်ချက် များသည် ဝန်ဆောင်မှုပံ့ပိုးသူများအကြား ယှဉ်ပြိုင်မှုအား တားဆီးခြင်းအားဖြင့် ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍများအပါအဝင် တန်ဖိုးကွင်းဆက်တစ်ခုလုံးအတွက် ကုန်ကျ စရိတ်များ တိုးပွားစေပါသည်။ ၎င်းတို့သည် နိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆွဲဆောင်မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေရုံသာမက စားသုံးသူများ၏ ရွေးချယ်မှုနှင့် ဝယ်ယူနိုင်စွမ်းကို ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။
- MIL နှင့်အညီ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် နှစ်ရှည်မြေငှားစာချုပ်ကို မှတ်ပုံတင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပါ။ ယင်းအတွက်အစိုးရအနေဖြင့် MIL ကို ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်ရန် မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အေဂျင်စီများ အတွက် ရှင်းလင်းသောညွှန်ကြားချက်များနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန် နိုင်သည်။ အလားတူစွာကုမ္ပဏီများဥပဒေသစ်အရ နိုင်ငံခြားပိုင်ဆိုင်မှု ၃၅% အထိရှိသည့် မြန်မာကုမ္ပဏီများကို ၁၀၀% မြန်မာနိုင်ငံသားပိုင်ကုမ္ပဏီများကဲ့သို့ တူညီသော စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပြုထားကြောင်း ရှင်းလင်း အောင် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ MIL နှင့် မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းလွှဲပြောင်း ခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေ (၁၉၈၇) တို့၏ ဆက်နွယ်မှုအပေါ် ရှင်းလင်းမှု မရှိခြင်းကြောင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင် ရုံးတွင် နှစ်ရှည်ငှားရမ်းမှုများအတွက် မှတ်ပုံတင်ရာတွင် အခက်အခဲများ မကြာ ခဏ ကြုံတွေ့ရကြောင်း ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍက တင်ပြကြသည်။ စုပေါင်းပိုင် အဆောက်အအုံဆိုင်ရာဥပဒေနှင့် မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း ကို ကန့်သတ်သည့်ဥပဒေ (၁၉၈၇) ဆက်နွယ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍လည်း အလားတူ ပြဿနာရပ်များ ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအားလုံးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှစ်ရှည်မြေငှားရမ်းခွင့် (နှစ် ၅၀ အထိနှင့် သက်တမ်းတိုး ၁၀ နှစ် စီဖြင့် ၂

ကြိမ်) ကို ခွင့်ပြုပေးသော MIL ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အဓိကအောင်မြင်မှု တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ယခင်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက စီးပွားရေးဝန်းကျင်တိုးတက်လာကြောင်း ကို ပြသည့် အဓိကအချက်တစ်ချက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ရှည်မြေရရှိရန်သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အားလုံးအတွက် အထူးသဖြင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများနှင့် ကြွေးမြီငွေကြေးထောက်ပံ့မှုလိုအပ်သည့် မြေယာအခြေခံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် အရေးကြီးသောအခြေအနေတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

- MIL ၏ ပုဒ်မ ၄၂-၄၃ တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်နှင့်အညီ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်က ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ကန့်သတ်ထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ စာရင်းဆိုင်ရာ 'Negative List' အခြေအနေကို ရှင်းလင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပါ။ ၎င်းအခြေအနေသည် အစိုးရအတွင်း အားကောင်းသော ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှု လိုအပ်မည်ဖြစ်သည့်အပြင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စနစ်နှင့်ပတ်သက်၍လည်း အထူးသဖြင့် အလားအလာရှိသော နိုင်ငံခြားရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများ ပိုမိုရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရပါမည်။ ဤအဆင့်တွင် လက်ရှိစာရင်း (အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၁၅/၂၀၁၇) နှင့် ကန့်သတ် ထားမှုများအကြား အနည်းငယ် မညီညွတ်မှု ရှိနိုင်သော်လည်း ထိုကဲ့သို့ ရှင်းလင်းထားခြင်းသည် အနာဂတ်တွင် ပိုမိုကြီးမားကျယ်ပြန့်လာသော ကွဲလွဲမှုကို ရှောင်ရှားရန် အထူးသဖြင့် အရေးပါလှပါသည်။ ယနေ့အချိန်အထိ လုံခြုံရေး ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်ချက်များကိုသာ ကန့်သတ်ထားပုံရှိသော်လည်း အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၁၅/၂၀၁၇) တွင် ပါဝင်မှု မရှိချေ။ ထိုသို့ညီညွတ်မှု မရှိခြင်းသည် စာရင်းတွင် မပါဝင်သော ပိုမိုကန့်သတ်မှုပြုလုပ်ထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍများ ရှိ-မရှိ၊ အခြေခံစည်းမျဉ်းများတွင် ပြောင်းလဲမှု များ ထင်ဟပ်ရန် စာရင်းကို ပုံမှန်ပြင်ဆင်မှု ရှိ-မရှိ စသည့် မရေရာမှုများ ဖြစ်စေပါသည်။
- နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့်ဆက်စပ်သည့် လုပ်ငန်းကဏ္ဍများရှိ စီမံချက် များကို စိစစ်ရာတွင် အဆိုပြုချက်စိစစ်ရေးအဖွဲ့တွင် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များမှ ကိုယ်စားလှယ်များကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် မပြုရပါ။ လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ၎င်းတို့ ပါဝင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အကျိုးစီးပွားဆိုင်ရာပဋိပက္ခသည် မသေချာမှုကို ဖြစ်စေပြီး ယှဉ်ပြိုင်မှုမရှိသည့် ခွင့်ပြုမှုအခြေအနေများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။
- လုပ်ငန်းသဘောသဘာဝအရ လွတ်လပ်သောတရားစီရင်ရေးစနစ် တည်ဆောက် ရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတရားရုံးစနစ်အောက်တွင် ဥပဒေရေးရာ သေချာမှုကို မြှင့်တင် ရန်

ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပါ။ ဤစိန်ခေါ်မှုများကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ဒီမိုကရေစီအသွင် ကူးပြောင်းမှုတွင် အရေးအပါဆုံးအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ အစိုးရသည် ပြင်ပကျွမ်းကျင်သူများနှင့် အခြားသော သက်ဆိုင်သူများနှင့်အတူ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍ၏ လွတ်လပ်မှုအပေါ် ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရန်၊ မျိုးဆက်သစ်တရားသူကြီးများနှင့် ရှေ့နေများအား လေ့ကျင့် သင်ကြားရေး အတွက်အရင်းအမြစ်များကို မြှင့်တင်ရန်၊ တရားစီရင်ရေးစနစ် အပြင် အခြားသော အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းနည်းများကို တည်ဆောက်နိုင်ရေး အတွက် ရပ်ရွာအဆင့်တွင်တရားရေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်များကို လက်လှမ်းမီစေ ရေး မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်သည့် အစပျိုးလုပ်ဆောင်မှုများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။

- IP အခွင့်အရေးများနှင့် အနုညာတစီရင်ဆိုင်ရာဥပဒေများဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ များ၊ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကိုပုံစံချခြင်း၊ မူကြမ်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင် အထည်ဖော်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပါ။ ဤဥပဒေအသစ်များ ပြဋ္ဌာန်းလိုက်ခြင်း သည်ချီးကျူးဖွယ်ကောင်းသည့်အောင်မြင်မှုတစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် IP ဥပဒေ သစ်များအရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏အခွင့်အရေးများကို ယုံကြည်မှုမရရှိနိုင်မီ IP အခွင့်အရေးများအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေခြင်းတို့ကို ကြီးကြပ်ရန် သီးခြား IP တရားရုံးများနှင့် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများကို ထူထောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အလားတူပင် အစိုးရအနေဖြင့် အနုညာတစီရင်ရေးဥပဒေသစ်အရ ပေးအပ်ထားသောအခွင့် အရေးများကို ထိရောက်စွာ လိုက်နာစေရေး မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် သီးသန့်စီးပွားရေး ဆိုင်ရာတရားရုံးများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်နှင့် တရားစီရင်ရေး ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းကို အားပေးဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစာချုပ်ဟောင်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြန်လည်စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းမှုရှိစေရေးတို့အတွက် ဖြစ်နိုင်ခြေများကို စဉ်းစားသုံးသပ်ပါ။ နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဆွဲဆောင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့်အပြင် ဥပဒေစည်းမျဉ်းနှင့်အညီ ထိန်းကျောင်းမှု ပြုလုပ်ရန် အစိုးရ၏ အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းပေးနိုင်သည့် သင့်တင့်လျောက်ပတ် သော ဟန်ချက်ညီမှုကို ထင်ဟပ်စေရန် အဆိုပါရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာစာချုပ်များ ကို

ချိန်ညှိထားသင့်ပါသည်။ COVID-19 ကူးစက်ရောဂါနှင့်ပတ်သက်သော အစိုးရ ၏ အတွေ့အကြုံများသည် ၎င်းအနေဖြင့် အဓိကကျသော စာချုပ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ သို့မဟုတ် အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူမှုများအပြင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစာချုပ်များတွင် သင့်လျော်သည့် ဟန်ချက်အား မည်သို့ရှုမြင်ရသည်ဆိုသည်ကို ပုံဖော်နိုင်ပါသည်။ ယခင်က မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အတည်ပြုခဲ့ပြီးဖြစ်သည့် မရေမရာသော အရည် အသွေးမပြည့်ဝသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါဝင်သည့် စာချုပ်များသည် ထိန်းကျောင်း မှုပြုလုပ်ရန် အစိုးရ၏ အခွင့်အရေးကို သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ အကာအကွယ် မပေးနိုင်သည့်အပြင် ISDS အငြင်းပွားမှုများတွင် မလိုလားအပ်သော အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူမှုများကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ အချို့သောစာချုပ်ဟောင်းများသည် တူညီသောမိတ်ဖက်နိုင်ငံများနှင့် အတည်ပြုချုပ်ဆိုထားသည့် ပို၍သစ်လွင်ပြီး သိမ်မွေ့ကွဲပြားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစာချုပ်များသည်လည်း ထပ်နေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ စာချုပ်များသည် အစိုးရ၏ ထိန်းကျောင်းမှုပြုလုပ်ရန် အခွင့်အရေးကို သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ အကာအကွယ်ပေးနိုင်စေရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့် အဆိုပါစာချုပ်များကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန် အဆင့်များကို စဉ်းစား ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ထပ်မံ၍စာချုပ်ဆိုင်ရာစေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်ရာတွင် ၎င်း၏ နည်းလမ်းကို သုံးသပ်ပြင်ဆင်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ စာချုပ် မိတ်ဖက်များနှင့် သဘောတူညီထားသော စာချုပ်ပြင်ဆင်မှုများ သို့မဟုတ် ပူးတွဲ၍ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူခြင်းဖြင့် လက်ရှိစာချုပ်အချို့ပြင်ဆင်ခြင်းကို ဆောင် ရွက်နိုင်ပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် ထပ်နေသောစာချုပ်များသည် လက်ရှိဦးစားပေး ဆောင်ရွက်နေမှုများကို ထပ်ဟပ်မှုရှိ/မရှိ ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစာချုပ်နှစ်ခု သို့မဟုတ် နှစ်ခုထက်ပို၍ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ချုပ်ဆို ထားသည့် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

- လက်ရှိရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစာချုပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့်ကိစ္စရပ်များကို တက်ကြွစွာ စီမံဆောင်ရွက်ပါ။ အစိုးရအနေဖြင့် ISDS အငြင်းပွားမှု တားဆီး ရေးနှင့် ပြဿနာစီမံခန့်ခွဲရေးနည်းလမ်းများ တိုးတက်စေရန် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ မူဝါဒများအကောင်အထည်ဖော်ရေးတွင် တိုက်ရိုက် ပါဝင်ပတ်သက်သည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဆင့် အပါအဝင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ပုံမှန်ဆက်ဆံဆောင်ရွက်နေရသည့် အစိုးရဌာန အမျိုးမျိုးနှင့် အရာထမ်းများ၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အထောက်အကူပြု

နိုင်ရန်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ်များနှင့် အဆိုပါရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သဘောတူစာချုပ်များအရ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားများ၏ အရေးပါမှု ဆိုင်ရာ အသိအမြင်ကိုမြှင့်တင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် စဉ်းစားဆောင်ရွက် နိုင်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် လွယ်ကူချောမွေ့စေရေး

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးမူဘောင်သည် ပထမ အကြိမ်သုံးသပ်မှုပြုလုပ်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် များစွာ ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာမူဝါဒကို ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်အတွက် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုနှင့်နိုင်ငံခြားစီးပွားရေးဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန (MIFER) ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလွယ်ကူချောမွေ့စေရေးအတွက် အရေးကြီးသော တိုးတက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါ သည်။ အထူးသဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတည်ထောင်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူစေခြင်း၊ တစ်နေရာတည်းတွင် တစ်စုတစ်စည်းတည်း ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း နှင့်အတူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုခွင့်ပြုချက်နှင့် အခြားလိုအပ်သောလိုင်စင်များကို တစ်နေရာတည်း တွင် ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေရာတည်းတွင် တစ်စုတစ်စည်းတည်း ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းကို ယခုထက် ပိုမိုတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ရန်များ ရှိနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးအေဂျင်စီ (IPA) ဖြစ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (DICA) သည် ၎င်း၏ လုပ်ကိုင်နိုင်မှုကို ပိုမိုခိုင်မြဲအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး အစိုးရအတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို ဦးဆောင်သူနိုင်သည့်ဌာနအဖြစ် ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို တိုးမြှင့်ရေးအတွက် ရည်မှန်းချက်ကြီးမားသော အစီအစဉ်နှင့် မဟာဗျူဟာများကို ဖော်ပြ ထားသည့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၃၆ ခုနှစ်ကာလအတွက် ရေရှည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ်တစ်ခုဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်း (Myanmar Investment Promotion Plan -MIPP) ကို ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။

ဤအချက်သည် လက်ရှိရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် လွယ်ကူချောမွေ့ရေး ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ သုံးသပ်ရန်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုရရှိစေရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုဆွဲဆောင်နိုင်ရေး အစိုးရ၏ရည်မှန်းချက်ကြီးမား

သည့်အစီအစဉ်အတွက် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော လမ်းညွှန်မှုများကို ရရှိစေပါသည်။ ယခု သုံးသပ်ချက်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံက တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည့် OECD ၏ IPAs စစ်တမ်း ကို ဒေသတွင်းရှိ နိုင်ငံများ၏အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံ၍ နှိုင်းယှဉ်မှုပြုထားပြီး အနာဂတ် တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏မြှင့်တင်ရေးနှင့် လွယ်ကူချောမွေ့ရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုများကို မည်သို့ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပုံကို ထပ်မံထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်စေရန် ပံ့ပိုးပေးပါ သည်။³

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များသည် ကနဦး အဆင့်သာ ရှိနေခြင်းကြောင့် ယခုအခန်းပါ သုံးသပ်ချက်အများစုသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလျင်မြန် ချောမွေ့စေရေးနှင့်သာ သက်ဆိုင်ပါသည်။⁴ ဝန်ကြီးများနှင့် DICA DG တို့ ပြည်ပခရီး သွားရောက်ပြီး အလားအလာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့များနှင့် တွေ့ဆုံခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍများ သတ်မှတ်ခြင်းတို့မှအပ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးသည် ကနဦးအဆင့်များ၌ ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာအကူးအပြောင်းကာလ နောက်ပိုင်း ဖြစ်တည်လျက်ရှိသည့် စီးပွားရေးဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အားနည်းချက်များကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ကောင်းဆိုင်ရာ အခြေခံအုတ်မြစ်ကို မတည်ဆောက်မီ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် အမှတ်တံဆိပ်မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် အကြီးအကျယ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသည် အရင်းအမြစ်များကို ဖြန့်တီးရာရောက်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ DICA သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများလွယ်ကူချောမွေ့စေရန်ကိုသာ အဓိကထား ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တွင်တွင် ကျယ်ကျယ် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေစည်းမျဉ်း အဟန့်အတားများကို ဖြေလျှော့ရန် အဓိကထား ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ရန်နေရာအဖြစ် ဆွဲဆောင်နိုင်မှုကို တိုးတက်နိုင်စေခြင်းကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ခြင်းကို သွယ်ဝိုက် သောနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လွယ်ကူချောမွေ့စေရေး တိုးတက်မှုအတွက်များစွာ ပြုလုပ်ရန် ကျန်ရှိနေသေးပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများဆိုင်ရာ ဥပဒေအသစ်များဖြင့် စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပထမအဆင့်ကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သော်လည်း ဒုတိယအဆင့်အနေဖြင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်းများကို

ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် များစွာ လိုအပ်နေသေး သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ဝန်ကြီးဌာနလိုင်စင်များနှင့် ခွင့်ပြုချက်များ ရယူရာတွင် ရှင်းလင်းမှုမရှိ၊ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအပေါ် ပြစ်တင်ပြောကြားမှုများ ရှိနေဆဲဖြစ် သည်။ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အေဂျင်စီများ၏ကိုယ်စား ခွင့်ပြုချက်များနှင့် လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးရန် အခွင့်အာဏာရှိသည့် OSS သည် ပြတင်းတစ်ပေါက်စနစ်ဖြင့် တစ်ထိုင်တည်း ပြုလုပ်ပေးသော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အဖြစ်ထက် ဗဟိုသတင်းအချက်အလက်စင်တာတစ်ခုအသွင် ဖြင့် လည်ပတ်နေဆဲဖြစ်သည်။ အထက်ဖော်ပြပါ OSS သည် သီလဝါအထူးစီးပွားရေး ဇုန်ရှိ OSS နှင့် ကွဲပြားခြားနားသည်။ သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်ရှိ OSS ရှိ အရာထမ်းများ သည် ဝန်ကြီးဌာနများကိုယ်စား ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်သည့် အခွင့်အာဏာရှိခြင်းကြောင့် ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းစဉ်သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအပေါ် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေမှု နည်းပါးပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘောင်သည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအဆင့်တစ်ခုသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီ ဖြစ်ရာ ယခုအခါ DICA အနေဖြင့် ပိုမို၍ မဟာဗျူဟာကျသော အမြင်များနှင့် ပိုမိုနက်နဲသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလွယ်ကူချောမွေ့စေရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် အချိန်ကျ ရောက်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများနှင့် လုပ်ငန်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးအစီအစဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် ပိုမိုပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် စီးပွားရေးချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု လွယ်ကူချောမွေ့စေရေး တွင် ပိုမိုတက်တက်ကြွကြွ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီများအကြား ကြီးမားသောစွမ်းဆောင်ရည်ကွာဟချက်သည် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု များအတွက် အဓိကအတားအဆီးများအဖြစ် ရှိနေဆဲဖြစ်သော်လည်း အထူးစီးပွားရေးဇုန် များနှင့် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ SME Centre ကဲ့သို့သော မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ မြှင့်တင်ရေးနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် အခြားသောအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုကို မြှင့်တင်ပြီး နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့်စီးပွားရေးချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု လွယ်ကူချောမွေ့စေရေး အတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ DICA သည် နာမည်ကောင်းရရှိခဲ့ပြီး စီးပွားရေးအသိုင်းအဝိုင်းနှင့်ထိတွေ့မှုရှိကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် စိုးရိမ်မှု များကို

ကောင်းစွာနားလည်ထားပါသည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းစွမ်းဆောင် ရည်မြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ်များနှင့် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအကြား 'ပထမအဆင့်' ချိတ်ဆက်မှုများကို ဆောက်ရွက်ရန် အခြားသောသက်ဆိုင်သူများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဤအချက်သည် ရည်မှန်းချက်အောင်မြင်ရန် တွန်းအားပေးနိုင်သော အချက်တစ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဤရည်မှန်း ချက်များနှင့်အညီ ဖြစ်စေလျက် (ဥပမာအားဖြင့် - ပြည်တွင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ရန် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကဏ္ဍများတွင် အလားအလာကောင်းသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူများကို ပစ်မှတ်ထားခြင်းဖြင့်) ပိုမိုအားကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

အဓိကမူဝါဒအကြံပြုချက်များ

- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလျင်မြန်ချောမွေ့ရေး တိုးတက်ရန် ဆက်လက် လုပ်ဆောင် နေစဉ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များကို အားကောင်း အောင် ဆောင်ရွက်ပါ။
 - မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အဖွဲ့အစည်း ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် တစ်နေရာ တည်းဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းနှင့် အွန်လိုင်းဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှတ်ပုံ တင်ခြင်းစနစ်ကဲ့သို့သော လုံလောက်သောစနစ်ယန္တရားများတည်ဆောက် ခြင်းအပါအဝင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ဥပဒေနှင့်စည်းမျဉ်းမူဘောင် ကို တိုးတက်အောင် များစွာ ကြိုးပမ်းခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေး အစီအမံများကို စတင်တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခြေ အနေတွင် ရှိပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် DICA ၌ သိသာသော အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်မှုများ လိုအပ်ရုံသာမက သီလဝါအထူး စီးပွားရေးဇုန်ကဲ့သို့သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးကို ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။
 - ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးသည် ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် ပါဝင်ပါသည်။ DICA အနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ တရားဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပိုမိုခိုင်မာစေရန်နှင့် ရှင်းလင်း ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့တရားဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးရာတွင် မည်သည့်အဖွဲ့ အစည်းပုံစံသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်မည်ကို အစိုးရက စဉ်းစားဆောင်ရွက်

သင့်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် DICA ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးဌာနခွဲကို ပြန်လည်နေရာချထားရန် (ဝန်ကြီးဌာနကြီး၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်ခြင်း သို့မဟုတ် ပိုမို၍ ကိုယ်ပိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိလာ သော အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ပြောင်းလဲရပ်တည်ခြင်း) မဟာဗျူဟာအသစ် တစ်ခုကိုလည်း ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။

- MIPP တွင် အဆိုပြုထားသည့် DICA အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ရွေးချယ်မှုအမျိုးမျိုးကို စိစစ်သုံးသပ်ရန်အတွက် လွတ်လပ်သော အဖွဲ့တစ်ခုက ဖြစ်နိုင်ခြေလေ့လာမှုတစ်ခုပြုလုပ်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ပါ။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအစီအစဉ်များနှင့် IPA ၏ အခြေအနေ နှင့်ပတ်သက် သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၏ မျှော်လင့် ထားသည့်ရလဒ်များနှင့် ဘတ်ဂျက်၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးဆိုင်ရာ အလုံးစုံအကျိုး ထိရောက်မှုတို့၏ အကျိုးဆက်များကို သေချာစွာဆန်းစစ်ရန် လိုအပ် ပါသည်။
- MNE-SME ချိတ်ဆက်မှုများအတွက် ခိုင်မာသည့်အခွင့်အလမ်းများနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များကိုရှာဖွေဖော်ထုတ်ပါ။ DICA အနေဖြင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုသည် အခွင့်ကောင်းတစ်ရပ် အဖြစ် ရှိပြီးဖြစ်ရာ ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ကို မြှင့်တင်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာ တွင် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များနှင့် စက်မှုဇုန်များတွင် စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်မှု များ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အစိုးရ အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် SME - MNEs ချိတ်ဆက်မှု ခိုင်မာစေရန်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည့်အပြင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ အား ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအခြေပြု စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ထူထောင်နိုင်ရန် အားပေးပံ့ပိုးရပါမည်။
- ဌာနဆိုင်ရာလွတ်လပ်မှု (အစိုးရ၏ဌာနခွဲအမျိုးမျိုးသို့ သတင်းပို့ ခြင်း) ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် မူဝါဒဆိုင်ရာ လွှဲပြောင်းမှု၊ ပုံတူပွားမှုနှင့် ဖြုန်းတီး နေသောအရင်းအမြစ်များကို ရပ်တန့်ရန် DICA နှင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန် များကဲ့သို့သော နိုင်ငံတွင်းရှိ အခြားသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့

အစည်းများအကြား ဂရုတစိုက် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မက်လုံးများကဲ့သို့သော ပြည်သူ့အခွန်ဘဏ္ဍာငွေ အပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်လာလျှင် ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်မှုသည် အထူးအရေးကြီးသည်။ ဇန်နဝါရီလတွင် တည်ရှိနေသော ကုမ္ပဏီများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးမဟုတ်သောမက်လုံး ပေးမှုများသည် အထူးသဖြင့် ဇန်နဝါရီလတွင် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်လျက် ရှိသောစနစ်နှင့်နှိုင်းစာလျှင် အားကောင်းသည်။ ထို့ကြောင့် မလိုလားအပ် သော ဇန်နဝါရီလတိုးချဲ့ခြင်းနှင့် ဇန်နဝါရီလရှိ ကုမ္ပဏီများအတွက် ရရှိနိုင်သည့် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာမက်လုံးအချို့ကို တဖြည်းဖြည်းလျှော့ချခြင်းကို ရှောင်လွှဲရန်နှင့် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဇန်နဝါရီလအတွင်းရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များ ရရှိနိုင်သော ဘဏ္ဍာရေးမဟုတ်သော စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ ဆန်းသစ် ဆောင်ရွက်မှုများ၊ တိုးတက်မှုများနှင့်အတူ ပြင်ပစနစ်နှင့် ပိုမိုကိုက်ညီမှု ရှိစေရန်အတွက် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု လိုအပ်ပါသည်။

- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလွယ်ကူချောမွေ့စေရေးအတွက် DICA OSS ၏ ထိရောက်မှုကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် တည်ထောင်မှုဆောင်ရွက်ပြီးနောက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအပေါ် သက်ရောက်လျက်ရှိသော ဒုတိယဆင့်စည်းမျဉ်းများကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူမှုရှိစေရေး နှင့် တိုးတက်လာစေရေးအတွက် တိုးမြှင့်ပံ့ပိုးမှုနှင့် အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၊ အေဂျင်စီများနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ရန် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ပါ။
 - DICA OSS ၏ ထိရောက်မှု မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြုလုပ်နိုင်ပါသည် - (၁) သီလဝါ OSS Centre တွင် လက်ရှိကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်နေမှုနှင့် အလားတူသည့် OSS အရာထမ်းများကို ၎င်းတို့ ကိုယ်စားပြုသည့် ဝန်ကြီးဌာနအမျိုးမျိုးနှင့် အေဂျင်စီအမျိုးမျိုးတို့၏ ကိုယ်စားလှုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းအပါအဝင် OSS တွင် အခြားသောလိုင်စင် များနှင့် ခွင့်ပြုချက်လုပ်ငန်းစဉ်များ ပေါင်းစပ်ပါ။ (၂) OSS တွင် လျှောက်ထားလွှာများကို စီမံခန့်ခွဲရေးအတွက် Digital Solutions ကို ထပ်မံ၍ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပါ။ လက်ရှိ Paper-based system မှ မှတ်တမ်းများကို Digital နည်းပညာဖြင့် ပြောင်းလဲသိမ်းဆည်းခြင်းနိုင်ရုံ သာမက ပိုမိုလျင်မြန်ပြီး

ပိုမိုထိရောက်မှုရှိသော အချက်အလက် ရှာဖွေ ဆန်းစစ်လေ့လာမှုကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ထိုသို့သော ပြောင်းလဲမှုစနစ်ကို Donor Co-operation Programmes ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည့် Customer Service Training သို့ တက်ရောက် ခဲ့သည့် DICA ဝန်ထမ်းများအပေါ် အခြေတည်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ဦးစီးဆောင်ရွက်သင့်သည့် Customer Relationship Management စနစ်နှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်ပါသည်။

- အထူးဂရုပြုရန်လိုအပ်သည့် ကဏ္ဍတစ်ခုမှာ DICA နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ အကျိုးသက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းများတွင် တာဝန်ရှိသည့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန (Environmental Conservation Department – ECD) တို့အကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိတွင် နှစ်ကြိမ်နှစ်ခါဖြစ်နေသော ခွင့်ပြုမှုလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် အလားအလာ ညံ့ဖျင်းစွာ ရေးဆွဲထားသည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအနေဖြင့် DICA မှ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြု လိုက်သည် (အမှန်စင်စစ်တွင် ထိုသို့ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်သော်လည်း) ဟု ယုံကြည်စေနိုင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သောအခြေအနေများတွင် တစ်ခါတစ်ရံ နှစ်ကြိမ်နှစ်ခါဖြစ်သည် ECD ၏ အကြံပြုချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်ရေးကို လျစ်လျူရှုရန် သို့မဟုတ် ဆန့်ကျင်ရန် ဆောင်ရွက်ကြသည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအနေဖြင့် ECD ၏အကြံပြုချက် များကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ MIC ပါမစ်များကို ပျက်ပြယ်စေလိမ့်မည်ဟု စိုးရိမ်နေနိုင်ပါသည်။ စိတ်ပျက်ဖွယ်ကိစ္စရပ်များ အား ရှောင်လွှဲရန်နှင့် စံသတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာစေရေး အဆင်ပြေ ချောမွေ့မှုရှိစေရန် အစပိုင်း၌ပင် မျှော်မှန်းထားမှုများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အထက်ဖော်ပြပါအကြံပြုချက်များအတိုင်း လုပ်ငန်းစဉ်နှစ်ခုကို ပေါင်းစပ်လိုက်လျှင် ထိုသို့ပြုလုပ်ရာတွင် ပိုမိုလွယ်ကူ စေနိုင်ပါသည်။

- ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပြီးနောက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု များအပေါ် သက်ရောက်လျက်ရှိသည့် စည်းမျဉ်းများ တိုးတက်စေရေးနှင့် ရိုးရှင်း လွယ်ကူစေရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် စုပေါင်းအားထုတ်မှု လိုအပ်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်အနေဖြင့် စံချိန်စံညွှန်းမီ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများရေးဆွဲရန် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများသို့ မေတ္တာ ရပ်ခံထားခြင်းသည် ကြိုဆိုရမည့် လုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ ဝန်ကြီး ဌာနများအနေဖြင့် ဘုံရည်မှန်းချက်များ တစ်ပြေးညီဖြစ်စေရန် SOPs ရေးဆွဲရေးကို ကူညီပံ့ပိုးသင့်ပါသည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်မှုသည် National Single Window တည်ဆောက်ရန် အထောက်အကူပြုသော ဥပဒေ စည်းမျဉ်းတိုးတက်မှုအတွက် မဟာဗျူဟာ၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်သင့် ပါသည်။

- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များ တိုးတက် ရေးအတွက် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရာတွင် Distance to Frontier ကို စဉ်းစားဆောင်ရွက်ပါ။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု စတင် ဆောင်ရွက်ခြင်းကဲ့သို့သော အချို့သောညွှန်းကိန်းများတွင် မြန်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့် အားရဖွယ် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်စဉ်မှာပင် ထိပ်ပိုင်း Frontier နှင့် အလွန်ဝေးကွာနေသည့် ပဋိညာဉ်များအတည်ပြုဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ချေးငွေ ရရှိနိုင်ခြင်း၊ အနည်းစုရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား အကာအကွယ်ပေးခြင်းနှင့် လူမွဲခံယူခြင်းကို ဖြေရှင်းခြင်းကဲ့သို့သော ညွှန်းကိန်းများကိုလည်း ဦးတည် ကာ တိုးတက်မှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

- မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာအကြံပေးခြင်းနှင့် စီးပွားရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်များ တွင် ကောင်းမွန်သောစည်းမျဉ်းအုပ်ချုပ်မှုကို ပံ့ပိုးပေးခြင်းတို့တွင် DICA ၏ အခန်း ကဏ္ဍ အားကောင်းလာအောင် ဆောင်ရွက်ပါ။

- ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် မကြာခဏအပြန်အလှန်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု များနှင့် ခိုင်မာသောချိတ်ဆက်မှုများမှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့ကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့်တင် ရေး မဟာဗျူဟာများအပါအဝင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒများနှင့် ဦးစားပေး ကဏ္ဍများ

သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းတွင် ပို၍စနစ်ကျစွာ ပါဝင်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပါ။

- DICA တွင် ကောင်းမွန်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအလေ့အထများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပြီး ကြိုတင်၍ ဥပဒေစည်းမျဉ်း သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းကို ရှေ့ပြေးဆောင်ရွက်ရန် ရည်မှန်းချက် ထားပါ။ ထုတ်ပြန်မည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကြောင့် သက်ရောက်မှုများ အပေါ် ဆန်းစစ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါ။ ထုတ်ပြန်မည့်/ ထုတ်ပြန်ပြီးသည့် ဥပဒေ စည်းမျဉ်းများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းအပါအဝင် ဥပဒေ စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုကို ကြီးကြပ်မည့် ဗဟိုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့မရှိသည့် အခြေအနေတွင် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ ဌာနများအနေဖြင့် မူဝါဒနယ်ပယ်များတွင် ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်နှင့် ဆန်းစစ်မှုပြုလုပ်ရန်အတွက် နိုင်ငံတကာမှ အထောက်အပံ့နှင့် အကြံ ဉာဏ်များကို တတ်နိုင်သမျှရှာဖွေသင့်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းပိုင်းဆိုင်ရာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်နှင့် အထူးသဖြင့် ဒုတိယအဆင့်စည်းမျဉ်းဥပဒေ များနှင့်အညီ ဥပဒေစည်းမျဉ်းမူဘောင်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်တို့အတွက် တန်ဖိုးရှိသည့် သင်ခန်းစာများကို ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ကာလလတ် အနေဖြင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်းများကို ကြီးကြပ်ရန် အခွင့်အာဏာရှိသော ဗဟိုအစိုးရအဆင့်ဌာနတစ်ခုကို တည်ထောင်သင့်ပါသည်။

- DICA ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု၊ တာဝန်ခံမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမူဘောင် ကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပါ။

- ပန်းတိုင်များ၊ ဘုံရည်မှန်းချက်များ၊ အဓိက လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်မှု ညွှန်းကိန်းများ၊ ဘတ်ဂျက်များသတ်မှတ်ထားရှိခြင်းအပြင် ခိုင်မာသော ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းစနစ် (Monitoring & Evaluation – M & E System) ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် DICA တွင် လုပ်ငန်း လည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို စတင် ဆောင်ရွက်ပါ။ ယင်းမဟာဗျူဟာသည် ကာလလတ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်နိုင်ရန်

ဖွဲ့စည်းထူထောင်မည့်အဖွဲ့အစည်းပုံစံ
အဓိကကျသောအဆင့်ဖြစ်ပါသည်။ ရေးဆွဲရေးအတွက်

- DICA ၏ တိုးတက်မှုများကို အဓိကရည်မှန်းချက်များနှင့်နှိုင်းယှဉ်၍ မြင်သာအောင် ဖော်ပြထားသော နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာ၏ အရည် အသွေးကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပြီး အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ပါ အများပြည်သူ သိရှိအောင် ထုတ်ဝေပါ။ အချို့သော ထိပ်တန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအေဂျင်စီ များ၏ အစီရင်ခံစာများကို နမူနာယူနိုင်ပြီး အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော M&E စနစ်၏ အဓိကကျသော အစိတ် အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်လာပါမည်။
- DICA အနေဖြင့် တာဝန်ယူမှုရှိသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက် ရည်မှန်းချက်များအပါအဝင် အဆိုပြုပြီး၊ ခွင့်ပြုပြီးနှင့် အတည်ပြုပြီး လုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်ရာနှင့် အစီရင်ခံရာတွင် ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းစနစ်တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည် (အခန်း - ၄ တွင် အသေးစိတ် ဆွေးနွေးထားပါသည်။)။ Online Portal အသစ်ဖြင့် MIC ၏ ခွင့်ပြုချက် မတိုင်မီအပါအဝင် စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာအကျဉ်းချုပ်များနှင့် ကနဦးပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဆန်းစစ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆောင်ရွက်ချိန်တွင် ပြုလုပ်ထားသော ကတိ ကဝတ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နည်း ၂ပဒေ ၁၉၆ အရ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့်အညီ ဖြစ်စေရန် MIC ခွင့်ပြုချက်နှင့် အတည်ပြုချက် ရရှိထားသော ကုမ္ပဏီများကို ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များ ထုတ်ပြန်ခြင်းကို အဆင်ပြေချောမွေ့မှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်သင့်ပါ သည် (အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို အခန်း ၆ တွင်ဖော်ပြထားပါ သည်။)။ ယင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ DICA သည် အစီရင်ခံခြင်း၊ အကဲဖြတ် ခြင်းနှင့် အနာဂတ်မူဝါဒဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် သတ်မှတ်ပုံစံတစ်ခုကို အဆိုပြုနိုင်ပါသည်။ ပညာပေးရန် နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေရန် ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် DICA သည် ၎င်း၏ ဝက်ဘ်ဆိုက်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက အစီရင်ခံထားသည့် လျှို့ဝှက်မဟုတ်သော၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်လွယ်ခြင်းမရှိသော အချက် အလက်များကို အများပြည်သူသိရှိအောင် ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

- DICA ရုံးခွဲ ၁၅ ခုအား ပိုမိုခိုင်မာအားကောင်းလာစေရန် လုပ်ဆောင် နေမှုများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပါ။ ယင်းရုံးခွဲများသည် ကုမ္ပဏီဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအပြင် အနာဂတ်တွင် ဖြစ်လာနိုင်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှစ်နာမှု များကို ဖော်ထုတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ခွင့်ပြုချက်များနှင့် အတည်ပြုချက် များတွင် ပါဝင်သည့် တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့်အညီ ဖြစ်စေရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူများကို ကြီးကြပ်ခြင်းတို့အတွက် အဓိကကျသော အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ပါသည်။

တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် လုပ်သာကိုင်သာ ရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် လုပ်သာကိုင်သာ ရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အရည်အသွေးရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်လို သည့် မူဝါဒချမှတ်သူများအတွက် အဓိကကျသည့်အချက်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံများအတွင်း လုပ်ကိုင်နေသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှလည်း ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော တန်ဖိုးဖန်တီးခြင်းနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့အားမျှဝေခြင်းကို သေချာစေရန် ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအားလုံးသည် ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းများ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ရာ၌ ထွက်ပေါ်လာ သည့်ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လျော့ချနိုင်စေရန်နှင့် ရှောင်ကြဉ်နိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ရ မည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ၎င်းတို့လုပ်ငန်းလည်ပတ်လုပ်ကိုင်နေသည့်နေရာတွင် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မျှဝေနိုင်စေရန် မျှော်မှန်းချက်ဖြင့် တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း (RBC) ဆိုင်ရာ အခြေခံမူများနှင့် စံသတ်မှတ်ချက်များကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

RBC ဆိုင်ရာအခြေခံမူများနှင့် စံသတ်မှတ်ချက်များကို နိုင်ငံတကာအခြေခံမူများနှင့် စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ဥပဒေပိုင်းတွင် တစ်ဖြည်းဖြည်း ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းလာကြသည်။ မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း G7 နှင့် G20 ဆွေးနွေးပွဲများတွင်လည်းကောင်း၊ ပြည်တွင်းဥပဒေ များတွင်လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာစာချုပ်များနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ တွင်လည်းကောင်း RBC နှင့်ပတ်သက်သည့် အဆင့်မြင့်ဖော်ပြချက်များစွာကို တွေ့မြင်နိုင် မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အာဆီယံအခြေပြစာချုပ်များတွင်လည်း RBC ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြ လာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ အထူးသဖြင့် မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်အဖြစ် ကုမ္ပဏီ များသည်

၎င်းတို့၏ ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်ကို မည်ကဲ့သို့ စီမံထိန်းချုပ်နိုင်မည်ဆိုသည့် အချက် အပါအဝင်အဓိကအားဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ချက်များ၌ RBC ကို ထည့်သွင်းပေါင်းစပ်မှု မြှင့်တင်ရေးအတွက် အလေးပေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးတွင် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်အတူ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တွင် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်အဆင့်ထိ ပါဝင်နိုင်ချေရှိသည့် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် RBC ကို ကျင့်သုံးရာတွင် RBC ဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရား များစွာရှိသည်ဆိုသည့်အချက်ကို ၎င်းတို့နှင့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်နေသည့် ဝယ်ယူမှုများ၊ ဖောက်သည်များနှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူများအား နိုးကြားအသိရှိစေရန် လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ အကျယ်ဖွင့်ပြောရာ၌ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုပန်းတိုင် (SDGs) ကို ဦးတည်နေသည့် သို့မဟုတ် သီးခြားစီးပွားရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်အကျိုးရလဒ်များရရှိစေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေသည့် မည်သည့်ကုမ္ပဏီ အတွက်မဆို RBC သည် အဓိကမဟာဗျူဟာ ဖြစ်သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်က စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖြေလျော့ပေးရေး လုပ်ငန်းစဉ်သည် ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်များတွင် ပိုမိုပူးပေါင်းလာနိုင်ပြီး တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး အားကောင်းလာခြင်းနှင့် အများပြည်သူများပါဝင်မှု ပိုမိုများလာခြင်းကို ဖော်ဆောင် နိုင်ခဲ့သည်။ ပထမအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒလေ့လာသုံးသပ်ချက် တွင် ဖော်ပြပါကဏ္ဍများ၌ တိုးတက်လာမှုအခြေအနေများကို အလေးပေးဖော်ပြခဲ့ပြီး RBC ကို မြှင့်တင်နိုင်မည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နိုင်မည့် မူဝါဒပိုင်း ဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များကို အဆိုပြုခဲ့ပြီးဖြစ်သည် (OECD, 2014)။ ထိုစဉ်ကတည်းက RBC ကို အထောက်အပံ့ပြုနိုင်မည့် မူဝါဒများနှင့် ကနဦးဆောင်ရွက်ချက်များစွာကို ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများ တွင် တာဝန်ယူမှုရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အတိအလင်း စတင်ကိုးကားပြဋ္ဌာန်းထားပြီး အဆိုပါရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ အာဏာသက်ဝင်အသုံးပြုခြင်းသည် အဆိုပါပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ပတ်သက်သည့် အရေးကြီးသည့်လုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်သည်။ RBC ဆိုင်ရာကတိကဝတ်ပြု ချက်များနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အမျိုးမျိုးသော နိုင်ငံတော်အဆင့်မူဝါဒများ၊ မဟာဗျူဟာ များနှင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ထည့်သွင်းဖော်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (၂၀၁၈-၂၀၃၀) ၌ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကို နိုးကြားသိရှိစေခြင်းနှင့် လူမှုရေးအရ တာဝန်ယူမှုလုပ်ဆောင် ချက်များ တိုးတက်မှု၏ အင်အားအဖြစ် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ပါဝင်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းအတွက်

ရည်မှန်းချက်များ ပါဝင်ပါသည်။ တာဝန်ယူမှုရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ခြင်းအား မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း (၂၀၁၆/၁၇-၂၀၃၅/၃၆) ၏ မျှော်မှန်းချက်တွင် လည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ အများပြည်သူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပါဝင် သည့် RBC နှင့်ပတ်သက်သော ဆောင်ရွက်ချက်အမျိုးမျိုးကို အလေးပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် UN Global Compact Myanmar ကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင် ခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ပါဝင်သည့် ကုမ္ပဏီပေါင်း ၁၂၆ ခု ရှိခဲ့သည်။ Institute for Human Rights and Business နှင့် Danish Institute for Human Rights တို့မှ ပူးပေါင်း၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် RBC ကို မြှင့်တင်နိုင်မည့်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍ တာဝန်ယူမှုရှိရေး အထောက်အကူပြုဌာန (Myanmar Centre for Responsible Business- MCRB) ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ASEAN Corporate Social Responsibility Network၊ UMFCCI၊ American Chamber of Commerce နှင့် EuroCham စသည့် စီးပွားရေးကွန်ယက်များနှင့် အသင်းအဖွဲ့များကလည်း အခမ်းအနားများ ပုံမှန်ပြုလုပ်ပြီး ပြည်သူများသို့ RBC ဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များကို နိုးကြားသိရှိစေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ အစိုးရနှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများမှ RBC ကို မြှင့်တင်နိုင်ရန် အဆိုပါစီးပွားရေးကွန်ယက်များ၊ အသင်းအဖွဲ့ များနှင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထိုသို့သော ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ပိုမိုပွင့်လင်းလာခြင်းနှင့် ကမ္ဘာ့ ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်နှင့် ပိုမိုပေါင်းစည်းလာခြင်းသည် နိုင်ငံတကာမှ စောင့်ကြည့်နေမှု တိုးပွားလာခြင်းဖြစ်သည်။ RBC ဆောင်ရွက်ချက်များကို ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း၌ တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက် နေခြင်းနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မကြာသေးမီက ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် နိုင်ငံရေးနှင့် လူ့သားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများသည် နိုင်ငံတကာမှ သိသာထင်ရှားစွာ အလေးထားစူးစမ်းမှုများလာခဲ့ပြီး နိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ခရီးသွား ကဏ္ဍများအပေါ် တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း စီးပွားရေး အရ အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် နိုင်ငံတကာမှ သဘောထား အမြင်များ ထိခိုက်ခဲ့ရသည်။ အဓိကလူ့အခွင့်အရေးနှင့် အလုပ်သမားအခွင့်အရေး စံသတ်မှတ်ချက်များကို လေးစားလိုက်နာမှုပျက်ကွက်သည်ဟု ဥရောပသမဂ္ဂမှ ယူဆခြင်း ကြောင့် ၎င်း၏ လက်နက်များနှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက်များမှ လွဲ၍ ပို့ကုန်အားလုံးကို ဥရောပ ဈေးကွက်သို့ ဦးစားပေးဝင်ရောက်ခွင့်ကို အာမခံပေးထားသော “လက်နက်မှလွဲ၍ အားလုံး ခွင့်ပြုခြင်း” (Everything But Arms-EBA)

အစီအစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် တိုးမြှင့်စေ့စပ်ရေးကာလကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှသာ စတင်ခဲ့သည် (EU, 2019)။

ယခုကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နာမည်ဂုဏ်သတင်းထိခိုက်မှုကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန်၊ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား တိုးတက်မှုကို ပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် တာဝန်ယူမှုရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်နိုင်မည့် ရည်မှန်းချက်များကို အောင်မြင်စေရန်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုန်သွယ်ရေးမိတ်ဖက်များ၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုကို လျော့ချနိုင်အောင် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဤအချက်သည် လူ့အခွင့်အရေးပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် RBC ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို လျော့ချရန်နှင့် RBC မူဘောင်များကို ခိုင်မာစွာ ကျင့်သုံးနိုင်စေရန် လိုအပ်သည်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား RBC ဆိုင်ရာ အခြေခံမူများနှင့် စံသတ်မှတ် ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုက်ရိုက်ပံ့ပိုးခြင်းဖြင့် RBC ဆိုင်ရာပြဿနာ များကို ကျော်လွှားနိုင်အောင် အားပေးကူညီရမည်ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ လိုက်နာဆောင်ရွက်သင့်သည့် တာဝန်ဝတ္တရားများ ပါဝင်သည့် လမ်းညွှန်ချက်များ ထောက်ပံ့ ပေးခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းသည့် မျှော်မှန်းချက်များကို ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအပြင် ကုန်ကြမ်းများနှင့် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများကဲ့သို့သော ကဏ္ဍများအလိုက် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်သင့်သည့် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအဆင့်ဆင့်ပါဝင်သည့် ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်အောင် မျှဝေထောက်ပံ့ပေးခြင်း တို့ဖြင့် RBC ကို ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် RBC အား နိုင်ငံအဆင့် မဟာဗျူဟာမြောက် လမ်းညွှန်ချက်များကို ပံ့ပိုးပေးသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ပြီး ပါဝင်ပတ်သက်သူများအားလုံး က RBC ကို မြှင့်တင်အားပြည့်နိုင်ရေးအတွက် တူညီသောရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ထားရှိကာ အတူတကွ ပါဝင်လက်တွဲကြိုးပမ်းမှုဖြင့် ညီညီ ညွတ်ညွတ် ဖော်ဆောင်နိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမှ RBC ဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို အားပေးမြှင့်တင်နိုင်သော ဆောင်ရွက် ချက်များကို သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် ပထမအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မူဝါဒလေ့လာသုံးသပ်ချက် ပြုလုပ်စဉ်ကတည်းက ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဆောင်ရွက်ချက် အမျိုးမျိုးနှင့် တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို RBC အခန်းတွင် ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာထည့်သွင်းစဉ်းစားချက်များနှင့် မြေအသုံးပြုမှုနှင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန် များနှင့် ပတ်သက်သော စဉ်းစားသုံးသပ်ချက်များကို အခန်း ၆၊ ၇ နှင့် ၈ တို့တွင် ပိုမို အသေးစိတ်

ဖော်ပြထားသည်။ ဤအခန်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိအခြေအနေနှင့်အညီ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို RBC ဆိုင်ရာအခြေခံမူများနှင့် စံသတ်မှတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ အစိုးရမှ အထောက်အပံ့ပေးခြင်းနှင့် RBC ကို မြှင့်တင်နိုင်မည့် နိုင်ငံတော် အဆင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကို ဦးတည်သွားနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများကို မီးမောင်းထိုးပြ ထားခြင်းဖြစ်သည်။

အဓိကမူဝါဒအကြံပြုချက်များ

- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှ တာဝန်ယူမှုရှိသော အလေ့အကျင့် များကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ တကာ RBC ဆိုင်ရာစံသတ်မှတ်ချက်များကို သက်ဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာများ၊ မူဝါဒများနှင့် ဥပဒေများတွင် ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းရန်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ၏ အကျိုးဝင်မှုနယ်ပယ်အောက်တွင်ရှိသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ RBC ကျင့်သုံးမှု အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်းနှင့် အတည်ပြုပေးခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များကို လည်း ခိုင်မာမှုရှိစေရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အထောက်အပံ့သည် အရေးကြီး သည့်အချက် ဖြစ်သည်။ ကနဦးအဆင့်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက RBC နှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် အလေ့အကျင့်များကို ကွဲပြားပြား သိရှိနိုင်သော အမိန့်ကြော်ငြာစာ (ဥပမာ-သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်မှ ထုတ်ပြန် ထားတဲ့ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၄/၂၀၁၅) အား ထုတ်ပြန်ပေးခြင်းမျိုးကို နိုင်ငံတော်အစိုးရဘက်မှ လုပ်ဆောင်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။
- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြား တာဝန်ယူမှုအလေ့အကျင့်များအား ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်နိုင်အောင် မြှင့်တင်ပေးခြင်းနဲ့ အထောက်အကူပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။
- အထူးသဖြင့် ပဋိပက္ခနှင့် အန္တရာယ်များသည့်နေရာများ၌ တွင်းထွက်သတ္တုများ ဆိုင်ရာတာဝန်ယူမှုရှိသော ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်များအတွက် လက်တွေ့ကျင့်သုံး နိုင်မည့် လမ်းညွှန်ချက် (OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas) ကို ကျင့်သုံးနိုင်မည်ဆိုပါက တွင်းထွက်သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် လူ့အခွင့်အရေးပြဿနာများအား ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ဘဏ္ဍာရေး

ဆိုင်ရာအခက်အခဲများနဲ့ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ထပ်မံမဖြစ်ပွားအောင် ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

- အထည်ချုပ်နှင့်ဖိနပ်ထုတ်လုပ်ငန်းများ၏ တာဝန်ယူမှုရှိသော ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်များဆိုင်ရာလက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်မည့် လမ်းညွှန်ချက် (OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains in the Garment and Footwear Sector) အား စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ကျင့်သုံးနိုင်မည်ဆိုပါက အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများ၏ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပိုင်းကို အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး စက်မှုလုပ်ငန်းများ၏ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- တွင်းထွက်သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများ (အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတော်ပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအပါအဝင်) အနေဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို မြှင့်တင်နိုင်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် လူမှုရေးနဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်စေသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍများနှင့် အစိုးရ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အုပ်ချုပ်မှုသိသာထင်ရှားစွာ ပါဝင်နေသည့် လုပ်ငန်းများအပါအဝင် နိုင်ငံတော်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတွင် အထောက်အကူပြုနေသည့်အတွက် နိုင်ငံတွင်း RBC ကို ထိခိုက်စေသည့် အလေ့အကျင့်များကို အဆိုပါလုပ်ငန်းများတွင် လျော့ချနေသကဲ့သို့ တစ်ဖက်တွင်လည်း RBC ကို မြှင့်တင်နိုင်သည့် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာအမှုအကျင့်ကောင်းများကို ပိုမိုမြှင့်တင်ခြင်းသည်လည်း အထိရောက် ဆုံးနည်းလမ်းဖြစ်သည်။
- တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှုအတွက် National Action Plan (NAP) ကို ပါဝင်ပတ်သက်သူများအားလုံးနှင့် ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးမှုများနှင့်အတူ နိုင်ငံတကာအဆင့်အတန်းမီ အလေ့အကျင့်ကောင်းများနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ NAP လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်သက်ဆိုင်သူများအားလုံးမှ ညီညီညွတ်ညွတ်ဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့် RBC Agenda ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အခြေခံအဆောက်အအုံ ချိတ်ဆက်မှု

မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း စီးပွားရေးဝန်းကျင်တိုးတက်မှုအတွက် အခြေခံကျသည့် ဥပဒေ အခြေခံများဖြစ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအသစ်၊ ကုမ္ပဏီများဥပဒေအသစ်နှင့် အထူး စီးပွားရေးဇုန်ဥပဒေတို့ကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခဲ့ခြင်းနှင့်အတူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခြေအနေကောင်းများ တိုးတက်လာရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ခရီးရှည်ကြီးကို လျှောက်လှမ်းခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း အဆိုပါပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် မျှော်မှန်းထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆွဲဆောင်မှုရှိခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်းစသည့် ရည်မှန်းချက်များကို ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ပြီးပြည့်စုံသည့် ဆောင်ရွက်မှုများသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် ဝန်းကျင်ကောင်းကို ဖန်တီးပေးခြင်းနှင့် လူမှုအသိုက်အဝန်း အတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များကို ဝေမျှရာတွင် အဓိကကျသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။

အခြားအခန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် အဆင်ပြေချောမွေ့စေခြင်း၊ အထူး စီးပွားရေးနှင့် စက်မှုဇုန်များ၊ တာဝန်ယူမှုရှိသည့် စီးပွားရေးဆောင်ရွက်မှု၊ အစိမ်းရောင် စီးပွားရေးနှင့် မြေပိုင်ဆိုင်မှုစသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အဓိကဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များကို တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံ ချိတ်ဆက်မှုသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရာတွင် ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် အတွက် အဆင်ပြေချောမွေ့အောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိကကျသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသည့်အတွက်လည်းကောင်း၊ ဝင်ရောက်လာမည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် ပြည်တွင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြား ချိတ်ဆက်မှုဖြစ်နိုင်သည့်အတွက်လည်းကောင်း အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် အဆိုပါကဏ္ဍကို အခြားသောကဏ္ဍများနည်းတူ အရေးကြီးသည့်ကဏ္ဍအဖြစ် မှတ်ယူ၍ အဓိက အလေးပေးဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

စီးပွားရေးကဏ္ဍကို ဖွင့်လှစ်ရန်နှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှ တွန်းအားပေးသည့် ပို့ကုန်ဦးစားပေးမှု တိုးတက်စေရေးကို အခြေခံသည့် တိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းကို တည်ဆောက်ရန်ရည်ရွယ်သည့် စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးအကူးအပြောင်းနှင့်အတူ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း ၂၀၁၈-၂၀၃၀ သည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ဦးဆောင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမဟာဗျူဟာတစ်ခုကို လက်ခံခြင်းနှင့် ၎င်း၏အခန်းကဏ္ဍသည် ပတ်ဝန်းကျင်ကို သတိပြုစေရေးနှင့် လူမှုရေးအရ တာဝန်ယူမှုရှိသည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုတို့အတွက်

အလားအလာရှိမှုအဖြစ် မှတ်ယူခြင်းအားဖြင့် ရည်ရွယ်ချက်များကို ခိုင်မာစေသည့် အထောက်အထားပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိစီးပွားရေး တည်ဆောက်ပုံကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းအားဖြင့် အဆိုပါ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း ၂၀၁၈-၂၀၃၀ သည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားအလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုရာတွင် ဦးစားပေးမှုကို ဖြစ်စေပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် နောင်အနာဂတ်တွင် ဒီဂျစ်တယ်စီးပွားရေး သို့ ကူးပြောင်းရာတွင် အဆင်ပြေစေရေး၊ ပိုမိုမြန်ဆန်သော ဖွံ့စည်းတည်ဆောက်ပုံဆိုင်ရာ အသွင်ပြောင်းမှုနှင့် အရည်အသွေးမြင့် အလုပ်အကိုင်များ များပြားလာစေရေးတို့အတွက် ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍ၊ စက်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍတို့ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် မြှင့်တင် သည့် ဆောင်ရွက်မှုများကို ပြုလုပ်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

ပို့ကုန်ဦးစားပေးထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဆွဲဆောင်ရန်နှင့် စိုက်ပျိုး ရေးကဏ္ဍကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုစီမံကိန်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဈေးကွက်များကို လက်လှမ်းမီနိုင်မှုနှင့် နိုင်ငံတကာနှင့်ချိတ်ဆက်မှုတွင် ကောင်းမွန်စေရေးတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံချိတ်ဆက်မှုသည် အကျိုး ရှိပြီး ယုံကြည်စိတ်ချရသည့် ထောက်ပံ့ရေး ကွင်းဆက်များဖြစ်ပေါ်စေခြင်း၊ လုပ်ငန်းများ အတွက် ကမ္ဘာ့တန်ဖိုးကွင်းဆက်များ (ဂျီဗီစီအက်စ်)နှင့် ပေါင်းစည်းနိုင်ရန် အခွင့်အရေးများ ကို များပြားစေခြင်းနှင့် နိုင်ငံများအတွက် အဆိုပါကမ္ဘာ့တန်ဖိုးကွင်းဆက်များတွင် ပါဝင်ခြင်း ဖြင့် အကျိုးကျေးဇူးများကို ခံစားနိုင်ရန် အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤအခြေအနေ၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ပေါင်းစည်းထားသည့် ဘက်ပေါင်းစုံ မဟာဗျူဟာများ လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် အဆင်ပြေချောမွေ့စေခြင်း မူဝါဒများသည် ပိုမိုထိရောက်မှုရှိစေရေးအတွက် ကုန်သွယ်မှုနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိရောက်မှုရှိသည့် soft infrastructure ရှိသည့်အခါ ကုန်သွယ်မှုအဆင်ပြေချောမွေ့စေခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုတို့အပါအဝင် အရည်အသွေးပြည့်ဝသည့် hard infrastructure ၏ အရည်အသွေးကို မြှင့်တက်စေပါသည်။ ကုန်သွယ်မှုနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများမပါဘဲ hard infrastructure တိုးတက်သည့် အချို့ကိစ္စရပ်များ သို့မဟုတ် မျှော်မှန်းထားသည့် ရလဒ်များ ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

နည်းလမ်းမျိုးစုံချဉ်းကပ်မှုများ မရှိသည့်အခြေအနေတွင် hard infrastructure တိုးတက်သည့် အချို့ကိစ္စရပ်များလည်း ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်စု တစ်စည်းထဲမရှိသည့် ချဉ်းကပ်မှုများ မဖြစ်စေရေးမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ပိုမိုအားကောင်း စေရန်နှင့် အပြုသဘောဆောင်သည့် တွန်းအားပေးခြင်းနှင့် ဖြည့်စွက်အကျိုးသက်ရောက်မှု များအတွက် အဓိကအရေးပါပါသည်။

စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုများကို ပယ်ဖျက်ပေးခဲ့သည့်အချိန်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်အတွင်း ပို့ကုန် ၈၂ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် သွင်းကုန် ၃၆၂ ရာခိုင်နှုန်း တို့ဖြင့် ၎င်းကုန်သွယ်မှုကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည် (ဗဟိုစာရင်းအင်း အဖွဲ့မြန်မာ ၂၀၁၉)။ နိုင်ငံ၏ တိုးတက်မှုများပြားလာသည့် လူဦးရေသည် ပို့ကုန်များအတွက် ဝယ်လိုအား ဖြစ်လာပြီး လုပ်သားပေါများမှုနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ပေါများမှုသည် ပို့ကုန်အတွက် ရောင်းလိုအားဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာတွင် စီးပွားရေး အလျင်မြန်ဆုံး တိုးတက်လျက်ရှိသည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ တရုတ်နိုင်ငံတွင် အာဆီယံနိုင်ငံများအကြား မဟာဗျူဟာကျကျတည်ရှိနေသည့် နိုင်ငံ၏ ပထဝီအနေအထားသည် ကုန်သွယ်မှုအတွက် အကျိုးအမြတ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အခြေခံအဆောက်အအုံချိတ်ဆက်မှုနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကွန်ယက် ချဲ့ထွင်မှုတို့သည် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးနှင့် ပိုမိုပေါင်းစည်းခြင်းနှင့် မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်လူထုတို့၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားစေခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စဉ်ဆက်မပြတ် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိအခြေခံအဆောက်အအုံချိတ်ဆက်မှုသည် ၎င်းကဏ္ဍရှိ လိုအပ်ချက် များကို ဖြည့်စည်းပေးနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ တိုးတက်မှု နောက်ကျလျက်ရှိပါသည်။ လမ်းများနှင့် ဆိပ်ကမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်၏ သုံးပုံတစ်ပုံကျော်သည် ကန့်သတ်ချက်များ ရှိနေသည့် အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ hard infrastructure သည် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများအကြားတွင် အားနည်းသည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသည် (အေဒီဘီ ၂၀၁၄)။ အမျိုးစုံသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ပုံစံများမရှိခြင်းနှင့် လမ်းမများပေါ်တွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး များပြားမှုသည် သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးကုန်ကျစရိတ် မြင့်တက်မှုကို ဖြစ်စေပါသည် (အေဒီဘီ ၂၀၁၆ ခ)။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍတစ်ခုလုံးသည် အထူးသဖြင့် ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဆက်စပ်သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံသည် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက များစွာ နောက်ကျကျန် နေသည်ဟု ပြော၍ရပါသည် (ကမ္ဘာ့ဘဏ် ၂၀၁၄)။ နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှုကဏ္ဍတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိခြင်းနှင့် ခန့်မှန်းနိုင်မှုမရှိခြင်းတို့မှာ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ကုန်စည်များတင်သွင်း/ တင်ပို့မှုကို ပိုမိုအခက်အခဲဖြစ်စေပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ကုန်ကျစရိတ်ကို

ပိုမိုမြင့်တက်စေပါသည် (OECD, 2018c)။ ဤအစီရင်ခံစာအတွက် သက်ဆိုင်သူများအားလုံးနှင့် ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့မှုအရ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အရှေ့ - အနောက် စီးပွားရေးစင်္ကြန်လမ်းပိုင်းဖြစ်သည့် ရန်ကုန်မှ ဖားအံသို့ သွားသည့်လမ်းကဲ့သို့သော အဓိကအရေးပါသည့် လမ်းမကြီးများပေါ်ရှိ တရားဝင်နှင့် အလွတ်သဘောမြို့ဝင်ဂိတ်များ ရှိနေမှုသည် သယ်ယူပို့ဆောင်ရန် နှောင့်နှေးစေပြီး ကုန်ကျစရိတ် ပိုမိုကျသင့်နေကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။

လက်ရှိ ဂျီဒီပီ ၁ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၁.၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို မြှင့်တင်ခြင်းသည် ပြည်တွင်းဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ ပိုမိုတိုးတက်လာစေရေးအတွက် အလွန် လိုအပ်ပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအား နှိုင်းယှဉ် ကြည့်ပါက ၎င်းနိုင်ငံများသည် ပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍတွင် ဂျီဒီပီ၏ ၄ ရာခိုင်နှုန်းကျော်ကျော်ကို သုံးစွဲကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နှစ်စဉ် ဂျီဒီပီ၏ ၃ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၄ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တိုးတက်လာစေရန် ရည်မှန်းထားသင့်ကြောင်း အေဒီဘီ (၂၀၁၆ က) မှ ထောက်ခံပြောဆိုထားပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်နှင့်ညီမျှစေမည့် အသုံးပြုသည့်နှုန်းထားကို တိုးမြှင့်ခြင်း၊ ဘဏ္ဍာရေးတည်ငြိမ်မှု ရရှိစေရန်အတွက် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အားပေးခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိက-အစိုးရ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပုံစံတို့မှတစ်ဆင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေခြင်း စသည်တို့ မှတစ်ဆင့် ပြုလုပ်သင့်ကြောင်း ထောက်ခံပြောထားပါသည်။

အခြေခံအဆောက်အအုံကဏ္ဍတွင် အသုံးစရိတ်ပိုမိုသုံးစွဲနိုင်စေရန် အခြေခံအဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် စီစဉ်မှုနှင့် ဖြန့်ဝေမှုတို့ အဓိကလိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေ လေ့လာမှုများ၊ ပါဝင်ပတ်သက်သူများနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်းနှင့် စီမံကိန်းအကဲဖြတ်မှု မူဘောင်များ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု လိုက်လျောညီထွေစွာအသုံးပြုခြင်းနှင့် ကာလရှည်ပို့ဆောင်ရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစီအစဉ်များနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ကြီးကြပ်သည့် စနစ်နှင့် အစီရင်ခံတင်ပြ သည့်စနစ်တို့ကို မိတ်ဆက်တင်ပြခြင်းဖြင့် ပို့ဆောင်ရေးအခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံ အုပ်ချုပ်မှုကို အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည်ဖြစ်ပါသည် (အေဒီဘီ ၂၀၁၆ က)။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာ တွင် ဖြစ်လာနိုင်ခြေရှိသည့် အပျက်သဘောဆောင်သည့် လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြင်ပမှ သက်ရောက်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းကို ရွေးချယ် ခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း တို့ကဲ့သို့ ပိုမိုထိရောက်မှုရှိသည့် စီစဉ်မှုနှင့် ဖြန့်ဝေမှု တို့သည် အခြေခံအဆောက်အအုံကဏ္ဍတွင် သုံးစွဲငွေကို ထိထိရောက်ရောက် ချွေတာနိုင်ရန်

ကူညီနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည် (McKinsey ၂၀၁၆)^၅။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် အစိုးရအနေဖြင့် ရန်ကုန် - မန္တလေးအမြန်လမ်းတွင် ကုန်တင်ကားများကို သွားလာခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် တရားဝင်ဝန်တင်ဆောင်မှုမပဏာကို တိုးမြှင့်ခြင်းကဲ့သို့ လမ်းကို ပိုမိုအကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုခြင်း အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မဲခေါင်ဒေသခွဲ၏ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ချိတ်ဆက်ထားသည့် မြောက်စကြိုန် လမ်းနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ချိတ်ဆက်ထားသည့် အရှေ့-အနောက်စကြိုန်လမ်းကဲ့သို့ အဓိက ကုန်သွယ်ရေးစကြိုန်လမ်းများကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း လမ်းအသုံးပြုမှု ကို ပိုမိုအဆင့်မီလာစေရေး၊ ပိုမိုအကျိုးရှိရှိ အသုံးပြုနိုင်စေရေး အလေးထားဆောင်ရွက် သင့်ပါသည် (အေဒီဘီ ၂၀၁၆ ခ)။

ကုန်သွယ်မှုလွယ်ကူချောမွေ့စေခြင်းကဏ္ဍတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ အကြား အားနည်းလျက်ရှိပြီး ပိုမိုအားကောင်းလာစေရေး ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိ ပါသည်။ ကုန်စည်များ တင်သွင်းခြင်းမပြုမီ ကုန်စည်များကို စစ်ဆေးရာတွင် အကောက်ခွန် ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်စစ်ဆေးရာ၌ ဖြစ်နိုင်သည့် ကြိုတင်စစ်ဆေးသော နည်းလမ်းနှင့် နယ်စပ်တွင် တရားဝင်လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များကို လျော့ချခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်သွယ်မှုကဏ္ဍတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေချောမွေ့အောင် ပြုလုပ်နိုင် ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အဓိက နယ်စပ်ဂိတ်အားလုံးတွင် အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်ကို အလိုအလျောက် ပြုလုပ်နိုင်သည့်စနစ်ကို တိုးတက်စေခြင်း၊ ကုန်သွယ်မှုအတွက် လိုအပ်သည့် စာရွက်စာတမ်း အရေအတွက်ကို လျော့ချခြင်းနှင့် အချိန်နှင့် စပ်ဆက်သည့် ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပိုမို လွယ်ကူစေခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည် (အိုအီစီဒီ ၂၀၁၈)။

အစိုးရသည် ဆက်သွယ်ရေးတွင် အားနည်းချက်များကို ဖြေရှင်းရန် ကြိုးစားလုပ်ဆောင် လျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်းနှင့် အမျိုးသားထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး မဟာစီမံကိန်း ၂၀၁၈-၂၀၃၀ တို့တွင် မဟာ ဗျူဟာများနှင့် မျှော်မှန်းချက်များကို ချမှတ်ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ အာမခံအကောက်ခွန် ကုန်လှောင်ရုံများအတွက် လိုအပ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ခွင့်ပြုပေးရန် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် အလှူရှင်များ ၏ ထောက်ပံ့မှုနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတို့မှ ပါဝင်မှုတို့ကို အဆင်ပြေစေမည့် အစိုးရရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကို ဦးတည်သည့် စီမံကိန်းဘဏ်ကိုလည်း မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယခု လက်ရှိ ကာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့် အဓိက စကြိုန်များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အတွက်

ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအေဂျင်စီတို့မှ အထောက်အပံ့များကို ရရှိနေပါသည်။ ပြည်တွင်းစီးပွားရေးနှင့် ချိတ်ဆက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်နိုင်သည့် ပို့ကုန်ဦးစားပေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိပို့ဆောင်ရေးချိတ်ဆက်မှုအခြေခံအဆောက် အအုံကို တိုးမြှင့်ရန်နှင့် အဆင့်မြှင့်တင်ရန်မှာ အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများ၏ အထောက်အပံ့ လိုအပ်ပါသည်။

အဓိကမူဝါဒအကြံပြုချက်များ

- ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး အခြေခံအဆောက်အအုံကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုကိုတိုးမြှင့်ရန် - ဆောင်ရွက်နိုင်မှုဆန်းစစ်ချက်မှ ခွင့်ပြုပေးနိုင်သည့် ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်နှင့် ကိုက်ညီစေမည့် အသုံးပြုခနှုန်းထား ကိုချိန်ညှိခြင်း၊ နိုင်ငံပိုင်အခြေခံအဆောက်အအုံ ကုမ္ပဏီများ၏ ဘဏ္ဍာရေးပိုင်းဆိုင်ရာခိုင်မာမှုကို ညွှန်ပြခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ပါဝင်မှုကို အားပေးခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ရန်ပုံငွေ ထပ်တိုးမြှင့်ရန်၊
- ဖြစ်နိုင်ခြေလေ့လာမှုများနှင့် စီမံကိန်းအကဲဖြတ်မှုမူဘောင်များကို ပိုမိုအားကောင်း စေခြင်းမှတစ်ဆင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အတွက် စိစစ်မှုနှင့် ဖြန့်ဝေမှုတို့ကို တိုးတက်စေရန်။ ထို့သို့ဆောင်ရွက်ရာ တွင် ဖြစ်လာနိုင်ခြေရှိသည့် အပျက်သဘော ဆောင်သည့် လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြင်ပမှ သက်ရောက်မှုများ၊ ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အားလုံးနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း၊ ကာလရှည်အခြေခံအဆောက်အအုံ အစီအစဉ်များနှင့် စီမံကိန်းများကို သင့်လျော် သော ကြီးကြပ်သည့်စနစ် စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရရန်၊
- မဲခေါင်ဒေသခွဲ၏ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ချိတ်ဆက်ထားသည့် မြောက်စကြိုန်လမ်းနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ချိတ်ဆက်ထားသည့် အရှေ့-အနောက်စကြိုန်လမ်းကဲ့သို့ အဓိက ကုန်သွယ်ရေးစကြိုန်လမ်းများကို ဦးတည်အလေးထား၍ ရှိနေသည့် အခြေခံ အဆောက်အအုံများကို ပိုမိုအဆင့်မြှင့်တင်ရန်၊
- ရန်ကုန်-မန္တလေးအမြန်လမ်းတွင် ကုန်တင်ကားများကို သွားလာခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် တရားဝင် ဝန်တင်ဆောင်နိုင်မှုမပဏာကို တိုးမြှင့်ခြင်းကဲ့သို့ ရှိနေသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများဖြစ်သည့် လမ်းအား ပိုမိုအကျိုးရှိစွာ အသုံးချရန်၊

- တရားဝင်လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များကို လျှော့ချခြင်းနှင့် ကုန်သွယ်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေမည့်အရာများကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ကုန်သွယ်မှုအဆင်ပြေချောမွေ့စေရန်နှင့် အခြားသော soft infrastructure တို့ကို အားကောင်းစေရန်။

အစိမ်းရောင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဘောင်

အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံအား စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုဖြစ်သကဲ့သို့ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် နိုင်ငံ၏ ကြွယ်ဝ သည့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များသည် ပြည်သူလူထု၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် အားထားနေရ သည့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများကို ဆက်လက်ပံ့ပိုး ပေးနိုင်ရေး သေချာစေရန်လည်း အရေးကြီးသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဟဇာတ ဖြစ်စေသည့် ကောင်းမွန်သောနည်းပညာများနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံတို့သည် စဉ်ဆက် မပြတ်တိုးတက်မှုကို ပံ့ပိုးပေးပြီး စီးပွားရေးဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်းသစ်များကို မြှင့်တင် ပေးသည့်အတွက် ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုတို့သည် အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုအား အဓိကအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေသည့် အချက်များဖြစ်သည် (OECD, 2011)။ ထို့အပြင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ကမ္ဘာ့လုံးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များ ပိုမိုလိုအပ်လာခြင်းနှင့်အတူ အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုအတွက် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုသည် ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုလျှော့ချသော၊ ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လမ်းကြောင်းဆီသို့ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကို မြှင့်တင်ပေးရမည်ဖြစ်သည် (OECD, 2011)။ အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် အထူးသဖြင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ဆိုင်ရာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်၊ စွမ်းအင်လုံလောက်မှု၊ ရေသန့်စင် ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းစနစ်များ၊ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် အိမ်ယာဖွံ့ဖြိုးမှုကဏ္ဍနှင့် သဘာဝအရင်း အမြစ်များထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး၊ လုံလောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ရေးနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စီမံခန့်ခွဲမှုစသည်တို့ ပါဝင်ပါသည် (OECD, 2015)။

အစိမ်းရောင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဘောင်တစ်ခုသည် ယေဘုယျဆန်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒ မူဘောင်နှင့်ပုံစံတူသော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အထောက်အကူပြုစေသည့် မူဝါဒမူဘောင် သည် သီးခြားမူဝါဒများ ချမှတ်ဖော်ဆောင်ထားခြင်းမရှိပါက အစိမ်းရောင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အတိအကျဖော်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အဆိုပါအချက်၌ အစိမ်းရောင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက်

ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အားပေးရန်နှင့် အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန် အစိုးရမှ နိုင်ငံအဆင့်နှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်အထိ ခိုင်မာမှုရှိသော ကတိကဝတ် ပြုမှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပိုမိုသဟဇာတဖြစ်စေမည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် တစ်ပြေးညီ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့်မူဝါဒ၊ ဥပဒေစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပိုမို သဟဇာတဖြစ်စေမည့် တာဝန်ယူမှုရှိသော ကော်ပိုရိတ်အလေ့အကျင့်ကို အားပေးသည့် မူဝါဒများ၊ အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုရည်မှန်းချက်များကို မြှင့်တင်နိုင်မည့် မူဝါဒများ စသည် တို့ကို ရေးဆွဲ၊ အကောင်အထည်ဖော်၊ စိစစ်စစ်ဆေးနိုင်ရေးအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် အစိမ်းရောင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများစသည်တို့ ပါဝင်ပါသည် (OECD, 2015)။

ဤအခန်းသည် အစိမ်းရောင်စီးပွားရေးကို အထောက်အပံ့ပြုနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေနှင့် ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေများကို ခြုံငုံသုံးသပ်ထားသည့် အချက်များကို ပံ့ပိုးပေးရင်းဖြင့် ဖော်ပြပါနယ်ပယ်များရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒမူဘောင်ကို ယှဉ်တွဲ ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ အစိမ်းရောင်စီးပွားရေးနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (ယေဘုယျအားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးကို တိုးတက်စေ မည့် မူဝါဒများအပါအဝင်) ကို မြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက် လက်ရှိမူဝါဒမူဘောင် တည်ထောင် ရေးကို ဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်သည့်အပြင် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ကဏ္ဍ၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များစွာ ဝင်ရောက်လာစေရေးအတွက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် စေ့စပ်ပူးပေါင်းနိုင်မည့်အလား အလာနှင့် လက်ရှိကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို ပိုမိုထိရောက်မှုရှိစေရန်အတွက် ဆန်းစစ်ရန် နှင့် နိုင်ငံတွင်း အစိမ်းရောင်စီမံကိန်းအတွက် ဘဏ္ဍာငွေရရှိရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်ကိစ္စရပ်များ ကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ အိုအီးစီဒီရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာမူဝါဒမူဘောင် (OECD Policy Framework for Investment) နှင့် အိုအီးစီဒီသန့်စင်သည့်စွမ်းအင်အခြေခံ အဆောက်အအုံဆိုင်ရာမူဝါဒလမ်းညွှန်ချက် (OECD Policy Guidance for Investment in Clean Energy Infrastructure) တို့အားနောက်ဆုံးပြင်ဆင်ချက်ပြုလုပ်ရာတွင် ထွက်ပေါ်လာ သည့် အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအား ထည့်သွင်းထားပြီး အိုအီးစီဒီ (၂၀၁၇) *Investing in Climate, Investing in Growth* ၌ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှု လျော့ချသော၊ ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်သော စီးပွားရေးသို့ အသွင်ကူးပြောင်းနိုင်ရေးအတွက် ပံ့ပိုးပေးနိုင်သော မူဝါဒရွေးချယ်မှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် ဆွေးနွေးမှုများကိုပါ ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသည်။

လက်ရှိတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် စိန်ခေါ်မှု များစွာနှင့် တွေ့ကြုံနေရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ စတင်အသွင်ကူးပြောင်း စဉ်မှစ၍ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် စီးပွားရေး ပိုမိုတိုးတက်လာခဲ့သော်လည်း သဘာဝအရင်း အမြစ်များအား ရေရှည်သုံးစွဲနိုင်ရေးစီမံထားမှုမရှိဘဲ ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးဆိုင်ရာစိန်ခေါ်မှုများပိုမိုများပြားလာစေသည်။ အရင်းအမြစ်ထုတ်ယူသုံးစွဲသည့် ကဏ္ဍများ သည် အလုပ်အကိုင်ရရှိမှုနှင့် ဂျီဒီပီတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေပြီး ကျေးလက်နှင့် ဝေးလံသည့်ဒေသများတွင် နေထိုင်ကြသည့် အောက်ခြေလူတန်းစားများသည် အသေးစား စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများနှင့် သစ်တောအရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြု သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုများတွင် မှီခိုနေရသည်။ တရားမဝင်သစ် ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် အခြားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလုပ်ဆောင်ချက်များကြောင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်အများ အပြား ယိုယွင်းပျက်ဆီးခဲ့ရာ ၁၉၉၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်အကြား သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု ဧရိယာဟတ်တာသန်းပေါင်း ၁၀ ဆုံးရှုံးခဲ့သည်ဟုခန့်မှန်းထားသည် (Fodor and Ling, 2019)။ မြို့ပြဒေသများတွင် စက်မှုဇုန်များမှ ထွက်ရှိသည့် အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း များ၊ ထိန်းချုပ်မှုမရှိသောဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် မော်တော်ယာဉ်အသုံးပြုမှု များပြားလာခြင်းအပါအဝင် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုအားနည်းခြင်းကြောင့် လေနှင့် ရေ ညစ်ညမ်းမှုသည် ပိုမိုဆိုးရွားလာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုအရှိဆုံးကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအနက် တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ အစိမ်းရောင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို မြှင့်တင်ခြင်းသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စီးပွားရေးအရ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက်စေသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကို ရှောင်ကြဉ်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အခြေခံအဆောက် အအုံတိုးတက်ရန် အဓိကလိုအပ်လျက်ရှိပြီး ဌာနဆိုင်ရာများ၏ သတင်းအချက်အလက်များ အရ လမ်းတည်ဆောက်ခြင်းသည် တစ်နိုင်ငံလုံးလိုအပ်ချက်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း ခန့်သာရှိပြီး (Asian Development Bank, 2017a)၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအထိ နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းသာ နိုင်ငံတော်ဓာတ်အားလိုင်းစနစ်မှ လျှပ်စစ်မီးကို ရယူသုံးစွဲ နိုင်ကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိရသည်။ အဆိုပါလိုအပ်ချက်များသည် နိုင်ငံ၏ အစိမ်းရောင်အခြေခံ အဆောက်အအုံကဏ္ဍဘက်တွင် ပိုမိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများကို တိုးပွားစေပြီး နောက်ဆယ်စုနှစ်နှစ်စုအတွင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဟဇာတဖြစ်သည့် အခြေခံ အဆောက်အအုံများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ရှောင်ကြဉ်

နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အကြီးစားပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်သုံး ဓာတ်အားလိုင်းစနစ်သည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထောက်ပံ့ရေးမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုကို လျော့ချပေးနိုင်ပြီး လိုင်းများချဲ့ထွင်မှုများသည် နေရာယူသော်လည်း လိုင်းမဲ့စနစ်များသည် စွမ်းအင်ပိုမိုသုံးစွဲနိုင်မှုကို အထောက်အကူပြုနိုင်သည်။

အစိုးရသည် အစိမ်းရောင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးကို ပြီးခဲ့သည့်နှစ်မှစတင်၍ မဟာဗျူဟာ များချမှတ်ကာ ဆောက်ရွက်ချက်များစွာဖြင့် ဖော်ဆောင်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (၂၀၁၈-၂၀၃၀) ပါ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုမဏ္ဍိုင် ၅ ခုတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအား တစ်ခု အဖြစ် ရှင်းလင်းစွာ ထည့်သွင်းပေါင်းစည်းထားသည်။ နိုင်ငံ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစီမံကိန်း (၂၀၁၈-၂၀၃၀) သည် ရာသီဥတုဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ချက် များကို မြှင့်တင်ပေးပြီး Myanmar's Nationally Determined Contribution သည် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ချက်များကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးနှင့် လျော့ချနိုင်မည့်အချက်များကို သတ်မှတ်ပေးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားပတ်ဝန်းကျင် စီမံကိန်း (၂၀၁၈-၂၀၃၀) သည် ကဏ္ဍများအားလုံးတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာရပ် များကို ပေါင်းစည်းရန် အားပေးပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ (၂၀၁၂) နှင့် ၎င်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနည်း ဥပဒေများ (၂၀၁၇) နှင့် အခြာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများကို ဆန်းစစ်၍ လျော့ချနိုင်ခြင်းဖြင့် အစိမ်းရောင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုသို့သော မူဝါဒများ၊ ဥပဒေစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည်မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ အစိမ်းရောင် တိုးတက်မှုအတွက် ပြီးပြည့်စုံမှုရှိသည့် မူဘောင်တစ်ရပ်အဖြစ် ကိုယ်စားပြုနိုင် သော်လည်း အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှု (ဥပမာ - ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်၊ ထုတ်လွှတ်မှု လျော့ချခြင်း) နှင့် သက်ဆိုင်သည့် သီးခြားနယ်ပယ်များ၌ သတ်မှတ်ချက်များ သို့မဟုတ် ရှင်းလင်းသော ပန်းတိုင်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းကသာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသို့ ပိုမိုခိုင်မာသော ညွှန်ပြ ချက်တစ်ရပ်ကို ဖော်ပြနေခြင်းဖြစ်သည်။ အစိမ်းရောင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် ဌာနဆိုင်ရာ များနှင့် ပုဂ္ဂလိကအရင်းအမြစ်များကိုလည်းကောင်း၊ အဆိုပါမူဝါဒများအား အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင်လည်းကောင်း သိသာထင်ရှားသော ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု မြှင့်တင်ပေးရန် လိုအပ် သည်။ အစိုးရဌာနများ၊ အထူးသဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန ကဲ့သို့သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့မှုများသည့် ဌာနများအား အဆိုပါ မဟာဗျူဟာများကို သိရှိနားလည်ရန် လိုအပ်ပြီး ၎င်းတို့မှ ပံ့ပိုးပေးနေသည့် ဝန်ဆောင်မှု များနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့်

ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများတွင် ဖော်ပြပါမဟာဗျူဟာများကို ပေါင်းစပ်ရေးနှင့် ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက် မှသာ မူဝါဒအား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများလိုက်နာစေရေး ဆောင် ရွက်ရာတွင် အဆင်ပြေချောမွေ့မှုရှိမည်ဖြစ်ပြီး ရည်မှန်းချက်များကို ရှင်းလင်းစွာ ချမှတ် နိုင်ရေးအတွက်လည်း အထောက်အကူဖြစ်စေမည် ဖြစ်သည်။

အဓိကမူဝါဒအကြံပြုချက်များ

- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ မှ အဆိုပြုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ကနဦးဆန်းစစ်ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများကပါ ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်ပါသည်။ (အခန်း ၃ ရှိ ၎င်းနှင့် ဆက်စပ်သည့် အကြံပြုချက်များကို ကြည့်ပါ။)
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ချက်များကို လေ့လာသုံးသပ်ရန်နှင့် ထိုကဲ့သို့ ဆန်းစစ်ချက်များကို လေ့လာသုံးသပ်နိုင်မည့် နိုင်ငံတော်အဆင့်နှင့် တိုင်း ဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အဆင့် ဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ခြင်း အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆိုင်ရာဆန်းစစ်ချက်စနစ်များကို အပြည့်အဝ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်နှင့် လုပ်ငန်းအဆင်ပြေချောမွေ့မှုကို နှောင့်နှေးစေ သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို လျော့ချနိုင်ရန်၊ EIA များကို အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် သတင်းအချက်အလက်စနစ်များကို တိုးတက်စေခြင်းဖြင့် အစိမ်းရောင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို မြှင့်တင်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြည်သူ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာစီမံကိန်းဘဏ် (Project bank) ၏ အနာဂတ်တိုးတက်မှုတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစံနှုန်းများကိုပါ ပေါင်းစပ် ထည့်သွင်းရန် လိုအပ်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်ရန်နှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများကို Project Bank တွင် ဦးစား ပေးကဏ္ဍအဖြစ် ထည့်သွင်းခြင်းဖြင့် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အနာဂတ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ သတ်မှတ်ရာ၌ မဟာဗျူဟာကျသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်ချက်များအပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ

ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များကို စီမံကိန်းများတွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းခြင်းဖြင့် အစိမ်း ရောင်စီမံကိန်းများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

- ရေအားမှ ထုတ်လုပ်ခြင်းမဟုတ်သော ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်များ၏ အရေးပါပုံကို သိရှိခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ တစ်ပြေးညီ စံသတ်မှတ်ထား သည့် Power-purchase agreement စာချုပ်ပုံစံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြေအသုံးပြုခွင့်လုပ်ငန်းစဉ်အား အဆင်ပြေချောမွေ့စေခြင်း ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရေးဆွဲထားသည့် နိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်စီမံချက်များတွင် နေစွမ်းအင်နှင့် လေစွမ်းအင် တို့ကို အခြေခံသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ခြင်းကို မြှင့်တင်ရမည်ဖြစ်ပါ သည်။
- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ၎င်းတို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိ စေမည့် အခွင့်အလမ်းများကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် သုံးလိုင်းမဲ့စနစ်ဖြင့် စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်ခြင်းကို နိုင်ငံတော်မှ အထောက်အပံ့ပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာငွေနဲ့ အခြားသုံးစွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော ပတ်ဝန်း ကျင်ဆိုင်ရာဘဏ္ဍာငွေများကို အသုံးပြုခွင့်ရရှိစေရန်၊ အစိမ်းရောင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အတွက် စွမ်းရည်မြှင့်သင်တန်းများပေးရန်နှင့် စီမံကိန်းများကို မဟာဗျူဟာကျကျ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် ရည်မှန်းချက်ထားရှိရန်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိစေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

စီးပွားရေးဇုန်များကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း

ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ၏ အတွေ့ကြုံများကိုယူ၍ မြန်မာနိုင်ငံသည် အထူးစီးပွားရေးဇုန်နှင့် စက်မှုဇုန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ရည်မှန်းချက်ကြီးမားသည့် အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက် လျက် ရှိပါသည်။ အဆိုပါအစီအစဉ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်ရန်၊ အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးရန်နှင့် စက်မှုကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိတွင် တစ်နိုင်ငံလုံး၌ အထူးစီးပွားရေးဇုန် ၃ ခုနှင့် စက်မှုဇုန် ၁၉ ခု ရှိပါသည်။ ၎င်းဇုန်များသည် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်များ၊ အကောက်ခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်များနှင့် ဇုန်များသို့ ဦးတည်သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကြောင့် ဘဏ္ဍာငွေ ရရှိမှုနည်းသည့် အတွက် လူမှုအသိုက်အဝန်းကို ကုန်ကျစေပါသည်။ ၎င်းတို့၏ တည်ထောင်မှုကို ဆုံးဖြတ်ရန် အလို့ငှာ လူမှုအသိုက်အဝန်း၏

အကျိုးအမြတ်သည် ဤကုန်ကျစရိတ်များကို ကျော်လွန်ရ မည် ဖြစ်ပါသည်။ အခြေခံအားဖြင့် ဇုန်များ အထူးသဖြင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များသည် ရေရှည် အကျိုးကျေးဇူးရှိပါသည်။ အလုပ်သမားများနှင့် လုပ်ငန်းများသည် နည်းပညာလွှဲပြောင်း ရရှိမှုမှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့၏ အကန့်အသတ်ထက်ကို ကျော်လွန်၍ အကျိုးခံစားနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပို့ကုန်ဦးစားပေးစက်မှုလုပ်ငန်းများကို ဦးတည်သည့်အတွက် နိုင်ငံခြားငွေရင်းမြစ် ဖြစ်လာ နိုင်ပါသည်။ လက်တွေ့တွင် မူဝါဒများ၏ အရည်အသွေးနှင့် ၎င်းတို့ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နေ သည့် စီးပွားရေးဝန်းကျင်တို့အပေါ် များစွာမူတည်နေသည်ဖြစ်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လက်နက်တစ်ခုအဖြစ်အသုံးပြုသည့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ၏ အတွေ့အကြုံမှာ ရောထွေး လျက်ရှိပါသည်။ အကောင်းမြင်သည့်အပိုင်းမှ ကြည့်ပါက အိမ်ရှင်နိုင်ငံသည် အထူးစီးပွားရေး ဇုန်များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို သင့်လျော်သည့် မူဝါဒများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လွှမ်းမိုးနိုင်ပါသည်။ ရည်ရွယ်သည်မှာ စွမ်းရည်နှင့် ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်နှင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်ရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများအကြား သတင်းအချက် အလက်ဖလှယ်ရာတွင် အဆင်ပြေစေမည့်မူဝါဒများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များနှင့် စက်မှုဇုန်များအတွက် မူဘောင်၌ အရေးကြီးသည့် ကွဲပြားမှုအချို့ရှိပါသည်။ လက်ရှိတွင် အထူးစီးပွားရေးဇုန်တာဝန်ရှိသူမှ အထူးစီးပွားရေးဇုန် ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များကို စီမံအုပ်ချုပ်ပြီး သမ္မတရုံး၊ အစိုးရအဖွဲ့သို့ တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ စက်မှုဇုန်များမှာ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနအောက် တွင် ရှိပါသည်။ အထူးစီးပွားရေးဇုန်ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များကို အထူးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် ကုန်သွယ်မှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ မြေ၊ အခွန်၊ အလုပ်သမားနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ မူဝါဒတို့နှင့် ချိတ်ဆက်နေသည့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်ဖြင့် ထိန်းချုပ်ပါသည်။ အထူးစီးပွားရေးဇုန် တည်ထောင်မှုနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု၊ အထူးစီးပွားရေးဇုန်တာဝန်ရှိသူများ၊ ရင်းနှီး တည်ဆောက်သူများ၊ အသုံးပြုသူများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များစသည်တို့အတွက် အဓိကဥပဒေမှာ ၂၀၁၄ ခုနှစ် အထူးစီးပွားရေးဇုန်ဥပဒေဖြစ်ပါသည်။ စက်မှုဇုန်များတွင် သီးခြားလုပ်ထုံးလုပ်နည်း သို့မဟုတ် အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းတို့ မရှိပါ။ သို့သော် လည်း အစိုးရမှ ဇုန်စီစဉ်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို စနစ်တကျချဉ်းကပ်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စက်မှုဇုန်ဥပဒေမူကြမ်းကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းတွင် လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းခဲ့ပြီး ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မေလတွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်ရန် မြန်မာ့အထူးစီးပွားရေးဇုန်ဥပဒေသည် ဝင်ငွေခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်ကို ၇ နှစ်၊ ထပ်တိုးနှစ်အတွက် အခွန်နှုန်းလျှော့၍ ပေးဆောင်ခြင်း၊ သုတေသန ဆိုင်ရာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဝန်ထမ်းများအား သင်တန်းပေးခြင်းတို့အတွက် အခွန်သက်သာခွင့် များအပါအဝင် ရက်ရောသည့် ကင်းလွတ်ခွင့်များဖြင့် ကမ်းလှမ်းထားပါသည်။ ထို့အပြင် ဥပဒေသည် အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုနှင့် အကောက်ခွန်ရှင်းလင်းမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဌာနဆိုင်ရာပူးပေါင်းလုပ်ငန်းအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရန် ညွှန်ကြားထားပါသည်။ အပြန်အလှန်အနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် အနည်းဆုံး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလိုအပ်ချက်၊ ပြည်တွင်းရောင်းဝယ်မှုအပေါ် ကန့်သတ်ချက်၊ နိုင်ငံခြားသား အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝန်ထမ်းများ အား သင်တန်းပေးရသည့်တာဝန်များစသည်တို့ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကုန်းတွင်းပိုင်းနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက မျှတမှုမရှိသည့်ယှဉ်ပြိုင်မှုမှ ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အကာအကွယ်ပေးမှုတစ်ခုအဖြစ် ကင်းလွတ်ဇုန်မှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ၏ ပြည်တွင်းရောင်းချမှု အပေါ် ကန့်သတ်ချက်များရှိသော်လည်း ၁၀ နှစ်၊ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း အခွန်လျှော့ပေးခြင်းသည် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် အားသာချက်ကို ဖြစ်စေပါသည်။ သို့သော်လည်း တိကျမှုနည်းပါး သည့် ချဉ်းကပ်မှုသည် အခွန်နှုန်းလျှော့ချမှုကို တဖြည်းဖြည်း ဖယ်ရှားလိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသတွင်းနိုင်ငံများတွင် ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်စဉ်များရှိပါသည်။ ၎င်းနိုင်ငံများသည် ဇုန်များတွင် ထုတ်လုပ်သည့် အရည်အသွေးမြင့် ကုန်စည်များ၏ အကျိုးကျေးဇူးကို ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီ များကို ရရှိခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် ပို့ကုန်ဝေစုလိုအပ်ချက်ကို ဖြေလျှော့ပေးခဲ့ပါသည်။

သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်သည် အရည်အသွေးမြင့်မားသည့် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ၊ အများပြည်သူအသုံးအဆောင်များ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးချိတ်ဆက်မှုများနှင့် လက်ရှိတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အဆင့်မြင့်အထူးစီးပွားရေးဇုန်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း၏ စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ (TSMC) သည် တစ်နေရာတည်း၌ အလုံးစုံဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် စင်တာကို တည်ထောင်ခဲ့ပါ သည်။ ၎င်းစင်တာတွင် ဝန်ထမ်းအရေအတွက်ကို လျှော့ချထားကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအနေဖြင့် လိုအပ်သည့် ခွင့်ပြုချက်နှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းတို့အတွက် ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါ သည်။ TSMC သည် အွန်လိုင်းဖြင့် လျှောက်လွှာတင်ရန်နှင့် ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအတွက် ဂိတ်ပေါက်တစ်ခုအဖြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်များစွာအတွက် ပြီးစီးရန်ကြာချိန်များကို မှတ်သားထားပါသည်။

သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်တွင် စီးပွားရေးလုပ်သည့် ကုမ္ပဏီများ အားလုံးလိုက်နာရမည့် တာဝန်ယူမှုရှိသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအတွက် ညွှန်ကြားချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါ သည်။ သီလဝါသည် အခြားစက်မှုဇုန်များအတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နှင့် ဇုန်စီမံခန့်ခွဲမှုတို့တွင် စံပြုဖြစ်ပြီး ရိုးရှင်းသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ သို့မဟုတ် တာဝန်ယူ မှုရှိသော စီးပွားရေးဆောင်ရွက်မှုမူဝါဒများကဲ့သို့ မူဝါဒအသစ်များကို စမ်းသပ်ရန် မူဝါဒ ချမှတ်သူများအတွက် စမ်းသပ်ခန်းတစ်ခုလည်းဖြစ်ပါသည်။ သီလဝါ၏ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် စီးပွားရေးအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အလွယ်တကူရနိုင်ပြီး လက်ရှိတွင် အထူးစီးပွားရေး ဇုန်၌ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်း ၇၄ ခု ရှိကာ အလုပ်အကိုင်ပေါင်း ၉၀၀၀ ခန့် လုပ်ကိုင်ခွင့်ရပါ သည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများ၏ ၄ ပုံ ၁ ပုံမှာ ပြည်ပသို့ တင်ပို့မှုကို ပြုလုပ်နေပြီဖြစ်ပါသည်။ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့် ဇုန်အလုပ်သမားများမှ သီလဝါအထူး စီးပွားရေးဇုန်သည် ကျွမ်းကျင်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အကူပြုကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည့် သက်သေ များ ရှိပါသည်။ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများ၏ အကန့်အသတ်ရှိသည့် ကျွမ်းကျင်မှုစွမ်းရည် ကြောင့် ဇုန်ပြင်ပရှိ လုပ်ငန်းများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုတွင် ကန့်သတ်ချက် များရှိပါသည် (IGC, 2018)။

အဆိုပါအထူးစီးပွားရေးဇုန်များနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက စက်မှုဇုန်များ၏ စီမံကိန်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုနည်းပါးပါသည်။ ဇုန်စီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီများသည် ဇုန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် နည်းဥပဒေများ သို့မဟုတ် စံသတ်မှတ်ချက်များ နှင့်အညီဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါ။ ဇုန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် အစိုးရဌာနများ၏ သက်ဆိုင်ရာအခန်းကဏ္ဍအလိုက် ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ အားနည်းပြီး ခေတ်မီတော့သည့် ဥပဒေမူဘောင်ကြောင့် ပြည့်စုံမှုမရှိသော စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် စက်မှုဇုန်များ၏ အကျိုးခံစားခွင့်နှင့်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် အနည်းငယ်သာ အာမခံ ချက်နှင့်အတူ စက်မှုဇုန်အရေအတွက်မှာ လျင်မြန်စွာတိုးတက်လာပါသည်။ စက်မှုဇုန် အများစုတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံ မပြည့်စုံခြင်း၊ အသုံးမပြုရသေးသော မြေကွက်များနှင့် မြေကို မမှန်မကန် အသုံးပြုခြင်းတို့ ရှိပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့်ထိန်းသိမ်းမှုတို့မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာတိုင် လုံလောက်မှုမရှိခဲ့ပါသည်။ အဓိက မြို့ပြဧရိယာ ပတ်လည်ရှိ ဇုန်များအတွင်း၌မှာပင် လမ်းများ မကောင်းဘဲ ရေစီးဆင်းမှုနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှုသည်လည်း စိုးရိမ်ဖွယ်ဖြစ်နေပါသည်။ အဆိုပါဇုန်များတွင် မြေဈေး မြင့်တက်မှု ကြောင့် ကုမ္ပဏီများသည်

ဇုန်အတွင်းရှိ ၎င်းတို့၏ မြေကွက်ကို ရောင်းချ၍ ဇုန်ပြင်ပတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ကြရာ ဇုန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် မဟာဗျူဟာမှာ အကျိုးသက်ရောက် မှု မရှိဖြစ်နေပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မေလတွင် အသစ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် စက်မှုဇုန်ဥပဒေတွင် လက်ရှိဇုန်များသည် မြေအသုံးချမှု၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ပံ့ပိုးပေးခြင်းအပါအဝင် ဥပဒေသစ်တွင် ပါရှိသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာရမည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ သင့်တင့်လျောက်ပတ်မှုရှိစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးမည်ဆိုပါက အဆိုပါဥပဒေ မူဘောင်သစ်သည် စက်မှုဇုန်စွမ်းဆောင်ရည်ကို သိသိသာသာ တိုးတက်စေမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာအစိုးရနှင့် ဂျပန်ကုန်သွယ်ရေးနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကုမ္ပဏီတို့ ဖက်စပ်ဆောင်ရွက်သည့် မင်္ဂလာဒုံစက်မှုဇုန်မှာ စက်မှုဇုန်များ၏ အထွေထွေအားနည်းချက်များဆိုင်ရာ သိသာသော ချွင်းချက်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းစက်မှုဇုန်တွင် အဆင့်မြင့်ဆုံး စက်မှုဇုန်ဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ ထားရှိရန် စဉ်းစားထားပြီး ရန်ကုန်မြို့နှင့် အနီးကပ်တည်ရှိမှုသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်နေသည့် ၎င်း၏ အဓိကအချက် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတွင်းရှိ အခြားစက်မှုဇုန်များနှင့် မတူညီသည်မှာ မင်္ဂလာဒုံစက်မှုဇုန်တွင် အပြည့်အဝလုပ်ငန်း လည်ပတ်နေသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ၄၁ ခုရှိပြီး ၎င်းလုပ်ငန်းများသည် မြေကွက်များ အားလုံးကို ယူထားကာ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတွင် အလုပ်သမားသောင်းဂဏန်းဖြင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မင်္ဂလာဒုံစက်မှုဇုန်တွင် စီးပွားရေး အဆင်ပြေ ချောမွေ့မှုသည် အခြားသောဇုန်များ သို့မဟုတ် အခြားစီးပွားရေးနယ်ပယ်ထက် အနည်းငယ်သာ ပိုမိုသာလွန်သည့်အခြေအနေ ဖြစ်ပါသည်။ မင်္ဂလာဒုံစက်မှုဇုန်၏ အတွေ့ အကြုံကိုယူ၍ မြန်မာအစိုးရသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများဖြစ်သည့် ထိုင်းအမတ်ကော်ပိုရေးရှင်းနှင့် ကိုရီးယားမြေနှင့်အိမ်ရာ ကော်ပိုရေးရှင်းတို့နှင့် စက်မှုဇုန် ၂ ခုကို ဖက်စပ် တည်ထောင်ရန် ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။ ၎င်းဇုန်အသစ် ၂ ခုသည် အနာဂတ်စက်မှုဇုန်များ အတွက် တိုးတက် သည့် စံနှုန်းအသစ်များကို ချမှတ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည် (Myanmar Times, 2019a and 2019b)။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်းမှ စက်မှုဇုန်များ၏စီမံခန့်ခွဲမှုမူဝါဒများတိုးတက်စေရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အဆိုပြုထား ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဇုန်ခွဲဝေချထားရေးအစီအစဉ်ကို ပြည်နယ်များ၏ ချိတ်ဆက်နိုင်မှု

အလားအလာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့အပေါ် အခြေခံ၍ ရေးဆွဲခြင်း၊ အမျိုးမျိုးသော အဖွဲ့အစည်းများ၏ တာဝန်နှင့် အခန်းကဏ္ဍကို ရှင်းလင်းစွာသိရှိစေခြင်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးမှုများ အတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် လိုအပ်ချက်များကို ချမှတ်ခြင်းနှင့် ပြတင်းတစ်ပေါက် ဝန်ဆောင်မှုတစ်ဆင့် စီးပွားရေးနှင့်ဆက်နွယ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအဆင်ပြေချောမွေ့စေရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရသည် စက်မှုဇုန် ဥပဒေသစ်ကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး စက်မှုနှင့် အသေးစားအလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတိုးတက်စေရန်၊ အထူးစီးပွားရေးဇုန်များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုပိုမိုအားကောင်းစေရန်၊ လက်ရှိ စက်မှုဇုန်များကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်နှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေများသည် သင့်လျော်မှုရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းမှအဆိုပြုထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ကိုက်ညီ ပါက ၎င်းဥပဒေများသည် မြန်မာ့စက်မှုဇုန်များ၌ လုပ်ငန်းချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအသစ်များကို ဆွဲဆောင်မှုဖြစ်စေမည့် မူဘောင်အခြေအနေများကို အထောက်အကူပြုရန် အလားအလာရှိပါသည်။

လက်ရှိတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို သက်သာသော လုပ်ခလစာနှုန်းထား ဖြင့် အလုပ်သမားအများအပြားကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ပါသည်။ သို့သော် နည်းပညာ အသစ်များကို လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ထိရောက်သည့် စီးပွားရေးစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် နည်းပညာကျွမ်းကျင်ပြီး စီမံအုပ်ချုပ်မှုစွမ်းရည်ရှိသည့် အလုပ်သမားများမှာ နည်းပါးလှ ပါသည်။ လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးသည့်ကုန်ကျစရိတ်အတွက် အခွန်လျှော့ပေးခြင်း၊ သင်တန်း ပေးရမည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ၏ တာဝန်နှင့် နိုင်ငံခြား ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများအပေါ် ကန့်သတ် ချက်များပြားခြင်းတို့သည် ပြည်တွင်းအလုပ်သမားများထံသို့ ထိရောက်သည့် နည်းပညာ လွှဲပြောင်းမှုနှင့် နည်းပညာစွမ်းရည် အခြေခံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်တွင်း အလုပ်သမားများ၏ ကျွမ်းကျင်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အပြိုင်ဆောင်ရွက်မှုမရှိဘဲ နိုင်ငံခြား သားကျွမ်းကျင်သူများအပေါ် ကန့်သတ်ခြင်းမှာ အလားအလာရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ပြုလုပ်ရန် တားဆီးသည့်သဘော ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

ပညာရေးစနစ်သည် အဓိက ပြုပြင်ရမည့် အချက်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲပြီးဟန်ချက်ညီသောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းမှ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ လိုလားချက်များကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ပညာရေးနှင့် သင်တန်းကျောင်းအဖွဲ့အစည်းတို့ကို ကြီးကြပ်သည့် အစိုးရဌာနများနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ခြင်းတို့အပါအဝင် စက်မှု ကဏ္ဍအတွက် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အဆိုပြုထား ပါသည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ပြီးပါက ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်များ သည် လိုအပ်လျက်ရှိသည့် နည်းပညာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုစွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ရန်အလားအလာ ရှိပါသည်။

ပြည်တွင်းရှိ ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများတွင် အကန့်အသတ်ရှိမှုကြောင့် ချိတ်ဆက်မှုအစီ အစဉ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကနဦးအဆင့်သာ ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူများ၏ ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်တွင် ပြည်တွင်းကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများ၏ ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုအတွက် လိုအပ်သည့်ဟောဘောင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အလှူရှင်၏ ထောက်ပံ့မှု အပေါ် များစွာ မှီခိုနေရဆဲဖြစ်ပါသည်။ ရှေ့ဆက်လက်၍ သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်နှင့် မင်္ဂလာဒုံစက်မှုဇုန်တို့ကဲ့သို့ အောင်မြင်နေသည့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်နှင့် စက်မှုဇုန်များမှာ ချိတ်ဆက်မှုအစီအစဉ်များ အစပျိုးဆောင်ရွက်မှုကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ကောင်းမွန် သည့် စမှတ်ဖြစ်ပါသည်။ တီအက်စ်အမ်စီသည် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ လုပ်ငန်း များ၊ အနီးရှိ စက်မှုဇုန်များရှိ လုပ်ငန်းများ ဇုန်အတွင်းရှိ လုပ်ငန်းများနှင့် မိတ်ဆက်သည့်ပွဲ များမှတစ်ဆင့် ဝယ်ယူနှင့် ရောင်းသူတို့ကို ချိတ်ဆက်ပေးပါသည်။

အဓိကမူဝါဒအကြံပြုချက်များ

- အထူးစီးပွားရေးဇုန်နှင့်စက်မှုဇုန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကို ပိုမိုကျယ်ပြန့် သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးမဟာဗျူဟာနှင့် ကိုက်ညီစေရန်၊ မူဝါဒလွှဲမှားမှု၊ ပုံတူကူးယူမှုနှင့် အရင်းအမြစ်များဆုံးရှုံးမှုတို့မှ မဖြစ်စေရန် အထူးစီးပွားရေးဇုန် နှင့် စက်မှုဇုန်များကို ကြီးကြပ်သည့် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနတို့အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို သေချာ စေရန်၊
- ကင်းလွတ်ဇုန်များ၏ ပိုကုန်ဝေစုလိုအပ်ချက်များကို ချက်ချင်းဖြေလျှော့နေစဉ် ဝင်ငွေခွန်လျှော့ချပေးခြင်း (ဇန်ပြင်ပရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ပေးထားသည့်

အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်များအပြင်) မှတစ်ဆင့် အထူးစီးပွားရေး ဇုန်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ကို ပေးထားသည့် သာလွန်သည့် ဘဏ္ဍာရေး အကျိုးခံစားခွင့်များ တဖြည်းဖြည်း ရုပ်သိမ်းရန်အတွက် စဉ်းစားရန်၊ ဇုန်အတွင်းနှင့် ဇုန်ပြင်ပရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အကြား တန်းတူညီမျှမှုရှိစေရန်၊ အစိုးရဘဏ္ဍာငွေဆုံးရှုံးမှုကို လျော့ချရန်၊ ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပပို့ကုန် ဈေးကွက်များသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ ခွဲဝေချထားမှုတွင် ပုံမမှန်ခြင်းကို ဖယ်ရှားရန်၊ ကင်းလွတ်ဇုန်မှ ကုန်စည်များကို ပြည်တွင်း စက်မှု လုပ်ငန်းများမှ အသုံးပြုနိုင်စေရေး အာမခံရန်၊ အထူးစီးပွားရေးဇုန်ရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူများ ရရှိနေသည့် သင်တန်းပေးမှုကုန်ကျစရိတ်အတွက် အခွန်ပေးဆောင် ခြင်းမှ နုတ်ပယ်ခြင်းကို ပြည်တွင်းရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက်လည်း စဉ်းစားပေးရန်၊

- မြန်မာနိုင်ငံတွင် တာဝန်ယူမှုရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်ရန် (မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအသစ်တွင်လည်း ရည်ညွှန်းထားပြီး) ရည်ရွယ် ချက်နှင့် ကိုက်ညီစေရန်အတွက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် စီးပွားရေးအတွက် တာဝန်ယူ မှုရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်ကြော်ငြာ စာအမှတ် ၄/၂၀၁၅ ကဲ့သို့ ကြော်ငြာစာသတ်မှတ်ရေးစဉ်းစားရန်နှင့် ဇုန်အားလုံး၏ စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီများ ကိုလည်း ၎င်းကြော်ငြာစာကဲ့သို့ သတ်မှတ်ရေးအတွက် တိုက်တွန်းရန်၊
- အထူးစီးပွားရေးဇုန်ဥပဒေနှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသည့် ခွင့်ပြုသည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ဝေါဟာရတို့အရ ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ချက်ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအကြား ရှေ့နောက်မညီမှုကို ဥပဒေ ၂ ခုလုံး၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ချက်ပုံစံ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းရန်၊
- စက်မှုဇုန်များ၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတိုးတက်လာရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်၊ ဇုန်ခွဲဝေချထားမှုတွင် ရှင်းလင်းသည့် နည်းဥပဒေနှင့် လိုအပ်ချက်များ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊

စီးပွားရေးအဆင်ပြေချောမွေ့ခြင်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးမှုတို့ကို စက်မှုဇုန်ဥပဒေအသစ်တွင် ထည့်သွင်းမှုကို သေချာစေရန်၊

- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်းတွင် ချမှတ်ထားသည့်အတိုင်း စက်မှုကဏ္ဍအတွက် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်။ အထူးသဖြင့် ကျွမ်းကျင်မှုလိုအပ်ချက်အပေါ် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် ဆွေးနွေးမှု ပုံစံတစ်ခုတည်ဆောက်ရန်၊ သက်ဆိုင်ရာ မူဝါဒချမှတ်သူများ၊ ပညာရေးနှင့် သင်တန်းကျောင်းအဖွဲ့အစည်းများ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းများ အကြား ဆွေးနွေးမှုပုံစံကို အဆင်ပြေစေရန်၊ စီးပွားရေးကဏ္ဍမှ လိုအပ်နေသည့် လိုအပ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီမည့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပုံစံကို အထောက်အကူပေးရန်၊

- အထောက်အပံ့စက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် စနစ်တကျနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ အထူးသင်တန်းအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲရာတွင် စီးပွားရေးအသိုက်အဝန်းနှင့် အလှူရှင်များနှင့်ပူးပေါင်း၍ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများကို အထောက်အကူပြု ရန်၊ သင်တန်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရာတွင် အထူး စီးပွားရေးဇုန်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ပါဝင်စေရန်၊ အထည်အလိပ်နှင့် အဝတ် အထည်များ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ စက်မှုလုပ်ငန်း၊ စက်ယန္တရားတပ်ဆင်ခြင်းတို့အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်းတွင် ဦးတည်ထားသည့် ကဏ္ဍများကဲ့သို့ အဓိကစီးပွားရေးကဏ္ဍများကို အာရုံ စိုက်ရန်၊ အစားအသောက် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်မှုသည် ၎င်းကဏ္ဍအတွင်း ချိတ်ဆက်မှုများအတွက် ပိုမိုမြင့်မားသည့် အလားအလာဖြစ်ရာ ရှေ့ပြေး ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

- သက်ဆိုင်ရာသွင်းအားစု ထုတ်လုပ်သော အိမ်နီးချင်း စက်မှုဇုန်များနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးရှိ လုပ်ငန်းများစာရင်းကို သီလဝါရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသို့ ပေးသည့်နည်းလမ်း သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ထုတ်လုပ်သူများ၏ ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်မှုအစီအစဉ်များမှတစ်ဆင့် တွေ့ဆုံပွဲများကို တိုးမြှင့်ပြုလုပ် ရန်။

အာမခံချက်ရှိပြီး ရှင်းလင်းကောင်းမွန်သော မြေအသုံးချခွင့်ကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

အာမခံချက်ရှိပြီး ရှင်းလင်းကောင်းမွန်သော မြေအသုံးချခွင့်ကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်စေနိုင်ရေးအတွက် အဓိကကျသော အခြေခံတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ယင်းသည် ပိုမို၍ အလုံးစုံပါဝင်နိုင်မှုနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်နိုင်မှုလမ်းကြောင်း ကို အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါအပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် တိုးတက်မှုများ ရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ရန် အတော်အတန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။ ပထမအကြိမ် OECD ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက် (OECD, 2014) တွင် မြေဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့်အမျိုးမျိုးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုလစ်ဟာမှုခြင်းကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်နှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အပေါ် သက်ရောက်မှုရှိခြင်းတို့ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မီးမောင်းထိုးဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါသုံးသပ်ချက်များတွင် မြေအသုံးပြုခွင့်နှင့် အုပ်ချုပ်မှုအပေါ် အားကောင်းရန် ထောက်ပံ့မှုပေးနိုင်မည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအမျိုးမျိုးကိုလည်း အကြံပြုဖော်ပြထားပါသည်။

၂၀၁၆ တွင် အမျိုးသားမြေအသုံးချရေးမူဝါဒ (National Land Use Policy-NLUP) ကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် မကြာတော့မည့် အနာဂတ်တွင် အဆိုပါပြဿနာရပ်များသည် မျှော်လင့် ချက် လင်းလက်လာတော့မည်ဟု ယုံကြည်အားထားရသော်လည်း မြေဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့် စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုးသည် ယနေ့ထိတိုင် ဆက်လက်တည်ရှိနေပါသေးသည်။ ပါဝင် ပတ်သက်သူများနှင့် ဆွေးနွေးပွဲများပြုလုပ်ပြီးနောက် ယခင် ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ၏ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးခါနီးအချိန်တွင် အပြီးသတ်ထားသော NLUP သည် မြေမူဝါဒမူဘောင် တိုးတက်မှုများ ကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။ အခြားမဟာဗျူဟာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများအနက် ယင်းသည် NLUP ၏ အမျိုးမျိုးသော ရည်ရွယ်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရေးကို အထောက်အကူပြုရန် အတွက် အမျိုးသားမြေဥပဒေ (National Land Law - NLL) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အဆိုပြု ထားပါသည်။ လက်ရှိအစိုးရသည် ၂၀၁၆ ဧပြီလ နောက်ပိုင်းတွင် NLUP အား အများပြည်သူ သို့ အသိပေးထုတ်ပြန်မှုအဖြစ် တရားဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၎င်း၏ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်စဉ် က ဖော်ပြခဲ့သည့် ကြေငြာချက်မူဝါဒစာတမ်း (NLD 2015) ပါ မြေစီမံခန့်ခွဲမှု ဆောင်ရွက်ရန် နှင့် မြေသက်တမ်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်လုံခြုံစိတ်ချရမှု မြှင့်တက်လာစေရန် ကတိ ကဝတ်ကို ထပ်မံလေးနက်စေခဲ့ပါသည်။

သို့ရာတွင် အကျိုးဆက်ဖြစ်စဉ်အနေဖြင့် NLUP အောက်ရှိ ရည်မှန်းချက်များကို လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ရန် မြန်မာအစိုးရ၏ စွမ်းရည်နှင့် ဆန္ဒရှိမှုအပေါ် သံသယရှိစေသည့်

ရပ်တည်မှုအမြင်များသည် အချို့စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့များ (CSOs) တွင် ပို၍ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ NLUP ကို အကောင်အထည်ဖော်သည့် ကြိုတင် ဆောင်ရွက်မှုများ တိုးတက်မှုကို နှေးကွေးစေသည့် မည်သည့်အရာကိုမဆို- ဥပမာအားဖြင့် NLUP ၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဦးစီးဆောင်ရွက်မည့် အမျိုးသားမြေအသုံးပြုမှု ကောင်စီ (National Land Use Council - NLUC) ကို နှစ်နှစ်ကြာပြီးမှသာ ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည် - NLUP နှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိသည့် အချို့ကျပ်ကျပ်တည်းတည်း မြန်မြန်ဆန်ဆန်ဆောင်ရွက် ရသည်များနှင့် ၂၀၁၈ နောက်ပိုင်းတွင် မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေအရ အသိအမှတ်ပြုမှု ဆိုင်ရာ တစ်ပြိုင်တည်း ဆောင်ရွက်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို မြှင့်တက်စေပါသည်။ CSO အများစုသည် ယခုထက်ထိ NLL ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆောင်ရွက်မှုများတွင် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုမရှိခြင်းများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကိုလည်း ပြောဆိုကြပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ၌ NLUP အောက်တွင် အဆိုပါရည်ရွယ်ချက်အတွက် ကော်မတီဖွဲ့စည်းပြီးသည့်နောက်တွင်နှင့် ပါဝင် ပတ်သက်သူအစုအဖွဲ့များ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် များစွာပါဝင်ပြီး နောက်တွင် ပြောင်းလဲ လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ကြပါသည်။

၂၀၁၉ နောက်ပိုင်းတွင် ထုတ်ပြန်ကြေငြာခဲ့သည့် “မြေနှင့် အဆောက်အအုံ သတင်းအချက် အလက်ဘဏ်ကြေညာချက်” (၎င်းကြေညာချက်အရ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသည် ယင်းတို့ ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်တွင်ရှိပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းအဖြစ် ပြုလုပ်ရန် အလားအလာ ရှိနိုင်သည့် မြေကွက်များအားလုံးကို စာရင်းပြုစုမည့်ပုံဖြစ်သည်) ကြေငြာချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လည်း စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ မြှင့်တက်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါနည်းလမ်းဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူသည် ၎င်းတို့၏ စီမံကိန်းများအတွက် အလားအလာရှိသည့် မြေကွက်နှင့် တည်နေရာ အနေအထား တို့ကို ကြိုတင်၍ စဉ်းစားတွေးခေါ်ထားနိုင်ပါလိမ့်မည်။ အဆိုပါအဆင့်တွင် လုပ်ငန်းစတင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းအပေါ် တရားဝင်သတင်းအချက်အလက် မရှိခြင်းသည် ၎င်းအပေါ် သက်ရောက်မှု ဖြစ်စေရန် အလားအလာရှိနိုင်သည့် ပိုမိုစိစစ်ခြင်းများဖြင့် တားမြစ် ထားပါသည်။ သို့ရာတွင် အောက်တွင်ဆွေးနွေးမည့် လက်ရှိ မြေဆိုင်ရာသတင်းအချက် အလက်စနစ် ချို့တဲ့မှုအမျိုးမျိုးကို စဉ်းစားသုံးသပ်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းစတင်ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် သိသာထင်ရှားသည့် စွန့်စားမှုများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ ရှိလာနိုင်ပါသည်။

အနည်းဆုံး NLUP ၏ အဓိက ဖော်ပြချက်အချို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့် တိုင်အောင် မြေသက်တမ်းနှင့်ဆိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်သည် နားလည်ရခက်စရာများ ကျန်နေ လိမ့်မည် ဖြစ်ပြီး၊

ရံဖန်ရံခါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ လုပ်ကွက်နည်း တောင်သူများ၊ ဒေသခံ လူထုနှင့် အခြား မြေပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် မြေအသုံးပြုများအပေါ် လုံခြုံစိတ်ချရမှုမရှိခြင်းများ ဖြစ်စေပါ လိမ့်မည်။ အကြောင်းရင်းတွင် (၁) ရှိရင်းစွဲအားနည်းချက်များ - မြေစီမံခန့်ခွဲခြင်း တွင် ဒါဇင်နှင့် ချီသော ဥပဒေများရှိခြင်းနှင့် အေဂျင်စီအမြောက်အမြား မျိုးစုံပါဝင်နေခြင်း တို့ဖြင့် အပိုင်းပိုင်းဖြစ်၊ ရှုပ်ထွေးပြီး ခေတ်နောက်ကျနေသော ဥပဒေနှင့် အဖွဲ့အစည်းပိုင်း ဆိုင်ရာ မူဘောင်၊ (၂) မြေ သက်တမ်းဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးအပေါ် ကာကွယ်ပေးမှု အားနည်းခြင်း၊ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတွင်းရှိ လူမျိုးစုများနေထိုင်သည့် ဒေသများအများအပြား တွင် ဓလေ့ထုံးတမ်းမိရိုးဖလာအရ မြေအသုံးပြုမှုများ ကြီးစိုးနေခြင်း၊ (၃) မြေဆိုင်ရာ သတင်း အချက်အလက်စနစ် မတိကျခြင်း သို့မဟုတ် မရှိခြင်း၊ (၄) ရှုပ်ထွေးပြီး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ လွန်းသော မြေမှတ်ပုံတင်ခြင်းသည် လူမျိုးစုများနေထိုင်သည့် အထက်ပိုင်းဒေသများတွင် သိသာစွာ မြေမှတ်ပုံတင်မှုနည်းအောင် ဖန်တီးနေခြင်း၊ (၅) မြေအသုံးပြုမှုအတွက် စီမံချက် မရှိခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသော မြေအသုံးပြုမှု မူဝါဒအပြောင်းအလဲများ၊ (၆) မြေပြင်တွင် လက်ရှိဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည့် လက်တွေ့ အရှိတရားအပေါ် ကိုယ်စားပြုမှုမရှိဘဲ မြေစီမံခန့်ခွဲမှု ကြားဝင်ခွင့်ရရန်သာ အသုံးဝင်သည့် မြေအမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းအပါအဝင် မြေအသုံးပြုအပေါ် တင်းကျပ်လွန်နေခြင်း၊ (၇) မရှင်းလင်းဘဲ ကုန်ကျစရိတ်များပြားသော မြေလွှဲပြောင်းမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ (၈) ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရများ၏ မြေပိုင်ဆိုင်မှု စည်းမျဉ်းများအတွက် အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ အားနည်းခြင်း၊ (၉) မြေ အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်း ခြင်းစနစ် အားနည်းခြင်း (၁၀) သမိုင်းကြောင်းအရ ပေါ်ပေါက်နေသော မြေဆိုင်ရာ နစ်နာမှု များ၏ စိန်ခေါ်မှုများ (၁၁) ယခုလက်ရှိတိုင်အောင် လုံလောက်သည့် လုံခြုံမှုပေးခြင်းမရှိသည့် မြေတိုင်းတာခွဲဝေပေးမှု မြှင့်တင်ခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ သုံးပုံနှစ်ပုံအထိ ပါဝင်လျက်ရှိသည့် ကျေးလက်နေ အိမ်ထောင်စုများအတွက် အရေးအကြီးဆုံး အရင်းအမြစ်ဖြစ်သည့် မြေရရှိမှု လုံခြုံစိတ်ချခြင်း နှင့် သဘာဝသယံဇာတများ၏ အရေးကြီးခြင်းတို့ကို ချဲ့ထွင်ဖော်ပြ၍ မရနိုင်ပါ။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် မြို့ပြလူဦးရေ၏ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု ၉ ရာခိုင်နှုန်းရှိခြင်းကို နှိုင်းယှဉ်လျက် ကျေးလက်လူဦးရေ၏ ၂၃ ရာခိုင်နှုန်းသည် (MOPFI, 2018) ဆင်းရဲနွမ်းပါးကြောင်း သိသိ သာသာ ပြသခြင်းအားဖြင့် တောင့်တင်းခိုင်မာသည့် မြို့ပြ-ကျေးလက် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုသည် ခွဲခြားနေဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည် သန်းပေါင်းများစွာသော လူများသည် လယ်ယာမြေ နှင့် စားကျက်မြေရရှိမှုနှင့် ၎င်းတို့၏စားဝတ်နေရေးအတွက် သားငါးနှင့် တောတောင်များ အပေါ်တွင် မှီခိုနေရခြင်းကို အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေပါသည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ် အတွင်းတွင်

ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ်ခံရမှုညွှန်းကိန်းတွင် ၁၈၇ နိုင်ငံအနက် အဆင့် ၃ တွင် နေရာယူလျက် (Eckstein et al., 2109) မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိနိုင်ငံများတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုခြင်း ဒဏ်ကို ခံနိုင်မှုအနည်းဆုံးနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံအဖြစ် သတ်မှတ်ဖော်ပြ ခြင်း ခံခဲ့ရပါသည်။ ထို့အတွက် ထိရောက်သည့် မြေအသုံးပြုမှုနှင့် မြေနှင့် သဘာဝအရင်း အမြစ်များ လျော့ပါးသွားခြင်းကို ကာကွယ်မှုများကိုလည်း နှစ်ရှည်မြေအသုံးပြုမှုစီမံချက်တွင် အချက်တစ်ချက်အဖြစ် ထည့်သွင်းသင့်ပါသည်။

မြေသက်တမ်းနှင့်ဆိုင်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အရင်းအမြစ်ရရှိနိုင်မှုနှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု ရရှိစေရန်အတွက် ၎င်းတို့၏အုပ်ချုပ်မှုများစသည့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာအသိအမှတ် ပြုထားသော အဓိကကျသည့် အရေးကြီးမှုတို့သည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် သဘောတူညီခဲ့သည့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များ (SDGs) အရ ကျယ်ပြန့်ပြီး ပြည့်စုံသည့် မူဘောင်အတွင်းတွင် လုံခြုံစိတ်ချရရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါအကြောင်းအချင်းရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဆက်စပ် လွှမ်းခြုံနေသည့် အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးမှုရည်မှန်းချက်နှင့် မဟာဗျူဟာတို့အပြင် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအကြားတွင် မူဝါဒများ၊ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများကို ချိန်ညှိရာတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စေသည့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြင့် ပေါင်းစည်းစေခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသောဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ၂၀၁၈-၂၀၃၀ (MSDP) ကို ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ (MOPFI, 2018)

MSDP သည် လက်ရှိစီမံကိန်းများနှင့် ဦးစားပေးမှုများကို ပူးပေါင်းစုစည်းခြင်းနှင့် အနှစ်ချုပ် ခြင်းတို့မှ ရသည့် ရလဒ်များကို အသိအမှတ်ပြုလောက်အောင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထား သော်လည်း ၎င်း၏ အပြီးသတ်မတိုင်မီ မူကြမ်းမှ အနည်းငယ်ကွဲလွဲလျက် NLUP တွင် ကိုးကားရည်ညွှန်းချက်များ ပါဝင်စေရန် ပျက်ကွက်လျက်ရှိပါသည်။ မြေအုပ်ချုပ်မှုအပေါ် ကျန်ရှိသည့် အပိုင်းများသည် နိုင်ငံ၏ သဘာဝ အရင်းအနှီးပိုင်ဆိုင်မှုကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် အတွက် ရေရှည်ခိုင်မြဲတည်တံ့သည့် မြေစီမံခန့်ခွဲမှုကို အသုံးကျစွာ အာရုံစိုက်ထားသော် လည်း အခြားမြေအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။ (MOPFI, 2018) ထိုသို့ ချန်လှန်ထားမှုများသည် အစိုးရ၏ လက်ရှိဆက်စပ်ဆောက်ရွက်မှု များကို ရှုပ်ထွေးစေခြင်းနှင့် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မြေဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်မှု အခြေအနေများကို ပဋိပက္ခဖြစ်စေခြင်းစသည့် နားလည်ရခက်စေသည့် အချက်ပြမှုများစွာကို ထပ်မံပေါ်ပေါက်စေပါသည်။

လက်တွေ့ကျကျသည့် သက်သေပြမှုများက လက်ရှိအခြေအနေသည် နောက်ထပ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအပေါ် ဟန့်တားထိန်းချုပ်စေသည့် အရေးကြီးသည်အချက်ဟုလည်းကောင်း၊ လုံခြုံစိတ်ချမှုမရှိသည့် မြေသက်တမ်းဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဖြင့် အားနည်းသည့် ပိုင်ဆိုင်မှုဖြင့် နေထိုင်ရမည့် လယ်မြေအနည်းငယ်သာပိုင်သည့် လုပ်ကွက်နည်းလယ်သမားများ၊ ဒေသခံ လူထုများနှင့် လူမျိုးစုများ အရင်းအမြစ်များအတွက် ဆက်လက်ယုတ်လျော့ပျက်ပြားစေ သည့် အရင်းခံလည်းဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း အကြံပြုကြပါသည်။ မြေပြုပြင်ပြောင်းလဲ ရေးသည် အစိုးရက ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံရနိုင်သည့် စိန်ခေါ်မှုအများဆုံး ဧရိယာများထဲမှ တစ်ခု ဖြစ်လေ့ရှိပါသည်။ ယင်းသည် ရေရည်ကြာမြင့်စွာ အသုံးပြုခဲ့သည့် ဓလေ့ထုံးတမ်းဆိုင်ရာ မိရိုးဖလာပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် ချည်နှောင်ခံရခြင်း၊ သာမန်ထက်ပိုသော်လည်း တစ်ဦး တစ်ယောက်၏ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တွန်းအားနှင့် ဆွဲအားတို့ အမြဲရှိတတ်သော မြင်နိုင်သောအရာနှင့် ပုန်းကွယ်နေသည့်အရာ နှစ်မျိုးစလုံးနှင့် ပြတ်သိပ်ဆိုင်နေသော စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကယပ်ရိုက်မှုများကဲ့သို့သော စိန်ခေါ်မှုများရှိပါသည်။ အဆိုပါစိန်ခေါ်မှု များသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်အကြားတွင် ဆက်သွယ် ပေါင်းကူးပေးမည့် နက်နဲသော အရင်းအမြစ် အဖြစ်ပေးခြင်းဖြင့် ပို၍ တွန်းအားပေးလျက် ရှိပါသည်။

ထိုသို့ ရှုပ်ထွေးပြီး အငြင်းပွားမှုဖြစ်စဉ်များမြင့်မားသည့် မြေပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဖြင့် ရှေ့သို့ ဆက်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ၎င်း၏နိုင်ငံသားများ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုကို တိုးတက်ရန် အထောက်အကူပြုနိုင်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဝင်ရောက်ခြင်းဖြင့် ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိစေရန် လွန်စွာအရေးကြီးလှပါသည်။

အဓိကမူဝါဒအကြံပြုချက်များ

- ပါဝင်ပတ်သက်သူများပါဝင်ရေးအတွက် အစီအစဉ်နှင့် ဆောင်ရွက်မှုများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း စီမံထားပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ ကြိုတင်ခန့်မှန်း သိမြင်နိုင်မှုများရှိခြင်းတို့နှင့်တကွ ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပါဝင်ခြင်း ဖြင့် အစီအစဉ်ကျန၍ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များအားဖြင့် NLUP ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။အဆိုပါ ရည်ရွယ်ချက်အတွက် အကောင်အထည်ဖော် ဖွဲ့စည်းသည့် NLUC အောက်ရှိ လုပ်ငန်းကော်မတီသည် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ပါဝင်စေခြင်းဖြင့် ၎င်းဦးတည်ချက်အတိုင်း ရှေ့ဆက်သွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းစီမံချက်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ရမည့်အရာများ

ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး ပါဝင်ပတ်သက်သူများအနေဖြင့် မူကြမ်းစာရွက်စာတမ်းများ အပေါ် ကြိုတင်လေ့လာစဉ်းစားနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ၊ နုတ်ဖြင့်ပြောဆိုခြင်း ဖြင့်လည်းကောင်း စာရေးသားခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ပါဝင်နိုင်သည့် အခွင့် အရေးများ၊ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်သူများအပြင် ၎င်းနောက်ကွယ်ရှိ ပါဝင်ပတ်သက် သူများသည် သက်ဆိုင်သည့် စာရွက်စာတမ်းများကို ပြည့်စုံစွာနှင့် ပွင့်လင်းစွာ ရရှိနိုင်ခွင့်များကဲ့သို့သော အခွင့်အရေးများကို ပေးအပ်ရပါမည်။

- အမျိုးသားမြေဥပဒေ (NLL) ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် NLL နှင့် တည်ဆဲမြေဥပဒေများ သဟဇာတဖြစ်ရေးနှင့် ကျိုးကြောင်းဆက်စပ်မှုရှိရေး-
 - NLL အနေဖြင့် တရားဝင်နှင့် တရားဝင်မဟုတ်သည့် မြေသက်တမ်းဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အားလုံးကို အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်း၊ မြန်ဆန်ရှင်းလင်း၍ အလုပ်ဖြစ်သော အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာမူဘောင်နှင့် မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်မှတ်ပုံ တင်ခြင်း၊ လွှဲပြောင်းခြင်းနှင့် လက်ဝယ်ပိုင်ဆိုင်ခြင်းတို့ကို အသေးစိတ်ချပြ ခြင်းနှင့် ကျန်ရှိနေသော မြေဥပဒေများ သဟဇာတဖြစ်ရေးနှင့် ကျိုးကြောင်းဆက်စပ်မှုရှိရေးမူဘောင်ကို ချမှတ်ခြင်းတို့ကို အသိအမှတ် ပြုခြင်းနှင့် ပါဝင်ရေးဆွဲခြင်းတို့ကို သေချာစေခြင်း။
 - ပြီးပြည့်စုံသည့် မြေဥပဒေပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊ NLUP ၏ မူဝါဒများကို ထင်ဟပ်စေမည့် အဆိုပြုချက်များနှင့် NLL နှင့် လက်ရှိ မြေဆိုင်ရာဥပဒေပိုင်းများ သဟဇာတဖြစ်ခြင်းတို့ ဖွံ့ဖြိုးရေးစေခြင်း။
 - ကြားဖြတ်ဆောင်ရွက်မှုအနေဖြင့် တည်ဆဲဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အပေါ် အငြင်းပွားစေသော ပြင်ဆင်မှုများဆောင်ရွက်ခြင်းအား ရပ်နား စေရန် အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဥပမာအားဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ကိုင်တွယ်နိုင်ရန်အလားအလာရှိသည့် နည်းဥပဒေများ အကောင်အထည်ဖော်ရန် ချိန်ညှိနေစဉ်နှင့် NLUP နှင့် ကိုက်ညီစေရန် ဆောင်ရွက်နေစဉ်အချိန်များတွင် ၂၀၁၉ မြေသိမ်းဆည်းခြင်း၊ ပြန်လည် နေရာချထားခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေကို အကောင် အထည်ဖော်ခြင်းအား ခတ္တရပ်ဆိုင်ထားစေခြင်း။

- မူဝါဒနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ညီညွတ်မှုရှိစေရေးတိုးတက်ရန်နှင့် လက်ရှိဖြစ်ပွားနေသည့် ကိစ္စရပ်များကဲ့သို့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းပိုင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ အားနည်းခြင်းများကို ရှောင်ရှားရန်အတွက် တစ်ခုတည်းသော စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ကို ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း။ အဓိကစဉ်းစားရန်မှာ စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝ၍ အားကိုးယုံကြည် ရသော မြေဝန်ဆောင်မှုများ (ဥပမာ- မြေစာရွက်စာတမ်းများ စစ်တမ်းကောက်ယူ မှု စာရင်းအင်းများ၊ မြေပုံများနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ အာမခံ ချက်ရှိမှု) တိုးတက်စေရေးနှင့် အားလုံးအတွက် မြေသက်တမ်းဆိုင်ရာ လုံခြုံရေး ကို အောက်ပါအချက်များပါဝင်၍ မြှင့်တင်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်-
 - မြေအမျိုးအစားကို ရိုးရှင်းစေခြင်းနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းအရမြေတောင်းဆိုမှု များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်ခြင်းနှင့် အုပ်စုလိုက်တောင်းဆိုမှု များကို မှတ်ပုံတင်ရန်ခွင့်ပြုခြင်း။
 - အိမ်ထောင်စုခေါင်းစဉ်တွင် အိမ်ထောင်ဖက်နှစ်ဦးလုံး၏ အမည်ကို ထည့်သွင်းမှတ်ပုံတင်စေခြင်း အပါအဝင် မြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသမီး များ၏ အခွင့်အရေးကို မြှင့်တင်ခြင်း။
 - မြေသက်တမ်းဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးနှင့် လွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် မြန်ဆန်ထိရောက် သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို တည်ထောင်စေခြင်း။
 - အစိုးရမြေများ စီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာသည့် လုပ်ငန်း စဉ်ကို တည်ထောင်ခြင်း။
 - အရည်အသွေးကောင်းမွန်သည့် မြေစီမံခန့်ခွဲမှု ဝန်ဆောင်မှုများပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ရွေးချယ်ထားသည့် မြို့နယ်များတွင် ရှေ့ပြေးမြေဆိုင်ရာ ရုံးများစမ်းသပ်တည်ထောင်ခြင်းနှင့် နှစ်လတ်မှ နှစ်ရှည်ကာလများတွင် အခြားရုံးများကို အောင်မြင်သည့် လက်တွေ့အတွေ့အကြုံများ လက်ဆင့် ကမ်းစေခြင်း။
 - လက်ရှိတွင် စွမ်းဆောင်ရည်မရှိဘဲ ငွေကုန်ကြေးကျများသော အခွန် စနစ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း။

- အနာဂတ်တွင် တစ်စုတစ်စည်းတည်းဖြစ်မည့် မြေစာရင်းအင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်စနစ်သို့ကူးပြောင်းမည့် အမြင်ဖြင့် လက်ရှိမြေဆိုင်ရာမှတ်တမ်း များနှင့် သတင်းအချက်အလက်များကို အချိန်နှင့်အလိုက် ပြောင်းလဲ ဖြည့်စွက်သည့်မူဘောင်များချမှတ်ခြင်းနှင့် ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်သို့ပြောင်းလဲ ခြင်း။
- တစ်ခုတည်းသောမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအာဏာပိုင်အောက်တွင် မြေစီမံခန့်ခွဲမှု ဝန်ဆောင်မှုများဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းပိုင်း ဆိုင်ရာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- မြေဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လွတ်တော် အသီးသီးတွင် မြေဆိုင်ရာ ဦးဆောင်ဆောင်ရွက်မည့်ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းခြင်း။
- မူဘောင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခိုင်မာစေရန်နှင့် နိုင်ငံက မဖြစ်မနေမြေသိမ်းပိုက်ရာတွင် ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ အများပြည်သူအကျိုးကို ကောင်းစွာသတ်မှတ်ထားပြီး ဥပဒေ နှင့်အညီ ပြည့်စုံလုံလောက်သည့် လျှော်ကြေးကို ချက်ချင်းပေးသော အခြေအနေ မှသာလျှင် သိမ်းဆည်းစေမှုသေချာစေရန်တို့အတွက် မြေသိမ်းဆည်းခြင်း၊ ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ ၂၀၁၉ ကို ပြင်ဆင်ခြင်း။
- လွတ်လပ်၍ချိန်ကိုက်ဖြစ်စေရန်အတွက်အားထုတ်မှုရှိပြီးအားလုံးကကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လက်ခံနိုင်သောထိရောက်သည့် မြေအငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းသည့်စနစ်တစ်ခုကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း။
- အပြင်းထန်ဆုံးသောပြစ်ဒဏ်ကျခံစေနိုင်သည့် မြေဆိုင်ရာပြစ်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာအကန့်အသတ်များကို ဖယ်ထုတ်ခြင်းသို့မဟုတ်လျော့နည်းစေ ခြင်း။
- ပို၍ရေရှည်တည်တံ့စေပြီး ထိရောက်မှုရှိသည့် ပုံစံတစ်ခုဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု ကွက်လပ်အတွက် ထောက်ပံ့မှုပေးနိုင်မည့် မြေအသုံးပြုမှုစီမံချက်မူဘောင်ကို ထူထောင်ခြင်း။
- သဘောတူညီထားသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှု သေချာစေရန်၊ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းအပေါ် ပို၍သတင်းအချက်အလက်ရရှိစေရန်နှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ လူမှုရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်တို့အတွက်

အရွယ်အစားကြီးမားသည့် စိုက်ပျိုးရေးမြေခွဲဝေမှုအတွက် ကြီးကြပ်သုံးသပ်ခြင်း နှင့် အစီရင်ခံခြင်း နည်းလမ်းတည်ထောင်ခြင်း။

- မြေပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဆောင်ရွက်ပြီးသည့်အချိန်အထိ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရန် ထိလွယ်ရှလွယ်သော ဧရိယာများတွင် အရွယ်အစားကြီးမားသည့် မြေခွဲဝေပေးမှု အသစ်များကို ရပ်ဆိုင်းရန်။ ၎င်းတို့ကို ပဋိပက္ခဆိုင်ရာ စွန့်စားမှုအားအနည်းဆုံး လျော့ချနိုင်မည့် ဧရိယာအဖြစ်သာ စဉ်းစားရမည်။ ဥပမာလက်ရှိတွင် (မိရိုးဖလာအခွင့်အရေးရှိသည့်ပိုင်ဆိုင်သူအပါအဝင်) မည်သည့်တိုင်တန်းတောင်းဆို ချက်မျှ မရှိသော သို့မဟုတ် မြေတရားဝင်ဖြစ်မှုပြဿနာအား အမှန်တကယ် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်သော သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့် ဒေသခံလူထု တို့၏ မိရိုးဖလာဓလေ့ထုံးတမ်းအခွင့်အရေးအပေါ် ချိုးဖောက်သည့်အတွက် မည်သည့်စွန့်စားမှုမရှိသော VFV မြေကိုပြန်ပေးခြင်း။
- ဒုက္ခသည်များ၏ ရပိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည်အစားပေးခြင်းနှင့် ပြည်သူ့လူထုအတွင်း ပြန်လည်နေရာချပေးခြင်းအပါအဝင် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်/ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း -
 - မြေကိုပြန်လည်အစားပေးခြင်းအပါအဝင် ပဋိပက္ခသက်ရောက်လျက်ရှိ သည့် ဧရိယာ၌မြေကိုစီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းသည် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်အကျုံးဝင် လျက်ရှိသည့် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်ပြီး ယင်းတွင် ယခုပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း စာအုပ်၏ နယ်ပယ်အလွန်တွင်ရှိနေသောပြဿနာများနှင့် မူဝါဒများပါဝင် နေပါသည်။ အဆိုပါရှုပ်ထွေးသည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် ဖြေရှင်းချက်များ ကို ဆွေးနွေးရန် အခြားသုံးသပ်မှုပုံစံများတွင် ပိုမိုသင့်တော်ပါမည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ဤနေရာတွင် သတိထားရန် အရေးကြီးသည်မှာ ထိုကဲ့သို့သော စိန်ခေါ်မှုများသည် တာဝန်ယူမှုရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဝန်းကျင်အပေါ် သက်ရောက်မှုရှိပြီး ဤပြန်လည်သုံးသပ်မှုတွင် အကြံပြု ထားသည့် စီမံခန့်ခွဲမှုများကို ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်တွင် ပါဝင်ခြင်းနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲခြင်းသဘောတူစာချုပ်တို့မှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် မြေ ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအား အသိအမှတ်ပြု၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားစေလိုသည့် အပြုအမူဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါလိမ့် မည်။

မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းနှင့် ဖြစ်စဉ်တွင်မဆို ပြန်လည်ခိုလှုံလာသည့် ဒုက္ခသည်များကိုပြန်လည်နေရာချထားပေးခြင်းအခွင့်အရေးကိုဆောင်ရွက်ရန်ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ပြီးပြည်တွင်း ရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည် (IDPs) များသည် အမြင့်ဆုံးသောပွင့်လင်းမြင်သာမှု နှင့်တာဝန်ခံမှုအဆင့်အတန်း အတွက် ကြိုးစားရန်ကန်သင့်ပြီး မူဝါဒနှင့် အကောင် အထည်ဖော်မှု အဆင့်များတွင် ဒေသခံလူထု၏ ပါဝင်ခြင်းကို ပြုစုပျိုးထောင်သင့်ပါသည်။

တာဝန်ယူမှုရှိသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက်အဓိကစဉ်းစားသုံးသပ်ချက်များ

- **ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်းအပါအဝင်ထိုက်သင့်သည့် အားထည့်ဆောင်ရွက်မှုအသေးစိတ်-** မြန်မာနိုင်ငံ၏တည်ဆဲဥပဒေတွင်ရှိနေသည့် စိန်ခေါ်မှုများနှင့်ကွာဟမှုများအားလုံးကြောင့် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းနှင့်မကိုက်ညီသော လက်ရှိ အသုံးပြုနေ သူများ၏ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးမှုများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ပါဝင်မှုမရှိစေရန် မြေပါဝင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် ထိုက်သင့်သည့် လုံ့လဝီရိဖြင့် အားထည့်ဆောင်ရွက်မှုအသေးစိတ်ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီများသည် မြေပိုင်ရှင်၊ မြေအသုံးပြုသူများနှင့်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်းများတွင် တောင်းဆိုမှုများ သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှုများအတွက် ၎င်းတို့၏ မြေဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အထောက်အထားများသည် မပြည့်စုံနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် အချို့ကိစ္စရပ်များတွင် မြေသက်တမ်းဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့်အား လက်ရှိဥပဒေအရအကာအကွယ်ပေးထားခြင်းတို့ကို အသိအမှတ်ပြုလျက် ကျယ်ပြန့်သည့်အမြင် ရှိသင့်ပါသည်။ မိရိုးဖလာ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ အသုံးပြုခြင်းအပါအဝင် နှစ်ရှည်ပိုင်ဆိုင်ခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းအပေါ် အခြေခံသည့်တောင်းဆိုမှုအား မသိကျိုးကျွန်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် လက်ရှိပိုင်ဆိုင်မှုကို လိုအပ်စေခြင်း သို့မဟုတ် တရားရုံးမှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့အား လိုက်နာစေရန် တောင်းဆိုမှုများပြုလုပ်ခြင်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေရရှိမှု ညှိနှိုင်းခြင်းဆောင်ရွက်မှုအတွက် ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ဖြစ်စေရန် အလားအလာ မကောင်းသည့်အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသခံလူထုနှင့် ကျေးလက် အိမ်ထောင်စုများအတွက် တရားဝင်သတ်မှတ်လေ့ရှိပြီး တည်ဆဲဥပဒေစနစ်အရ အတည်မပြုနိုင်သည့် တောင်းဆိုမှုများဖြစ်လျှင်ပင် အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် မရှိမဖြစ်

လိုအပ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် တောင်းဆိုသူများသည် လက်တွေ့ကျ သည်ဖြစ်စေ၊ မကျသည်ဖြစ်စေ မြေကိုလက်ဝယ်ရရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မိရိုးဖလာ အားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် ပါဝင်သော ဒေသခံလူထုများသည် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ရန်အတွက် အခြားရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းအနည်းငယ်သာ ရှိသောကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံကိန်းတွင် လုပ်ကွက်နည်းတောင်သူများ ပါဝင်စေရန် ကြိုးစားအားထုတ် ခြင်းကို အထူးအကြံပြုအပ်ပါသည်။

ရည်ညွှန်းချက်များ

Asia Foundation (2020), "Myanmar Business Environment Index (MBEI): COVID-19 Impact on Businesses - a Survey", June 2.

Asian Development Bank (2017a), *Country Partnership Strategy 2017-2021: Building the Foundations for Inclusive Growth*, Manila, Philippines.

Barry, M. (2020), "Shaping a sustainable post-Covid-19 world: five lessons for business", Ethical Corporation, website article, March 27, <https://www.reutersevents.com/sustainability/shaping-sustainable-post-covid-19-world-five-lessons-business> (accessed on 5 June 2020).

DICA (2018), "Key reforms in Myanmar Companies Law and New Myanmar Electronic Companies registry", Presentation, ASEAN-Japan Centre, March 23, <https://www.asean.or.jp/ja/wp-content/uploads/sites/2/2018/03/0c16c70f57471070c549bc860c45945d.pdf>

EEAS (2020), "EU Myan Ku Fund distributes first billion in payments to over 12 900 garment workers", European Union External Action Press Release No. 200602_4, Yangon, June 2. Available at:

https://eeas.europa.eu/regions/africa/80186/eu-myan-ku-fund-distributes-first-billion-payments-over-12900-garment-workers_en (accessed on 5 June 2020).

Eurocham Myanmar (2020), *The Economic Impact of the COVID-19 Outbreak with European companies in Myanmar*, European Chamber of Commerce Myanmar, March.

Fodor, Martin, and Stephen Ling (2019), *Myanmar - Country Environmental Analysis: A Road towards Sustainability, Peace, and Prosperity: Synthesis Report*, World Bank: Washington DC, May.

Hofman, Bert and Kai Kaiser (2002), *The making of the big bang and its aftermath: a political economy perspective*, World Bank Group: Washington, D.C.

Global New Light of Myanmar (2020), "EU announces €5 million [7.9 billion kyat] emergency cash fund for Myanmar garment workers impacted by COVID-19", website article, April 10, <https://www.globalnewlightofmyanmar.com/eu-announces-e5-million-7-9-billion-kyat-emergency-cash-fund-for-myanmar-garment-workers-impacted-by-covid-19/> (accessed on 5 June 2020).

IFPRI (2020), "Assessing the Impacts of COVID-19 on Myanmar's Economy: a Social Accounting Matrix (SAM) Multiplier Approach", *IFPRI Strategy Support Program Working Paper No. 1*, May.

IMF (2020), *World Economic Outlook, April 2020: The Great Lockdown*, International Monetary Fund: Washington, D.C.

IMF (2018), "Myanmar: 2017 Article IV Consultation - Staff Report", *IMF Country Report No. 18/90*, March.

International Growth Centre (2018), "Learning from Thilawa Special Economic Zone", *IGC Policy Brief No. 89404*, February 2018.

Jacobs, Scott (2015), "APEC study on stakeholder experiences in APEC with providing public comments on proposed regulations", 27 August.

KPMG (2020), "Myanmar: Government and institution measures in response to COVID-19", website content, June 10,
<https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/04/myanmar-government-and-institution-measures-in-response-to-covid.html> (accessed on 5 June 2020).

Lewis, B. (2015), "Twelve Years of fiscal decentralisation: a balance sheet", in H. Hill (ed.), *Regional Dynamics in a Decentralised Indonesia*, Institute of Southeast Asian Studies, Singapore, pp. 135-55.

MOPFI (2018), *Myanmar Sustainable Development Plan (2018 – 2030)*, Government of Myanmar: Nay Pyi Taw, August.

Monoletti, P. and Nam Sandi, (2018), *Key economic issues for Myanmar's peace negotiations*, Final Report, IGC, Yangon, June.

Myanmar Times (2020a), "COVID-19 leaves over 60 000 workers jobless in Myanmar", website article, September 24,
<https://www.mmtimes.com/news/COVID-19-leaves-over-60000-workers-jobless-myanmar.html> (accessed on 5 June 2020).

Myanmar Times (2020b), "MIC halves application fees for investors as coronavirus bites", website article, April 9,
<https://www.mmtimes.com/news/mic-halves-application-fees-investors-coronavirus-bites.html> (accessed on 5 June 2020).

Myanmar Times (2020c), "MIC to accelerate approvals for labour-intensive, healthcare investments", website article, April 11, <https://www.mmtimes.com/news/mic->

[accelerate-approvals-labour-intensive-healthcare-investments.html](#) (accessed on 5 June 2020).

Myanmar Times (2019a), "Green light given for Thai-backed industrial estate near Yangon", website article, October 29, <https://www.mmtimes.com/news/prospects-look-bright-south-korean-backed-industrial-complex-near-yangon.html>(accessed on 15 December 2019).

Myanmar Times (2019b), "Prospects look bright for South Korean-backed industrial complex near Yangon", website article, September 24, <https://www.mmtimes.com/news/prospects-look-bright-south-korean-backed-industrial-complex-near-yangon.html>(accessed on 15 December 2019).

OECD (2020a), *OECD Economic Outlook, Interim Report September 2020*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/34ffc900-en>.

OECD (2020b), "Foreign direct investment flows in the time of COVID-19", OECD, Paris, May 4, https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=132_132646-g8as4msdp9&title=Foreign-direct-investment-flows-in-the-time-of-COVID-19.

OECD (2020c), "COVID-19 crisis response in ASEAN Member States", OECD, Paris, May 4, https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=129_129949-ehsuoqs87y&title=COVID-19-Crisis-Response-in-ASEAN-Member-States.

OECD (2020d), "Investment Promotion Agencies in the time of COVID-19", OECD, Paris, May 6, https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=132_132715-6ewiabvnx7&title=Investment-promotion-agencies-in-the-time-of-COVID-19.

OECD (2020e), "COVID-19 and Responsible Business Conduct", OECD, Paris, April 16, https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=129_129619-6upr496iui&title=COVID-19-and-responsible-business-conduct.

- OECD (2020f), "Building Back Better: A Sustainable, Resilient Recovery after COVID-19", OECD, Paris, June 5,
https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=133_133639-s08q2ridhf&title=Building-back-better-A-sustainable-resilient-recovery-after-Covid-19.
- OECD (2019), *FDI Qualities Indicators: Measuring the sustainable development impacts of investment*, OECD, Paris,
<http://www.oecd.org/fr/investissement/fdi-qualities-indicators.htm>.
- OECD (2018a), "The Role of Ombudsman Institutions in Open Government", *OECD Working Paper on Public Governance No. 29*, OECD Publishing, Paris,
<https://doi.org/10.1787/7353965f-en>.
- OECD (2018b), *OECD Investment Policy Reviews: Cambodia 2018, OECD Investment Policy Reviews*, OECD Publishing, Paris,
<https://doi.org/10.1787/9789264309074-en>.
- OECD (2018c), *Trade Facilitation and the Global Economy*, OECD Publishing, Paris,
<https://doi.org/10.1787/9789264277571-en>.
- OECD (2017), "Mobilising financing for the transition", in *Investing in Climate, Investing in Growth*, OECD Publishing, Paris,
<https://doi.org/10.1787/9789264273528-9-en>.
- OECD (2016), *OECD Economic Surveys: Indonesia 2016*, OECD Publishing, Paris,
https://doi.org/10.1787/eco_surveys-idn-2016-en.
- OECD (2015a), "Evidence-based policy making through Regulatory Impact Assessment", in *OECD Regulatory Policy Outlook 2015*, OECD Publishing, Paris,
<https://doi.org/10.1787/9789264238770-9-en>.

OECD (2015b), *Policy Framework for Investment, 2015 Edition*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264208667-en>.

OECD (2014), *OECD Investment Policy Reviews: Myanmar 2014*, OECD Investment Policy Reviews, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264206441-en>.

OECD (2012), *Recommendation of the Council on Regulatory Policy and Governance*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264209022-en>.

OECD (2011), *Towards Green Growth*, OECD Green Growth Studies, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264111318-en>.

OECD-ERIA (2018), *SME Policy Index: ASEAN 2018: Boosting Competitiveness and Inclusive Growth*, SME Policy Index, OECD Publishing, Paris/ERIA, Jakarta, <https://doi.org/10.1787/9789264305328-en>.

Thet Tun, Melinda (2017), "Making better laws for Myanmar", *Frontier Myanmar*, website article, October 24, <https://www.frontiermyanmar.net/en/making-better-laws-for-myanmar/> (accessed on 15 December 2019).

Thomsen, S., Nicolas, F. and M. Bang (2013), "Lessons from Investment Policy Reform in Korea", *OECD Working Papers on International Investment, 2013/02*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/5k4376zqcpf1-en>

Union Attorney General's Office (2015), *Moving Forward to the Rule of Law: Strategic Plan 2015-2019*, Government of Myanmar: Nay Pyi Taw.

United Nations (2012), *Situation of human rights in Myanmar: note by the Secretary-General*, September 25, A/67/383, <https://www.refworld.org/docid/50a103cd2.html> (accessed 15 December 2019).

World Bank (2020a), *World Bank East Asia and Pacific Economic Update, April 2020: East Asia and Pacific in the Time of COVID-19*, World Bank Group: Washington, D.C.

World Bank (2020b), "PPPs and COVID-19 Resources", World Bank Group: Washington, D.C., April 9.

World Bank (2018), *Myanmar's Future Jobs: Embracing Modernity – Main Report*, World Bank Group: Washington, D.C.

World Justice Project (2019), *WJP Rule of Law Index 2019*, Washington, DC.

မှတ်စုများ

- 1 အချို့သောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် တစ်ကြိမ်တစ်ခါတည်း ဖြစ်တတ်သည့် သဘော သဘာဝကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ အလွန်အမင်းလျော့ကျခြင်း အကြောင်းအရင်းမှာ ထိုအချိန်ကတည်းက တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း မရှိခဲ့သည့် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း ကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ကျဆင်းခဲ့ခြင်းနှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် Ooredoo နှင့် Telenor၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် Mytel အမည်ရ မိုဘိုင်းလ်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသောကုမ္ပဏီ များ ဝင်ရောက်ပြီးနောက် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ကျဆင်းခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အခြေအနေတစ်ခု ရှိနေသော် လည်း ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုခွင့်ပြုမှုများမှာ အပြု သဘောဆောင်သော အရှိန်အဟုန်ဖြင့် တိုးတက်လျက်ရှိပါသည်။
- 2 ငွေကြေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့သည် COVID-19 ကာလအတွင်း အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သွား သည့် အလုပ်သမားများ၊ ၎င်းတို့၏ အိမ်များမှ နှင်ထုတ်ခံရသည့် အလုပ်သမားများ၊ အလုပ်သမားစာချုပ်ကို တာဝန်ယူမှုမဲ့စွာ တရားမဝင်ဖျက်သိမ်းခြင်းခံရသည့် အလုပ် သမားများ၊ အလုပ်သမားများကို ထိန်းသိမ်းထားရန်နှင့် အနည်းဆုံးအထောက်အပံ့များ ပေးရန်သဘောတူထားသည့် အသေးစားအလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ အလုပ် သမားများကို မိုဘိုင်းငွေပေးချေမှုစနစ်မှ ငွေများထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ငွေကြေးအထောက်အပံ့ပေးနိုင်ရန်အတွက် အလုပ်သမားရွေးချယ်ခြင်းကို ကုန်သွယ်ရေး

ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်းနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကာ ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည် (Global New Light of Myanmar, 2020:EEAS, 2020)

3 ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးအတွက် OECD ၏ ဆောင်ရွက် ထားမှု အချက်အလက်များကို <https://www.oecd.org/investment/investment-promotion-and-facilitation.htm>တွင် ကြည့်ရှုပါ။

4 ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးဟူသော ဝေါဟာရများကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း အသုံးပြုသော်လည်း အလွန်ကွဲပြားခြားနားသောလုပ်ဆောင်ချက်နှစ်ခု ဖြစ်ပါ သည်။ လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုမှာ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် ဒေသတစ်ခုအား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဦးတည်ရာနေရာအဖြစ် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပြီး အခြားသောလုပ်ဆောင် ချက်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပြုလုပ်ရန် သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်ဆဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ချဲ့ထွင်ရန် လွယ်ကူမှုရှိရေးကို ဆောင်ရွက် ရန် ဖြစ်သည်။

5 McKinsey Global Institute သည် အခွင့်အလမ်း ၃ ခုမှတစ်ဆင့် တိုးတက်မှုနှုန်းထား အပေါ် သက်ရောက်မှုကို တွက်ချက် ရန်အတွက် လေ့လာမှုပေါင်း ၁၀၀ ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါ သည်။ အဆိုပါ အခွင့်အလမ်း ၃ ခုမှ စီမံကိန်း ရွေးချယ်မှုကို တိုးတက်စေခြင်း၊ အခြေခံ အဆောက်အအုံကို အကျိုးရှိစေရန် အသုံးပြုခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေမှုကို အကျိုးရှိစေခြင်းနှင့် ရှိနေသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို အကောင်းဆုံးအသုံးပြုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါလေ့လာမှုများကို မတူညီသည့် ဒေသများနှင့် မတူညီသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှု အခြေအနေ များရှိနေသည့် နိုင်ငံများတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အချို့လေ့လာမှုများသည် McKinsey ၏ အလုပ်မှဖြစ်ပြီး အချို့မှာ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများနှင့် သုံးသပ်ချက်များကို အခြေခံထားပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်အကြား ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ

ပထမအကြိမ်မူဝါဒသုံးသပ်ချက် ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှစ၍ ခြောက်နှစ်တိုင်မှသာ ဒုတိယအကြိမ် OECD ၏ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒသုံးသပ်ချက်ကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ကြားကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမူဝါဒနှင့် ဆက်စပ်သည့်ကဏ္ဍများတွင် သိသိသာသာ တိုးတက်မှုများ ရှိခဲ့ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ လက်ရှိရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးမှ အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု ကျယ်ပြန့်ထင်ရှားလာစေရေးအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုပန်းတိုင်များ (SDGs) ကို မျှော်ရည်ဆောင်ရွက်သည့် အလုံးစုံသော အထောက်အပံ့ပေးမှုများ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ဖြစ်စေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအရှိန်အဟုန်ကို စဉ်ဆက်မပြတ်စေဘဲ ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယခု ဒုတိယအကြိမ်သုံးသပ်ချက်တွင် လုပ်သားကိုင်သားရှိသော တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးဝန်းကျင်ကို ပြုစုပျိုးထောင်ရေးနှင့် အကျိုးကျေးဇူးကို လူ့အဖွဲ့အစည်းများသို့ ကြီးကြီးမားမား မျှဝေပေးရေးတို့အတွက် ရွေးချယ်ထားသည့် မူဝါဒကဏ္ဍများတွင် ကျန်ရှိနေသေးသော စိန်ခေါ်မှုများကို ဆန်းစစ်ထားပြီး မကြာသေးမီက ရရှိခဲ့သော အောင်မြင်မှုများကို လေ့လာသုံးသပ်ထားပါသည်။ ထိုသို့ သုံးသပ်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် SDGs များကို ဖော်ဆောင်ရေးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသားများ၏ လူနေမှုဘဝများ တိုးတက်ရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် မည်သို့ အထောက်အပံ့ပြုနိုင်ပုံနှင့် သက်ရောက်မှုကို အထူးဂရုပြုလေ့လာဆန်းစစ်ထားပါသည်။

